IOANNIS IOVIANI PONTANI

amorum libri II.

De *amore coniugali* III.

Tumulorum II, *qui in ſuperiore aliorum poëmaton editione deſyderabantur.*

Lyrici I.

Eridanorum II.

Eclogæ duæ Coryle, & Quinquennius ſuperioribus quatuor additæ.

Calpurnij Siculi Eclogæ VII.

Aurelij Nemeſiani Eclogæ IIII.

Explicatio locorum omnium abſtruſorum Pontani authore Petro Summontio uiro doctiſſimo.

Index rerum, quæ in his Pontani luſibus contineantur.

AL DVS

FRANCISCVS ASVLANVS ANTONIO MOCENICO PATRITIO VENETO. S. P. D.

T SI MOTVS, qui animis in noſtris natura duce aguntur ſemper eximij, ſemper diuini, ſemper ortum teſtantes ſuum uideri ſolent, nulli tamē præſtantiores, maioreq; admiratione digni exiſtimari debent, quàm qui ornatum, ac ſplendidam rerum præclariſſimarū cognitionem nobis tradunt, ac eius generis utilitatem afferunt, ut uoluptas in ea capienda ſentiatur, atq; ea planè animi oblectatio conſequatur, qua nulla maior ab ullo literarum genere expectari poſſit. Latini quidē Poëtæ Antoni hoc præſtiterunt, ſed non omnes, ut probe noſti. Nam quibus elegantia uerborum, elocutioniſq; perſpicuitas defuit, hos ſanè omnia, quæ propoſuimus, minus effeciſſe credimus, quod fortaſſe illam præſtantis ingenij uim ſe conſecutos ſuſpicati ſint, quæ tota ſic à natura proficiſcatur, ut nulla induſtria ali, & mediocri linguæ latinæ diſciplina confirmari deberet. quo in errore omnes uerſatos eſſe contenderim, q̄ iam inde ab Auguſti principatu ad noſtram uſque memoriam in pangendi carminis ſtudio uerſati ſunt. caruiſſentq; profectò noſtræ etiam ætatis homines hac ueritatis luce, & ſingulari, ac maxima carminis recte faciendi gloria, uel ſe

licitate potius, quando felicitas ea proprie appellari debet, quæ certis temporibus tribuitur, cum multa ſuperiora ſecula illam deſyderaſſe uideantur, niſi unus Iouianus Pontanus extitiſſet. Is enim uel cœleſti quodam mentis inſtinctu, uel optimorum dũtaxat Poëtarum imitatione, uel diligenti, accurataq; exercitatione, qualẽ Craſſus ille Ciceronianus in Sidonio Antipatro maxime probabat, quodcunq; carminis genus ita cultum, uarium, politum, elegans, numeris'q; omnibus perfectum, et abſolutum fecit, ut non ſolum deſyderio hominum, qui multis ante ætatibus uixerũt, reſpondiſſe uideatur, ſed poſteritati etiam oſtendiſſe laborem, ſtudium, induſtriã, omneis deniq; humani ingenij uires non poſſe niſi in eum intendi locum, quem ipſe unus omniũ uel attigerit, uel tenuerit. Heroico enim carmine, quo in Vrania, atq; Meteoris uſus eſt, tum ad ſtellarũ motus referẽdos, ex qbus humanũ genus oriens animetur, atque formetur, ingenia, mores, animi, corpora fingantur, et actiones uitæ, caſus cuiuſq; euẽtus incidant, tum ad declarãda mirabilia illa opera, quæ in aëre conficiantur, ita aſſurgit, ut naturam ipſam, quæ rebus illis tam ſublimibus cœlũ ornauit, atq; inſtruxit adæquare uideatur. Age uero non'ne à ſumma hac heroici carminis amplitudine ſic in paſtoralibus Lepidinæ pompis, eclogis'q; demittitur? ut ad id unũ carminis genus, quod de Moſcho, et Theocrito quoque dictum accepimus, à natura productus uideatur. At contra mediocreis illos numeros qbus agricolationis præcepta Heſiodus tradidit quis acriori iudicio in uſum recepit, aut maiore cum laude ex

coluit, quàm diuinus Pontanus? Horti Heſperidum hoc ipſum ſatis declarant. in quibus quidem deſcribendis eo maiore apud latinos cõmendatione dignus exiſtimari debet, quo plures poſt Maronem fuerint, qui infeliciter eiuſmodi rerum naturæ partem carminib[illegible]ſuis illuſtrandam ſuſceperint, ut fortaſſe hunc ipſum clariſſimus ille uates cupiſſe uideatur, cui relinqueret commemoranda quæ georgico ſuo carmine prætermiſiſſet. Hẽdecaſyllabi autem illi tam magno doctorum omnium conſenſu, & ſtudio laudati quem non mouerint? quem non delectarint? quem nõ lepore ſuo, ſalibus, feſtiuáq; iucunditate, politiſſimóq; illo nitore pellexerint? tenuerint? et in admirationem ſui conuerterint? omnino eo in genere duriuſculam illam Catulli muſam tum Horatiana dulcedine emolliuit, tum Tibulliana etiam puritate, ac lepore temperauit, & Maronianæ elegantiæ ſale condiuit, ſuauemq; reddidit. quod tantum abeſt, ut Papinius, Martialis, & ſi quid ad rem pertinent, Auſonius, Apollinarisq; Sidonius aſſequi potuerint, ut eam ob rem dũtaxat iſti omnes lectione mihi digni uideãtur, quo uelut re perſpecta intellegamus quantæ illorum ipſorũ ingenijs tenebræ obortæ ſint ex obſcuritate ignorationis, qua laborabant in ueterib. imitandis, et bonorum Poëtarum ſcriptis lectitandis. Quid de Elegis dĩcam? quibus uel amores exprimit, uel mortuorum laudationes complectitur, uel Diuorum numen, ac maieſtatem ſuſpicit, gloriamq; amplificat. nulla certe uirtus, nulla uenuſtas, nullus cultus, nulla gratia in illis deſyderari poteſt. Nam ita iocatur, ludit, amat, dolet,

queritur, iraſcitur, miſeratione tangitur, deſcribit, laudat, docet, ut quāuis alia alijs magis placeāt, uniuerſa tamen oſtendant plus diuinitatis authori ſuperfuiſſe, quàm communis hominum conditio, & ſors ferant. Itaq; cum alia multa mirabiliter à te inuenta, atq; inſtituta ſunt, tum nihil præclarius, quàm quod non ſolum huius diuini uiri Poëmata omnia perſæpe legeris, & propemodum edidiceris, uerum etiam quod imaginem illius in Bibliotheca tua habere uolueris, nec deſinas prædicare nihil magis ad ſtudioſorum omnium officiū pertinere, atq; curare, ut in quacunq; Italiæ, et prouinciarum urbe, qua latinæ linguæ ſtudia coluntur, ſtatua illi ponatur. Ac huius quidem præclaræ laudis adiutorem, iudiciq́; ſocium habes Aloiſium patrem Equitem ſplēdore, magnitudine animi, uirtute, conſtantia præſtantiſſimum, qui etiā cum eximijs laudibus, quas partim domi ex ampliſſimis honoribus, quos cunctis ſuffragijs conſecutus eſt, partim foris ex legationibus Germanica, Gallica, et Aegyptia comparauit, literarum ornamenta coniunxerit, non dubitat ſiue in curia cum patribus conſultat, ſiue in Senatu ſententiā dicit, ſiue ad eum refert, ſiue pro tribunali cognoſcit, eadem ipſa affirmare neceſſario in eo requirenda eſſe, qui ad uerū decus contendat, quiq; illam humanæ felicitatis gloriam adipiſci ſtudeat, quæ ex honeſtis, optimisq́; actionibus nobis proponi conſueuit. quæ ſanè omnia ut ciues etiam ſui, peregriniq; omnes aſſequerentur nullū laboris genus unquam recuſauit, nullisq́; pecunijs unquā parcendū duxit. Itaq; ſuperiorib. annis in Gallia legatus ſedulo

egit, ut codicem Plinij Cæcilij uetuſtiſſimum habe-
remus, cuius mox fidem, & authoritatem ſecuti ſcri-
ptorem illum clariſſimum integritati ſuæ reſtituimus,
& duris ijs temporibus, quibus patria Tranſalpino,
& Hiſpanienſi bello preſſa eſt, nunquam deſtitit ma
gnis præmijs eos omnes afficere, qui uel ſua illi cogno
ſcenda propoſuerint, uel uetera è tenebris, ac ſitu uin
dicata attulerint. Tu uero Antoni huiuſce inſtituti
laudē in patre clarius eniteſcere poſſe exiſtimaſti, ſi illā
tuis ipſius ſtudijs aleres, & maximis in literis labori-
bus ſuſtentares. Quamobrem uidemus eandē ipſam
ex paterna potiſſimum induſtria, ac uirtute, ſingula-
ríq; tuo græcarum, et latinarum literarum profectu
ita creuiſſe, ut eam propemodū iam æquare poſſit glo
riam, quā Thomâs, illiuſq; fratris filij Petrus, et Ioā
nes ex ueſtra familia huius reip. olim principes rebus
geſtis, optimiſq; et ſapiētiſſimis cōſilijs immortalē ſunt
conſecuti. Recte igitur, atq; ex officio nos egiſſe uide-
mur, cum ſtatuimus, ut hi Pontani luſus, quos à ſupe
riore Vraniæ, & aliorum poëmaton editione ſecre-
uimus ſub tuo nomine legerentur, & ijſdem, quibus
lingua Romana ſpatijs tenetur, peruagarentur. Et cer
te hac etiam ratione uirtutis tuæ laudem non minus
ex tam diuini ſcriptoris patrocinio, aliorumq; præ-
ſtantium uirorum clientela, quàm ex ſumma litera-
rum peritia, admirabiliq; naturæ ſuauitate, ac morū
elegantia qua maxime præſtas, apud omnes notam,
atq; illuſtrem fore ſperamus. Vale.

IOANNIS IOVIANI PONTANI LIBER AMORVM PRIMVS QVI PARTHENOPAEVS INSCRIBITVR.

LIBRVM ALLOQVITVR.

Munus lepido meo ſodali
Non dura nimium libelle fronte,
Sed qualem teneræ uolunt puellæ
Inter blanditias, iocosq; molleis
Caris coniugibus ſuis ineſſe.
Legem uerſiculis dedere noſtris
Aetas, & male ſobrius magiſter,
Vt tantum teneras ament puellas,
Vt ſint uirginibus nihil moleſti,
Vt molles, lepidi, leues, iocoſi.
Quos uxor canat in ſinu mariti,
Quos coniux legat in ſinu puellæ,
Quos diſcant pueri, ſenes & ipſi,
Siqui ſunt pueris ineptiores,
Et caſtos fugiunt, timentq; uerſus.
Nunc ad te redeo libelle. felix
I' felix, pete nobilem ſodalem,
Inter nequitias amoris omneis
Ludentem in gremio ſuæ Cicellæ,
Cuius lacteolo ſinu tumenti
Surgunt aureolæ duæ papillæ
Quas fecit manibus ſuis Cupido
Maternas imitatus ipſe mammas.

O' quid coniuge dulcius uenuſta?
Aut quid carius optimo marito?
Quales ſunt Miniatus, & Cicella.
Sed ne te nimium morer libelle,
Feſtina Miniatum adire noſtrum,
Qui te tam facili uidebit ore,
Vt poſt millia baſiationum,
Dignum te faciat ſinu Cicellæ.
Hanc tu malueris libelle ſedem
Quàm ſi ſcrinia Regis ampla dentur.

AD FANNIAM.

Candidior niuea Veneris mea Fània planta es
Et Charitum tenero lactea crure magis,
Auroræ prælata coma, prælata nitore.
Hebe munditijs ceſſerit ipſa tuis.
Ceſſerit aſpectu Léde, Hermioneq́; papillis,
Flora genis, cedat Tyndari's ore tibi,
Nigraq́; formoſo furata es lumina Amori,
Et per te cæcus dicatur ille puer.
Naïadum illecebris cum ſis laſciuior, & ſit
Vſq; comes dictis gratia blanda tuis.
Ambroſia hinc teneris ſtillat tibi roſcida labris,
Ambroſia hinc roſeò ſpirat ab ore tibi.
Huius in amplexus ſuperi properate. ſed ipſe
Præueniam, nec tu bella puella neges.
Magna peti fateor, uerum mihi magna petenti
Contingat niueo pectore poſſe frui.
O' mihi ſi liceat partes tractare latenteis.
Cedite Di, hac uincam conditione deos.

O' bona non tractanda homini. bona digna rapina
Cœlicolûm. ſuperis ó bona digna locis.
Deficio, gelidis ſuffundite tempora lymphis,
O' deſyderij lenta cupido mei.

Carmen nocturnum ad fores puellæ.

SIc mihi crudeles iſti placentur ocelli
Qui me luminibus ſurripuere ſuis.
Vt nulla é cunctis æque formoſa puella eſt,
Nec quæ ſit miſero tantum adamata mihi,
Nil formæ natura tuæ, nil cura negauit,
Vna ſupercilij ſi tibi dempta nota.
Nam quamuis molli ſemper ſis dedita amori,
Nulla proterua magis, nulla benigna minus
Cum tibi ſint placidi mores, ſint mitia corda,
Nulla benigna minus, difficiliſq; magis.
Nam quid dura tuum ſic me contemnis amantem?
Neglectumq; tuas deſpicis ante fores?
Ipſa fugat primas nox intempeſta tenebras
Nulla tamen noſtro mota dolore uenis.
Frigida ſæuit hyems, immitis & ingruit aer,
Excluſum pateris me tamen eſſe foris.
Fannia ſolue fores, mea Fannia, Fannia quæſo
Solue fores, quæſo Fannia ſolue fores.
Et me quem gelidus Boreas contraxit & hymber,
In tepido foueas dulcis amica ſinu.
Quod rogo, nec magnũ eſt, et amor ſibi mutua poſcit
Mutuaq; amplexus gaudia poſcit hyems.
At tu quæ dominæ ſeruas dilecta cubile.
Me miſerum, dormis ſcita Lepilli diu.

Si dormis, tibi ſit facilis ſomnuſq́; quieſque
Sin uigilas, poſtite rogo deme ſeram.
Scis etenim, quid noſter amor, quid ſpes mea de te
Quid mihi promittat, quæ tibi tanta fides.
Me miſerum, dormis nimium iucunda Lepilli.
Surge age de molli ſurge Lepilli toro.
Nam ſe quáprimum terris lux candida præfert.
Seq́; dies roſeo ſuſcitat oceano.
Sed tibi quid feci crudelis ſomne? quid inquam
Dure meas frangis ſomnule delitias.
Te decuit noſtris olim deuicte querelis
Lumina iam dominæ deſeruiſſe meæ.
An'ne Deûm mentes, an liuor numina uexat?
Quos iuuat & noſtra commoditate frui.
Nam te, ſi inuidia crudelis ſomne uacares,
Par fuerit mores noctis habere bonos.
Nox facilem cupido ſemper ſe præbet amanti.
Nox iuuenum curis obſequioſa fauet.
Illa meos quoties cuſtodem fallere iuſſos
Clàm tulit ad lectum, quo iacet illa, pedes.
Et quoties uigili quamuis cum matre iaceret.
Illa meo femori iunxit amica femur.
At tibi ſomne tuis ſemper ſopor abſit ocellis
Imprecor, & ſemper lumina aperta geras.
Quæq́; papauereis tecum fers pocula ſuccis,
Rupta cadant, & ſis peruigil ipſe diu.
Salue difficili ſubnixus peſſule poſti.
Limina quiq́; tua claudis iniqua ſera.
Vos mihi nunc faciles aditus præſtate roganti
Ad dominamq́; meam pandite qua ſit iter.

Vos ego Panchæo ſupplex uenerabor odore.
Floribus è uernis, pictáq; ſerta dabo.
Vobis myrteolo ſpargam de flore liquorem,
Vobis de roſeo lympha madore fluet.
O' male, quod fletu ne quicquam abſumor inani.
Deſpectásq; meas peſſule lente preces.
Sic tibi nec longæ caries, nec ruga ſenectæ
Officiat, nec te ſentiat ignis edax.
Sic tibi nec raucæ ſtridet quæ lamina ſerræ
Nec queat ulla tibi ſæua nocere manus.
Furtiuus clauſo ſenſim te ſubtrahe poſti,
Vt pateat moto cardine laxa foris.
Sed mihi quid lacrimæ proſunt? quid uota? precés'ue?
Roboribus duris nulla ſubeſt pietas.
Crudeles poſtes, crudelis ianua, túq;
Tam male grate meis peſſule delitijs.
Vos ſitus obducat. uobis non æqua ſecuris
Sæuiat, & cuneis inſtet acerba manus.
In uos irati procurſent, undiq; amantes.
Ingerat hic lapides, inferat ille faces.
Ergo ubi tam duræ conſumpſi tempora noctis
Mortua quid prodeſt membra referre domum?
Hic moriar, ſit & hæc mihi funeris author acerbi
Ianua, ſint tumulus limina, & ipſa meus.

AD FANNIAM.

PVella molli delicatior roſa,
Quam uernus aër parturit,
Dulcíq; rore Memnonis nigri parens
Rigat ſuaui in hortulo,

Quæ mane primo roſcidis cinctos folijs
Ornat nitenteis ramulos,
Vbi rubentem gemmeos ſcandens equos
Phœbus peragrat æthera.
Tunc languidi floris breue, & moriens decus
Comas reflectit laſſulas.
Mox prona nudo decidit cacumine
Honorq; tam breuis perit.
Sic forma primis floret annis. indecens
Vbi ſenectus aduenit,
Heu languet oris aurei nitens color.
Quod ruga turpis exarat.
Perit comarum fulgor, & frontis decus,
Dentesq; flauent candidi.
Pectus papillis inuenuſtum languidis
Sinus recondet ſordidus:
Quod nunc eöis lucidum gemmis nitet
Tenuisq; ueſtit faſcia.
Nullas amantis audies mœſti preces,
Duram querentis ianuam.
Non ſerta lentis fixa cernes poſtibus
Excluſi amantis munera.
Sed ſola noctes frigido cubans toro
Nulli petita conteres.
Quin hoc iuuentæ floridum, atq; dulce uer,
Breuemq; florem carpimus.
Poſt luſtra quinq; iam ſenectus incipit
Latensq; ſurrepit modo.
Quare meorum ô aura ſuauis ignium
Dies agamus candidos,

Noctesq; diuæ conteramus integras,
Quæ mane lucet heſperus.

Ad pueros de Columba.

Vi ueſtrum niueam meam columbam
c Donabo o' pueri?tibi ne Iuli,
Num Cœli tibi? num tibi Nearche?
Non uobis dabimus mali cinædi.
Non uos munere tam elegante digni.
Quin ite illepidi, atq; inelegantes.
Ales nam Veneris nitore gaudet
Odit ſorditiem, inficetiasq;,
Inſulſos fugit, & parum uenuſtos.
Sed cui nam cupis o' Columba munus
Deferri? ſcio, nam meam puellam
Amas plus oculis tuis, nec ulla
Viuit mundior, elegantior'ue,
Hæc te in delitijs habebit, hæc te
Præponet nitidis ſuis ocellis.
Nec tanti faciet ſuam ſororem.
Huius tu in gremio beata ludes
Et circunſiliens manus, ſinumq;
Interdum aureolas petes papillas.
Verum nunc caueas, proterua ne ſis,
Nam pœnas dabis, & quidem ſeueras,
Tantillum modo tam uenuſta poma
De tactu uities. & eſt Diones
Tutelæ hortulus ille dedicatus.
Numen lædere tu tuum caueto.
Impune hoc facies uolente diua,

Vt cum te roſeo ore ſuauiatur
Roſtrum purpureis premens labellis
Mellitam rapias iocoſa linguam,
Et tot baſia, totq; baſiabis
Donec nectarei fluant liquores.

Queritur de ingenij tenuitate.

a Erij montes, & mollia prata, nemusq;,
Et uos carminibus flumina nota meis,
Quod me tam gracilem uoluiſtis ferre poetam,
Indignor, magnæ laudis amore calens.
Nam mihi iam pridem tenues agitantur amores,
Attritamq; ſequor uatibus ipſe uiam
Intactos auſus nec dum contingere fontes,
Arduus & ſummi carpere montis iter.
Hic ubi Pierio recubans Lucretius antro
Concinuit Latio carmina digna ſono,
Ac rarum Siculus fœcundo pectore uates
Rerum naturæ condidit author opus.
Sed tamen ante diē quicquid properatur, acerbum eſt,
Maturumq; ſuo tempore quicquid erit.
Omnia fert ætas, & perficit omnia tempus,
Nec ſerum quicquam tempus & hora ferunt.
Prima uelim teneris intendat amoribus ætas,
Cantet & ad citharam noſtra Camœna ſuam.
Ac primum teneros miretur Fannia uerſus,
Quos mea demulcens pectora dictat Amor.
Laſciuumq; prius me ſentiat Vmbria uatem
Gaudeat & noſtro carmine lector amans.
Sera meis ueniet, ueniet ſi fama libellis

In pretio cum ſit noſtra ſenecta ſuo.
Tunc ego Caſtalias (uiuam modo) pronus ad undas
Perfundam ſancto labra liquore ſenex.
Quattuor & referam digeſta elementa figuris,
Primum ignis, poſt hunc aëris eſſe locum.
Terra ſit ut media mundi regione locata,
Nixa ſuis opibus, pondere tuta ſuo.
Interualla tenens diſtantia partibus æque
Bruta quidem, & ſolido ſorte recepta loco.
Quam pater Oceanus ſpumantibus abluit undis
Amplectens, medio diſſociatq; freto.
Sint duo præterea, quorum ſublimis ab arcto,
Imus ab oppoſito dicitur axe polus.
Hos circùm immenſi uoluatur machina mundi,
Nec tamen impoſitum ſentiat axis onus.
Deniq; gignendis quæ nam ſint ſemina rebus.
Vnde ſuos ortus edita quæq; trahant.
Vnde pauor ceruis, rabies, atq; ira leonum,
Raucaq; cur cornix, & bene cantet olor.
Quid calidi fontes hymbri, quid noctibus Hammon
Ferueat, & medio frigeat uſq; die.
Quem dederit rebus finem natura creandis.
Centauri nunquid Scylla uel eſſe queant.
Cur non luna ſuo, ſed fratris luceat igni.
Quid uehat & Prócyon, quid uehat ortus equi.
Felices animæ fatis melioribus uſæ
Cura quibus primis talia noſſe fuit.
Non illis ſtudium gemmæ, non dira cupido,
Diuitis aut auri pernicioſa ſitis.
Sed ſuperûm caſto rimabant pectore templum.

Quieis ſuperis nunc eſt uita beata locis.
At mihi ſeruitium,& triſtis iam uita paratur,
Illaq; libertas priſtina ſurripitur.
Immatura meæ nec parcunt fata iuuentæ.
Nec peream,tu me Fannia cara iuua.

HYMNVS IN NOCTEM.

Nox amoris conſcia,quæ furenti
Ducis optatam iuueni puellam,
Grata Dis magnis,& amica blandæ
Nox bona lunæ.
Quam colunt unam Geniusq;,Hymenq;,
Et ſuo gaudens Erycina nato,
Cum ferus diras acuit ſagittas,
Tendit & arcum.
O' uoluptatis comes & miniſtra
Quæ bona ex te fert thalamus,torusq;,
Quas ſopor fert illecebras,iocosq;,
Delitiasq;.
Quas ſimul iuncti faciunt amantes
Inter amplexus trepidumq; murmur,
Inter & ludos,tenerasq; rixas
Dum furit ardor.
Dum micant linguis,animæq; florem
Ore deducunt querulo,pariq;
Concidunt motu,reſoluta poſtquam
Grata libido eſt.
Tu quies rerumq;,hominum ſola
Tu graueis curas,et amara feſſæ
Amoues menti,& refoues benigno

Pectora

Pectora ſomno.

Tu reddis mundo redimita frontem
Siderum ſertis, reficisq; grato
Rore perfundens uiolaria, agros
Frugibus exples.
Da meis finem Dea magna uotis
Et quod optamus liceat potiri.
Ne uoret triſtis penitus calenteis
Flamma medullas.

AD MVSAS.

Nymphæ quæ nemorum comas uirenteis,
Atq; undas Aganippidas tenetis,
Et ſaltus gelidos uirentis Hemi
Vos o Theſpiadum cohors dearum
Veſtris me ſocium choris, & antris
Vulgi auertite dentibus maligni.
Et me Caſtaliæ liquore lymphæ
Sparſum cingite laureis corollis,
Cantantem modo Saphicis labellis.

AD FANNIAM.

Quid mihi tam multas proponis Fannia pœnas
Et cupis in tantis excruciare malis?
Sit ſatis interdũ grauibus me affligere uerbis
Et miſerum de me ſumere ſupplicium.
Non ego ſeruitium dominæ tam mite recuſo.
Ah pereat ſiquis uincula & ipſa timet.
Luminibus ſed dura meis te ſubtrahis, & me
Excludit poſita clauſa feneſtra ſera,

Sed nunquam potui lacrimis, aut fletibus ullis
  Efficere, ut nobis mitior ipſa fores.
An quia te à teneris dilexi puriter annis,
  Hoc meruit de te perfida longus amor?
Quid ſi me alterius cœpiſſent luminæ? quid ſi
  Altera in amplexus iſſet amica meos?
Hoc nocuit miſero ſeruiſſe fideliter uni,
  Hoc nocuit tanta ſemper amaſſe fide.
O' pereat quicunq; colit tenerasq; puellas,
  Et duræ ſequitur militiam Veneris.
Et mihi ſi poſthac fuerit quæ gratia tecum,
  Dilanient auidi tum mea membra lupi.
Tum mea membra auido diſcerpant gutture corui
  Effodiantq; oculos, qui mihi cauſa mali.
Ah ualeant ueneres, ualeant mala gaudia amores
  Caſta placent, luxus deſidioſe uale.
Iam mihi Franciſci tunicam, cordamq; parate.
  Iam teneant nudos lignea uincla pedes.
Quàm iucunda mihi ieiunia. queis ego cœlum
  Emeream, cum me ſoluerit atra dies.
At tu nunc noſtros flebis deſerta labores,
  Cum ſubeant ueneris dulcia furta meæ.
Cum ſubeant duces quas tecum ducere noctes,
  Sæpe admirata es, laſſaq; facta prior.
Sed quid tum lacrimæ? quid tum tibi uota? preceſue.
  Quem ſemel expuleris non reuocatur amor.
Non mihi cara quidem poteris, non bella uideri.
  Non, ſi ſic fieri Iuppiter ipſe uelit.
Et licet in te alius diues ſuſpiret amator,
  Exemplo fuerit cautior ille meo.

Ac ne quem lateat quàm ſis non mitis amanti,
Sæuitiam dicet parua tabella tuam.
Quam legat & iuuenumq́; chorus, doctæq́; puellæ
Et quicunq; tuam ſenſit Amor pharetram.
Fannia deſpectos ſemper faſtidit amantes.
Hoc illi uitium mater iniqua dedit.

PHILIPPI AD FAVSTINAM Epiſtola.

Quam tibi maluerim præſens Fauſtina ſalutem
Littera ſollicitæ nuntia mentis habet.
Siqua uidebuntur ſcriptis temeraria noſtris,
Hoc conſtans ueri pignus amoris erit.
Conſilio regitur quiſquis moderantius ardet.
Inconſultus erit, ſiquis amare uolet.
Hoc mihi turpe putem, ſapiens ſi dicar amator.
Quiq; amor eſt alijs, ſit furor ille mihi.
Forma minor certe quàm noſtra inſania ueſtra eſt.
Sed pudor iſte mei cauſa furoris erit.
Quamuis & facie ueteres heroidas æquas
O non humano nata puella toro.
Hermionen laudant, ꝙ erat ſpectanda capillis,
Et ſibi Apollinea fecerat arte comam.
Hocq́; Clitemneſtre potuit formoſa uideri,
Candida, ꝙ roſeus ſparſerat ora color.
Sola Helene in terris, ſola eius forma probatur.
Sed tamen huic Helenæ quid niſi forma fuit?
Cum tibi præſertim ſint doctæ Palladis artes:
Sit comes ex omni gratia parte tibi.
Adde, ꝙ & faſtus ſemper contemnis iniquos,
Tyndaridûm tota eſt dicta ſuperba domus.

Vidi ego te in primi ſpatiantem limine templi.
Ille locus noſtri uulneris author erat.
Et uidi, & perij, gelidoq́; in pectore dixi,
Non hæc templa mihi, templa ſalutis erunt.
Ignibus urebar tacitus, ut Veſuia rupes,
Vndáq; in Oeteis Thermopylæa iugis.
Non tamen audebam tacitos aperire dolores
Ingenium metuens caſta puella tuum.
Donec qui teneris pertentat corda puellis
Vulnera noſtra tibi cæcat retexit amor,
Fecit, & optares communis paſcere flammas,
Iniecitq; tibi mutua uincla Venus.
Nam neq; Abydei iuuenis, Seſtæq́; puellæ
Aut in amore alio tanta reperta fides,
Milanion noſtros nequeat ſufferre labores,
Hyleam quãuis ſenſerit ille manum.
Non labor huic fuerat uarios contemnere amores
Vna ſed Iaſidi cura placere ſuæ.
At mea cum multis placuiſſet forma puellis,
Huic uni dixi noſter inhæret amor.
Tu quoq; ne formæ quicquam iam deeſſet honeſtæ,
Manſiſti in noſtra Laodomeia fide.
Illius abſentem retinebat Troia maritum
Troia ciuis miſero Proteſilae tibi.
Interea uultus illi referebat amatos
Cerea formati dulcis imago uiri.
Huic & blanditias, huic & dilecta ferebat
Oſcula, cognati hæc pars erat æqua tori.
Hanc etiam noctes thalamo complexa fouebat.
Tantus in abſenti coniuge ſæuit amor.

Et fruſtra miſeri pulſabant limina amantes,
Floridaq́; obductis ſerta dabant foribus.
Sicq́; diuiduo permanſit fida cubili,
Hinc etiam cineres ingemitura uiri.
Hoc caſtam decuit, ſic expectare decebat,
Virginis hæc fuerant conſcia ſigna bonæ.
Tunc meã felices implebant carbaſa uenti
Vnus eram de quo diceret omnis amans.
Ipſi ridebat cœlum mihi, & ipſa fauorem
Spondebant rebus fata benigna meis.
O quoties Solem cernenti inciderit illud,
En quanto melior ſors mea ſorte tua eſt,
Dicebam lymphis, quę nunc ſic curritis undæ
Vos rapidum certe contineatis iter.
Dicebam ſyluis, quæ nunc ſine fronde rigetis
Vos nunc formoſas indueretis opes.
Fronderent colles, florerent gramina, noſtra
Si bona nouiſſet, mellificaret apis.
Nidum auis in ſyluis, oblitaq́; ſemper amati
Coniugis, extrueres Alcyonea mari.
Scylla patrem cupias, Thereũ gaude in Philomena.
In ſcopulis; Echo, flore Hyacinthe nouo.
At uos nunc undæ quæ ſic iam curritis undæ
Currite, feſtinum iam celeretis iter.
Et uos o ſyluæ, quæ nunc ſine fronde rigetis,
Gaudete arenteis depoſuiſſe comas.
Arerent colles, ſqualerent gramina, noſtra
Si mala ſentiret, mella relinquat apis.
Nidum auis in ſyluis, memor & tibi ſemper amati
Coniugis erueres Alcyonea mari.

Scylla patrem fugias. Thereũ mœre in Philomena,
In ſcopulis Echo, flore Hyacinthe tuo.
Cor dolet, & gelidus torpet ſub pectore ſanguis.
Sed tamen inuitum dicere cogit amor.
Mens abit, & mutis iam lingua in faucibus hæret,
At dolor iratum cogit acerba queri.
Vnde meas primum ſumam Fauſtina querelas?
Quod mihi principium, qui mihi finis erit?
Vana fidem, & caſti fregiſti iura pudoris.
Vana deos teſtes fallere uana potes?
Ingrata & miſeri contemnere munus amantis,
Obſequijq; potes non memor eſſe mei.
At quondam Libycis leo dum mugiret arenis,
Saucius Androcli munere ſenſit opem.
Inde comes ſocio permanſit fidus in antro,
Et pretium uictus raptaq; præda fuit.
Cumq; cruentaſſet Romanum cæde theatrum,
Abſtinuit medicas ille ferire manus.
Scilicet humanis aliena eſt gratia rebus,
Iuſtius ingenium debet ineſſe feris.
Quid ſi me longæ premerent incommoda uitæ?
Inficeretq; meum cana ſenecta caput?
Non ſic Thitono coniunx eoa relicto,
Eſt illum uiduo paſſa iacere toro.
Quamuis ille ſenex, quamuis foret ipſa puella,
Non tamen ipſa ſuum ſpreuit iniqua ſenem.
Sed lacrimis carum ſatiabat mœſta cubile,
Cum iuga luciferis mane ligaret equis.
Indoluitq; ſuos lucem depoſcere currus,
Officio cupiens præpoſuiſſe torum.

Nec minus Auroræ, quàm ſummo grata Tonanti,
Olim Dircæis nox geminata iugis.
Scilicet huic teneri ſuberat quia cura pudoris,
Atq; fides conſtans, ingenuuſq; pudor.
Sed atue neglectos, quos nec periura uereris,
Nulla quidem læſis gratia cœlicolis.
Teſtis Apollineæ Neptunnia mœnia Troiæ,
Dardaniumq; genus, Dardaniuſq; canis.
Teſtis, qui falſi propter periuria nati,
Indidit Aegæo nomina uana mari.
Si non iuratæ ſpreuiſſet tela Dianæ,
Cydippen fruſtra commonuiſſet amans.
Hoc eſt quod miſeras deterrent fulmina gentes,
Hoc dedit irato tela triſulca Ioui.
Vidi ego quæ Veneris fallendo iura reſoluit,
Perfidiæ pœnas ſæpe luiſſe graueis.
Vidi & quæ roſeo fuerant ſuffuſa rubore,
Pallida, & in lentas ora reuerſa genas.
Et nitidos olim dentes mutaſſe colorem,
Proq; coma, niueam ſurgere caniciem.
Sed prius aut Mauro ueniam fera præda leoni,
Meq; uel irati ſorbeat unda maris,
Aut mea Caucaſeæ diſcerpant membra uolucres
Aut Diomedeis deuorer in ſtabulis,
Quàm tibi uel minimo, fuerint periuria damno
Sis periura licet, ſi modo bella manes.
Hanc faciem uitient dentes? hunc frontis honorem
Canicies? decus hoc ruga ſenilis aret?
Parce Venus, non eſt, mea non periura puella,
Non periura quidem, ſi qua puella leuis.

Hoc uitium formæ eſt, cunctis hæc menda puellis.
Si uitium leuitas, nulla puella bona eſt.
Te meminiſſe decet dum coniuge ſæpe relicto.
Mauortis cupidi dulce cubile petis.
Nec contenta deo, nemorum deſerta colebas,
Et tibi Marte tuo carior alter erat.
Nec foret Aeneas, ſi non Simoëntia rupes
Conſcia delicijs eſſet et ipſa tuis.
Siquid peccatum eſt, ſiquid meruiſſe fatetur,
Iuppiter in noſtrum pœna ſit ipſa caput.
Pœna feros animos, & neſcia corda remitti,
Pœnaq; Salmoneum, Pyrithoumq; decet.
Pœna deos auſum debellauiſſe Typhoea.
Pœna decet Nyoben, Biblyda pœna decet.
At non pœna decet iurantem uana puellam,
Sit pœnæ hoc illi pœnituiſſe ſatis.
Pœnituit. tu parce pater. nam ſponte fatenti
Lex fauet, & magno eſt gratia magna tibi.
Tu quoq; uita tuo ſiquid peccauit amanti,
Da ueniam, merui nil ego, iuſſit amor.
Iuſſit amor, magno quis enim non cedat amori?
In Cycnum, in pluuiam, qui iubet ire Iouem.
Non ſubit illius felicis temporis hora,
Cum mihi ſuſpirans talia uiſa queri,
Nec poterant ipſi ſuſurrere uerba petenti,
Quippe diſerta recens uerba premebat amor.
O' utinam, & uereor ne ſim tibi uilis in iſto.
Mutua ſit de me cura futura tibi.
Qualiſcunq; tamen feris licet urgear annis,
Vnus eris, quem me ſemper amare iuuet.

Tu meus unus eris, quãuis meus eſſe recuſes,
Sis licet alterius, tu meus unus eris.
Interea tumidis ſtillat tibi riuus ocellis,
Humentesq́; rigat candida gutta genas.
Ipſe ego ſolando lacrimas ſuper ora cadenteis
Siccabam digitis anxius uſq; meis.
Iurabam demens fallendi neſcius artis,
Cum mens certa mihi, certus & eſſet amor,
Tecum compoſitæ uenturum ad fata ſenectæ,
Manſuramq́; meam tempus in omne fidem.
Tecum poſt cineres, poſt dona ingrata ſepulcri,
Traiecturum una flumina nigra rate.
Ipſe idem, mea ſis eadem cupioq; rogoq;
Mutua utrinq; fides, firmus utrinq; & amor.
Cura eadem mihi ſis, eadem tibi cura Philippus.
Hoc ſibi & ipſa fides, hoc quoq; poſcit amor.

AD FANNIAM.

Amabo mea chara Fanniella
Ocellus Veneris, decusq́; Amoris
Iube iſtæc tibi baſiem labella
Succiplena, tenella, mollicella
Amabo mea uita, ſuauiumq́;
Face iſtam mihi gratiam petenti.
Ah quid lenta tuum times maritum
Ne time, leuiter ſuauiabor.
Apes ut tenero ſtudens liquori
Libat ſumma Thymi, aut Crocon rubentem,
Summa uix tibi ſuxerim labella,
Iſtæc dico labella mollicella.

Quæ me tam faciunt cito beatum,
Quàm fiam cito, ſi neges miſellus.

AVRAM ALLOQVITVR.

A *Vra ſyluarum, nemorumq; cultrix*
Cynthiæ feſſæ gelidum leuamen
O' quies laſſis, fugientibusq;
Pana Napæis.
Grata paſcenti niueas capellas,
Propter Amphryſi uenerantis undas,
Seu colit gratum nemus, atq; amati
Daphnidis Idan,
Cynthio ſemper dea grata, ſemper
Dulcis illius comes, ó laborum
O' quies æſtus Cephalo uirenti in
Vertice Hymeti.
Linque florenteis Dea blanda colles
Siue in umbroſos gelidosq; ſaltus
Menalos, aut Parthenio in antro
Lenta uagaris.
Siue Spartanis celebrata Nymphis
Taygeta, aut molles Phrygiæ receſſus,
Seu tenent uerno Zephyro tepenti
Littore Baiæ.
Hic ubi noſtri quoties amores
Me ſine, & lympha fruitur ſalubri
Fannia, heu torpet gelidus ſub imo
Pectore ſanguis.
Quæ modo in molli ſtudioſa arena
Ludit, & circùm niueæ ſorores

Curſitant, pictas uario legentes
  Littore conchas.
Qualis in uernis Erycina pratis
Gratijs certans, ſtudio recentis
Deligit flores, modo ſe fluenti
  Abluit amni.
Interim occulto latitans fruteto
Faunus, armentiq; deus magiſter
Ebibunt molles auido fouentes
  Pectore flammas.
Huc age & greſſus moueas uirenteis
Floribus nectens croceos capillos,
Pinnulis afflans roſeos odores,
  Ambroſiamq;.
Sed leues tecum uolitent Amores
Quisq; candenteis iaculans ſagittas,
Sed meum certent facibus cruentum
  Vrere pectus.
Vrar, & centum pariter ſagittis
Figar, ac de me cupiant triumphum,
Vel leuem immitis modo ſentiat ſi
  Illa fauillam.
Sed quis heu noſtris calor in medullis
Feruet? en quali exagitamur æſtu?
Tu meos ô nunc releuans calores
  Aura uenito.

DE NATVRA AMANTVM.

Miſer qui amat, uidetq; quod cupit nunquam,
Magis miſer, qui amat, uidetq; nec tangit,

Miſerrimus, qui amat, uidetq́; tangitq́;
Nec tangit, ut uult, nec ſibi gerit morem.
Expertus hanc ſententiam miſer dico.
At cui tot inſunt commoda, ac facultates,
Dijs is eſt profecto amans adæquandus.

AD PVELLAS.

O' Dulces animi mei lepores,
Solæ deliciæ meæ Camœnæ,
O' plus quàm Veneris papilla bellæ,
Et Nympharum oculis uenuſtiores
Amabo, mea baſiate labra.
Da mi baſia Gelliana mille,
Da quot Lesbia iam dedit Catullo,
His addas uolo millies trecenta.
Da dulces totidem Medulliena.
O' deſiderium mei furoris
Phyrne conſere labra cum labellis.
Pugnent humidulæ per ora linguæ.
Innitens manibus, meoque collo
Pendens, in numerum & modum columbæ
Cœli ſydera uince baſiando.
Hyblæo Glyca ſuauior liquore
Si me uel digito ſemel laceſſas,
Cordis deliquium mei uidebis.
Sed me nunc animus meus relinquit.
Ah me nunc fugis, ah fugis miſelle,
Clitinnam petis, & petis Velinam,
Qui fiet, miſer ut duobus unus
Viuas pectoribus? redi miſelle.

Nam ſi Fannia uiderit uagantem,
Inuitum capiet, tibiq; pennas
Victrix eripiet, redire nunquam
Ad me tu poteris, morique coges.

AD CHARISIVM.

f Annia formoſa eſt, Chariſi Fãnia pulchra eſt,
Totaq; mollicula eſt, totaq; lacteola eſt,
Et cum lucidulos in me conuertit ocellos,
Tota Venus, tota eſt Fannia nequitia.
Baſiaq; humidulis cum ſumit rapta labellis,
Tum mihi de cœlo ſpargitur Ambroſia.
Hæc mihi præripuit ſenſus, & amara uidendo
Vulnera dat, lacrimis excubat illa meis.

QVERITVR ANTE LIMEN PVELLAE.

h Ic me marmoreum faceret deus, hic ego ſaxum
Quod premeret pedibus Fannia dura ſuis.
Nam quoties ſacri peteret pia limina templi,
Per mea membra ſuum ſaxea ferret iter.
Et quoties feſtis redeunt ſua ſacra diebus,
Limine prodiret conſpicienda ſuo.
Tunc ego marmoreus quãuis, nec ſenſile ſaxum,
Gauderem nitidis ipſe premi pedibus.
Nam nihil eſt cœli ſubter regione creatum,
Quod non delicias norit habere ſuas.
Quod ſiquid Venerem, Veneris ſeu ſpicula neſcit,
Durities artus induat illa meos.
Et ſi te biduum cogar caruiſſe, neceſſe eſt.
In ſpeciemq; abeat noſtra figura rudem.

Vna dies tantum eſt, qua te non Fannia uidi,
Et ſine iam uideor ſenſibus eſſe meis.
Altera q̃ uereor ne ſit lux inuida nobis,
Et ſim de noſtro nomine pondus iners.
Quicquid ero merear cum de te Fannia maius,
O' ſaltem ſtrophium poſſit id eſſe tuum.

AD BACCHVM.

n Vnc hederis ſertiſq́; nouos innecte corymbos
Nunc tua circundent tempora Bacche roſæ.
Nunc uiridis flauas ſuſpendat pampinus uuas,
Ingeminetq́; nouas ebria menſa dapes.
Nam mea Parnaſi rediens è collibus audet
Ludere Romanis, Calliopea modis,
Inq́; choro iuuenum molli ſaltante puella,
Sopitos longo tempore ferre ſales.
Aoniumq́; mouet circùm tua pocula plectrum,
Eu ohe Bacche canens ad tua feſta ueni.
Tu quoq; nobilibus pretium iam Laure poetis,
Laure tuum nobis porrige fronde decus.
Et mea Phœbeis ornentur tempora ſertis,
Vt merear nomen uatis habere noui.
Stultus ego, fieri credam qui fronde poetam,
Non Laurus uatem, ſed ſua Muſa facit.

LVDIT POETICE.

i Am ſatis eſt molli reſidem luſiſſe ſub umbra,
Noſtraq́; nympharum ſcripta tuliſſe choris.
Nunc iuuat, & fortis Troiana in prœlia fratres,
Dardaniosq́; iterum ducere in arma duces.

Nunc iuuat et multa fœdatum cæde Patroclon,
  Hectorea raptum commemorare manu.
Aeacidæ ut telo cecidit ferus Hector, ut arcu
  Tabifico Paridis concidit Aeacides.
Ferueat ut nimium confidens Troilus armis,
  Vulneret incautum Theſſalis haſta latus,
Vtq; Neoptolemi diſiecta ſit Ilios armis,
  Vt Priamus patrios corruit ante deos.
Scilicet in magnis quærenda eſt gloria rebus,
  Hinc ueniant capiti Laurea ſerta meo.
Quod ſi forte animus reſpondent carmina noſtris,
  Vel Crœſi fuerint uilia regna mihi.
Felices nimium, fortunatosq; poetas,
  Et qui Penea tempora fronde tegunt,
Vna dies ſatis eſt hominum delere labores,
  Vatibus at certe morte carere datum.
O' utinam & noſtri fugiant nigra fata libelli,
  Et ſit perpetuo non ſine honore rogus.
O' ſi poſt cineres & me quoq; iactet alumnum
  Vmbria carminibus non inhonora meis,
Vmbria Pieridum cultrix, patria alta Properti,
  Quæ me non humili candida monte tulit.
V.IGIA quem gelidis placidus circunfluit undis,
  Et Nar ſulphureis fontibus usq; calens.
Hic ubi me uiridi puerum ſub ualle canentem
  Audijt irrigui cærula nympha loci,
Atq; ait, antra puer muſcoſi fontis, & iſta
  Tecta petas, en hæc quæ tibi ſerta paro.
Si mecum hoc uiridi libeat conſidere prato,
  Tu mea cura puer, tu meus ardor eris.

Hanc tibi nos dabimus, ne ſis modo durus amanti,
Quam dederat nobis Delius ante lyram.
Plura locuturam ſubitus deterruit horror,
Immerſitq; ſuis fontibus illa caput.
Liber adeſt, quem maturis uindemia ramis
Cincta uocat, lateri dolia plena ferens.
Hunc circùm Satyri uolitant, uiridesq; Napææ,
Ebrietasq; rubens, & male ſanus Amor;
Ac reſidens pando uetulus Silenus aſello,
Cui comes à dextra parte Priapus erat.
Tympana pars, alij quatiebant terga iuuenci,
Pars canit, & choreas ducit utraq; manu;
E quibus hæc unus lingua titubante ferebat.
Vt reor à calamis Pan Tegeæus erat
Primus deuictis rediens Lenæus ab Indis
Impoſuit capiti ſerta nouella ſuo.
Primus pampinea docuit de uite liquorem
Exprimere, & puris dulcia mella fauis.
Primus & inſtituit plenis conuiuia menſis,
Inſolitasq; mero concelebrare dapes.
Per te blanda Venus, per te iucunda uoluptas,
Et ſine te luſus, deliciæq; iacent.
Bacche quies rerum, terror quoq; Bacche gigantum,
Subſidium uictis iam propè Bacche deus.
Hinc Thebas canit, & Semelen, interq; canendum
Vrceus huic anſa deficiente cadit.
Quem de more humeris ſuſpenſum ſemper habebat,
Ille dolet ſitiens, præq; pudore tacet.
Ridet turba frequens, in primis ridet & ipſe
Euchius, at comites indoluere ſenis.

Sed te dum

Sed te dum Phrygiæ deterrent claſſica pugnæ,
Adueteres luſus o' mea Muſa redis.
Nunquid dura nimis tibi Martia caſtra uidentur?
Otia quæ ſemper, delicias'q; colis.
Scilicet in nobis eſt conſuetudo magiſtra.
Hæc ſtudia, hæc artes ingenioſa facit.
Quod ſi conſueſces paulum ſudare ſub armis,
Mox tibi fidenti Martius ardor erit.

QVERITVR DE NIMIO *& nouo amore.*

Ecce nouum nobis indicit Cypria bellum,
Ecce alias in me ſumit Amor facūlas,
Mater io, iuuenem quis me tibi dulcibus annis
Eripit, & mæſtos ingerit in cineres?
Nam mea crudeles tetigerunt corda ſagittæ,
Atq; animam petijt uulneris aſperitas.
Mater io, mea mater io ſuccurre dolenti,
Mater io, migrat ſpiritus in tenebras,
Et tu chara tuo ſoror o' dulciſſima fratri,
Ac per quam fuerat uiuere dulce magis,
Iam'q; uale, & cineres fratris germana repone,
Curabis'q; pias funeris exequias.
Cinnama ſi inſano dilexi ſemper amore,
Et placuit præ te fœmina nulla mihi,
O' tantum liceat miſeræ ſperare fauillæ,
Vt poſt noſtra tuus funera uiuat amor.
Quamuis cauſa meæ fueris tu mortis acerbæ,
Crimina non tua ſunt, culpa ſed eſt Veneris,
Nam mihi, quod caſtam decuit præſtare puellam,
A' te ſeruata eſt ſemper honeſta fides.

Non pretium mihi te, fuluum non abſtulit aurum,
Quæq; animos capiunt munera magna leues.
Sed quid liuenteis in me conuertitis hydros,
Infauſtasq; faces Thiſiphonea cohors?
Parcite crudeles Erebi Ditisq; miniſtræ,
Et canis, & Stygij lurida cymba ſenis,
Parcite, non ueſtrum eſt manes retinere poetæ,
Elyſia eſt nobis namq; parata domus.
Illic nos nitidi manet aurea Muſa Catulli,
Cuius adhuc etiam Lesbia in ore ſonat.
Cui tantum dicunt hi ſe debere libelli,
Quantum nec caro filia blanda patri,
Quam iuueni ardenti multa cum dote maritam
Perducit cari coniugis in gremium;
Illa ſuo grates perſoluit læta parenti,
Quod dederit nomen coniugis ac dominæ.
O' quicunq; meum comitati funus amici,
Viuite felices commemoresq; mei,
Etſi quando nouos tulerit Campania uates,
Nanq; illa & domus & patria Pieridum eſt.
Illa mihi puero ſedem, ſtudiumq; Camœnæ,
Illa mihi nomen contulit ac dominam,
Dicite me iuuenem periſſe in amore, meæq;
Vnica quod fuerit fœmina cauſa necis.

ALLOQVITVR Suſpiria & lacrimas.

O' Iucunda mei ſuſpiria nuntia cordis,
O' oculi nunc iam flumina, non oculi.
Hæc mandata meæ conſtanter ferte puellæ.
Gaudeat ut ſolita eſt fletibus illa meis.

Senſiſti ne graues immitis Cinnama pœnas,
Senſiſti ne meus quàm miſerandus amor?
Perfida me crucias, cum poſſis ſola iuuare.
Heu heu nam per te perfida nunc morior.
Quàm leuiter poteras fato ſubducere amantem,
Sed moriar. titulus ſit mihi mortis Amor.
Si non magna ſatis periſſe in amore puellæ.
Quantulacunq; tamen gloria dulcis erit.
Pallidus à miſero q; ceſſiſſet corpore langor,
In uultu ſi quid dulce notaſſet amor.
In uerbis ſi mite aliquid. ſpes omnis amantum
Ex oculis, oculi nil niſi triſte ferunt.
Ore Arabum nemus inſpirans, uer ore remittis,
Vnde tibi nomen Cinnama dulce fuit,
Oſcula ſi ſummis ſaltem mihi pacta labellis,
Conceſſum ambroſio ſi ſemel ore frui.
Languidulis animam poteras tum reddere membris,
Et nudum Inferno me reuocare lacu.
Non mala Perſephone lætum properaſſet acerbum,
Non iuueni pallens Styx adeunda foret.
Non Phlegethonteæ ſentirem incendia ripæ,
Eumenidumq; angues, terrificumq; canem.
Sed tecum caræ duxiſſem blanda iuuentæ
Tempora, ſubq; tuo factus amore ſenex.
At tu ſancta Venus noſtro ſuccurre labori.
Tu dea tu uati Cypria parce tuo.
Diligat illa ſuumq; & amans ſuſpiret amantem,
Et iungi cupiat pectora noſtra ſuis.
Proq; meis lacrimis totidem ſuccende fauillas,
Omnia ſint illi cognita noſtra mala.

Quem fugit cupiat, quem non eſt paſſa iuuare,
Nunc amet, uratur ſic magis inq; dies.
Sancta fauet, iamq; & placidis arriſit ocellis,
Aureolumq; dedit lux mea baſiolum.
Baſiolum nigra quo me reuocauit abunda,
Atq; animam feſſis reddidit articulis.
Quo ſine non Arabum ſyluæ, non rura Sabæa,
Ambroſiæ ſpiret nec ſine mollis odor.
At tibi ſeruati tanto pro munere uatis,
Sudabunt tepidis turea dona focis.
Et tibi cantabit laudes mea tibia, per te,
Cinnama dura prius, Cinnama facta bona eſt.

AD CINNAMAM.

C Vm me cogit amor quicquam maledicere de te,
Diſperea m, ſi non Cinnama diſcrucior.
Diſcrucior, uerum tanto ſuccendor amore,
Vt peream, ſi non quæ uelit ira, loquor.
Pœna tamen præſto eſt, nam uix dum lingua locuta eſt,
Cum mihi fit ſubito flebile cordolium.
Pœnitet & caram dictis læſiſſe puellam,
Ac miſero in lacrimas uertitur ira mihi.

DE SVAVITATE AMORIS.

b Landitijs amor eſt, & ſucco mollior omni,
Melle quoq; eſt dulci dulcior, ac melior.
Hoc condimento cœleſtis menſa deorum
Veſcitur, iccirco gratior Ambroſia eſt.
Nanq; ubi non amor eſt, ubi non miſcentur amoris
Suauia, nil lauti, nilq; leporis ineſt.

Hæc iuuenes cantent, quibus eſt Cytherea benigna,
Nam mihi felle malo triſtior & grauior.

AD CINNAMAM IRATE.

p Auxillum ꝙ amas me Cinnama, nũ bene uelle
Plus tibi quanq; oculis credis inepta meis?
Non amo te fateor (quid enim ſimulare neceſſe eſt)
Si mihi nec bene uis, nec bene uelle cupis.

AD CINNAMAM BLANDE.

d A mihi baſiolum mea Cinnama, quale furenti
Ante hac nulla uiro fœmina ſurripuit.
Cumq; meis pariter coniunge labella labellis,
Pro ſerpente mihi ſit uaga lingua duplex.
Morſibus in blandis deſit dens, murmura deſint,
Excluſuſq; uagus ſpiritus ex anima.
Laſciuum ſatis eſt, quod mollis Francia libat,
Verum hoc aureolum eſt Cinnama baſiolum.

AD SEIPSVM.

q Vingentas ſolitus cum ſis adamare puellas,
Nunc ab amore tuo quid Iouiane uacas?
An quia difficilem ſeſe tibi Fannia præbet?
Et rigidos mores forma ſuperba facit?
Cum tot ſint faciles, ſit copia mollis amorum,
Quære aliquam tibi quæ ſponte placere uelit.
Quæ tibi ſe dedat, cui ſis & carus ocellus,
Cui dicas iam iam Fannia nulla mihi eſt.
Ipſa tibi dicat, mea lux, mea uita, meus flos,
Liliolumq; meum, baſiolumq; meum.

Carior & gemmis,& caro carior auro,
Tu roſa,tu uiolæ,tu mihi læuis onyx.
Deliciæ,cultuſq; meus,mea gaudia ſolus,
Corq; meum,& præ te nil iuuat eſſe meum.
Et quingenta ſimul capiat tunc baſia raptim,
Et ſine mente oculos uoluat agatq; ſuos.
Ac linguam querulo cum ſuxerit ore trementem,
Exanimus collo pendeat ipſa tuo.
Tunc dices,amor eſt ſucco iucundior omni,
Dulcior & melle eſt,ſuauior Ambroſia eſt,
Nec tibi quingentas fuerit ſat amaſſe puellas.
Nil numerus certe nil in amore ualet.

AD THALIAM DE PETRO COMPATRE.

ſExcentas modo baſiationes,
Da noſtro mea compatri Thaleia.
Quem nos plus oculis amamus unum.
Nanq; eſt dulcior Attico liquore,
Et quem Siciniæ tulere cannæ,
At noſtris propè carior medullis.
Quando non alius ſodalis unquam
Dilexit magis unicum ſodalem,
Quàm nos ille amat,atq; amamus illum.
Si non ſunt ſatis hæ oſculationes,
Fac ſint mille ducenties ducentæ.

AD ANTONIVM PANHORMITAM.

aNtoni decus elegantiarum,
Atq; idem pater omnium leporum,
Vnus te rogat ex tuis amicis.

Cras ad ſe uenias, ferasq; tecum
Quantuncunq; potes facetiarum,
Et quicquid fuerit domi iocorum,
Nam riſus tibi tantum apparauit,
Quantum Democrito diebus octo,
Profundi ſatis, & ſuper fuiſſet.
Quod tecum patulo cupit palato
Perridere ſuapte riſione,
Condita leuitate, ineptijsq;.

AD LAVRENTIVM Miniatum.

Vxoris nitidæ beate coniux,
Cunctis coniugibus beatiorq;,
Quid ſentis age de meo libello
Nobis diſſere, nunquid à Catullo
Quenq̃ uideris eſſe nequiorem,
Aut qui plus habeat procacitatis,
Non dico tamen elegantiorem.
Sed certe meus hic libellus unum
Doctum poſt ſequitur ſuum Catullum
Et Caluum, ueteremq; diſciplinam.
Non multo minor eſt nouis poetis.
Saltat uerſiculis canens minutis
Hoc, quod non ſonuere mille ab annis
Muſarum citharæ, & Lyæi puellæ.
Qui ſi euadere putidam culinam
Et tegmen poterit negare Tynnis.
Fetentes neq; ueſtiet Siluros.
Studebit pueris placere ineptis,
Si qui Caſtaliæ ſpecus liquores,

Parnaſi neq; dum bibere fontis,
Doctas ſed fugiet manus uirorum
Et qui Caſtalio ſinu recumbunt,
Contentus Miniate, ſi moleſtus
Non ſit uel tibi, uel tuæ Cicellæ.

IN ANTONINVM CINAEDVM.

a Ntonine cinædule
Huc ad nos redeas, nanq; per Herculem
Iſtas turpiculas nates
Si te prenderimus iam uſque adeo malis
Virgis exagitabimus,
Vt par ſit ſceleri ſupplicium tuo.
Audes tu media uia
Me præſente meæ comminitarier?
Audes tu niueas roſas
E' noſtræ gremio tollere Cinnamæ?
Poſt hæc tam male, pallium
Nixus ſurripere, atq; in teneris manus
Immiſcere papillulis?
Quod ſi compulerit me furor improbus,
Diſces poſtmodo quid ſiet,
Tam bellas manibus tangere fœminas.

AD VICINOS.

u Icini moneo, bene, ac pudice
Seruetis mihi uos meam puellam,
Ne ſe conferat ad ſuos amicos.
Quos omnes amat impotente amore,
Nec mirum, quia mentulatiores.

Quin & ſi cupitis probi uideri,
Tales paſſeribus ſalaciores
Longe à coniugibus mouete ueſtris.
Et tu ſi ſapis ô puella nequam
Iſtos deſere peſſimos amicos,
Et mecum maneas bona & pudica.
Nam iuro tibi per tuam Serapim
Tecum continuas iacere noctes
In multa recubans fututione.

AD PERILLAM PVELLAM.

O' Solatiolum meum Perilla
Dic quid Cinnama noſtra rure fecit
Hos ſex continuos dies? ualet ne?
Nam quidam mihi peſſimus cinædus
Dixit, quod tenerum pedem catella
Dum ludit nimium procace morſu
Illi presſerat, & domi manebat
Expectans medicos ab urbe miſſos
Quare te rogo per tuos ocellos
Illos præuenias, probeq; cures,
Nequa ſe nimium licentioſos
Præſtent, dum cupiunt boni uideri
Nam bracis ſine, pallio tumenti
Manu uix retinent utraq; penes
Infeſtos pueris, puellulisq;.

IN MALVM POETAM QVEM
Mutato nomine Vtricellum uocat.

N On ſunt carmina, ſed cacationes.
Quæ ſe ſcribere iactat Vtricellus.
Eſt merdoſius omnibus latrinis.
Quod ſe ſcribere iactat Vtricellus.
Obtura miſerum Camœna naſum,
Ne te carmina tam cacata lædant.
O' merdoſa poëmata, o' quid unquam
Erit, uel fuit his magis cacatum?
Quamprimum medicos mei ſodales
Ad me ducite, nam maligna febris
Dudum me tenet, ut dij, deæq;
Iſti dent mala multa, qui nec unquam
Scribit carmina, ſed cacationes.

DE IMPROBITATE PVELLAE SVAE.

I Rata eſt quoties mihi puella
Triſtis me uocat aridum poetam,
Et laſſum minima fututione,
Indoctum Veneris, maliq; penis.
Poſt hæc in triuijs, in ore uulgi
Irridentibus omnibus puellis,
Dicit tam male me eſſe mentulatum
Quàm uel pumilio, puer'ue trimus.
Quam ob rem conſtitui meas querelas
Deferre ad Venerem, inq; ius uocare.
Nam quis tam patiens amator eſſet?
Quod ſi ſenſero ius mihi negari,
Helleſpontiacum deum precabor:
Partes ſuſcipiat meas, uelitq;

Pro me, quod minimum, facillimumq́; eſt,
Vliſci facinus manu ſeuera.

IVLIO FORTI SICVLO.

IVli pars animæ ſecunda noſtræ,
Quid non me pateris meas Camœnas
Omnes proijcere ignibus cremandas?
Quarum depereunt graues labores.
Et perdo miſeras ſubinde chartas.
Nam quamuis ueterum diesq́; noctesq́;
Euoluam monimenta Iuliorum,
Attritiq́; adeo mei libelli,
Vt nil a ſolea deeſſe credas,
Semper noſtra tamen Thaleia friget,
Cuius nequitias, ineptiasq́;
Nolis lædere, uel putare nullas.
Nec me ſordidulum uoces poëtam,
Si non poſthabito facetiarum
Luſu, carminibus uacem ſeueris.
Nam cum deſierint graues Catones,
Et ſint tempora Buſuluniana,
Aequum quis putet eſſe laude ſacrá
Scæleſtos celebrare Tarracones?

I. IOVIANI PONTANI LIBER SECVNDVS PARTHENOPAEI.

MAGICA AD DEPELLENDVM *amorem ad Theodorum Gazam.*

Ite caput Lenææ hedera redimite uirenti,
Tuq; nigram tenebris nox adoperta comam,
Languida nunc facili componite lumina Somno.
Feſſaq; ſecurus occupet oſſa ſopor.
Tu modo tincta puer Lethæo dilue ſomno.
Pocula, ſic triſtis nanq; fugandus amor.
An mage Theſſalicis tentem medicamina uerbis?
Et rumpam Magico uincla ueneficio.
Stant aræ, lectæq; ſuis è collibus herbæ
Et ſucci, & Magicis carmina ficta ſonis.
Tum geminæ ſacro rorantes hymbre Cupreſſi,
Inq; ſepulcrales Cedrus adusta rogos.
Nec lunam nox prona negat, nec ſydera deſunt
Bis genibus, nota bis ueneranda prece.
Rore pio conſpergo caput, dic uerſus in ortum
Hæc quater, & læuo mox pede tangis humum.
Vincula nunc hæc ſoluo, atq; hæc ut uincula ſoluo
Carmine ſic noſtro cede ſolutus amor.
Cerea ut hæc gelida dureſcit forma ſub unda
Dureſcant rigido corda ſepulta gelu.
Carmine Iaſonios fugit Medea penatis,
Carmine, & hoc fugias corde repulſus

Puluere quo ſterilis quadrupes ſua corpore uerſat
Tu quater hoc ipſo puluere ſparge caput.
Cyzicea mox tinge & aqua quater amne fluenti
Dilue, ut extincto cedat amore calor.
Dic Lethe bona uerba, precare obliuia Lethen,
Lethæo merſas tingat ut amne faces.
Fallor? an incipiunt triſtes diſcedere curæ?
Pacatoq; uenit mollior aura ſalo?
In portum mea uecta ratis, retinacula ceſſant.
Libertas portu tutior ipſa mihi eſt.
Libertas cui cedit Amor, cui mater amorum.
Aſcreas inter maxima uirgo deas.
Iam tandem ad Muſas, antiquaq; ſacra reuertor,
Et uatem accipiunt templa operata ſuum
Pieriæ aſſiſtunt aures mihi grata canenti,
Et plaudunt numeris Aonis antra nouis.
Sed mihi nec ſine te dulces Theodore Camœnæ,
Caſtaliusq; iuuat nec mea labra liquor.
Et tua iam pridem cinxerunt tempora Muſæ,
Inſignemq; hederæ circuiere comam.
Communes igitur Muſæ, communia nobis
Sunt ſtudia, atq; eadem fata duobus eunt.
Me quondam patriæ caſus nil triſte timentem,
Cogit longinquas ire repente uias.
Caſtra peto, tenerisq; uirum confeſſus ab annis
Tyrrhenas didici ſub Ioue ferre niues.
Mox ubi compoſito redierunt ocia bello,
Et repetit patrios Martia turba lares,
Excepit Rhodio quondam fundata colono
Parthenope ſtudijs ſemper amata meis.

Te quoq; Turcicæ fugientem uincla catenæ
Eiecit patrio Theſſalonica ſolo.
Iactatumq; diu diuerſa per æquora tandem,
Agnouit Phrygio condita Roma duce.
Nunc eodem, quo me fato Campania tellus
Delicijs paſcit terra beata ſuis.
Hic ubi nos longæ producere tempora uitæ
Et reſides annos claudere fata uelint.
Et cum maturis ætas nos ſoluerit annis,
Injacetq; auidas Parcæ maligna manus,
Tum mixtum cinerem communi onerare ſepulcro
Amborumq; unus contegat oſſa lapis.

BOPHILLVS ADVLESCENS
alloquitur Phiellam amicam.

I quiſquã infernas cupiat prænoſcere pœnas
Si quiſquam Elyſij dona beata poli,
Hic faciles uultus, ille indignantia cernat
Lumina, in exitium nata Phiella meum.
Aurea pacato diffundis tempora uultu,
Aurea tranquillo pax & ob ore uenit.
Dum loqueris, toto diſcedunt nubila cœlo,
Verna quies roſeo eſt, uernus in orbe decor.
Candida felices ſuſtollant lintea nautæ,
Quoq; petant portus aura miniſtrat iter.
Magnetem & gelido ſurgentes axe Triones,
Quosq; ſequatur habet tuta carina deos.
Quod ſi quem placidis facilis dignaris ocellis,
Nectaris huic fontes, Ambroſiæq; fluunt.
Illic delicias, illic ludosq; iocosq;,

Mille uoluptates, gaudia mille geris,
Fortuna potes inuita feciſſe beatum
Quemq; uelis, miſerum, quemq; beaſſe uelit.
Aſpice diuinas humano in corpore dotes.
Nil mortale tibi. digna puella polo es.
Atq; utinam inuideant ne te cœleſtia nobis
Et noua Phœbeo ſydere flamma mices.
O' bene, quod ueteres mutarunt numina mores.
Vertit amatorem fabula nulla Iouem.
In te non taurum, non ille ſubiret olorem,
Non Danaes rutilam ſolueret in pluuiam.
Sed nitidus blando cœtu comitatus amorum
In thalamum ueheret dia puella ſuum.
Et tua gemmali poſuiſſet membra cubili,
Illa deûm requies, deliciumq; Venus.
Hoc melius nunc ille iocos, nunc audit amantes,
Et innuum curis, quas tulit ipſe fauet.
Ille mihi de te ſpondet quæcunq; rogarim.
Teq; meo pepigit candida nympha toro.
Tu quoq; iunge pios fido cum coniuge amores,
Ipſe etenim & coniux, ipſe & amator ero.
Qualis Chaoniæ deuinctus amore maritæ,
Neſcit amans uolucris fallere iura ſuæ.
Nec te tam formæ capiat decor iſte ſuperbæ,
Vt tua commorint tædia iniqua deos.
Si facilis quondam Daphne Peneia fuiſſet.
Non ſtaret duris frondea liminibus,
Nec tam crudeli fato rapuiſſet amantem,
Sortis Anaxarete cauſa modusq; ſuæ.
Et mihi neſcio quid blandis promittere ocellis,

Et mihi neſcio quid dulce uidere loqui.
Vtq; ſupercilio ſpondes, nutuq; loquaci,
Non nihil ipſa meis mota uenis, precibus.
Hæc nomen capiat te uirginitatis inane.
Nullis illa quidem eſt inclyta temporibus.
Illi uirginitas, illi ſua cura pudoris,
Si qua puella deis caſta facit ſuperis.
Virginitas tua Cydippe, tua Menali diua.
Nos modo naturæ dulce ſequamur iter.
Atq; utinam in priſcos redeant noua ſæcula mores.
Aurea queis Latio regna fuiſſe canunt.
Cum paſſim uirides nullo custode per herbas
Ibat amatori iuncta puella ſuo.
Non quem dura parens, nō quem pater improbus illi,
Mutua ſed placido iunxerat ore Venus.
Atq; ita compoſito iungebant fœdere curas,
Vna fides, unus lectus, & unus amor.
Tecum ego muſcoſis habitarem diues in antris,
Atq; idem lectus arbor & herba foret.
Arbor compoſitas iaceret recubantibus umbras,
Præberet mollem ceſpitis herba torum.
Et circum querulo streperent uirgulta canore,
Et streperet querula qui ſalit amnis aqua.
Luderet & ſuauis demulcens ore querelas
Attica frondoſis ales in arboribus.
Sic mecum fixis hæreres nixa lacertis
Laſciuis relegens oſcula blanda iocis.
Mutua ſic placido traheremus gaudia luſu,
Et regum magnæ deſpicerentur opes.
Hæc ille, & ſæuus quæcunq; coegerat ardor,

Quæcunq; & didicit uerba diſertus amans.
At nymphe uarios immutans ore colores,
Paulatim uictas iam dabat ipſa manus,
Illius & fixis hærens pendebat ocellis.
Vritur, & taciti ſigna furoris erant.
Et conata loqui, ſingultim pauca loquuta eſt,
Deq; uerecundo fugerat ore color.
Ac furtim laxis foribus progreſſa parabat
Currere in amplexus care Bophille tuos.
Cum mater ſæuis cumulans obiurgia dictis
A ſpecula natam iuſſit abire ſuam.
Sic quos iunxit amor, triſtis cuſtodia ſoluit.
O nullo uacuum tempore quiſquis amat.

QVERITVR DE Baianis balneis.

ANnua Baianis redeunt ſpectacula lymphis,
Et medicas aperit terra ſalubris aquas.
Littoraq; arrident teneris ſpectanda puellis,
Et ſuus eſt illis undiq; mixtus amans,
Littora non unquam noſtras ſolantia curas
Sed ſemper ſæuis addita cauſa malis.
Quid iuuat ingratos membris depellere morbos
Si curas animo triſtitiamq; datis?
Hinc ego cum ueſtro quæſiſſem à fonte ſalutem,
Vlnera non ipſi perpetienda tuli.
At uos o toto diſperſi littore nautæ
Nunquid & hac uecta eſt noſtra puella rate?
Quos tenuit fontes? aut quas petit improba thermas?
Quos'ue habuit comites? quem'ue ſecuta ducem?
Infelix auibus locus hic, undæq; nocentes.

Me miſerum uolucri non nocet ipſe deo.
Atq; utinam hæc nunquam tetigiſſet littora uictor
Alcides oris miſſus ab Heſperijs.
Viderat ille gregis præda ex Balearide pompam,
Vnde & Pompeius nomina uicus habet.
Ecce furit totis infecta per agmina caſtris,
Perq; omneis ſæuit mors inopina uias.
Ipſa ſuis ſpargit manibus peſtemq; luemq;,
Exatiatq; animum cruda nouerca ſuum,
Nil medicæ proſunt artes, cantataq; uerba,
Aut è Marrubijs herba reuulſa iugis.
Procumbit, ſupplexq; Iouem Tirynthius heros
Orat, & intonſo de grege mactat oues.
Exquiritq; deûm pacem, Nymphasq; precatur.
Quasq; uirens Gaurus, quas & Auernus habet.
Audijt hic genitor natum, audiuere ſorores,
Quæq; ſalutiferas fundit Araxis aquas.
Nam paſſim toto manarunt littore lymphæ,
Erupitq; cauis fontibus auxilium.
Sulphureæq; meant undæ, ſcatuitq; ſub antris
Fumidus & medicas extulit humor opes.
Nec mora, iuſſus aquis lauit ſe exercitus illis.
Triſtis & ex omni corpore peſtis abit.
Forte Amor in Nymphen Læborida tela parabat
In quam Vlturnum fixerat ante deum.
Aenariæq; procul ſecreta in rupe ſedebat,
Dum cauet inſidijs callidus arte locum.
Audijt hic dum læta Ioui canit æquore toto
Miles, & Herculeis uocibus aura fauet.
Aura fauet, gratasq; dei perducit ad aures,

Quantum opis his illis uis & ineſſet aquis.
Spem cepit admonitus lucis, caræq; ſalutis.
Captaq; reſtitui lumina poſſe ſibi.
Nanq; olim pharetra nimium pueriliter uſus
Torſit in armiferam ſpicula acuta deam.
At pallas pueri telum auerſata retexit
Aegida, uipereas explicuitq; comas.
Hinc puero riguere oculi, uiſq; ipſa uidendi
Tabuit, atq; hebeti lumine ab inde ferit.
Conſilio ueneris tamen, atq; ex arte Cupido
Ipſe uicem & fratris munera frater obit.
Arcum ſtringit Amor, moderatur tela Cupido.
Laxandiq; arcus ſigna dat ipſa Venus.
At cæcos iocus, inceſſus, inceptaq; cæca
Dirigit, et fraudes illecebraſq; parat.
Ac ſubito auratæ fulſere per aera pennæ,
Et uolucer celſa mouit ab arce deus.
Huc poſtquam uentum eſt, medias & conſtitit undis,
Et tepido lætus margine ſedit aquæ.
Mox arcum, ardenteſq; faces uolucreſq; ſagittas
Depoſuit, miſero cognita tela mihi.
Incubuitq; genu duplici, tum flumina palmis
Haurit, & infuſo lumina rore lauat.
Terq; quaterq; oculis amnem ſuffundit, at illi
Luxit, & auxilium Tullia lympha dedit.
Hinc nunc tam certo meditatur ſpicula iactu
Acrior, & multo quàm fuit ante ferit.
Nec tantum uolucri præfigit pectora telo,
Sæua ſed ex oculis uulnera multa parat.
His ille inſidias fallax, his retia tendit,

His capit, & captos ſub ditione premit.
His ego, me miſerum, triſti ſeruire puellæ
Cogor, & æternum uincula dura pati.
Atq; utinam primis mater me fleſſet ab annis,
Et rapta e cunis funera noſtra forent,
Non ego tam multos ſentirem in amore dolores,
Seruitum & quærerer regna ſuperba diu.
Nec turpis de me permultas fabula gentes
Iſſet, & ingenij fama ſiniſtra mei.
Ah pudeat uatem, pudeat pia ſacra colentem
Nequitiam, & Veneris turpia caſtra ſequi.
Cingite uictrices Laurus. mihi gloria parta eſt.
Ceſſit amor, uacuo eſt pectore pulſa Venus.
Effracti cecidere arcus, ruptæq; catenæ,
Liberaq; erepto ſunt mea colla iugo.

DE INFELICITATE GENERIS HOMINVM.

Non ulla terris habitat aut pax, aut quies.
Inferna diræ, & luctus occupant loca.
Exercet in mortalibus regnum metus.
Regnat libido fraudis & ſcelerum caput.
Quæ prima fulget homini infelix dies,
Comitem profundo ducit ex erebo ſimul
Dolorem & ægritudinem, o ſortem aſperam,
O dura fata, & ſemper in peius malum.
Nemo beatus. Ille diuitijs fluens,
Inops habendo. hunc ſceptra terris præferunt,
Ipſe eſt ſui impos, & quibus præeſt, timet.
His ficta uirtus limes ad ſummum eſt bonum,

Et pandit oris ſqualor ad ſuperos uiam.
Hæc illa ſqualens dira & infelix plaga.
Cocytiæ fauces inexorabiles,
Phlegethontis ignes, gurgitesq; Acheruſij.
Hæc tantalea ſitis, iecurq; fœcundum,
Et membra diri Ixionis torquens rota.
Sed quid recenſens plura in immenſum trahor?
Sumus hic tot Inferi, quot homines uiuimus,
Suusq; quisq; dirus eſt erebus ſibi.
Nobis amores, & libido pectoris,
Et una non unius obſtetrix mali,
Humana facies, cuius ex oculis fluit
Amor, odium, pax, ira, ſpes, metus ſimul,
Et quas gerit cruenta Tiſiphone faces.

CASIM FONTEM AEGROTUS ALLOQVITVR.

Pura tuis qui noſtra rigas humentia lymphis
Quàm procul hei miſero nũc mihi Caſis abes.
Tu nunc muſcoſa placidus ſub rupe uagaris,
Redditur & fluxu lenior aura tuo.
Altaq; prætexit uirides tibi populus umbras,
Et mille in folijs dulce queruntur aues.
At me nunc triſti feſſum Campania morbo
Detinet, & uenas urit anhela ſitis.
Nec prodeſt uiridi toties te ornaſſe corona,
Cinxiſſe & capiti plurima ſerta tuo.
Nec prodeſt dulcis toties cecíniſſe querelas,
Numinis & cauſas edocuiſſe tui.

Nanq; dies aderat, ſceptrum quo cepit olympi
Iuppiter, hoc diuis prandia lecta dabat.
Tum puer Idæus, dum pocula grata miniſtrat,
Spectaturq́; ſuo digna rapina Ioue,
Atq; inter menſaſq́; deum laudeſq́; ſuperbit,
Et tanto facies conſcia teſte placet,
Incautus labente gradu Carcheſia fudit,
Multus & è patera fluxit hiante liquor,
Qui præceps ſumma cœli de parte uolutus
In terras larga conſtitit uber aqua,
Ad quæ ſurridens genitor, monimenta manebunt
Certa puer, caſum teſtificata tuum.
Amnis erit, qua nunc grati effluxere liquores.
Caſis erit fonti nomen honosq́; tuo.
Oſcula tum puero raptim libauit. at illi
Fulſit ſydereus ſparſa per ora color.
Has ego blanditias memini cantare ſolebam,
Fuſus ad herboſæ fluxile murmur aquæ.
At tu longinquos nimium ſummotus ad Vmbros
Aoniæ nunc es immemor ipſe lyræ.
Nec mihi nunc ſolito prebes de margine riuos.
Arida nec ſuetus temperat ora liquor.
Solaq́; languentis ſenſus mihi reſtat imago,
Cum mens furtiuas ægra requirit aquas.
Interdum ſomnio dulcis haurire liquores;
Et madido uideor pellere ab ore ſitim.
Hæc mihi dat ſomnus ſolatia, dum canis ardet,
Et graue ſiccatos ſydus hiulcat agros.
At uos Pierides ueſtro ſuccurrite uati.
Profuerit fontes ſæpe bibiſſe ſacros,

Vos mihi Perſephonen cantu placate, moueri
Nanq; poteſt, mouit Biſtonis ante lyra.

LAVDES CASIS FONTIS.

C Aſis Hamadryadum furtis iucunde miniſter.
Et cupidis rupes ſemper amica deis,
Ad quem ſæpe ſui linquens ſecreta Lycæi
Pan egit medios ſole calente dies,
Mænalioq; tuos impleuit carmine montes,
Et ſeptem cecinit fiſtula blanda modos.
Cum paſſim iunctæq; manus, & brachia nexa
Ducebant placidos Naides ante choros,
Carpebantq; hilares iuxta uirgulta capellæ,
Hœdus & in molli ſubſiliebat humo.
Quin etiam defeſſa iugis ſiquando Diana
Egit præcipites per caua ſaxa feras,
Hic poſuitq; latus, uiridiq; in margine ſedit,
Et uitreo flauas lauit in amne comas.
Te Bacchus, te Phœbus amant, tibi carmina nymphæ
Dulce canunt. tibi ſe commit amata Dryas.
Pelignosq; ſuos ſiquando & rura relinquit
Laſſa ſubit fonti Calliopea tuo,
Et lenem querula carpit ſub fronde quietem,
Qua cadit arguto murmure lympha fugax.

AD PIVM II Pont. Max.

S Ic tua Pæonijs uincantur tædia ſuccis,
Phœbeæq; leuent languida membra manus.

Sic tibi & in Turcas aſſit Victoria mater,
Et Solymam teneas ſub ditione domum.
Da precibus facilis aures, uatiq; fauето
Vates, neu pietas ſit tua dura mihi.

AD MARINVM TOMACEL LVM SODALEM.

Fata uocant, lux alma uale, iam deleor, at tu
Inferias uati ſolue Marine tuo.
Oſſa quoq; in patriam miſeræ tranſmitte parenti,
Accipiat cineres teſta paterna meos.
Et ſoror ingratæ perſoluat iuſta fauillæ,
Spargat & è lacrimis noſtra ſepulcra ſuis.
Illa etenim tellus, quæ me genuitq; tulitq;
Contegat, & grata membra reponat humo.
Officium fac amice pium, manesq; piato,
Atq; Arabo noſter ſpiret odore rogus.
Viueret o' utinam frater tuus, ipſeq; tecum
Vidiſſet potius funera noſtra Leon.
Ille meos flentes dextra clauſiſſet ocellos,
Iunxiſſet geminas & mihi rite manus.
Oſſaq; iuſſiſſet molli requieſcere terra,
Et data perpetuum pax q; quies q; foret,
Ille meos obitus uerſu fleuiſſet amico,
Redderet & uati carmina mœſta ſuo.
Sic mihi mors nec amara foret, nec ſæua timerem
Fata, nec Alecto' quas gerit ante faces.
At tu, ſi qua tui ſupereſt tibi cura ſodalis,
Fac madeant lacrimis funera noſtra pijs.

Te dulcis deflere iuuet luſusq; iocosq;,
Quos mea non ultra Muſa ſepulta canet.

DE QVERCV DIIS SACRA.

Haec uetus, et multos Quercus ſeruata p annos
Si fas eſt uati credere, numen habet.
Nanq; ſub hac iacuit mixtus Naretide nympha
Pan, montanicolæ captus amore deæ.
Menalon ille ſuum, dilectaq; rura Lycæi,
Parrhaſiæq; procul liquerat antra domus.
Venerat huc uirideis ſtringit qua Vigia ripas,
Et patrium riguo perluit amne ſolum.
Vidit eam liquidis dum ſe fouet inſcia lymphis,
Et feſſa æſtiuo membra calore leuat.
Tum perijt, ſæuæq; animum fixere ſagittæ,
Vſſit & ætnæus pectora adeſa calor.
Ac ſubito hirſuto demiſſa eſt fiſtula collo,
Et paſtorali carmina uoce ſonat.
Nympha decus nemorum, ſacro quæ fonte lauaris,
Candidaq; in nitido flumine membra rigas,
Brachia ſunt niueo tibi candidiora liguſtro,
Collaq; montana non minus alba niue,
Purpureoq; genas ſuffundens dia rubore
Tingis Punicea lilia cana roſa.
Qui tibi ſic lucent per quos ego perdor ocelli,
Nimirum eoi luminis inſtar habent.
Oſcula ſi liceat teneris ſumpſiſſe labellis,
Vilis Hymetos erit, uilis & Hybla mihi.
O ſi quæ uitreis referunt ſe membra ſub undis

Contigerim, & cupido membra fouenda ſinu.
Nec tu ſperne deum, cui ſeruit Nonacris ora,
Cinctaq; montanis Itala terra iugis.
Pana deum pecoris cuncti uenerantur agreſtes,
Quiq; tenent alij rura nemusq; dei.
Ipſe ego lac docui diſtento ex ubere capræ
Exprimere, & fuſo cana coloſtra ſero.
Per me etiam tenero ſunt mixta coagula lacti,
Incluſusq; ſuo caſeus orbe fuit.
Quin etiam tenuis lanæ felicia texta,
Intonſa & docui carpere uellus oue.
His mihi muneribus ſuperata eſt luna beatis,
Venit & in noſtrum candida diua torum.
Aſpice quàm pingues agni, quàm lætus in agro
Hœdus, & in molli luxurietur humo.
Hi tibi munus erunt, longumq; intacta per æuum
Fiſtula, Nonacrijs inuidioſa deis.
Pro qua quid non fecerunt Heliceq;, Lyceq;,
Cylleneq; alijs dura puella procis.
Hac tu cantabis laudes pecorisq; tuasq;.
Hac mecum dulcis experiere modos.
Illa deum fugiens humili ſublapſa ſalicto
Delitet, & ſurda reijcit aure preces.
Quid faciat? qua ſpe miſerum ſoletur amorem,
Infelix? qua nam leniat arte malum?
Omnia tentanti fruſtra, uiresq; paranti,
Obtulit optati caſus amoris opem.
Quercus erat late patulis denſiſſima ramis,
Diues, & intacto uertice ſacra comam.
Fama manet Faunos hic diſcubuiſſe madentes

Sæpius, & lætos hic agitaſſe choros.
Inde loco metus, ac longos uenerata per annos
Sylua manet. medius præterit antra liquor,
Antra racemiferis ſemper ueſtita corymbis.
Semper ſyluicolis antra petita deis.
Huc dea poſt æſtus, uenandi feſſa labore
Venerat, & molli laſſa quierat humo.
Cui labor, & ſtrepitus riui ſalientis, & umbra,
Optatos ſomnos & leuis aura facit.
Forte greges illuc, umbra ut uiridante leuaret,
Ducit, & ipſe cito Pan petit antra pede.
Ecce uidet ſtratam cupidus per gramina nymphen
Conſtitit, & tacita gaudia mente rapit.
Mox ſenſim ſummaq; pedes ſuſpendit in herba,
Et preſſo nullus redditur ore ſonus.
Vt tetigit niueæ ſemota cubilia nymphæ,
Et timet, & faciles huc agit, hucq; manus.
Subducit retegitq; ſinus, nudatq; papillas.
Hinc genua in molli lenta recuruat humo.
Blanditur femori digitis, collumq; genasq;
Libat, & amplexu pectora nuda fouet.
Iungit & os ori, mox ad ſua gaudia pergit,
Et ſperata diu re ſibi uota capit.
Illa ubi ſe captam dulci reſoluta quiete
Sentit, ab oppoſita prœlia ueſte mouet.
Verum ubi nec precibus, nec ui permouit amantem,
Paulatim uicta eſt, depoſuitq; metum.
Iuuit opus, facilemq; deo dea præbuit, inde
Sæpius ad gratum uenit amica locum.
Hinc arbor ſacrata dijs. quod mille tabellæ

Antraq; uotiuo muniere culta docent.

DE CAMINO MONTE ET MVSARVM latebris, Ad Eliſium Gallutium.

Quiſquis ades uenerare locum, uatiq; fauete
Dum canit, & dictis credite, uera canit.
Iam ſuper addiderat frondoſum Pelion Oſſæ
Titanum cœlo pernicioſa manus.
Turbaq; cœleſtum miſero confuſa pauore
Cedebat, nullo bella parante Ioue,
Cum ſacer Aonidum chorus, imbelleſq; puellæ
Aethera præcipiti deſeruere fuga.
Non illis Helicon, non multo numine clarus
Parnaſus tutos exhibuere lares.
Antra petunt, notaſq; domos liquere, metuq;
Longa pererratis finibus arua tenent.
Accipit hoſpitio feſſas mitiſſimus amnis
Lyris, & hoſpitio ſedulus addit opem.
Mons fuit & ſcopulis & uallibus undiq; cinctus,
Cuius ad ima cauæ, pluri maq; antra iacent.
Huc natas Iouis ille leui placidiſſimus alueo
Deuehit, & tacitis abdidit in latebris.
Sed neq; Mnemoſynes partum, prolemq; Tonanti,
Mons tacitam potuit continuiſſe diu.
Vndiq; nam ſeſe ramis canentis oliuæ,
Palladioq; ſuum cinxit honore caput.
Tum patulas ulmos Lenæo ueſtit amictu,
Humidus & liquidis undiq; fluxit aquis.
Grataq; poſteritas montem dixere Camœnum,

Vt nunc mutata parte Caminus eat.
Quoq; deæ latuere, locum dixere Cauellas,
Templaq; ſublimi conſtituere iugo.
Quare agite & ſacros Muſis referamus honores,
Reddamusq; pijs debita tura focis.
Et tu Pieridum cultor, quem lenia Phœbus
Iuſſit Dircææ plectra mouere lyræ,
Cinge comam Lauro, citharamq; intende Camœnis
Galle, Aganippei gloria magna chori.
Eliſioq; ſui reſonent monteſq; locaq;,
Oppida quem dominum Gallutiana colunt.

AD LEONTEM *Tomacellum ſodalem.*

e Cquid in abſentem quereris male fortis amicã?
Nec linquit curas Anthionea tuas?
Et deſerta graui reſonant num littora planctu?
Ipſaq; de lacrimis humet arena tuis?
Ac miſer in caſſum uotis tibi Nerea placas.
Scilicet ut reduci uenerit illa rate.
An mare, longinquoq; abſens Trinacria tractu
Extinxere tuas igne tepente faces?
Sed neq; tam facili percuſſit uulnere quenquam
Ille ſagittifera qui ualet arte puer,
Vt non poſt multos ſanandum liquerit annos,
Lætalem didicit nanq; ferire locum.
Nimirum & ſæuas paſcit Trinacria flammas,
Nedum ſit facibus terra aliena tuis.
Adde quod & Veneri tellus accepta, ſuiſq;
Teſtatus quondam ſedibus altus Eryx.

An formoſa nouæ ſucceſſit Delia curæ?
Atq; nouo ceſſit uictus amore uetus?
Spirauitq́; tuis uotis felicior aura.
Illuxitq́; tibi gratior hora Leon?
Viciniq́; fauet fontis cuſtodia Tisbe?
Et ſoror, & patro mater amica tibi eſt.
Quæq́; tuo inuidit nuper fortuna ſodali.
Hæc tibi felices porrigit æqua manus.
Nanq; ego cum facilis dominæ tentarer amore,
Impleretq́; meam lenior aura ratem,
Inuida præripuit lætæ mors gaudia menti,
Fregit & in medio quaſſa carina ſalo.
Hinc ego blanditias, ipſumq́; Helicona reliqui.
Meq́; ipſum damno, delitiasq́; meas.
Nec me ni triſtes curæ ſubeuntq́; premuntq́;,
Omnis & à mœſto uate receſſit amor.
Deq́; meis quondam nugis luſuq́;, iocisq́;
Nil mihi nunc reliquum eſt, nil niſi triſte queri.
Nec me delectant dulces uelut ante Camœnæ,
Illa quidem ſecum meq́; measq; tulit.
At tu cui præbet faciles Amathuſia natos,
Dulcia naturæ munera carpe Leon.
Venturamq́; memor fato properante ſenectam
Non ingrata tuo dona refer Genio.
Sitq́; omnis ſine nube dies. tum deniq; dices
Vixi. nunc ó mors nil nocitura ueni.

FRIGORE INVITATVR
ad uoluptatem.

b Ruma riget, cauriq; fremunt, ſtat denſior aer,
Iuppiter & gelidas fundit ab axe niues.
Pocula nunc luſuſq; decent, pingueſq; lucernæ,
Arida uos pueri ſubdite ligna foco.
Igne ferox lenitur hyems, ubi mollia circum
Lesbia, & annoſum ſpumat in orbe merum.
Vino pelluntur triſtes de pectore curæ.
Hic liquor ingrato corda dolore leuat.
Hic deus afflictis requiem, ſpemq; addit egenis.
I puer, & larga prome Falerna manu.
Me iuuat inter uina (fouet nam Bacchus amorem)
Ebria conſertis oſcula ferre labris,
Molle femur tractaſſe manu, tractaſſe papillas.
Dulciaq; in tenero bella mouere ſinu.
Tum mihi ſit non una ſatis. tum ſi tibi iungar
Fannia, quas dederim, quas tulerimq; uices.
Tum ſi blanda meis uenias retinenda lacertis,
Quos tibi dem amplexus Lautia, quos ue dabis.
Te ne ego ſi teneam, quales mea Lautia motus
Expediam, uel quot ſim ferus ipſe modis.
Molle Pharitæo ſpirabit lectus odore,
Quem dat Pellæo condita terra duce.
Lintea ſudabunt roſeum perfuſa liquorem,
Myrteolæq; fluet lucidus humor aquæ.
Interea miſcere puer ne deſine Bacchum
Sæpius, atq; alijs demere uincla cadis.
Senio adeſt, rabiduſq; canis, uenus aurea cuia eſt?
Arceli arbitrium te penes omne meri.
Ille nouem cyathos Muſarum lætus honore
Ebibat hic Charites, tergeminumq; chorum.

Ille ſuæ potet dilectæ baſia nymphæ,
  Et læto abſentis nomen in ore ſonet.
Luſibus his nam gaudet hyems, his læta terenda eſt
  Bruma. uenit rapido mors inopina pede.

MILITIAM HVIVS TEMPORIS damnat ad Nicolaum Mariã Buxutum Equitem Neapolitanum.

e Aſtra ſequi, laudẽq; iniuſtis quærere ab armis
  Hoc eſt æterno bella mouere Ioui.
Militiæ quondam partes ac iura fuerunt,
  Tutari patriæ dulcia tecta ſuæ.
A' ſocijs arcere minas, pepuliſſe tyrannos,
  Hoſtis & incurſus continuiſſe uagos.
Hinc Decij, forteſq; Fabi, clariq; Metelli,
  Ac lætum Pauli, Scipiadûmq; decus,
Cannarum hinc tumuli, cæſoq; dracone ſuperbus
  Regulus, ac duri Cymbrica palma Mari.
Hinc pontem fregiſſe ferox ſua nomina Cocles
  Iactat, & exuuias Coſſus ab hoſte refert.
Atq; alius uicto redit in capitolia Gallo,
  Et ſpolia antiquo reddit opima Ioui.
Ille triumphatis præſcribit iura Britãnis,
  Et Rheni tumidas ponte refringit aquas.
Ille etiam rubri penetrauit ad æquoris undas,
  Et uictor primus Parthica ſigna fugit.
Hic Dacas, Ciliceműq; ferum, Pœnumq; rebellem
  Ducit uictrices candidus ante rotas.
At nunc quid bello petitur, niſi præda, nec hoſtem

Sed ſocium

Sed ſocium uitæ eſt expoliaſſe, decus.
Hinc Mauri nos claſſe premunt, hinc Turca fugaci
Vectus equo, & Scythici caſtra cruenta ducas.
Nos tamen in ſocias ferrum conuertimus urbes,
Et de cognato ſanguine præda iuuat.
Quid miles pretio? quid mercenarius enſis
Dignum Romana laude fideq; dabit?
Exceſſiſſe acie pulchrum eſt, ubi dextera ferrum
Abijcit, atq; auro tela repulſa cadunt.
Non iaculis aut enſe ferox uictoria, uerum
Infami quæſtu bellica palma uenit.
Aurum per medios deducit ſigna maniplos.
Amiſit partes Mars ferus ille ſuas.
Ipſi ductores pretio ſua prœlia uendunt,
Et cedunt pretio caſtra fidesq; ducum.
Hinc mihi Pierides ſtudium, ſacrosq; colendi
Vates, delicijs nomina grata meis.
Hinc nobis Buxute decus, laudemq; paramus.
Pro caſtris Helicon, pro duce Muſa mihi eſt.
Nec tu non primæ iuuenis cum flore iuuentæ
Arma capis, patria pulſus ab ipſe tua.
Deſeris Italiam, pronoq; per æquora curſu
Heſperios portus, littora Ibera petis.
Illic cum geminos ageret diſcordia reges,
Fouiſti partes ſtrenuus enſe tuas.
Mox contra flauos direſti tela Britānos,
Cum premerent forti Gallica regna manu.
Ocia nunc Muſæq; iuuant, dulcesq; receſſus,
Et ſcripta antiquis carmina docta uiris.
Hoc ſapere eſt Buxute, frui melioribus annis,

Cum libris fieri carminibusq́; ſenem.
Caſtra alios, ac bella iuuent. nos læta colamus
Ocia, & Aoniæ fila canora lyræ.
Vita bonum commune quidem eſt, bene uiuere ſolus
Nouit, qui ingenij dona beata colit.

AD MVSAM DE CONVERSIONE Sebethi in fluuium.

Nec docta nimis, nec dum ſatis apta cothurno
Muſa ſed ad teneros ingenioſa ſales.
Digna Amarantheis crines intexere ſertis,
Et madidam Aſſyrio tingere rore comam,
Ac gelidos circum fontes, per gramina læta
Virginibus mixtos ducere nata choros.
Dum licet & uirideis ſuadet decedere in umbras
Phœbus, & argutum concitat aura nemus.
Huc placidum ad fontem ripæ ſubeamus opacæ,
Qua ſua Sebethos candidus arua rigat.
Hinc non uulgatos fontis referemus amores.
Quos legat in nomen Fannia nata meum.
Amnis arundinea uelans tua tempora mitra,
Et dolor, & atræ Doridos aptus amor.
Quis tua tam riguo mutauit membra liquore?
Nunc amnis, certe candidus ante puer.
Forma tibi nocuit, nocuit placuiſſe puellæ,
Iraq́; cærulei quàm male nota dei.
Littore conſtiteras. illuc quoq; cærula nympha
Currit in amplexus nympha decora tuos.
Alcyones teſtes, teſtes uineta Veſeui,

Vos pariter ſocio ſecubuiſſe toro.
Lectus erat frondes, & opaci gramina campi,
Vmbra erat antiquis myrtea ſylua comis.
Sylua comas frondoſa dabat, quæ lenibus auris
Spirabat Zephyro ſollicitante nemus.
Tum uolucres lætis concentibus aëra miſcent,
Et raucum illiſis murmurat æquor aquis,
Forte inter uirides Nereidas una loquaci
Ore, ſed & Nereo fida miniſtra fuit.
Vidit ut hæc molli capientes littore ſomnos
Nerea non fictis ſedula rebus adit.
Ille autem irato properans ad littora curru
Cærula cæruleis per uada currit equis.
Cuius ob aduentum reſonant Tritones in antris,
Candidaq; in ſcopulis læſa remugit aqua.
Excita Nympha latet, te ſomnus perdit inertem
Cærulaq; in membris fuſcina iacta tuis.
Flerunt Nolææ, flerunt te Sarnides undæ,
Fleuit diſciſſis mater Acerra genis,
Et Stabias Nymphas, inconſuetumq; Veſeuum
Tunc etiam lacrimis immaduiſſe ferunt.
Scilicet is teneræ recolebat furta iuuentæ,
Et memor antiqui mœſtus amoris erat.
Multos hunc perhibent crudeli funere menſes
Confectum ſpecubus delituiſſe ſuis.
At poſtquam in rabiem dolor hic ſe uertit acerbam,
Vindex ex antris proſilit ipſe cauis,
Eructanſq; uomit fumantis pectoris ignes,
Ignibus & latos undiq; uaſtat agros.
Iamq; inſurgebat ponto, tumidumq; per æquor

Iactat ab incenſis ſaxa liquata iugis.
Cum ſubito ex alto uox reddita.numen aquarum
Sebethos fonti eſt nomen,honosq; ſuo.
Nec mora,qua iacuit,uitrei fluxere liquores,
In laticemq; abeunt membra ſoluta nouum.
E' puero liquidus fit fons,fit numen & idem
Ex homine.hinc ſubitis in mare currit aquis.
Talibus ille ferox uictus mentemq; repreſſit,
Impoſuitq; ſuæ Bacchica ſerta comæ,
Lætior & campis duxit de monte choreas,
Concinuitq; nouo carmina digna deo.
Hæc tibi quæ canerem molli reſupinus in umbra
Edidit imparibus noſtra Camœna modis.
Tempus erit caros cum dicemus Hymenæos,
Vt ſit iuncta tuo Parthenopæa toro.
Interea noſtri nomen,titulusq; libelli,
Pro tibi promiſſo munere pignus erit.

FINIS.

I. IOVIANI PONTANI DE AMORE CONIVGALI LIBER PRIMVS.

ELEGIAM ALLOQVITVR.

Huc ades, & nitidum myrto compeſce capillum,
Huc ades ornatis o' Elegia comis.
Inq; nouam uenias cultu præ diuite formam,
Laxa fluat niueos ueſtis ad uſq; pedes.
Molle micet tenues inter dilapſa papillas
Quæ legitur rubro lucida gemma mari.
Perq; humeros leui demiſſa monilia collo
Addeceant. aurum ſerica ueſtis amat.
Aurea ſubductum conſtringat fibula pectus,
Aureaq; in limbo fila rigente micent.
Quaq; moues, Arabum ſpires molliſſima nardum,
Lenis & Aſſyrio ſudet odore liquor.
Tecum etiam Charites ueniant, tua cura puellæ,
Et iuuet inſolita ducere ab arte choros.
Tu puerum Veneris primis laſciua ſub annis
Inſtruis, & ſtudio perficis uſq; tuo.
Et quoties laſſo ducit reſes ocia neruo,
Huc placido refoues candida Nympha ſinu.
Hinc tibi perpetuæ tribuit Cytherea iuuentæ
Tempora, neu formæ ſint mala damma tuæ,
Hinc iuuenum curis, & dulci conſcia furto,
Blanditijſq; capis pectora cuncta tuis.
Ergo ades, & cape diua lyram, ſed pectine molli,

Sed moueas dulci lenta fila ſono.
Nam tibi Mercurius pater eſt, tibi ſedula mater
Eurynome cantus noſſe, lyramq́; dedit.
Quin etiam tu experta nouos (ni fallor) amores,
Dulcia ſuppoſito gramine furta probas.
Nanq; ferunt patrios uectam quandoq; per Vmbros
Clitumni liquidis accubuiſſe uadis.
Hic iuuenem uidiſſe, atq; incaluiſſe natantem,
Et cupijſſe ulnas inter habere tuas.
Quid tibi laſciuis puer o formoſe ſub undis?
Delicijs mage ſunt commoda prata tuis.
Hic potes è molli uiola iunxiſſe coronam,
Et flauam uario flore ligare comam.
Hic potes & gelida ſomnum quæſiſſe ſub umbra,
Et laſſum uiridi ponere corpus humo,
Hic & adeſſe choris Dryadum, & ſaliſſe per herbas
Molliáq; ad teneros membra mouere modos.
His iuueni ſuccenſus amor, formamq́; ſecutus
Et facilem cantum, quo capis ipſa deos,
Tecum inter ſalices, ſub amicta uitibus ulmo,
In molli iunxit candida membra toro,
Inter & amplexus laſſi iacuiſtis uterq́;,
Et repetita uenus dulce peregit opus.
Quo mage pauca meo Nymphe concedis amori,
Quosq; legat uerſus noſtra puella cane.
Hæc ego, cum ſubito uiſi ridere penates,
Et noua fulgenti lumina adeſſe domo.
Aſtitit, & riſu facilem confeſſa, deditq;
Aduenlens animi nuntia ſigna ſui,
Deq́; ſinu fluxere roſæ, mollesq; hyacinthi,
Et uiolæ, & rubro lilia mixta croco.

Tum cecinit, plectroq; fidem percuſſit eburno,
Et liquidam ſocio temperat ore chelyn,
Deſine diuitias uerſu conferre beato,
Et faciem pretio uendere uelle tuam.
Non ego laudarim, cupias ſi uate relicto
Diuitis argentum culta puella ſequi,
Forma bonum cœleſte, auro quam uendere non eſt,
Nam miſer è terra fodit auarus opes.
Et canos formoſa time, celeremq; ſenectam,
Ante diem cupidis quam deus eſſe iubet.
Aurum crimen habet, aurum præ carmine dulci
Sordeat, ingenij fide puella bonis.
Odi etiam faſtus, quid enim faſtidia proſunt?
Hinc odij ueniunt ſemina mille procis.
Dum temnit Glaucum formæ confiſa ſuperbæ,
Dum latet, & ſurda reijcit aure deum,
Cermenis obriguit, ſaxoq; in membra recepto,
Perpetitur tumidi uerbera ſæua maris.
Nunc quoq; ſigna manent patrijs male fida carinis,
Quæ procul abducto uela rudente ferunt.
Neu ſtudium tibi ſit peregrinos quærere cultus.
Contenta eſt facies ſimplicitate ſua.
Sint compti crines, nitido ſit ueſtis amictu.
Munditijs capitur delicioſus amor.
Pauca loqui ſtudeas. uerum tibi pauca loquenti
Sit pudor, & niueo qui decet ore rubor.
Libertas oculis neu ſit. ſic tempora ſerues,
Quęis capitur, captus quęis retinetur amans.
Sitq; uni placuiſſe ſatis. crudelius ures.
Artibus ingenuis forma iuuanda bona eſt.

Hos numeros tibicen ama, atq; hos incipe cantus,
Et placidos feſta concine luce modos.
Primus Hymen trucibus molliuit corda puellis,
Atq; animos facili contudit arte feros.
Primus inexpertos uinclo ſociauit amores,
Legitimo ſtatuens debita iura toro.
Et primus gratæ decerpto flore iuuentæ,
Primitias Veneris & ſua dona tulit.
Hos numeros tibicen ama, atq; hos incipe cantus.
Et placidos feſta concine luce modos.
Hic docuit lentis innectere colla lacertis,
Atq; renudato iungere membra ſinu.
Hic rixas, pacemq; ſimul, nunc ore recluſo;
Et nunc conſertis oſcula ferre labris,
Hic lingua titubante loqui, dum ſpiritus udo
Gutture, dum querulo ducatur ore ſonus.
Hos numeros tibicen ama, atq; hos incipe cantus,
Dum texunt uirides Laurea ſerta fores.
Hoc primum uirgo didicit bene culta magiſtro,
Et femur & lateri conſeruiſſe latus.
Atq; inter queſtus leueis, & murmura nota,
Nunc has, nunc alias arte nouare uices,
Dum gratus reſilit membris tepor, imaq; uenis
It uenus, & feſſo corpore languet amor.
Hos numeros tibicen ama, atq; hos incipe cantus,
Dum texunt uirides Laurea ſerta fores.
Quis fulgor, deus ecce deus, nunc ore fauete.
Deſine & impariles tibia ferre modos.
Sanctus adeſt, cœtuſq; ſuos inuiſere gaudet,
Caſtaq; coniugio nectere uincla parat.

Atq; hæc ut placitis firmet connubia uotis,
Talia diuino ſancit ab ore deus.
Has ego felici iungo nunc omine dextras.
Dic iuuenis, dic tu bella puella, placet.
En placet, ore tuos iuuenis nunc excipe amores.
Oſcula neu uirgo prima dediſſe neges.
Conuenit. dedit hic, accepit & illa. pudicum
Hoc eſt. quid uultus ſcita puella, rubes?
Atq; oculis animum fas eſt, atq; ore fateri,
Gaudia neu tacito uirgo recon de ſinu.
Cætera nox, & nos, & amor, lectuſq; docebunt.
Hæc tu nunc fidei pignora certa cape.
Quam bene, quod digitis aurum perlucet in iſtis,
Anulus hic uobis quod ſcit uterq; dabit.
Ite pares, paribuſq; animis in uota iuuentæ,
Et ſua concordi reddite iura toro.
Iungat amor quos iunxit Hymen, tædæq; iugales.
Quæ iuuenes, teneat hæc quoq; cura ſenes.

CARMEN NVPTIALE.

Heſperum alloquitur.

EXorere, optatumq; uiro, optatumq; puellæ,
Et gratum thalamis Heſpere tolle iubar.
Tuq; tuos Erycina toros uiſura, canoras
Iunge & aues, rutilas præfer & ipſa faces,
Qualis adeſſe ſoles ſanctis celebrata Hymenæis,
Cum timet à cupido nupta nouella uiro.
Quos dea concilias, rixamq; in gaudia uertis,
Et tenerum florem carpere amica doces.
Tecum amor, & caſto gaudens concordia lecto,

Cumq; ſua ueniat gratia iuncta fide.
Sancte Geni nardoq; comam perfuſe madenti,
Feliciq; aſſis Hora benigna pede.
Heſper adeſt, uideo ecce faces, Hymenæeq; clamat
Vulgus, & omnis io turba Hymenæe uocat.
Ipſe deus ſpargitq; roſas, ſpargitq; hyacinthos,
Ac ſua nimirum munera lætus obit.
Ipſe & adeſt, agitatq; faces, Hymenæe uocate
Dicite io ter io ó Hymenæe io,
Quicquid odoris habent Arabes, unctiq; Sabæi,
Secum habet, atq; ſuo ſpirat ab ore deus,
Deq; coma ſertiſq; fluunt, quoſcunq; liquores
Aſſyrio ueniens deuehit orbe ratis.
Ipſe choros mixtus pueris, mixtuſq; puellis
Ducit, & ad numerum crura, manuſq; mouet.
Vos celebrem cantate deum, atq; Hymenææ uocate,
Dicite io ter io o' Hymenæe io.
Nympha uenit, preit ipſe deus, præeuntq; ſorores
Idaliæ, atq; nouem Theſpia turba deæ.
Scilicet aſſuetaſq; domos, aſſuetaq; uiſunt
Limina, & eſt uatis ſedula cura ſui.
Cernite, ut appoſito moueant ueſtigia greſſu,
Et plaudat felix agmen ouante lyra.
Dum choreas, dum plectra mouent euantia diuæ,
Dicite io ter io ó Hymenæe io
Iam uenit cohibete modos, iam tibia ſiſte.
Hæſitat ad primas iam noua nupta fores.
Atq; hanc cunctantemq; gradus, atq; ora rubentem
Admonet his Erato, dulciaq; ora mouet.
Nec dubita, ſuſtolle pedem, felixq; marito,

Et felix natis, ó mea limen adi.
Fortunata domus tibi erit, ſanctiq; penates,
Candidus in primis, & ſine lite torus.
Iſq; etiam coniux, cui præ te, & munera Crœſi,
Et diues rutilis ſordeat Hermus aquis.
His Erato ſubit ornatis Elegia capillis,
Candida Puniceæ conſpicienda toga.
Nec lacrimis, ne fœda oculos formoſa nitenteis.
Ad pacem, ad luſus cara puella uenus.
Deliciaſq; tori molles, dulcemq; quietem,
Quid tua ſingultu pectora rupta ſonant?
Aſpice ut hærenteis in te defixit ocellos,
Vt miſer è lacrimis liquitur ipſe tuis.
Nil iuuenis miſerere, uetat te flere Hymenæus,
Et nox delicijs prima futura tuis.
Ergo age, ne ue uiri amplexus, neu gaudia differ
Longius, & caros aurea uiſe lares.
En bene habet. placidos intraſti dia penates,
Dexteraq; eſt cupido tam bene iuncta uiro.
Ite ſimul, capite amplexus, & colla ligate,
Vt natos uideant pignora cara ſuos.
Iunguntur ſuaq; ora ſimul, reſolutaq; uenis
Molliter irroret languida membra uenus.
Complexi, quales hederæ ſua brachia nectunt,
Chaonis & qualis oſcula iungit auis.
Neu dulcem cohibete animam, pax, rixaq; murmur
Alternent, neu dens, linguaue ponat opus.
Claudite iam poſtes. iam lectus cepit amantes.
Mutua quid teſtes gaudia differimus?
Solus ades genialis Hymen, te murmura teſtem,

Antraq́; uotiuo munere culta docent.

DE CAMINO MONTE ET MVSARVM
latebris, Ad Eliſium Gallutium.

q Viſquis ades uenerare locum, uatiq́; fiueto
Dum canit, & dictis credite, uera canit.
Iam ſuper addiderat frondoſum Pelion Oßæ
Titanum cœlo pernicioſa manus.
Turbaq́; cœleſtum miſero confuſa pauore
Cedebat, nullo bella parante Ioue,
Cum ſacer Aonidum chorus, imbellesq́; puellæ
Aethéra præcipiti deſeruere fuga.
Non illis Helicon, non multo numine clarus
Parnaſus tutos exhibuere lares.
Antra petunt, notasq́; domos liquere, metuq́;
Longa pererratis finibus arua tenent.
Accipit hoſpitio feſſas mitiſſimus amnis
Lyris, & hoſpitio ſedulus addit opem.
Mons fuit & ſcopulis & uallibus undiq; cinctus,
Cuius ad ima cauæ, plurimaq́; antra iacent.
Huc natas Iouis ille leui placidiſſimus alueo
Deuehit, & tacitis abdidit in latebris.
Sed neq; Mnemoſynes partum, prolemq́; Tonanti,
Mons tacitam potuit continuiſſe diu.
Vndiq; nam ſeſe ramis canentis oliuæ,
Palladioq́; ſuum cinxit honore caput.
Tum patulas ulmos Lenæo ueſtit amictu,
Humidus & liquidis undiq; fluxit aquis.
Grataq́; poſteritas montem dixere Camœnum,

Vt nunc mutata parte Caminus eat.
Quoq; deæ latuere, locum dixere Cauellas,
Templaq; ſublimi conſtituere iugo.
Quare agite & ſacros Muſis referamus honores,
Reddamusq; pijs debita tura focis.
Et tu Pieridum cultor, quem lenia Phœbus
Iuſſit Dircææ plectra mouere lyræ,
Cinge comam Lauro, citharamq; intende Camœnis
Galle, Aganippei gloria magna chori.
Eliſioq; ſui reſonent monteſq; locaq;,
Oppida quem dominum Gallutiana colunt.

AD LEONTEM Tomacellum ſodalem.

e Cquid in abſentem quereris male fortis amicã?
Nec linquit curas Anthionea tuas?
Et deſertæ graui reſonant num littora planctu?
Ipſaq; de lacrimis humet arena tuis?
Ac miſer in caſſum uotis tibi Nerea placas.
Scilicet ut reduci uenerit illa rate.
An mare, longinquoq; abſens Trinacria tractu
Extinxere tuas igne tepente faces?
Sed neq; tam facili percuſſit uulnere quenquam
Ille ſagittifera qui ualet arte puer,
Vt non poſt multos ſanandum liquerit annos,
Lætalem didicit nanq; ferire locum.
Nimirum & ſæuas paſcit Trinacria flammas,
Nedum ſit facibus terra aliena tuis.
Adde quod & Veneri tellus accepta, ſuiſq;
Teſtatus quondam ſedibus altus Eryx.

An formoſa nouæ ſucceſſit Delia curæ?
Atq; nouo ceſſit uictus amore uetus?
Spirauitq; tuis uotis felicior aura.
Illuxitq; tibi gratior hora Leon?
Viciniq; fauet fontis cuſtodia Tisbe?
Et ſoror, & ſæua mater amica tibi eſt.
Quæq; tuo inuidit nuper fortuna ſodali.
Hæc tibi felices porrigit æqua manus.
Nanq; ego cum ſocialis dominæ tentarer amore,
Impleretq; meam lenior aura ratem,
Inuida præripuit lætæ mors gaudia menti,
Fregit & in medio quaſſa carina ſalo.
Hinc ego blanditias, ipſumq; Helicona reliqui.
Meq; ipſum damno, delitiasq; meas.
Nec me ni triſtes curæ ſubeuntq; premuntq;,
Omnis & à mœſto uate receſſit amor.
Deq; meis quondam nugis luſuq;, iocisq;
Nil mihi nunc reliquum eſt, nil niſi triſte queri.
Nec me delectant dulces uelut ante Camœnæ,
Illa quidem ſecum meq; measq; tulit.
At tu cui præbet ſociales Amathuſia natos,
Dulcia naturæ munera carpe Leon.
Venturamq; memor fato properante ſenectam
Non ingrato tuo dona refer Genio.
Sitq; omnis ſine nube dies. tum deniq; dices
Vixi. nunc ó mors nil nocitura ueni.

FRIGORE INVITATVR ad uoluptatem.

b Ruma riget, auriq; fremunt, ſtat denſior aer,
Iuppiter & gelidas fundit ab axe niues.
Pocula nunc luſúsq; decent, pinguesq; lucernæ,
Arida uos pueri ſubdite ligna foco.
Igne ferox lenitur hyems, ubi mollia circum
Lesbia, & annoſum ſpumat in orbe merum.
Vino pelluntur triſtes de pectore curæ.
Hic liquor ingrato corda dolore leuat.
Hic deus afflictis requiem, ſpemq; addit egenis.
I puer, & larga prome Falerna manu.
Me iuuat inter uina (fouet nam Bacchus amorem)
Ebria confertis oſcula ferre labris,
Molle femur tractaſſe manu, tractaſſe papillas.
Dulciáq; in tenero bella mouere ſinu.
Tum mihi ſit non una ſatis. tum ſi tibi iungar
Fannia, quas dederim, quas tulerimq; uices.
Tum ſi blanda meis uenias retinenda lacertis,
Quos tibi dem amplexus Lautia, quós ue dabis.
Te ne ego ſi teneam, quales mea Lautia motus
Expediam, uel quot ſim ferus ipſe modis.
Molle Pharitæo ſpirabit lectus odore,
Quem dat Pellæo condita terra duce.
Lintea ſudabunt roſeum perfuſa liquorem,
Myrteoláq; fluet lucidus humor aquæ.
Interea miſcere puer ne deſine Bacchum
Sæpius, atq; alijs demere uincla cadis.
Senio adeſt, rabiduſq; canis, uenus aurea cuia eſt?
Arceli arbitrium te penes omne meri.
Ille nouem cyathos Muſarum lætus honore
Ebibit hic Charites, tergeminumq; chorum.

Ille ſuæ potet dilectæ baſia nymphæ,
Et læto abſentis nomen in ore ſonet.
Luſibus his nam gaudet hyems, his læta terenda eſt
Bruma. uenit rapido mors inopina pede.

MILITIAM HVIVS TEMPORIS
damnat ad Nicolaum Mariā Buxutum
Equitem Neapolitanum.

e Aſtra ſequi, laudēq; iniuſtis quærere ab armis
Hoc eſt æterno bella mouere Ioui.
Militiæ quondam partes ac iura fuerunt,
Tutari patriæ dulcia tecta ſuæ.
A' ſocijs arcere minas, pepuliſſe tyrannos,
Hoſtis & incurſus continuiſſe uagos.
Hinc Decij, forteſq; Fabi, clariq; Metelli,
Ac lætum Pauli, Scipiadûmq; decus,
Cannarum hinc tumuli, cæſôq; dracone ſuperbus
Regulus, ac duri Cymbrica palma Mari.
Hinc pontem fregiſſe ferox ſua nomina Cocles
Iactat, & exuuias Coſſus ab hoſte refert.
Atq; alius uicto redit in capitolia Gallo,
Et ſpolia antiquo reddit opima Ioui.
Ille triumphatis præſcribit iura Britānis,
Et Rheni tumidas ponte refringit aquas.
Ille etiam rubri penetrauit ad æquoris undas,
Et uictor primus Parthica ſigna fugat.
Hic Dacas, Ciliceмq; ferum, Pœnumq; rebellem
Ducit uictrices candidus ante rotas.
At nunc quid bello petitur, niſi præda, nec hoſtem

Sed ſocium uitæ eſt expoliaſſe, decus.
Hinc Mauri nos claſſe premunt, hinc Turca fugaci
Vectus equo, & Scythici caſtra cruenta ducis.
Nos tamen in ſocias ferrum conuertimus urbes,
Et de cognato ſanguine præda iuuat.
Quid miles pretio? quid mercenarius enſis
Dignum Romana laude fideq; dabit?
Exceſſiſſe acie pulchrum eſt, ubi dextera ferrum
Abijcit, atq; auro tela repulſa cadunt.
Non iaculis aut enſe ferox uictoria, uerum
Infami quæſtu bellica palma uenit.
Aurum per medios deducit ſigna manipLos.
Amiſit partes Mars ferus ille ſuas.
Ipſi ductores pretio ſua prœlia uendunt,
Et cedunt pretio caſtra fideſq; ducum.
Hinc mihi Pierides ſtudium, ſacroſq; colendi
Vates, delicijs nomina grata meis.
Hinc nobis Buxute decus, laudemq; paramus.
Pro caſtris Helicon, pro duce Muſa mihi eſt.
Nec tu non primæ iuuenis cum flore iuuentæ
Arma capis, patria pulſus ab ipſe tua.
Deſeris Italiam, pronoq; per æquora curſu
Heſperios portus, littora Ibera petis.
Illic cum geminos ageret diſcordia reges,
Fouiſti partes ſtrenuus enſe tuas.
Mox contra flauos direſti tela Britãnos,
Cum premerent forti Gallica regna manu.
Ocia nunc Muſæq; iuuant, dulceſq; receſſus,
Et ſcripta antiquis carmina docta uiris.
Hoc ſapere eſt Buxute, frui melioribus annis,

Cum libris fieri carminibusq; ſenem.
Caſtra alios, ac bella iuuent. nos læta colamus
Ocia; & Aoniæ fila canora lyræ.
Vita bonum commune quidem eſt, bene uiuere ſolus
Nouit, qui ingenij dona beata colit.

AD MVSAM DE CONVERSIONE Sebethi in fluuium.

Nec docta nimis, nec dum ſatis apta cothurno
Muſa ſed ad teneros ingenioſa ſales.
Digna Amarantheis crines intexere ſertis,
Et madidam Aſſyrio tingere rore comam,
Ac gelidos circùm fontes, per gramina læta
Virginibus mixtos ducere nata choros.
Dum licet & uirideis ſuadet decedere in umbras
Phœbus, & argutum concitat aura nemus.
Huc placidum ad fontem ripæ ſubeamus opacæ,
Qua ſua Sebethos candidus arua rigat.
Hinc non uulgatos fontis referemus amores.
Quos legat in nomen Fannia nata meum.
Amnis arundinea uelans tua tempora mitra,
Et dolor, & caræ Doridos aptus amor.
Quis tua tam riguo mutauit membra liquore?
Nunc amnis, certe candidus ante puer.
Forma tibi nocuit, nocuit placuiſſe puellæ,
Iráq; cærulei quàm male nota dei.
Littore conſtiteras. illuc quoq; cærula nymphæ
Currit in amplexus nympha decora tuos.
Alcyones teſtes, teſtes uineta Veſeui,

Vos pariter ſocio ſecubuiſſe toro.
Lectus erat frondes, & opaci gramina campi,
Vmbra erat antiquis myrtea ſylua comis.
Sylua comas frondoſa dabat, quæ lenibus auris
Spirabat Zephyro ſollicitante nemus.
Tum uolucres lætis concentibus aëra miſcent,
Et raucum illiſis murmurat æquor aquis,
Forte inter uirides Nereidas una loquaci
Ore, ſed & Nereo fida miniſtra fuit.
Vidit ut hæc molli capientes littore ſomnos
Nerea non fictis ſedula rebus adit.
Ille autem irato properans ad littora curru
Cærula cæruleis per uada currit equis.
Cuius ob aduentum reſonant Tritones in antris,
Candidaq; in ſcopulis læſa remugit aqua.
Excita Nympha latet, te ſomnus perdit inertem
Cærulaq; in membris fuſcina iacta tuis.
Flerunt Nolææ, flerunt te Sarnides undæ,
Fleuit diſciſſis mater Acerra genis,
Et Stabias Nymphas, inconſuetumq; Veſeuum
Tunc etiam lacrimis immaduiſſe ferunt.
Scilicet is teneræ recolebat furta iuuentæ,
Et memor antiqui mœſtus amoris erat.
Multos hunc perhibent crudeli funere menſes
Confectum ſpecubus delituiſſe ſuis.
At poſtquam in rabiem dolor hic ſe uertit acerbam,
Vindex ex antris proſilit ipſe cauis,
Eructanſq; uomit fumantis pectoris ignes,
Ignibus & latos undiq; uaſtat agros.
Iamq; inſurgebat ponto, tumidumq; per æquor

Iactat ab incenſis ſaxa liquata iugis.
Cum ſubito ex alto uox reddita. numen aquarum
Sebethos fonti eſt nomen, honosq́; ſuo.
Nec mora, qua iacuit, uitrei fluxere liquores,
In laticemq́; abeunt membra ſoluta nouum.
E` puero liquidus fit fons, fit numen & idem
Ex homine. hinc ſubitis in mare currit aquis.
Talibus ille ferox uictus mentemq́; repreſſit,
Impoſuitq́; ſuæ Bacchica ſerta comæ,
Lætior & campis duxit de monte choreas,
Concinuitq́; nouo carmina digna deo.
Hæc tibi quæ canerem molli reſupinus in umbra
Edidit imparibus noſtra Camœna modis.
Tempus erit caros cum dicemus Hymenæos,
Vt ſit iuncta tuo Parthenopæa toro.
Interea noſtri nomen, titulusq́; libelli,
Pro tibi promiſſo munere pignus erit.

FINIS.

I. IOVIANI PONTANI DE AMORE CONIVGALI LIBER PRIMVS.

ELEGIAM ALLOQVITVR.

Vc ades, & nitidum myrto compeſce capillum,
Huc ades ornatis o' Elegia comis.
Inq; nouam uenias cultu præ diuite formam,
Laxa fluat niueos ueſtis ad uſq; pedes.
Molle micet tenues inter dilapſa papillas
Quæ legitur rubro lucida gemma mari.
Per'q; humeros leui demiſſa monilia collo
Addeceant. aurum ſerica ueſtis amat.
Aurea ſubductum conſtringat fibula pectus,
Aurea'q; in limbo fila rigente micent.
Qua'q; moues, Arabum ſpires molliſſima nardum,
Lenis & Aſsyrio ſudet odore liquor.
Tecum etiam Charites ueniant, tua cura puellæ,
Et iuuet inſolita ducere ab arte choros.
Tu puerum Veneris primis laſciua ſub annis
Inſtruis, & ſtudio perficis uſq; tuo.
Et quoties laſſo ducit reſes ocia neruo,
Huc placido refoues candida Nympha ſinu.
Hinc tibi perpetuæ tribuit Cytherea iuuentæ
Tempora, neu formæ ſint mala damma tuæ,
Hinc iuuenum curis, & dulci conſcia furto,
Blanditijs'q; capis pectora cuncta tuis.
Ergo ades, & cape diua lyram, ſed pectine molli,

Sed moueas dulci leuia fila ſono.
Nam tibi Mercurius pater eſt, tibi ſedula mater
Eurymie cantus noſſe, lyramq́; dedit.
Quin etiam tu experta nouos (ni fallor) amores,
Dulcia ſuppoſito gramine furta probas.
Nanq; ferunt patrios uectam quandoq; per Vmbros
Clitumni liquidis accubuiſſe uadis.
Hic iuuenem uidiſſe, atq; incaluiſſe natantem,
Et cupiiſſe ulnas inter habere tuas.
Quid tibi laſciuis puer o' formoſe ſub undis?
Delicijs mage ſunt commoda prata tuis.
Hic potes è molli uiola iunxiſſe coronam,
Et flauam uario flore ligare comam.
Hic potes & gelida ſomnum quæſiſſe ſub umbra,
Et laſſum uiridi ponere corpus humo,
Hic & adeſſe choris Dryadum, & ſaliiſſe per herbas
Molliaq́; ad teneros membra mouere modos.
His iuueni ſuccenſus amor, formamq́; ſecutus
Et facilem cantum, quo capis ipſa deos,
Tecum inter ſalices, ſub amicta uitibus ulmo,
In molli iunxit candida membra toro,
Inter & amplexus laſſi iacuiſtis uterq;,
Et repetita uenus dulce peregit opus.
Quo mage pauca meo Nymphe concedis amori,
Quosq; legat uerſus noſtra puella cane.
Hæc ego, cum ſubito uiſi ridere penates,
Et noua fulgenti lumina adeſſe domo.
Aſtitit, & riſu facilem confeſſa, deditq;
Adueniens animi nuntia ſigna ſui,
Deq; ſinu fluxere roſæ, mollesq; hyacinthi,
Et uiolæ, & rubro lilia mixta croco.

Tum cecinit, plectroq; fidem percuſſit eburno,
Et liquidam ſocio temperat ore chelyn,
Deſine diuitias uerſu conferre beato,
Et faciem pretio uendere uelle tuam.
Non ego laudarim, cupias ſi uate relicto
Diuitis argentum culta puella ſequi,
Forma bonum cœleſte, auro quam uendere non eſt,
Nam miſer è terra fodit auarus opes.
Et annos formoſa time, celeremq; ſenectam,
Ante diem cupidus quam deus eſſe iubet.
Aurum crimen habet, aurum præ carmine dulci
Sordeat, ingenij fide puella bonis.
Odi etiam faſtus, quid enim faſtidia proſunt?
Hinc odij ueniunt ſemina mille procis.
Dum temnit Glaucum formæ confiſa ſuperbæ,
Dum latet, & ſurda reijcit aure deum,
Cermenis obriguit, ſaxoq; in membra recepto,
Perpetitur tumidi uerbera ſæua maris.
Nunc quoq; ſigna manent patrijs male fida carinis,
Quæ procul abducto uela rudente ferunt.
Neu ſtudium tibi ſit peregrinos quærere cultus.
Contenta eſt facies ſimplicitate ſua.
Sint compti crines, nitido ſit ueſtis amictu.
Mundities capitur delicioſus amor.
Pauca loqui ſtudeas. uerum tibi pauca loquenti
Sit pudor, & niueo qui decet ore rubor.
Libertas oculis neu ſit. fac tempora ſerues,
Quæris capitur, captus quæris retinetur amans.
Sitq; uni placuiſſe ſatis. crudelius ures.
Artibus ingenuis forma iuuanda bona eſt.

Forte aderam, cum læta Venus Dodonide ſylua
Sedula non ſolita poneret arte comam.
Dum fingit crines, ſpeculum dum conſulit, illi
Ludebant ſimiles ante pedes uolucres.
Et modo plaudebant pennis, modo dulcia miſcent
Oſcula, cumq; ſuo murmura grata ſono.
Laudauit dea mutis aues ab amore, fideq;,
Exemplum certi dixit amoris erunt.
Sed neq; te capiat iuuenis, cui picta capillum
Sit coma, cui nimia quæritur arte decor.
Hic uanas captatq; auras, mutabilis huic eſt
Mens, & in incerto qui leuis errat amor.
At uates, cui numen adeſt, cui Delphica ſerpit
Laurus, & arguto carmen in ore ſonat
Ille tibi coniux ne uelis, non eſſe recuſet
An'ne comes, lateri ſit comes uſq; tuo.
Dumq; tibi placuiſſe uelit, non horrida uitet
Prœlia, non Scythici littora adire maris,
Non illum gelidi remorentur ſigna Booiæ,
Non uſta aſſiduo ſole Libyſtis humus.
Coniugijq; fidem ſeros perducet ad annos,
Tecum amet. & ſocio uiuet amore ſenex.
Et tibi ſint faciles anni, nec amara ſenectus,
Obſequio dulcis functa puella uiri.
An'ne iuuet reſidem fruſtra duxiſſe iuuentam
Expertem grati credula coniugij?
Quin potius laudanda fores, ſi coniuge caro,
Si Veneris placidis ipſa fruare bonis.
Vt ſine aqua fluuius, uti; eſt ſine frondibus arbor,
Vt ſine ſole dies, nox ſine luminibus;

Sic turpis ſine amore pari,ſine coniuge lectus.
Delicijs ille eſt,illecebriſq; locus.
Ipſa meum teneris noctu complexa lacertis
Clitumnum,cupido demoror uſq; ſinu.
Nocte etiam uiduo ſolam ceſſare cubili
Ipſa uetat,noctis quæ dea finit iter.
Nec Veneri lux grata adeo,quàm gaudia noctis.
Tu'ne deas dubites ſcita puella ſequi?
Hæc,& uirginea tetigit mea tempora Lauru.
Laurea nam dextræ ſceptra Elegia gerit.
Tum liquidis dilapſa notis-quàq; ipſa recedit,
Linquit odoratæ mollia ſigna comæ.
Dum ſpirant ignes,capiunt dum incendia uires,
Et dea tam facilem ſpondet in arte chelyn,
Tu quoq; blande puer,in me noua uulnera tenta.
Deprecor imperij non ego iura tui.
Vre acer,fige indomitus,neu parce pharetris;
Neu tepeant modica pectora noſtra face.
Tum mihi mollis eat uerſus,tum læta ſonabunt
Carmina,tum dulcis profluet ore ſonus.
Tu quoq; materiam,ſæuoq; alimenta furori
Da,curis requies una Ariadna meis.
Ne'ue oculis inimica ueni.neu dura precanti,
Per ſpem coniugij,uinclaq; noſtra rogo,
Vel miſeranda tibi eſt arſuri flamma mariti;
O' ſocij conſors cara futura tori.
Hæc precor,hæc utinam nitidis argenteus alis
Annuat,& digiti pignore firmet Hymen.

CARMEN NVPTIALAE, *Tibicinem alloquitur.*

h Os numeros tibicen ama, atq; hos incipe cantus,
Et placidos feſta concine luce modos.
Primus Hymen trucibus molliuit corda puellis,
Atq; animos facili contudit arte feros.
Primus inexpertos uinclo ſociauit amores,
Legitimo ſtatuens debita iura toro.
Et primus gratæ decerpto flore iuuentæ,
Primitias Veneris & ſua dona tulit.
Hos numeros tibicen ama, atq; hos incipe cantus.
Et placidos feſta concine luce modos.
Hic docuit lentis innectere colla lacertis,
Atq; renudato iungere membra ſinu.
Hic rixas, pacemq; ſimul, nunc ore recluſo,
Et nunc conſertis oſcula ferre labris,
Hic lingua titubante loqui, dum ſpiritus udo
Gutture, dum querulo ducatur ore ſonus.
Hos numeros tibicen ama, atq; hos incipe cantus,
Dum texunt uirides Laurea ſerta fores.
Hoc primum uirgo didicit bene culta magiſtro,
Et femur & lateri conſeruiſſe latus.
Atq; inter queſtus leueis, & murmura nota,
Nunc has, nunc alias arte nouare uices,
Dum gratus reſilit membris tepor, imaq; uenis
It uenus, & feſſo corpore languet amor.
Hos numeros tibicen ama, atq; hos incipe cantus,
Dum texunt uirides Laurea ſerta fores.
Quis fulgor, deus ecce deus nunc ore fauete.
Deſine & imparileis tibia ferre modos.
Sanctus adeſt, cœtusq; ſuos inuiſere gaudet,
Caſtaq; coniugio nectere uincla parat.

Atq; hæc ut placitis firmet connubia uotis,
Talia diuino ſancit ab ore deus.
Has ego felici iungo nunc omine dextras.
Dic iuuenis, dic tu bella puella, placet.
En placet, ore tuos iuuenis nunc excipe amores.
Oſcula neu uirgo prima dediſſe neges.
Conuenit. dedit hic, accepit & illa. pudicum
Hoc eſt. quid uultus ſcita puella, rubes?
Atq; oculis animum fas eſt, atq; ore fateri,
Gaudia neu tacito uirgo recondе ſinu.
Cætera nox, & nos, & amor, lectusq; docebunt.
Hæc tu nunc fidei pignora certa cape.
Quam bene, quod digitis aurum perlucet in iſtis,
Anulus hic uobis quod ſcit uterq; dabit.
Ite pares, paribusq; animis in uota iuuentæ,
Et ſua concordi reddite iura toro.
Iungat amor quos iunxit Hymen, tædæq; iugales.
Quæ iuuenes, teneat hæc quoq; cura ſenes.

CARMEN NVPTIALE.

Heſperum alloquitur.

e Xorere, optatumq; uiro, optatumq; puellæ,
Et gratum thalamis Heſpere tolle iubar.
Tuq; tuos Erycina toros uiſura, canoras
Iunge & aues, rutilas præfer & ipſa faces,
Qualis adeſſe ſoles ſanctis celebrata Hymenæis,
Cum timet a cupido nupta nouella uiro.
Quos dea concilias, rixamq; in gaudia uertis,
Et tenerum florem carpere amica doces.
Tecum amor, & caſto gaudens concordia lecto,

Cumq́; ſua ueniat gratia iuncta fide.
Sancte Geni nardoq́; comam perfuſe madenti,
Feliciq́; aſſis Hora benigna pede.
Heſper adeſt, uideo ecce faces, Hymenæeq́; clamat
Vulgus, & omnis io turba Hymenæe uocat.
Ipſe deus ſpargitq́; roſas, ſpargitq́; hyacinthos,
Ac ſua nimirum munera lætus obit.
Ipſe & adeſt, agitatq́; faces, Hymenæe uocate
Dicite io ter io ó Hymenæe io,
Quicquid odoris habent Arabes, unctiq́; Sabæi,
Secum habet, atq; ſuo ſpirat ab ore deus,
Déq; coma ſertisq́; fluunt, quoſcunq; liquores
Aſſyrio ueniens deuehit orbe ratis.
Ipſe choros mixtus pueris, mixtusq́; puellis
Ducit, & ad numerum crura, manusq́; mouet.
Vos celebrem cantate deum, atq; Hymenæe uocate,
Dicite io ter io ó Hymenæe io.
Nympha uenit, preit ipſe deus, præeuntq́; ſorores
Idaliæ, atq; nouem Theſpia turba deæ.
Scilicet aſſuetasq́; domos, aſſuetaq́; uiſunt
Limina, & eſt uatis ſedula cura ſui.
Cernite, ut appoſito moueant ueſtigia greſſu,
Et plaudat felix agmen ouante lyra.
Dum choreas, dum plectra mouent euantia diuæ,
Dicite io ter io ó Hymenæe io
Iam uenit cohibete modos, iam tibia ſiſte.
Hæſitat ad primas iam noua nupta fores.
Atq; hanc cunctantemq́; gradus, atq; ora rubentem
Admonet his Erato, dulciaq́; ora mouet.
Nec dubita, ſuſtolle pedem, felixq́; marito,

Et felix natis, ó mea limen adi.
Fortunata domus tibi erit, ſanctiq; penates,
Candidus in primis, & ſine lite torus.
Iſq; etiam coniux, cui præ te, & munera Crœſi,
Et diues rutilis ſordeat Hermus aquis.
His Erato ſubit ornatis Elegia capillis,
Candida Puniceæ conſpicienda togæ.
Nec lacrimis, ne fœda oculos formoſa nitenteis.
Ad pacem, ad luſus cara puella uenus.
Deliciasq; tori molles, dulcemq; quietem,
Quid tua ſingultu pectora rupta ſonant?
Aſpice ut hærenteis in te defixit ocellos,
Vt miſer è lacrimis liquitur ipſe tuis.
Nil iuuenis miſerere, uetat te flere Hymenæus,
Et nox delicijs prima futura tuis.
Ergo age, ne ue uiri amplexus, neu gaudia differ
Longius, & caros aurea uiſe lares.
En bene habet. placidos intraſti dia penates,
Dexteraq; eſt cupido tam bene iuncta uiro.
Ite ſimul, capite amplexus, & colla ligate,
Vt natos uideant pignora cara ſuos.
Iungantur ſuaq; ora ſimul, reſolutaq; uenis
Molliter irroret languida membra uenus.
Complexi, quales hederæ ſua brachia nectunt,
Chaonis & qualis oſcula iungit auis.
Neu dulcem cohibete animam, pax, rixaq; murmur
Alternent, neu dens, linguáue ponat opus.
Claudite iam poſtes. iam lectus cœpit amantes.
Mutua quid teſtes gaudia differimus?
Solus ades genialis Hymen, te murmura teſtem,

Te lacrimas, riſus, prœlia noſſe decet.
Nos aliò, capite optatam poſt bella quietem,
Dum rediens abigat ſomnia grata dies.

VXOREM ALLOQVITVR.

Qualis ab Herculeis ſurgens complexibus Hebe
Viſa eſt erepta uirginitate queri.
Cum lacrimis ſuffuſa genas, impexa capillum
Non oculos coràm eſt auſa leuare ſuos.
Talis mane mihi ſomno digreſſa mariti
Et queri, & lacrimis ora Ariadna mades.
Scilicet & pudor eſt huius tibi cauſa doloris,
Vtq; putas merito te tua damna mouent.
Sed tamen eſt Veneri quod debes, nec tibi ſoli
Nata, ſed & ſocij ſunt tibi uincla tori.
In partemq; uiri ceſſit pudor. utitur ille,
Hac ſibi permiſſi conditione tori,
Non eſt quod doleas, mutata pudore uoluptas
In partem ceſſit cara puella tuam.
Vtere ſorte tua, neu te tibi ſubtrahe flendo,
Gaudia neu triſti perdere mente uelis.
Quid reſides annos iuuet exegiſſe? iuuentæ
Munera cur nullo colligis ipſa ſinu?
Et fructum flos iſte dabit. tu gaudia carpe
Quæ coniux, quæ te carpere iuſſit amor.
Hic pudor atq; uenus thalamo iunguntur in uno.
Hæc ſunt legitimi uincula honoſq; tori.
Et Venerem ſaluo potes exercere pudore,
Et pudor agreſtem præteriiſſe notam.
Quæ niſi ruſticitas, luſus fugiſſe iugales?

Quærit Hymen luſus, gaudia lectus amat.
Ruſticitas inimica toris, male grata maritis.
Comparat hæc lites. pacis amicus amor.
Blanditiæ thalamo gaudent, thalamis Hymenæus.
Tu ſic blanditijs uſa ferare nouis.
Andromache armati fertur petiiſſe mariti
Oſcula, & eſt blando molliter uſa uiro.
Illum Biſtonij redeuntem è munere Martis,
Excipit in mollis uxor amata ſinus.
Oráq; ab ore fouet, multóq; madentia ſiccat
Puluere, & amplexus datq;, capitq; nouos.
Feſta deûm genitor ſummo celebrabat olympo.
Conueniunt omnes díq; deæq; ſimul.
Inter cœlicolas forma præſtabat Apollo.
Vincebat cunctas Lux in honore deas.
In Lucem conuerſi omnes iuuenesq; ſenesq;.
E' facie Phœbi quæq; puella perit.
Illum exoptabant iungi ſibi, at ipſe dolebat
In facie fixus lucida Nympha tua.
Lux quoq; non notos paulatim concipit ignes.
In uultu, inq; oculis ſigna dolentis habet.
Nec ſine Luce ſua choreas agitabat Apollo,
Nec mouet ad numeros hoc ſine Nympha pedes.
Creſcit amor, quantóq; magis iam creſcit. amoris
Vis patet, et tanto proditur ipſe magis,
Nam ſibi dum cupidisq; oculis, nutuq; loquuntur,
Et male furtiuas dant, capiuntq; manus.
Illa rubet, ſtupet hic, numerosq; oblitus uterq; eſt,
Atq; imperfecto uerba tenore cadunt.
Cognita res, facilesq; Iouis peruenit ad aures.

An mea non illos iungere cura poteſt?
Et Phœbo digna eſt inquit Lux coniuge coniux,
Digna Iouiſq; domo, digna Tonante nurus.
Et Luci coniux, coniux ſi debitus ullus,
Non alius Phœbo dignior eſſe poteſt.
Dixerat, & dextra Phœbum, Lucemq; ſiniſtra
Iam tenet, & iuſſus carmina pangit Hymen.
Iam Phœbus ſponſæ, ſponſo Lux oſcula præbet,
Optatoq; parant iungere membra toro.
Tum phœbus, mea Lux, Lux ó cariſſima dixit,
Quæ tibi prima uelis munera, poſce dabo.
Illa uiri iniectis collo ſuſpenſa lacertis,
Hæc tua te coniux munera prima peto,
Vt tibi nec ſine me, mihi tecum ſcandere detur,
Auratos currus, luciferaſq; rotas,
Vt tecum optatoq; ſinu, cupidiſq; lacertis,
Amplexuq; tuo conſpicienda ferar.
Me ſine nulla dies, nulla & ſine luce uoluptas,
Nulla uenus ſine me ſit tibi, nullus amor.
Annuit his Phœbus, phœbi Lux candida curru
Fertur, in amplexu conſpicienda uiri.
Laudaturq; ſinu coniux perlata mariti,
Et merito felix conditione ſua eſt.
Tu'ne deas, Lucemq; ſequi formoſa recuſes?
Exemplum nec te dura mouere poteſt?
Et breuis eſt ætas, breuis eſt & forma puellis,
Illa uolat, paruo hæc tempore nulla manet.
Heu quæ nos fortuna manet? miſeranda ſenectus.
Et morbi comites, quæq; dolenda ferunt.
Fruſtra præteritos olim reuocaueris annos,

Carpe diem,

Carpe diem, & Genij munera redde toro.
Hoc tua te uel forma monet, uel coniugis ardor,
Hoc lex coniugij, uinclaq; amoris habent.

VXOREM ALLOQVITVR de militia conquerens.

Non ego diuitias coniux, aurumq; ſecutus
Ad tua conſtiteram limina amata procus.
Sed mores, ſed pura fides, ſed gratia traxit,
Et formæ, quod erat candida fama tuæ,
His ego permotus connubia grata petebam,
Et tali felix coniuge uiſus eram.
Fauit amor, teneriq; parens inſignis amoris,
Et ſua coniugio uincla parauit Hymen.
O' mihi felices noctes, lucemq; beatam,
O' mihi blanditijs gaudia plena ſuis.
Ergo ego uota bonis Laribus, Genioq; ferebam,
Placabam & multa numina ſancta prece.
Inuidit bellorum author, qui pace repulſa,
Concutit Aemiliæ ſanguinolentus agros.
Sæue pater tua tela precor, tuaq; arma reconde.
In Veneris niueos feſſe recurre ſinus.
Illa tibi ignotasq; uices, ignotaq; ſeruat
Gaudia, delicias lente morare tuas?
Mars propera, ſic poſcit amans, ſed terge cruorem,
Et tua ſepoſita corpora ueſte tege.
Illa quidem tibi tota uacat, dum coniugis artes
Lemnos habet, dum uir fulmina nigra quatit.
Quid ceſſas uiolente, tuosq; moraris amores?
Me miſerum falſo nomen amantis habes.

Te belli, te cædis amor non mollia tangunt
Oſcula, non gratæ dulcia ad arma uices.
Immemor amplexus & murmura blanda relinquis
Immemor? o' mira ruſticitate deum.
Non tibi poſt iuuenilem operam, mixtasq́; querelas
Succurrit lenis laſſa per oſſa ſopor.
Non facilis poſt bella quies? fruſtraq́; capillum
Nunc colit, & roſeo ſplendet ab ore Venus.
Heu heu crudeles coeunt ad ſigna manipli.
Heu heu non ſegnes miles obarmat equos.
Militiam ſequitur uates, fert tela maritus,
O' graue coniugium, Pieridesq́; malas.
Otia Pieridum fuerant, requiesq́; maritis.
Non mihi coniugium, non mihi muſa ualet,
Sed neq; me uel tela mouent, uel letifer hoſtis,
Aut iuga perpetua continuata niue.
Tu coniux, tu ſola moues, tu cauſa dolorum,
Qua ſine nec uideor uiuere poſſe mihi.
Lux grauis, at grauiora manent me ſomnia noctis,
Somnia imaginibus nigra futura ſuis,

AD VXOREM.

P Arce meum coniux abſens temerare cubile,
Caſtaq́; legitimi fallere iura tori.
Ne'ue alij compone, leues imitata puellas,
Neu mihi ſint fidei pignora uana tuæ.
Qui primus lateri ferrum crudele reuinxit,
Mouit & audaci ferrea bella manu,
Illi ſint triſtes diræ, cineremq́; reuellat
Ianitor, & rabida deterat oſſa fame.

Ille mihi caros iuueni detraxit amores
Durus, & à domina iuſſit abeſſe mea.
Ferrum hoſti, cupido noceat cur enſis amanti?
Tela abſint. felix me mea teda iuuet.
Tu tamen interea cari memor uſq; mariti,
Pro reditu coniux plurima uota dabis.
Aſſiſtatq; tibi ſoror, & ſanctiſſima mater,
Abſentis curas quæ leuet uſq; uiri.
Et tela noctes, & acu traducere lucem
Exemplum fidei Penelopea docet.
Illam non longi mutarunt tempora curſus.
Non ſimili ad Troiam prœlia geſta mora.
Caſta mane. neu te luſus, neu munera uincant.
Coniugij dotes uita pudica facit.
Siue domi triſteis fuſo ſolabere curas,
Siue foris feſtæ tempora lucis agent,
Coniugis occurrant animo tibi mille labores,
Me cœli pluuias ſydera iniqua pati.
Forſitan & lateri ſæuum quis dirigat enſem,
Et quæ præterea mille timenda time.
Dum uir abeſt, neglecta ſinus, incompta capillum
Mœſta ſedet uidua Laodomeia domo.
Sæpe illam Aemoniæ blandis adiere puellæ
Alloquijs, cultus indue dia tuos,
Neglectas diſpone comas, quid lucida fronti
Gemma? quid à digitis anulus omnis abeſt?
Non cultus capiti illa ſuos, non lucida fronti
Gemma micat, digitis anulus omnis abeſt.
Quid non Euadne Thebas urgente marito,
Impia cum fratres traxit ad arma furor.

Ah quàm difficiles egit noctesq́; diesq́;,
Ah quàm omnis miseræ pectore ſenſus abit.
Non choreæ, cantusq́; iuuant, non porticus illam,
Publicat, non templis uota, ſacer'ue dies.
Euadne quid ſola domi, quid penſa, columq́;
Vſq; trahis? lacrimis humidaq; ora rigas?
Me miſeram cui læter abeſt, cui dextera ceſſet,
Cui colar, & formæ debita cura meæ eſt.
Ergo inter famulas, lanæq; addicta trahendæ
Squalida neglecto delitet in thalamo.
Vtraq; laudata eſt, exemplumq́; utraq; fidæ
Coniugis, & caſti certa fides thalami.
Sed neq; ſic te exempla mouent, ut non magis ipſa
Coniugis officio ſponte fruare bono.
Quodq; decet caſtas, ſola uirtute magiſtra
Exequere, & per te quid decet, ipſa ſapis,
In partemq́; uenis noſtrorum ſponte laborum,
Remq́; domi, & natos qua licet arte iuuas.
Forſitan & nobis, quæ ſit mens ipſa requiris,
Ne'ue tui mihi ſit mutua cura times.
Non ita nos facili iunxit concordia nexu,
Vt ſine te coniux ulla ſit hora mihi.
Nec ſic noſtra leui firmata eſt pignore dextra,
Non ſit ut in noſtro pectore prima fides.
Vt præſens mihi ſola quies, ſic pectoris abſens
Vna tenes curas, tu regis una uirum.
Sed dabitur, cum læta feret pax otia nobis,
Reddere tam cato munera coniugio.
Tum liceat thalamoq́; frui, ſocioq́; cubili,
Mutuaq́; in tacito gaudia ferre ſinu.

Tum noua ſuſcipient uires incendia rurſus,
Rurſus & iniiciet uincula caſtus Hymen.
Interea memor ipſa tori, ſanctiq; pudoris,
Spe modo uenturi tempora falle uiri.
Nec ſpes deſtituet, namq; ultima ducitur æſtas,
Candida cum celeri ſub pede muſta fluunt.
Frigidus Illyrias Aquilo dimiſſus ab oris
Admonet hybernas haud procul eſſe niues.
Defunctusq; dari ſibi poſtulat otia miles,
Et parat ad patrios arma referre Lares.
Ipſe mihi uideor iam primæ ad limina portæ
Iam thalami cupidas uictor adeſſe fores.
Teq; meos inter collapſam uita lacertos
De deſiderio languida facta mei.
Atq; ubi mens rediit longo ſermone referre
Quantum difficile eſt coniuge abeſſe ſuo.
Implicitamq; humeris, atq; oſcula grata ferentem
Vix rediiſſe tibi credere poſſe uirum.
Quod tu ſancte toros celebras qui Hymenæe maritos,
Annue, & his precibus candide diue ueni.

ANIMVM SVVM *Alloquitur.*

HEus ibis, ſine me tamen ibis, quo duce quæſo
O' anime? an'ne amor eſt, qui tibi monſtrat iter?
Scilicet ille uiæ tibi duxq; comesq; futurus,
Et dominæ tecum commodus hoſpes erit.
I felix, felixq; redi, felicior hoſpes.
O' utinam qui te, nos quoq; ferret amor.
Me miſerum quanti montes, & flumina quanta
Amplexus prohibent cara Ariadna tuos.

Quid tecum Arne mihi, quid cum Rhenoq; Padoq;,
Aut quid cum telis Mars uiolente tuis?
O' pereant enſeſq; feri, galeæq; minaces.
Pax ades, & uincto prœlia Marte uacent.
Pace coronati ludunt ad pocula amantes,
Inter & inſanos uina miniſtrat amor.
Atq; aliquis memor abſentis conuiua puellæ
Cantat, dumq; canit ebria turba fauet,
Sollicitaq; choros planta implicat, adſonat udis
Tibia, & aurato pectine pulſa chelys.
Pace Ceres Bacchuſq; uigent. tum uinitor uuas
Tu meſſor ſpicas, grataq; poma legunt.
Aſſidet his coniux, poſito quæ ſedula fuſo
Optataſq; dapes, uinaq; inempta ferat,
Et nunc ueloci meſſem diuentilat aura,
Impleat ut ſpolijs horrea triticeis.
Et nunc calcatis ſpumantia prœla racemis
Diluit, ac multo decoquit igne merum.
Nunc legit arbuteos fœtus, & olentia poma.
Quæ ferat in calatho filia parua domum.
Et nunc ſelectis matura Cydonia ramis
Decutit, & filo deligat inde breui.
Feſta dies redit, ornata cum coniuge coniux
Prodit, & agreſti dat ſua uota deo.
Primitias, mollemq; hœdum cum pinguibus agnis,
Quæq; tegant ſacras plurima ſerta fores.
Inde domum læto comitatur fiſtula cantu.
Splendet ubi appoſito menſa benigna mero.
Ipſa uiro coniux, uxoriq; ipſe miniſtrat,
Et plaudit dominis ſedula turba ſuis.

Vina diem celebrant, uino ſomnuſq; uetuſq;
It comes, & ueneri gaudia nota ſuæ.
O' qui me boreas, o' qui diuus'ue deus'ue
In gremio ſiſtat pulchra Ariadna tuo.
Bacche ueni memor ipſe tuæ, ſed contine ab iſta,
Meq; feras curru Bacche benigne leui.
Ipſe tuas referam laudes, tu gaudia mœſtis,
Tu requies feſſo es, te ſine dulce nihil.
Ipſe feram uites, ulmo quas rite maritem.
Ipſe traham lenta ſarcula dura manu.
Ac circa leuibus uinclis intenta puella
Subliget intortis brachia uiminibus.
Non tamen ut falcem'ue manu, raſtros'ue lacertis
Incutiat. fortis ſit labor iſte uiri.
Tunc iuuet inter opus raptimq; interq; laborem
Oſcula de roſeis grata tuliſſe labris.
Tum ſparſos libet ad frontem componere crines,
Turbatasq; manu reſtituiſſe comas.
Felices Arabum gentes, quibus uxor in armis
Aſtat, & audaci ſtrenua fertur equo.
Illa ſudes, haſtamq; uiro, iaculumq; miniſtrat,
Adiuuat, & nulli non fauet ipſa loco.
Communisq; utriq; labor, fortunaq; belli.
Atq; idem caſus, uitaq;, morsq; manent.
O' mihi ſi coniux, o' ſi galeamq;, ſudemq;
Ipſa geras, forti quam lubet eſſe mihi.
Caſtra placent, date tela mihi, perq; arma tubasq;
Iam iuuat audaces conſeruiſſe manus.
Dum lateri meus ignis adeſt, non ipſe uerebor
Solus in aduerſos corpora ferre globos.

Solus & urgenti clypeos opponere turmæ
Mille licet feriant, mille repellet amor.
Me miſerum ne'ue ora calor, neu frigora lædant,
Atterat heu molles neu grauis haſta manus.
An mihi iam fuerit dulcis uictoria tanti?
Vt tibi ſint formæ damna timenda tuæ?
Te'ne ego ſuſtineam rapidi fera ſydera Cancri.
Te'ne graues hyemis continuare niues?
Te'ne hymbres, euroſq́; ? procul ſit gloria belli,
Rurſus in aërios prœlia abite notos.
Et rurſus pax alma redi, cui blanda uoluptas
Sit comes. & felix omnia cantet amor.

QVERITVR DE *Expeditione obeunda.*

MVſarum quondam, Bacchiq́; domeſtica cura
Ipſe tuam colui candide Phœbe lyram,
Aſſuetus riuiſq́; ſacris, & rure beato
Compoſitæ mentis otia grata ſequi.
Cum Veneris placidos componebamus in uſus
Carmina, quis eſſet conciliandus amor.
Nunc uates ad bella trahor, Marteḿq; cruentum
Heu pharetris paras hoſtis acerbe tuis.
Parce pater Gradiue, leueisq́; auerte ſagittas.
Extincto quæ nam eſt. gloria uate tibi?
In trucibus fera tela uiris conſumere oportet.
Præterit imbelles ira leonis oues.
Te quoq; mouit amor. proſit mihi nomen amantis,
Et ſupplex & amans noſcat amantis opem.
Imbellis mihi fila lyræ, non letifer arcus,
Et placet appoſito plurima menſa mero,

Et placet, arenti ſitiunt cum rura Leone
Vmbra, ſonat placidæ qua leue murmur aquæ.
Aut tenuem uiſco prædam, uel arundine piſcem
Excipere, aut alta tendere ualle plagas.
Arma uiros ac bella decent, nos grata Camœnis
Ocia, & in molli culcitra picta toro.
Et tamen inſtructasq; acies, ac ſigna uidere
Cogimur, & patria tam procul eſſe domo.
Me miſerum poterone tuis Ariadna lacertis
Longius, & facie ſic caruiſſe tua?
Et poterone oculis? non hæc conſtantia noſtra eſt.
Vincat amor. iam iam turbide Sene uale.
Caſtraq; turrigero ualeant circundata uallo.
Me me amor audaces cogit inire uias.
Ille per oppoſitas ſecreto limite turmas
Ducit, & hoſtileis præterit inſidias.
Ille iter in tenebris explorat, & obuia monſtrat.
Hoc duce per Syrtes ſit uia tuta mihi.
Heu heu quam pleno decurrit margine Senus.
Heu heu quam ripas non capit ipſe ſuas.
Non rapidas capit amnis aquas. trahit arua domosq;,
Et iuga diuulſis montibus hauſta uehit.
Sors igitur plusquam uel amor, uel numina poſſunt.
Exercet uires caſus ubiq; ſuas.
Caſus Abidenis iuuenem demerſit in undis,
Cum petit amplexus Seſta puella tuos.
Caſus Threicio conſortem ſuſtulit Orpheo,
Errat dum nudo prata per uda pede.
Omnia caſus agit. quod non dat amor'ue uenus'ue
Eueniet, quoties caſus & ipſe uolet.

Fruſtra igitur diuos miſeri ueneramur amantes.
Numen Amor nullum eſt, numen inane Venus.
Orta mari cum præſit aquis; cur flumina parent
Nulla, nec eſt miſero qui ferat amnis opem?
Et quondam fontes, & quondam flumina amarunt,
Sæuire hæc una eſt gloria Sene tibi.
Sæuiat in te atroxq; canis, rabiesq́; leonis,
Atq; hyemis medio tempore ſitiis eas.

AD VXOREM DE liberis educandis.

QVid tibi communes natos, tria pignora coniux
Commendem? quarum maxima cura tibi eſt.
Nam tua nec uirtus, nec amor monitore marito
Indiget, & matris munera docta ſubis.
Sed tamen, ut parteſq́; meas, & iura tuerer,
Ne'ue abſens uidear non memor eſſe domus,
Hæc obeunda tibi conſtanti pectore mando;
Officij quæ ſint munera certatui.
Primus honos pietasq́; deo; templisq́; dicatis.
Hoc primum diſcant pignora noſtra, uide.
Templa adeant caſte, caſtisq́; piſſima uotis
Dona ferant. gaudet ſimplicitate deus.
Tum colere antiquas artes, maternaq́; iuſſa;
Atq; agili diſcant carpere penſa manu.
In digitis acus, ante pedes intexta quaſilli
Viminaq́;, & fuſo ſtamina torta leui.
Hoc Tanaquil opus, hos mores Lucretia monſtrat;
Phylacidæ hos coniux, Telemachiq́; parens.
Multa pater, materq́; ualent infundere natis.
Tranſit & in ſeri iura nepotis auus.

Inſita ſed ſtudio uis confirmanda fideli eſt,
Natura ut mores induat uſq; bonos.
Arte opus eſt. artem ſolers quoq; perficit uſus.
Perficit ars, quicquid reperit ingenium.
Sponte ſua quamuis tellus fœcunda, nouari
Poſcit, & optata gaudet arantis ope.
Sponte ſua uitis profert Baccheia racemos,
Sed tamen aſſidua falce colentis eget.
Quid, quod quæ ſterilis natura creuerat arbos
Inſita pomiferas portat honuſta comas?
Arte igitur natura iuuatur, & arte magiſtra,
Sumunt diuerſos pectora noſtra habitus.
Format aratorem domita ceruice iuuencum
Agricola, ut currus axe ſonante ferat.
Format equum domitor, ſic ut petat obuius hoſtem,
Senſit ubi audaces ſigna dediſſe tubas.
Dum tenera eſt ætas, dum mens, patiensq; magiſtri,
Tum proprias artes quisq; docendus erit.
Ergo dum molles animi nunc imprime mater
Quæ pietas, quæ lex, fasq;, pudorq; iubent.
Plura licet noſtras commendent dona puellas
Matronæ decus eſt una pudicitia,
Forma breuis, uigor eſt animi ſplendorq; uirilis.
Munificam regis addecet eſſe nurum.
Nos pudor, ac probitas nos uitæ rugi ſeueræ,
Nos labor inſomnis, menſaq; parca decet.
Otia nequitiam ſuadent, dat luxus amori
Fomenta in uenerem ſæue Lyæe rapis.
Dicitur & fontes, fontanaq; numina amaſſe
Quæ dea tutelam uirginitatis habet.

Lenæos latices odiſſe, & pocula Bacchi,
Pocula uirginibus pernicioſa ſuis.
Caliſto Arcadicis cur urſa errauerit agris,
Fama tenet ſacrum deſtituiſſe chorum.
Naiadum & latebras medijs petijſſe diebus,
Sermone & longis continuaſſe moras.
Illic Oenones miſeros cognouit amores,
Cognouit uerſos ad ſua furta deos.
Illic Eueni natam pugnacibus armis
Abreptam, atq; Idæ præpoſuiſſe torum.
Cognouit ſpretum dilecta ab uirgine Phœbum
Euenum rapidis ſponte ſubiſſe uadis.
Qualia dum memorant faciles ad furta Napææ,
Arcas amat uerſos ad ſua uota deos.
Corrumpunt mala dicta animum, moresq; uerendos
In ueros ſenſus ſæpe abiere ioci.
Laſciuos igitur cœtus, laſciuaq; uerba
Pignoribus noſtris rite cauenda uide.
Penelope nunquam, nunquam Lucretia uidit
Iſtrio dum molli ſcenica uoce canit.
Templa pudicitiam maculant, ni rite peractis
Rebus abis, templi noxia ſæpe mora eſt.
Ruſtica nec mihi ſit, nec ſit mihi blanda puella,
Quanquam ruſticitas labe uacare poteſt.
Blanda procax facile eſt, & amata ad ludicra uelox,
Sit procul ô procul ô blanda procaxq; mihi.
Non quales ageret didicit numeroſa choreas,
Sed quos exigeret Laodomeia colos.
Dum trahit ante rotas deuictas Scipio gentes,
Et peragit magnos libera Roma iocos.

Matronæ iuueneſq́; ſimul per compita ſaltant,
Concinit & uarios tibia Lyda ſonos.
Romanos inquit numeros inflare memento
Aemilia, & noſtros aduena tange modos.
Non omnis igitur numeros, non quaſq́; choreas
Quæ proba, nec quæuis carmina noſſe cupit.
Auſam uix memorant tectis Argian auitis
Prodiſſe, & raras urbis adiſſe domos.
Quæ caſta eſt, thalamo gaudet laribuſq́; paternis,
Turba nocet turbæ, crimina ubiq́; placent.
Eſt oris quoq; lex, eſt & ſua cura capillo.
Quam tenuiſſe decet, præteriiſſe nefas.
Euadne hoc placuit, placuitq́; hoc Martia cultu.
Ornatus tamen eſt neutra ſecuta nouos.
Ante Helenam nullæ crines emere puellæ.
Troia docet quantum non ſua forma nocet.
Nec faciem, nec colla prius, nec pectora norant
Pingere, nec fuco conſuluiſſe genis.
Primæ Sirenes cultus docuere negatos.
Eſt noua ſed crimen pœna ſecuta nouum.
Quid tibi præcipiam molles uitare feneſtras?
Ad culpas aditum laxa feneſtra facit.
Libera mens, captiua tamen ſint lumina, quando
Hanc animo inuenit ſæua libido uiam.
Cogite fallaceis, animus ne peccet, ocellos.
Cogite, libertas ne peritura cadat.
Pellite materiam, primaſq́; extinguite flammas.
Vincite, uincentes palma decuſq́; manent.
Hæc tibi nunc coniux, non ut moueam'ue rogem'ue,
Sed ſtudium abſenti noris ut eſſe domus.

Perge, & conſortem natis nunc exige curam.
Eſt labor, at merces magna parata tibi.

EXVLTATIO DE filio nato.

I Te procul curæ inſomnes. ſint omnia læta.
Cretenſi lux hæc more notanda mihi eſt.
Ite iterum curæ inſomnes procul, ite dolores,
Fulſerit hæc nitido ſydere fauſta dies.
Qua mihi uitaleis genitus puer exit in auras.
Spargite nunc uarijs atria tota roſis.
Spiret odoratis domus ignibus, æmula Lauro
Myrtus adornatos pendeat ante lares.
Ipſe deos ſupplex tacita ueneraboꝛ acerra,
Et reddam ſacris debita tura focis.
Sancte Geni tibi ſolenneis proſtratus ad aras
Fundo merum, & multo Laurus in igne crepat.
Vota manent. ſua ſigna deum teſtantur, & omen
Clara dedit celeri flamma uoluta gradu.
Ipſe & pacato mouit ſua uertice ſerta,
Et fragilis cecidit crine decente roſa.
Ipſe manu rata ſigna dedit, tu ſydere dextro
Edite, felices exige nate dies.
Produc fatalisq; colos, & longa ſororum
Stamina, dent faciles in tua fila manus.
Spesq; patris matrisq; auge, ſuperesq; parentum
Vota, fluant Hermus, Lydiaq; unda tibi.
Auguror & patrias olim meditaberis artes,
Et ſtudia antiquæ non inhonora domus.
Siue tibi carmen placeat, tibi carmina Muſæ

Dictabunt, uirides cinget Apollo comas.
Siue uias cœli, rerumq́; exquirere formas,
Naturæ & cauſas explicuiſſe iuuet,
Seu leges, atq; arma fori, te proxima poſſunt
Exempla, & patres extimulare tui.
Sed neq; te uel dirus amor, uel gloria belli
Vicerit, ut matri ſis timor uſq; tuæ.
Illa graueis tulerit decimo iam menſe labores
Languida de partu mortua penè mihi.
At tu iam tanto mater defunctę periclo
In noua præteritos gaudia uerte metus.
Iam mater, quid matris opus, quid munera differs?
Cur non materno iam cubat ille ſinu?
En patri ſimileis oculos, en mater in ore eſt,
En uultus, in quis ſpirat uterq; parens,
En ſenij ſolamen adeſt. uos ſpargite multo
Flore domum, & thalamus lenior afflet odos.

I. IOVIANI PONTANI DE AMO RE CONIVGALI LIBER SECVNDVS.

ACCVSATVR NIMIVS PVEL LARVM CVLTVS.

Ecquæ Pieridum mecum canit euge puellæ,
Ecquæ Caſtalio fonte miniſtrat aquam?
Quæ nam eſt quæ ſuffuſa genas, demiſſáq; ocellos
Incipit? o ſacra carmina digna dea.
An'ne ea Melpomene eſt, dulci dea cognita cantu?
Felicem, cui fas ora uidere deûm.
Atqui olim latis errabant numina campis,
Nec puduit tenues accubuiſſe caſas.
Sæpe etenim pietas diuûm, quæ maxima natu eſt
Aſtitit, ante aras dum cadit agna Ioui.
Sæpe pudicitiam gelido uidere ſub antro,
Aut in gramineo membra leuare toro.
O quoties feſſo ſomnos carpente colono
Aſtream triſtes extimuere lupi.
Illa diu terris placida cum pace uagata
Et ſtatuit leges, & ſua iura dedit.
Illa greges docuit ſyluas paſtore uocante
Pergere, & à ſyluis nocte redire domum.
Illa etiam fortes docili ceruice iuuencos
Ferre iugum,

Ferre iugum, & grauibus flectere colla rotis.
Tunc & equus primis compeſcuit ora capiſtris
Neſcius intortas ante timere minas.
Omnia tunc dicente dea, pecudesq́; feræq́;
Diſcebant munus ordine quæq́; ſuum.
In primis ſeruare fidem, dominumq́; uereri
Docta canis, cuſtos ditis amica domus.
Quales deliciæ uatum Capuana, dolorq́;
Aſterion, caſtæ grata rapina deæ.
Quid uatem diana queri, quid dicere cogis
In teq́; inq́; alias impia uerba deas?
Muſarum hic canis eſt, quid enim tibi iuris in illo?
Redde ſuum Muſis, & mihi redde meum.
Non ille aſſuetus ſyluis, ſed grata puellis
Limina, ſed domini ponè iacere pedes.
Sed thalamos ſeruare, et menſæ aſſiſtere herili,
Inq́; puellari ludere ſæpe ſinu.
Quem raptum infelix mater cum ferre nequiret,
Paulatim miſero uicta dolore cadit.
Non ſomnos non in illa cibos miſeranda requirit,
Finiat ut luctus morte iubente ſuos.
Felices catuli quos dilexere Poëtæ,
Et quorum ad triſteis concinuere rogos.
Non illos (ſiquid poſſunt mea carmina) tempus
Abſtulerit. uiuent ſæcula longa ſenes.
Elyſij quos arua tenent felicia campi,
Optatasq́; ferunt paſcua læta dapes.
E' folijsq́; cadunt paſſim uarijq́; ſapores,
Securiq́; errant & ſine lite greges.
Mirantur manes æquis ut curſibus auras.

Vt tranent celeri roſcida prata fuga.
Forſitan & uates aliquis dum cantat, adeſſe
Gaudet, & an dicit hi quoq; carmen amant,
Sed ſatis hæc, dum muſa nouas cum pectine chordas
Deſuetæq; aptat fila remiſſa lyræ.
Nunc agite o' faciles aures adhibete puellæ
Dum canit, & liquidum dum dea pulſat ebur.
Diua canit, quodq; illa canit cognoſcere ſanctum eſt.
Vos modo quod ſanctum eſt noſcite: diua canit.
Parcite ueloci nimium confidere formæ. Melp.
Præterit. en fragili q̃ mora nulla bono eſt.
Hæc flos eſt, & flore caducior, hanc dolor, hanc ſors
Et morbi uitiant, inſtabiliſq; dies.
Atq; ea quæcunq; eſt, nullo aut uiolanda paratu
Aut modico, cultus lex quoq; certa datur.
Quid pretioſa iuuant? tortiſq; affixa capillis
Gemma? quid in collo nexile pondus agit?
Quæritur his coniux. mores non gemma parabunt.
Crimen ineſt, ſi quod laudet amator, agis.
Nec ſi forma bonum eſt, exterios quærit honores,
Ingeniumq; bonum quid facis arte malum?
Si mentem abijcias, turpe eſt ſine pectore cultus.
Exerceto animum, culta puella ſat es.
Sed tamen ut mores animum, ſic corpus honeſtant
Munditiæ. labem uitat uterq; ſuam.
Vt uirtus contenta modo eſt, menſuraq; morum eſt,
Sic & munditijs formula certa data eſt.
Si modo uos moueant Sirenum infamia monſtra,
Selectos cultus quæq; puella fuget.
Hæ facie, cantuq; & Palladis arte placebant.

Sedula, ſed nimij cura decoris obeſt.
Sæpe illis nutrix o quid bona tanta per artem
Perditis? & cauſam criminis ora gerunt?
Sæpe inter choreas aliæ riſere puellæ,
Et damnant cultus luxuriantis opes.
Forte renudatis ibant ad templa papillis,
Qua breuis Aenario eſt inſula cincta mari.
Ora madent, liquidoq; madent & tempora fuco,
Inficit & roſeus non ſua labra rubor.
Colla niues infecta gerunt, ac nulla papillas
Vitta tegit, nimia guttur ab arte nitet.
Pictæ oculos, multumq; alieno crine ſuperbæ
Luxuriem faciæ teſtificante ſuam.
Quas dea proſpiciens gradibus ſublimis ab altis,
Auertitq; oculos, oppoſuitq; manum.
Nec ſi inquit dea ſum, ſi quid mea numina poſſunt,
Si qua pudicitiæ iuraq;, uisq; ualent.
Hæc impune ferent, nec nos læſiſſe iuuabit,
Et meus in pœnas induet arma dolor.
Vix templo exierant, uix littora ſumma tenebant.
Arida uix primos cœperat alga pedes.
Senſerunt teneris ſquamas horreſcere plantis,
Oſſa quoq; in ſpinas ire coacta nouas.
Qui fuerant ungues alium traxere rigorem.
Pro digitis pennas, pro cute tergus habent.
Mens quoq; mutata eſt, nec ſe uelut ante puellas,
Sed uaſti credunt æquoris eſſe feras.
Atq; ita ſe in fluctus, inq; æquora proxima mittunt
Pube tenus piſces, cætera ut ante manent.
Scilicet ut ueteris ſit nota infamia culpæ,

Exemplum & timeat quæq; puella ſibi,
Tela pudicitiæ moneo uitate puellæ
Contentæ proprijs, ſimplicibusq; bonis.
Luxuries infenſa deæ eſt, infenſa decoris
Cura noui. nil eſt ſimplicitate prius.
Hæc placet, haud ulla eſt quæſitæ gratia formæ.
Quæ ſtudio peccas, ſimplicitate places.
Nulla eſt ornandi, nulla eſt mihi crede parandi
Gloria, naturæ eſt forma, nec artis opus.
Ars odio digna eſt, ubi nullo fine tenetur.
Naturæ eſt ſimilis hic ubi finis adeſt.
Nil fuit in toto quicquam formoſius orbe
Coniuge, qua felix Proteſilaus erat.
Nullis hæc gemmis, nullo eſt adiuta colore,
Et rara nunquam cultior arte fuit.
Ornabat faciem ſolo contenta pudore,
Felix ſi nunquam rapta Lacæna foret.
Illa Mycenæis auecta penatibus, Iden
Dum petit, & Danaos cogit in arma duces.
Phylacides primusq; uenit, primusq; dolorum
Vltor adeſt, primus & cadit ante rates.
Coniugis at miſeræ, thalamos non immemor umbræ
Mœſta ſubit, Stygijs nocte remiſſa uadis.
Aemoniæ dum membra fouet dilecta maritæ
Vulnera nudato ſunt patefacta ſinu,
Illa gemit, funditq; imo de pectore queſtus.
Frigidus & miſeræ concutit oſſa tremor.
Amplexusq; inter, lacrimoſaq; uerba receſſit
Et ſopor & ſomnis nigrior umbra ſuis.
Mane deos miſeranda parum felicibus extis

Nequicquam & multa ſuppliat uſa prece.
Pluraq; ſacratis promittit munera templis,
Votaq; pro reditu uix numeranda facit.
At poſtquam infelix extincti fama mariti
Certa fuit, cineres & breuis urna refert,
Transfigit infeſtum ſua per præcordia ferrum.
Comprimat amenteis ni pia turba manus.
Vnum hoc non licuit. miſero conceſſa dolori
Cætera, & in caſto regnat amore furor.
Quod potuit comitata uirum eſt, nec uera fatenti
Vita magis quàm mors illa uocanda fuit.
Seruauit cineriq; fidem, lectoq; iugali.
O' rarum in longa poſteritate decus.
Delitet in tenebris, lucemq; peroſa, uiroſq;.
Proq; uiro infelix urnaq;, & umbra fuit.
Vrna quidem cineresq;. die, ſed noctibus umbra.
Hæc comes, hæc coniux, hæc & amator erat.
Talia Melpomene. mihi tum ſpecus Aonis antrum
Pandit, & è uera Theſpide manat aqua.

VILLAM SALVTAT A' MILITIA REGRESSVS.

RVra iterum ſaluete, iterum ſaluete coloni.
Tyrrhenæ ualeant, Martiaq; arma Senæ.
Pone haſtam Gradiue, quietus & exue bellum.
Otia ſegnis hyems, otia quærit amor.
Te Venus expectat thalamo, tibi bruma perenneis
Dat noctes, requiem poſcit & ipſe labor.
Hinc Lares, fundusq; meus, mea prædia cerno.
O' mihi tam fauſto ſydere nata dies.

Funde puer calices. lux hæc Cretenſis agatur.
Funde iterum, & multo ſplendeat igne focus,
Igne focus, madeat generoſo menſa Lyæo,
Impediat canas myrtus opaca comas.
Tyrrheni procul hinc, procul hinc eſtote labores.
Otia ſecurus garrula Bacchus amat.
Dic puer an'ne aliquos quereris male ſanus amores?
Num tua ſollicitet pectora Hetruſcus amor?
Margara num, roſeo'ue decens Grecinna colore?
Num facie & blandis grata Terinna iocis?
Me dulcis Iunepra, nouos hæc ſuſcitat ignes,
Abſentemq; urit bella puella ſenem.
Deſine & ipſa meas Iunepra incendere curas,
Frigidaq; abſenti corda fouere face,
Parce ſeni, reſtingue faces. tu prome Falernum.
Leniat ut curas ebria cura nouas.
Pone merum. pone & talos. poſt uina, iocumq;
It ſopor. hic curas diluet ipſe graueis.

EXVLTATIO DE PACE *iam facta.*

A Bellis ad rura, & ad otia grata Camœnis,
Ad rura à bellis uxor amata uocor.
Pax Cererem redditq; agris, redditq; Lyæum,
Et ſua cantantem Mænala Pana ſonant.
Pace ſua lætatur humus, lætantur agreſtes,
Et reſides ſomnos oppida feſſa trahunt,
Iam facilis iam læta choros per prata uoluptas
Ducit, & optatus rura reuiſit amor.
Rura Venus, rurisq; colit nunc urbe relicta
Læta domos. lætus numina ſentit ager.

Ergo alacreis ſequimurq́; deos, & rura petamus,
Huc propera, mecum huc uxor amata ueni.
Huc ueris te poſcit honos, rurisq́; beati.
Et rure & uerno tempore natus amor.
Vrbis opes ualeant, nil rure beatius ipſo.
Rura placent muſis, rura Diana colit,
Rura fides habitat, habitat probitasq́; pudorq́;,
Et fas, & pleno copia larga ſinu.
O' ualeant urbes. quid enim felicius agro?
Hic tecum hic coniux uita fruenda mihi eſt.
Otia ſi capiant animum, quid mollius umbra,
Fundit quam multa Populus alba coma.
Quam Platanus, Platanoq́; decens interſita Laurus,
Et quæ tam raro Citrus honore uiret.
Sin labor, ut teneras hortis diſponere plantas,
Vt iuuat humenteis carpere mane roſas,
Aut tenuem è folijs Laribus pinxiſſe coronam.
Et ſua triticeæ ſerta parare deæ,
Nunc legere arbuteos fœtus, montanaq́; fraga,
Aureaq́; in calathis mala referre nouis,
Nunc agere incautas in retia cæca uolucres.
Mille modos placidi rura laboris habent.
Sed coniux tua uota moror. laqueata ualete
Et tecta, & thalami. te duce rura peto.
Dux coniux, cui cana fides, cui caſtus eunti
Hæret amor, ſequimur teq́;, tuosq́; deos.
O' mihi poſt longos tandem conceſſa labores,
O' mihi non iuueni ſed data ſorte ſeni,
O' mentis tranquilla quies. ſaluete beati
Ruris opes, ſalue terra habitata dijs.

Terra bonis fœcunda, & nulli obnoxia culpæ.
Hic tecum, hic coniux uita fruenda mihi eſt.
Iſta ſenes nos fata manent. mors uſq; uagatur
Improba. uis mortem fallere, uiue tibi.

LAETATVR IN VILLA
& hortis ſuis conſtitutus.

Hos ego ruricolamq; bouem, ſimamq; capellam
Quam lætor nitida luxuriare cute.
Diuitiæq; laris tenuis non ſegnis aſellus
Vt ſpondet multo plurima ligna foco.
Inſultatq; ſolo, atq; ad herum laſciuior annis
Calcitrat, & poſita lite recumbit humi.
Hac malo uix eſt fœcundior ulla per hortos.
Atq; grauata ſuum quàm bene portat onus.
Quàm felix quàm læta nitet Moruſq; Piruſq;,
Et dites ramos pondere uicta grauat.
Has coniux ſcis has alieno è ſtipite gemmas
Trudere, adoptatas & bene ferre comas.
Hæ miteis Pruni fœtus, hæ fertile præcox,
Et multum nobis aurea mala ferent.
Seu Campanus ager, ſiue hanc dedit Africa pomum
Artifices hominum ſiue tulere manus.
Non grato ſine honore ferret, ſine diuite fructu,
Non ſine cæruleis Azariola comis.
Has pueri cohibete, premat ne pampinus uuas.
Luxuries non hæc, non mihi tanta placet.
Illa placent plenis innixa Cydonia ramis.
Quantus honos menſis, gratia quanta manet.
Quæ biferis, quæ Sarnenſi, quæ multa Volumbro

Gloria, quas laudes Puteolana refert.
Aut hæc, aut etiam noſtris eſt maior in hortis.
Alcynoi uincit noſter agellus opes.
His olim coniux opibus felicior ætas
Aurea de facto nunc quoq; nomen habet.
Cum ſua cuiq; ſatis, nec plus aliena placebant,
Et pecus, & cultus cuncta parabat ager.
Auro nullus honor, nullæ & ſine nomine gemmæ.
Non illo quisquam tempore adulter erat.
Nec uagus errabat Veneris puer, aut mala doctus
Vulnera, ſed ſolas ille petebat equas.
Siquando in pratis perrara ad feſta puellæ
Iungebant dociles ruſtica ab arte manus:
His pudor hærebat fidus comes. ille monebat
Qua ſe, quáq; oculos arte mouere decet.
Nanq; ferunt captos hominum pietate, relicto
Tellurem diuos incoluiſſe polo.
At uitia infernoq; lacu, Stygiáq; palude.
Horrendisq; erebi delituiſſe cauis.
Tunc felix hominum cœtus, tunc nectaris amnes,
Et fontes lactis, robora mellis erant.
Cœlitibus ſimul immixti iuueneſq; ſeneſq;
Prandebant. uini non tamen uſus erat.
Vnà amor, atq; pudor, unà accumbebat honeſtas,
Et uenus, & probitas, formáq; iuncta ſimul.
Hæc hominum ſors dulcis erat, ſors læta deorum.
Hæc bona præſtabat tunc habitatus ager.
Prima erebo egreſſa eſt falſo cuſtode cupido.
Illa fuit noſtri prima ruina mali.
Illa rudes animos curis infecit habendi,

In ſcelus & pronas iuſſit habere manus.
Illa torum, thalamúq; faces uiolare iugalis,
Cognati & nullam ſanguinis eſſe fidem.
Illa nefas, uetitumq; ſequi, uetitóq; potiri
Suaſit, & intinctas ſanguine habere manus.
Hinc leuis ambitio Phlegethonte emerſit ab imo
Liuórq; exanguis, peruigilesq; doli.
Tum terras, cœtusq; hominum, moresq; nefandos
Numina, & infamem deſeruere locum.
Sola Venus teneri paſtoris imagine capta,
Et cœlo terras prætulit, & puerum.
Nec ruri contenta nouas migrauit in urbes.
Illa dies miſeris urbibus atra fuit.
Qua luxus, luxúq; malo coniuncta uoluptas
Intrauit caſtas deſidioſa domos.
Hinc uitij genus omne caput, genus omne malorum
Suſtulit, & regnis incubuere ſuis.
Nos ah nos urbes coniux procul eſſe iubemus.
Rura placent. luxus deſidioſe uale.
Simplicitas nos priſca iuuet, nos parca ſupellex,
Et facilis uictus, & ſine ſorde toga.

AD BACCHVM CONSECRATIO.

HOs ſtatuit tibi Bacche lacus cum coniuge uates;
Accipe pacatus munera noſtra pater.
Quod natum pater es, proſit mihi, proſit & uxor,
Quodq; Ariadna tibi eſt, quodq; Ariadna mihi eſt.
Huc tua te Antiniana uocat cultiſſima nymphe,
Teq; manet cupido blanda puella ſinu.
Te petit, exoptatq;, tuos ſuſpirat amores,

Geſtit & ad plenos ludere nuda lacus.
Qualis, ubi primum florem, primosq; Hymenæos
Victa dedit, cum te per iuga traxit amor.
Errabas miſer in ſyluis. ridere Napææ,
Ridebant Dryades cornua Bacche tua.
Septem te uidere hyemes per deuia luſtra.
Ferre, niuem, & rapidos meſſe tuliſſe dies.
Illa deum miſerata quid o' mitiſſime dixit
Vim'ne paras? non hæc prœlia poſcit amor.
Iniecitq; manum collo. tibi lenis ab ore
Aura uenit. tibi tunc oſcula rapta ſonant.
Exanimis cadis. illa ſinu molliſſima blando
Excipit, & tenera mulcet amica manu.
Tu'ne deus? tu'ne anguipedes uicture gigantes?
Tu'ne iaces tenero Bacche fouende ſinu?
Tu'ne manu mulcende iaces? ſed ſplenduit aer,
Prœla nouo radiant lumine, Bacchus adeſt,
Bacchus adeſt. tumuere lacus, tumuere racemi,
Nec capiunt fluidum labra minora merum.
Euge pater Lenæe Euan, pater Euchius Euan.
Vina fluunt. plenis condite muſta cadis.
Ferte citi. pater euge Euan. pater Euchius Euan,
Ferte citi. iam iam dolia nulla uacant.
Euge pater. ne plura pater. pater Euchius euohe
Siſte pedem. ad luſus Antiniana uocat.
Oſtentatq; ſinu Venerem, oſtentatq; papillis,
Illi amor inq; oculis luſitat inq; genis,
Perq; oculos laſciuit amor, perq; ora genasq;,
Eq; genis oculisq; afflat, & ore Venus.
Iam pueri cohibete oculos, auertite uultus,

Diua deûm, diuam dum deus ipſe fouet,
Dum ludunt ad prœla. pater mitiſſime ſalue,
Annuus & rediens ad tua muſta ueni.

RVSTICVM ALLOQVITVR.

r Vſtice neglecti cultor male fortis agelli,
Qui ſubigis pigro rura paterna boue,
Dumoſóq; ſinis obducis limite campum,
Duraq; non certo ſubruis arua die,
Fallacisq; tibi Cereris, fallacis & uuæ
Fructus, & ingrati poma minuta ſoli.
Non ſeges hæc, non cura leuis, non lenta colendi
Deſidia, offenſi ſed facit ira dei.
Cuius numen aquæ uiolas, dum ſæpe lutoſam
A' ſtabulis uitreo perluis amne ſuem,
Annua nec ueteri reddis ſua uota ſacello,
Sed cædis ſacra relligione nemus.
Ira deos tangit. cœleſtem uince furorem
Ture pio, & multam ſedulus adde precem.
Agna cadat Fauno. pinguisq; ex hubere matris
Imbuat offenſas candidus hœdus aquas.
Placabisq; deum, ſacræ qui præſidet undæ,
Viſcera de niueo toſta ferens uitulo.

DE PRIMO LEPORVM ORTV.

f Allor an eſt charitũ chorus hic? chorus ille leporũ
Vre puer plena maſcula tura manu.
Spargite humum uiolis, chorus aduenit, ite profani,
Iam ſubit ornatas candida turba fores.
Nunc ades o' mihi culta chelys, dum pauca puellis

Dum canimus blando pauca ſed apta gregi.
Forte quieſcebat Veneris chorus ad caput amnis.
Roſcida Sebethos qua piger arua ſecat.
Ceruleæ per prata deæ, per prata Napææ
Hic illi placida membra quiete leuant.
Aura mouet uirideis ramos. uaga murmurat unda,
Et dulce in folijs garrula cantat auis.
Dulcidia ad ſalicem, uiridiq́; in margine ripæ
Sicut erat, rapido feſſa calore iacet.
Aura leuis tunica ſuram nudabat. at illi
Crura per ignoto lumine candet ebur.
Ipſa etiam tenuem ſpirabat leniter auram,
Languenti qualem ſpirat ab ore ſopor.
Forſitan & ueteres animo ſuſpirat amores,
Somniat amplexus dum Tegeæe tuos.
Optanti non ſerus ades, dum gramina ſeruas,
Explorasq́; leuem qua tulit illa pedem.
Quæ tum deliciæ? quæ murmura? quis furit ardor?
Poſt rixas, poſt tot prœlia quanta quies?
Riſit ut exanimes uidit Cytherea, repensq́;
Currit in amplexus pulcher Adoni tuos.
Nullaq́; quæ uos nympha uidet non inuidet, aut non
Quærit amatorem protinus illa ſuum.
Illa dies inter Charitesq́; interq́; Napæas,
Illa dies nymphis iure beata fuit.
Illa etiam puero ut placeat Cytherea retexit
Molle latus, retegis mollis Adoni tuum.
Securæ in tenero iacuiſtis gramine nymphæ,
Egiſtisq́; uices, dedecuitq́; nihil,
Dulcidiæ paulatim uterus creſcebat, & ægram

Vexabat geminus uentre grauante puer.
Affer opem & genitor natis, & amator amanti
Clamat. fert genitor, fert & amator opem.
Forte aberat Lucina domo. Cyllenius aulam
Ingreſſus furtum fur deus ipſe parat.
Vnguentum è thalamo magnæ Iunonis ad uſum
Seruatum, artifici ſurripit ille manu.
Vngit & hoc ueterum diuæ. ceſſere dolores.
Illa parit geminos. tum dea mater ait.
Ipſa leuata labore uocem uos iure Lepores.
Nominis hæc ueſtri non mihi cauſa leuis.
Vos eritis curis requies, uos mite leuamen,
Sollicitisq́; animis diminuetis onus.
Hæc genitrix ſic orſa Venus, ſic mater amorum,
Puniceasq́; ſinu ſpirat, & ore roſas.
Mecum eritis quocunq; loco, quocunq; receſſu
O' pueri, ut noſtri pars bene digna chori.
Nec uobis ſine dulce aliquid. mihi ubiq; Leporum
Iuncta cohors, mihi ſit iunctus uterq; comes.
Hoc mater merita eſt, teneræ hoc meruere ſorores,
Inuentaq; lyra nobilis ipſe pater.
Dixitq́;, excepitq́; ſinu dea læta beato,
Ambroſium & roſeo ſtillat ab ore decus.
Ambroſiæ hauſere auramq́;, Idaliumq́; liquorem
Tum pueri, & blandos ore dedere modos.
Arriſit, teneriſq́; iterum dea fouit in ulnis,
Hos & Acidalio protulit ore ſonos.
Nullæ uos curæ pueri, nil triſte dolens'ue,
Non labor, aut mœror pectora ueſtra grauet.
Otia ſed riſuſq; iuuent, luſuſq; iociq;,

Blanditiæq; leues, mollitieſq; decens.
Sit ſemper puerile decus, puerilis & ætas,
Inſideat labris attica ſemper apis.
Hæc uobis Veneris pueri Chariteia propago,
Hæc canit aurato pectine eburna chelys.
Hæc uobis Gnidiæ Nymphæ, queis dulcia curæ
Quæ mentes placida conciliatis ope.
Vos numeros ne dia cohors ne temnite noſtros,
Si mea ſunt ueſtris cognita plectra choris.
At uos Dulcadiæ nati, qui mitia tecta.
Parthenopes, mitis rura beata ſolo,
Qui colitis Stabioſq; ſinus, Sarniq; receſſum,
Et Surrentinis littora nota iugis,
Cantibus his ſpirate hilares teneriq; Lepores,
Lenis & afflatu mulceat aura nouo.
Qualem cum teneris lac inſtillaret alumnis.
Spirabat niueo dia Meliſſa ſinu.
Sic uobis ſit triſte nihil, ſint otia læta.
Mopſopius grato ſic fluat ore liquor.

I·IOVIANI PONTANI DE AMORE CONIVGALI LIBER TERTIVS·

VENERATVR PELIGNOS, ET AGRVM SVLMONENSEM·

I'ne amnes, hæc'ne Aonijs loca grata puellis,
Peligno'ne hæc ſunt rura habitata ſeni?
Hos'ne lacus hæc'ne antra colit deſcriptor amorum,
Manibus hæc ſacra ſunt magne poeta tuis?
En nati dilecta Dryas fert ruſtica dona,
Fert myrtum, ac uiolæ lilia mixta nigræ,
Fert hederam, fert ueris opes· quin ecce Corinna
Ipſa canit· uoces fluminis aura refert·
Erramus per prata, nec eſt quod lædat amantes· COR·
Et iuueni iuncta eſt uſq; puella ſuo·
Paſcimur amplexu tenero· fouet aura cubantis·
Pennarum admotu quam leuis afflat amor·
Quod nemus, aut quæ'nam umbra meos nunc ſeruat amores?
Huc ades in molli Naſo fouende ſinu·
Ille refert, o' ante alias mihi cara puellas, OVID·
Ipſa ueni ad nitidos culta Corinna lacus·
Qua ſtrepitat leue murmur aquæ, qua laurus in umbram
Se iacit, & denſum texit opaca nemus,
Luxuriat qua mollis humus· te plurima myrtus,
Te manet irriguis floridus hortus aquis·

En aſſum tibi certus amans: uix ille, repente
Virgo mouet niueos ad loca nota pedes,
Ac nudata ſinum, ceruici innexa pependit.
Ora, oculos, pectus, cordaq; iunxit amor.
Oſculaq; & iunxit, ſuſpiria & intima iunxit,
Mixtus & ex uno ſpiritus ore coit.
Incaluit tunc umbra nouo ſuccenſa calore,
Mox gratum repetit altera & alter opus.
Ludite felices umbræ, quibus una uoluptas
Viuitur, atq; unus pectora iungit amor.
Nunc age quæ myrteta colis, mihi conſita nymphæ,
Quæq; tenes hortos Antiniana meos,
Pauca meæ, nam pauca ſeni Cytherea miniſtrat,
(Ipſa leget coniux) tu modo pauca refer.
Extinctos in corde, ſeni quis ſuſcitat ignes?
Quæ noua ſopitas nunc mouet aura faces?
Incendi nouus author an eſt? ſuſpiria coniux
Hoc tua, & accenſi pectoris aura facit.
Pectoris huc uenit aura tui, uetus inde reſurgit,
Et reparat uires ignis ab igne nouas.
Iam ſæuit, iam flamma furit, ſuſpiria coniux
Mouit, & à noſtra mutua flamma uiget.
Vrimur abſentes, unoq; adoleſcimus igni,
Et uires uno fomite uterq; capit.
In ſomnis mihi nocte uenis, ſuccenditur ignis.
Vexat nocturnus pectora aduſta calor.
Ante oculos uerſare die, tum ſubdita uenis.
Spirat anhelantis flamma diurna faces.
En uolitant, rutilantq; uagæ de corde fauillæ
Et fax abſumptis oſſibus uſta micat.

Iam ſerpit uenis, imas iam flamma medullas
Corripit, ac toto corpore lapſa furit,
Quiſquis ades procul hinc, ne uos meus uſtilet ignis.
Feruet, & accenſos huc, agit hucq; globos.
Inq; faces, flammasq; abeo. iam uertor in ignem.
Vertimur. en iamiam nil niſi flamma ſumus.

AD VXOREM.

n Atalem domini ſine me, Ianiq; calendas,
Et ſine me Regum tempora triſtis agis;
Triſtis & in templu ad publica munera perſtas,
Triſtis & à templo cum petis ipſa domum.
Illic te abſentis torquent monumenta mariti,
Ante tuos oculos quæ tibi multa iacent.
Illic, deſertusq; torus ſuccurrit amanti,
Quæq; uacat uiduo ſponda relicta loco.
Ingeminat tum corde dolor, crudeſcit & acre
Vulnus, & ipſa ſuper lapſa dolore cadis.
Non ſoror, & geminæ longo molimine natæ,
Vix reuocat lacrimis qui tibi natus adeſt.
Iam coniux, iam parce nouis Ariadna querelis.
Non te nunc primum contigit iſte dolor.
À teneris eadem mira uirtute tuliſti,
Matronæ & laudes ipſa puella refers.
Difficile eſt tolerare, tamen laus omnis in hoc eſt,
Et labor aſſuetis mollior eſſe ſolet.
Ó non ſic alijs tua nota exempla puellis,
Seruandiq; tori facta magiſtra fores.
Digna quidem amplexuq; frui, thalamoq; mariti,
Gaudiaq; aſſueto continuare toro.

Virtutem ſed dura probant. hinc fama pudicis.
Hinc meruit nomen Penelopea ſuum.
In pretio ſunt rara. nihil uirtute ſed ipſe
Rarius. hæc ſuperis nos facit eſſe pares.
Iam coniux lætare. nihil nam mente pudica
Rarius. hæc ſuperos in ſua uota trahit.
Sed tibi nec monitore opus, officiumq́; mariti
Exigis, & per te munera matris obis.
Cum Domini natalis adeſt, lætare, tibiq́;
Si non uis, natis optima parce tuis.
Mane ſimul geminis comitata operare puellis,
Et tibi placatos iuſta precare deos.
Sint nato, ſint uota uiro rata. ponat iniquum
Mars odium, & redeat pacis alumna quies.
Di faciles. tu iuſta petis. iamq́; auguror ipſum
Annuere, & capitis ſigna dediſſe Iouem.
Omine quo regreſſa Larem, fac ſplendeat aula
Mundities. feſtos duc ſine nube dies.
Omnia ſint tibi læta domi. felicibus annus
Aupiciis, peragat quod bene cœpit iter.
Cura ſit & menſæ, quæ non aliena puellis,
Larga quidem, ſed non luxurioſa tamen.
Menſa ſuos habeat luſus, & ſæpe parentis,
Sæpe uiri nomen anxia uerba ſonent.
Sit cura & patrii ritus, morisq́; uetuſti,
Qui ſtatuit poſito regna beata mero.
Quod felix fauſtumq́;, fabæ ſors regia cuia eſt?
Nate tua. ardenti ſubdite ligna foco.
Stet myrto, ſtet rore maris, lauroq́; comatus
Ipſe focus. calices, & noua uina date.

Funde puer, bonus annus eat. pax læta ſequatur.
Eueniet. micuit ſparſus in igne liquor.
Funde iterum. ter flamma coma crepitante reluxit.
Ter ſalijt uiuo laurus aduſta foco.
Pax aderit, iam ſigna domum redeuntia cerno,
I' puer, & ueteri uincula deme cado.
Quiſquis ades, dic læta. dies hic nubila pellat.
Inſtauret poſitum ſedula turba merum.
Abſenti mihi Chia dato. date Creſſia regi.
Inde bibat dubio tota corona pede.
Tu uero hunc mihi citra uiro præſtabis honorem,
Tingat ut auratus mollia labra calix.
Et memor ipſa mei dicas. hæc oſcula coniux
Illa tua, hæc coniux te properare iubent.
His addas etiam ſuſpiria, teq́; ſubinde
Admoneant reditus tempora certa mei.

EPITHALAMIVM IN NVptijs Aureliæ filiæ.

h VC ades o' Hymenæe, nec eſt quod rura recuſes.
Rura tuas primum feſta tulere faces.
Rura nouos tibi prima iocos ſtatuere, tuoq́;
Lutea puniceo uincla dedere pedi.
Cultaq́; ſolennem duxere ad compita pompam,
Omne cum fauſto fœmina uirq́; canunt.
Hic primum læto ſonuit noua tibia cantu,
Mouit, & artifices compta puella pedes.
Rure arcum ſibi fecit amor, ſtrinxitq́; ſagittas,
Accenditq́; nouas rure parante faces.
Tum iuuenis primos ſenſit male ſanus amores,

Arſit ab inſolita tacta puella face.
Hinc iunxere pares communi fœdere dextras,
Affuit & tectis ſæpe uocatus Hymen.
Flamea tum tibi prima deo ſunt ſumpta, decensq;
Præluxit digitis aurea gemma tuis.
Sediſti medius iuuenis, mediusq; puellæ,
Deliciasq; toro, gaudiaq; apta doces.
Tum felix præſente deo torus eſſe iugalis,
Legitimam & thalamus cœpit habere fidem.
Ergo ades o' Hymenæe. uocant te rura, tibiq;
Culta domus. cultus & tibi ridet ager.
In foribus te culta manens Ariadna, decentis
Et nectit flores, & noua ſerta parat.
Dum nectit flores, illi per candida fulgent
Ora roſæ, Charites quas poſuere genis,
Spirat & ex oculis noua gratia. flectere diuos
Dum cupit, hac riſum temperat ipſa Venus.
Quin etiā canit. ad menſas hymenæe uenito. ARIAD.
Te uocat ad thalamos nupta nouella ſuos.
Pulcher hymen Hymenæe hymen, hymenæe uenito.
Te chorus, & cantus, te tua pompa manet.
Pulcher hymen hymenæe hymen, hymenæe uenito.
Tibia iam teneros fundit eburna modos.
Otior ut uenias, en ruſtica fiſtula cantat,
Teq; uocat numeris Antiniana nouis.
Irriguis ſic hortus aquis, ſic prata ſalictis. ANTINI.
Sic gaudent pratis ipſa ſalicta ſuis.
Lætantur ſic melle faui, ſic robora glande,
Lætus ut ad thalamos carmina pangit Hymen,
Pulcher hymen Hymenæus hymen, cui filia uatis

Se colit, & thalamos nupta pudica parat.
Qualis roſcidulo florens Hyacinthus in horto,
Puniceo primæ certat honore roſæ,
Hunc Dryades coluere, hunc & coluere Napææ.
Nais & aſſidua feſſa riguit aqua.
Myrtus honos Veneris, myrto lætantur amantes.
Pendeat ad cultus myrtea uirga fores.
Laurus honos Phœbi, præfert & laurus amores,
Ornent & feſtam, laurea ſerta domum.
Vitibus eſt decori pendens ſub fronde racemus.
Arboribus decori quæ bene poma rubent.
Picta chlamys, Phrygiaq; manu uariata ſupellex.
Eſt decori thalamo, purpureusq; torus.
Ipſe roſa, Syrioq; decens perflatus Amomo
Mille parat dominæ gaudia, mille uiro.
Felix delicijs, & felix lecte ſuſurris.
Per te uir domina, nupta beata uiro eſt.
Pan iungit calamos, iungitq; Hymenæus amantes.
Pan amat, ad calamos dulce uocatur Hymen.
Pulcher hymen Hymenæus hymen, cui flamea curæ
Et iuuenum luſus, & ſine lite torus.
Lite fugatur amor, concordia nectit amorem.
Concordis animos lectulus ipſe facit.
Hunc amor, hunc pax ipſa locum ſtatuere quieti,
Hunc legit, fidei uincula, caſtus Hymen,
Caſtus hymen hymenæus hymen, age fiſtula hymẽq;,
Dic & Hymen, gaudet ſæpe iteratus Hymen.
Vt flos æſtiuo ſitiens cum terra calore,
Nocturno refici laſſus ab hymbre cupit.
Non illum Zephyriq; ualent, auræq; recentes.

Mulcere, aut denſa nexilis umbra coma.
Sola illi eſt in rore ſalus, ſpes omnis in hymbre.
Languet honos, cecidit languida ſole coma.
Sic tacitos in corde fouens noua nupta calores,
Optato refici coniugis ore petit.
Non illam patris amplexus, non oſcula matris,
Aut iuuat artifici purpura picta manu.
Suſpirat tantum amplexus, tantum ora mariti.
Mœret, abeſtq; illi qui fuit ante decor.
Quam raptam matriſq; ſinu colloq; parentis,
Coniugis ad cari limina ducit Hymen.
Mitis Hymen Hymenæus hymen, cui mollia curæ
Coniugia, & parili uincula nexa iugo.
Vt flos in verno lætatus ſole niteſcit
Fulgidus, & gaudet purpura honore ſuo.
Mane tepor, ſub Solem auræ, ros noctis in umbra
Mulcet, & ipſe ſuas iactat honeſtus opes:
In molli ſic uirgo toro complexa maritum
Nuda nitet, caro ludit amata ſinu.
Mane ſopor, ſub ſole uiri ſuſpiria mulcent,
Nocte iterata Venus, ſæpe receptus Hymen.
Dulcis hymen Hymenæus hymen. ſed fulget olympo
Veſper. pone tuos fiſtula laſſa modos.
Veſper adeſt. Hymenæus adeſt. conſurgite menſis.
Veſper amat cantus. carmine gaudet Hymen.
Iam iuuenes ſimul ad choreas, ſimul ite puellæ
Et canite, & Phrygium carmina dicat ebur.
Veſper adeſt, gaudete uiri, gaudete puellæ.
Seq; paret ſocio nuptaq; uirq; toro.
Ad thalamos Hymenæus adeſt. iace uirgo pudorem.

Et uir adeſt, & adeſt qui bene iungat amor.
Prima Venus teneris legem præſcripſit ocellis,
Quæ ue palàm fiat, quæ ue tegatur amor.
Primus Hymen blandis ſtatuit ſua iura labellis,
Diceret ut iuuenis tu mihi uirgo places.
Ipſa uiro Venus è cœlo, Venus ipſa puellæ
Ludite ait. florem carpite amoris ait.
Ipſe & inexpertos iungens Hymenæus amantes,
Inſtituitq; rudes, deliciasq; docet.
Sola Venus docuit decepta ut matre puella
Clàm cuperet iuueni cauta coire ſuo.
Solus Hymen iuſſit patrio lare nata relicto,
Iret ut ad iuuenem matre uetante ſuum.
Blanda Venus ſine ueſte monet dormire puellas,
Gaudiaq; inſtanti nulla negare uiro.
Blandus Hymen ſine ueſte iubet dormire maritas,
Et cupidum ad luſus ſollicitare uirum.
À uenere eſt quodcunq; uiro, quodcunq; puellæ
Inter delicias & bona dulce uenit.
Quod tenerum, quod dulce, ioci quodcunq; Hymenæus
Condit, & ore duas claudit in uno animas.
Sed numeros mutare licet. nam Veſper olimpo
Conditur, & ſomnos imperat alma Venus.
Intrauit thalamos felix Hymenæus, & omen
Ipſe dedit. lecto uirgoq; uirq; cubant.
Ducite felices concordi fœdere noctes,
Dulciaq; unanimi carpite poma manu.
Ver flores, ſegetes Aeſtas, Autumnus & uuas.
Delicias thalamus tempus in omne dabit.
Serpite in amplexu. certent pugnantia linguis

Oſcula. blanditijs abſit utrinq; modus.
Sic hederæ ſerpunt, ſic iungunt roſtra columbæ,
Murmuris & taciti ludit in ore ſonus.
Aetatis breue uer. uos ueris carpite florem.
Hunc florem luſus delitiæq; decent.
Ludite, delicijsq; breuem complete iuuentam.
Hoc agite, ut cupidos prole iuuetis auos.
Naſcatur Paulo ſimilis, qui reddat utrunq;
Scitus auum, ingenij dexteritate puer.
Nam patrium nec Pierides, nec ſpreuit Apollo,
Et Mars ipſe ſua fouit, & auxit ope.
Maternum Muſæ Aonio fouere ſub antro,
Protexit galea Mars quoq; ſæpe ſua.
Naſcatur quæ nata tuos Aurelia mores,
Et faciem referat, fœmineumq; decus.
Nanq; tibi, matriq; tuæ, nil æqua Minerua,
Nil Carites ſociæ, nil negat ipſe pudor.
Hinc illinc generis ſeries. age ruris alumnæ,
Et nemorum dominæ, ſiluicolæq; deæ,
Mane nouo, nuptisq; nouis de flore recenti
Serta date, & calathis ſpargite ruris opes.
Ipſa fauos, & mella ferens, & lactis honores,
Dic Feſceninos Antiniana ſales.

EPITHALAMIVM IN NVPTIIS Eugeniæ filiæ.

Rura iterũ te hymenæe uocant, q̃d in urbe moraris,
Te lyra, te thyaſi, te tua pompa manet.
En iterum læta ad luſus, & gaudia nota,
En uocat ad teneros Antiniana ſales.

En tibi formoſæ texunt noua ſerta puellæ,
Et tibi non ſolita carmina uoce canunt.
Te molles uiolæ, te purpurei hyacinthi, PVELL.
Te roſa, & Aſſyrio ſparſa liquore domus.
Nos te ad delicias cultæ inuitamus, & ipſi
Inuitant thalami, compoſitusq; torus.
Quid ceſſas Hymenæe? tibi ſua baſia quæq;,
Amplexusq; ſuos quæq; puella parat.
En tibi tractandas damus has ſine labe papillas,
Sponſa quoq; ipſa tibi nuda uidenda uenit.
Cui roſeis diffuſa genis noua purpura fulget.
Ac niueum in reliquo corpore candet ebur.
Talem Helenen ſociæ nudam uidere puellæ,
Cum lauat ad fontis blanda Theranna tuos.
Talis & in uiridi uiſa eſt requieſcere prato,
Non dum expertæ uiri Laodomeia torum.
Ipſa quieſcebat, placidæ circum ora Napææ,
Mulcebant ſomnos flabra ciente manu.
Hæc digitos, illa eſt tenerum mirata labellum,
Fuſus ut è niueo pectore candor eat.
Dumq; alia extremum femori ſubducit amictum,
Obſtupuit raris conſcia facta bonis.
Nec properas Hymenæe? nec eſt quod rura reuiſas?
Nec præfert ſanctas Antiniana faces?
Nec teneras tibi blanditias, nec carmina bella
Ingeminat? nec Hymen ô Hymenæe Hymen?
Mollis Hymen Hymenæe hymen hymenæe uenito.
En propera ad luſus ô Hymenæe tuos.
Libat apis tenerum rorem, fluit Atticus ille
Inde liquor, dulci cerea mella fauo.

Libat Hymen tenerum florem, inde & Acidalus ille
It liquor, in tepido munera grata toro.
En te ſeptenæ felix Hymenæe puellæ
Inuitant, cupido munera ad iſta ſinu.
En tibi Acidalium ſpondent ad munera florem
Ipſe leges. ipſi diffluet ille liquor.
Illa uides, ut blanda oculis, utq; innuit ore,
Flameolum ut geſtit læta uidere tuum?
Illa uides quos docta modos? quæ carmina cantet?
Offerat ut flores in tua dona ſuos?
Hæc tibi purpureum ſtringit laſciua labellum,
Atq; ait, hunc rorem libo Hymenæe tibi.
Hæc choreis te te in medijs ſuſpirat, & ægro
Ventilat ipſa tuas corde Hymenæe faces.
Hæc tibi lacteolas, atq; hæc, atq; illa papillas
Nudat, & has inquit nudo Hymenæe tibi.
Has & delicias, hæc oſcula prima, nouoſq;
Amplexus ſeruo, gaudia & illa tibi.
Fauſte ueni, formoſe ueni, tibi nupta parata eſt,
Quæq; ſinu Veneres ſpiret, & ore Charin.
Ore Charin, Veneresq; ſinu, aſt ubi eburnea lectum
Intrauit, ſpiret tum tibi ueris honor.
Stillet & ambroſiæ decus immortale, tibiq;
Et Charitum & Veneris dona beata fluant.
Euge ueni, bone diue ueni, bone ſancte uenito.
Euge, uenit ſanctus, diuus & ipſe uenit.
Nunc age culta quidem diuoſis obuia mater,
Et ſanctum amplexu ſuſcipe blanda tuo.
Sparge roſam, da ſerta deo, dic & bona uerba,
Oreq; cum fauſto carmina fauſta cane.

Tu quoq; felices iam nacta Aurelia tedas,
Ad primos poſtes compta ſororis ades.
Hic Genium accipies, Genio ſua munera fundes,
Quæq; Cypros mittit, quæq; Sabæus ager.
Caſta quoq; ad thalamos dux ipſa hymenæon amator
Duc caſtum, caſto qua cubat ore ſoror.
Flameolum ut Genio nitet? atq; ut coccina ueſtis,
Vt decet in molli ſocculus ipſe pede?
Quam gemma in digitis? ut ſertum in fronte uireſcit?
Ridet ut ipſa domus? tecta ineunte deo.
Plaudamus Genio ſociæ, Geniumq; ſalutet
Cuncta domus, Genio plaudat & omnis ager.
Dicite io, domus omnis io, ager omnis, & aer,
Dicat io, reſonet longe Hymenæus io.
Fauſtus Hymen, formoſus hymen, felix hymenæus.
Læta canant, felix & ſine lite torus.
Felici cum prole genus, carumq; nepotem
Reddat auo, reddat pignora cara patri
Eugenia, & faciles ducat cum coniuge tedas,
Quiq; amor eſt iuuenum, ſit quoq; & ipſe ſenum.
Nunc age felicis cultor non ſegnis agelli,
Cui ſonat appoſito fiſtula blanda ſono,
Dic aliquid Geniale deo, dic & bona nuptæ.
Nupta ſono gaudet, carmine gaudet Hymen.
Ipſe die ſolem ad rapidum cum torreor æſtu, Agricola
Vxor adeſt, gelidas & mihi portat aquas.
Mox denſas ſimul ad ſalices ſecedit uterq;.
Mecum amor, at lateri coniugis hæret Hymen.
Hic nos iungit amor. luſus Hymenæus amori
Monſtrat, & ad partes hic uenit, hicq; ſuas.

Nocte quidem tenue ad lumen dum uellera pecto,
Torpet, & hyberno frigore feſſa manus.
Hanc uxor refouetq; ſinu, refiditq; papillis.
Somnus adeſt, lateri coniugis hæret Hymen.
Hic nos iungit Hymen, laſſos mox repit in artus
Somnus, init placidus pectora anhela ſopor.
Muneris hoc Hymenæe tui eſt; age fiſtula blandum
Dic aliquid, quod rus, quodq; Hymenæus amet.
Educit teneros fœtus, fouet anxia nidum
Mitis auis, feſſo comparat ore cibum.
Aſt illi, ut tenues plumæ increuere, relinquunt
Et nidum, & matris dulcia roſtra ſuæ.
Ipſa ſuo natum in gremio fouet anxia mater,
Educatq; ſinu, ſedulaq; uſq; colit.
Aſt illa, ut uiditq; uirum, ſenſitq; Hymenæum,
Linquit læta domum, matris & ora ſuæ.
Munus & hoc Hymenæe tuum eſt, tibi luce puella
Comitur, & formæ ſedula quærit opem.
Nocte autem parat illecebras, parat oſcula, dulcemq;
Amplexum, & luſus, deliciaſq; parat.
Vt tener aprico creſcens Hyacinthus in horto
Ipſe manu colitur, ipſe rigatur aqua.
Illum auræ, tepidiq; fouent ſub ſole calores,
Guttaq; nocturno quæ uaga rore cadit.
At poſtquam culto nituit ſpectatus agello,
Ipſe tener domini carpitur ungue ſui.
Sic tenera in molli creſcit quæ nata cubili
Ipſa ſinu matris, ipſa fouetur ope.
Hanc & munditiæ thalami, comptusq; decentes,
Hanc iuuat artifici purpura texta manu.

Sed poſtquam incaluitq; toro, cupijtq; Hymenæos,
Hanc uir ab iniecta uendicat ipſe manu.
Aſſerit & ſibi iure ſuam, atq; Hymenæon ad aram
Clamat, io munus hoc Hymenæe tuum eſt.
Munus & hoc Hymenæe tuum eſt, age candida carmē
Nunc itera, atq; ſales Antiniana tuos.
Te domini, te cura & agri, ſtudiumq; puellæ,
Te moueant thalami iura, & amicus Hymen.
Ne ſæui generoſe, tua eſt ſine lite puella. ANTINI.
Illa tibi placido eſt tota fouenda ſinu.
Ne'ue nega formoſa uiro quod dulce rogarit.
Ipſe quidem dulci dulcia mente petet.
Sit pax, ſed ſine lite tamen ſint murmura, uterq;
Pacem amet, & pacis murmura uterq; ſonet.
Ne pugna mihi care, nihil pugnare neceſſe eſt.
Concedet blandis uicta puella iocis.
Ne'ue utro mihi cara tuo ueſtita repugna.
Veſtis obeſt rixæ, rixa terenda ioco eſt.
Ludite. ſed medio in luſu pax ſæuiat, ut pax
Rixa ſit, ut rixæ pax eat ipſa comes.
Iam ludunt. geminata ſonant iam murmura, poſtes
Claudite, adeſto tuis ſancte Hymenæe focis.
Vos nuptæ quibus eſt coniux ſuus ite, parate
Gaudia ueſtra uiris, & ſua dona toris.
Vos quoq; uirgineus chorus, innuptæq; puellæ
Omnia felici dicite fauſta die.
Atq; animo optatas iamiam præſumite tedas.
Nanq; ſua & uobis gaudia ſeruat hymen.

FINIS.

I. IOVIANI PONTANI AD PETRVM COMPATREM NEAPOLITANVM TVMVLORVM LIBER PRIMVS. I

Actenus Idalios cantus, leue carmen in umbra
Luſimus ad thalamos blande hymenæe tuos.
Nunc age quis titulo dignus iuuenis'ue ſenex'ue
Seu mulier, ſeu uir, ſiue puella canam.
Dumq; cano, interea flores lege, collige myrtos
Vranie, & multa ſparge ſepulcra roſa.
Sparge & opes Cari blanda tuas, age et ipſe Patulci
Sparge tuas, ſpargas Antiniana tuas.
Eſt ſuus & tumulis honor, eſt ſua cura ſepulcris.
Ipſa quidem accenſa teſtificanda face.
Vrite odoratos ignes, redolentia dona,
Quæq; & Arabs mittit, quæq; Sabæus ager.
Dum manes condo tumulis, tu caſte ſacerdos
Tange aram, & patrios rite precatre deos,
Nec muto cineri non & bona uerba preceſq;
Debentur, querulis uerba ſonanda modis.
Vos quoq; pallentes umbræ, ſolatia cantus
Hæc capite. & manes flebile carmen amant.
At tu flebilibus numeris hæc adijce Petre
Compater, ut certa membra quiete leuent,
Floreat ut ſua cuiq; croco uenerabilis urna,
Frondeat ut uiridi myrtea ſylua coma.

TVMVLVS VRSI VRSINI, PRIN-
cipis Nolani & Aſculani.

Non artes tibi Romanæ, non gloria belli
Defuit, aut magno principe dignus honor,
Non fortuna domus, clariq; à ſtirpe parentes
Vrſe, nec antiqua nobilitate genus.
Præſtans ingenio, præſtans & uiribus idem
Corporis, ingenij ſed grauitate prior.
Illuſtreis titulos dedit & tibi Nola, dedere
Oppida multa tuo recta ſub imperio.
Defuit ah tantum uitæ pars optima, nanq;
Mors properans, medio tempore te rapuit.
Sed tibi uictrices Muſæ ſtatuere ſepulcrum,
Ne mors ipſa tuas deleat exequias.

ALPHONSI DAVALI PRINCI-
pis Aternenſi.

Arma manu tibi capta, & uicto ex hoſte trophæa
Hæc tibi marmorea erunt, hæc tibi erunt tituli.
Hoc tibi mars ſtatuit, ſtatuit Bellona ſepulcrum
O' Dauale, hæc cineri debita buſta tuo.
His Alphonſe iaces ornatus & obrutus armis.
Arma tibi tumuli. tela tibi tituli.

IVLII PARMERII equitum præfecti.

Da tuba terribilem ſonitum, tubicenq; canoro
Aere tona. hos tumulos clangor & arma decent.
Iulius hic ſitus eſt. ſtrepitus iuuat, et iuuat enſis
Clauaq;. Parmerium bellica parma iuuat.

Gaudet & his heros concentibus. en canit umbra
Ad numeros. placidos ducit & ipſa choros.
Nunc rurſum tuba, nũc tubicē fera murmura rurſum
Ingemina, ut cantu marmora pulſa ſonent.
Hic honor ad tumulos, magnorum & ſaxa uirorum
Debetur, Martis ſic ſtata ſacra iubent.
Pro patria hic cecidit. manes gaudete ſub urna,
Gaude & Iuleis umbra ferox tumulis.
Pro patria occubuit pugnans, murisq́; cruento
Dum ſtetit hoſtiles repulit enſe manus.
Nos plauſum ſimul ore damus, ſimul ære canoro,
Parmerio. hæc patrius munera poſcit amor.

HYDRVNTINORVM CIVIVM A *Turcis interfectorum. Viator, Genius, & Sacerdos colloquuntur.*

In frõte eſt tumuli ſcriptum, Sacer eſt locus. intus VI.
Tibia funereos deflet eburna modos.
Ore fauete omnes. manes ſua funera deflent. GE.
Infleti, ob patriam qui cecidere ſuam.
Ingratos patriæ mores. ſparſere cruorem. VI.
Pro patria. patrius cur male gratus amor?
Oſſa ſolo quæ ſparſa iacēt, nũc colligit hydrus, GE.
Colligit & rigidis uiſcera paſa rubis.
Parcite iam manes planctu, miſerandaq́; ceſſent
Murmura, nam tumulis rite paratur honor.
Dic age, dic bona uerba ſenex, iam conde ſepulcro
Viſcera, & in tumulis oſſa repone ſacris.
Oſſa ſubite pios loculos, & inite ſepulcrum. SA.
Viſcera ſacratas rite ſubite domos.

Pro patria occubuiſtis adacto in pectora ferro.
Vos patria ipſa ſuis proſequitur ſtudijs.
Ite piæ ad ſuperos animæ poſtquam oſſa quierunt.
Oſſa quieta manent, ite piæ ad ſuperos.
Vobis parta quies cœlo. noua patria cœlum eſt.
Ite piæ ad ſuperos, en agite ite animæ.
Hoc poſita eſt tumulo pubes Hydruntia. cœlum
Eſt data cui proprijs patria pro meritis.

HIPPOLYTAE MARIAE Principis Brutiorum. Viator loquitur.

Hippolytam quiſquis uideat miretur, ut illam
Ipſe quidem credat Pallada uel Venerem.
Talis ea in tumulo eſt, illi ſic prorſus ademit
Mors nihil, ut dicat Pallada ſeu Venerem.
Permanet & decor, atq; oris præſtantia culti.
Huius ut atq; huius iam fluat ore melos.
Permanet & ſua maieſtas, popularis & auræ
Illæ quidem uere conciliator amor,
Vt ſimul & Venerem referatq; & Pallada, ut illi
Inſit & hinc Pallas, inſit & inde Venus.
Non hic Hyppolite iacet, at Pallaſq; Venuſq;.
At tumulus nec habet Pallada nec Venerem.
Nec iacet Hippolyte tumulo. mihi parcite diuæ,
Pallas & Hippolyte cum Venere hic recubant.
Cum Venere Hippolyte recubat, cum Pallade et ipſa
Hippolyte, ut diuæ tres tumulo hoc iaceant.

CICELLAE PVELLAE Surrentinæ.

Quò decor heu quò gratus honos, quò tanta uenuſtas
Quò nitor ille abijt culta Cicella tuus?
Omnia mors rapuit, quæq; & natura Venuſq;
Contulerant, quæq; ars, heu breuis hora tulit.
In cineres heu uerſa iaces. uix nomina ſeruant
Saxa tibi, longo poſt abolenda ſitu.
Seu tantum cinis es, ſeu nil, ſeu labilis umbra,
Siue es in æthorio forma recepta polo,
Has uiolas cape, ſupremos & turis honores
Fleta diu nuribus, flenda Cicella uiro.

MVNDITIANAE PVELLAE.

Munditiana tibi funus peperere Hymenæi.
Ipſe Hymen luctus, tædáq; & ipſe fuit.
Te Maiæ primum nuptam uidere Calendæ,
Te poſtrema dies heu male condit humi.
Menſe malas olim Maio nupſiſſe puellas
Fama eſt, & Maias omen habere faces.
Munditiana tibi eſt Hymenq; & funera Maius,
Et Maius uiolas det tibi, detq; roſas.

LEONTIS TOMACELLI. *Marinus frater ad ſepulcrum queritur.*

Quæ Phœbo, quæ nam Aonijs eſt cura puellis?
Phœbe uale, ualeant Aonideſq; tuæ.
O pereant herbæq; tuæ, ſucciq; ualentes,
Et pereant cantus, ſit ſine uoce lyra.
Ergo obijt Leon? ah tumulus tegit iſte Leonta?
O rigeant Lauri, ſyluáq; Phœbe tua.

Areſcatq; Helicon, ſitiat liquor Hippocrenes,
Nec tibi ſint arcus, nec tibi Phœbe coma.
Clamabat puer infelix, Succurrite Muſæ,
Ferte & aquas. o' me Caſtalis unda iuua,
Sed nec Caſtalides ueniunt ad uota uocatæ.
Nullus Caſtalio, nullus ab amne liquor.
Tabeſcit ſenſim frater. ſua iura reliquit
Natura. O' te te frater amate ſequor.
Quid fruſtra ad tumulũ quereris Tomacelle, Leonta?
Nec tegit hic tumulus. nec cinis eſt reliquus.

FRANCISCI AELII. VIATOR
& Genius colloquuntur.

Quis iacet hoc tumulo? Nullus iacet. hunc ſibi uiuus
Aelius, hanc ſtatuit poſt ſua fata domum.
Cur interq; herbas, interq; uirentia culta,
Qua nitet aurata Citria ſylua coma?
Hanc illi ſyluam Muſæ, hos ſtatuere receſſus,
Quo poſt umbra ſuo gaudeat in thalamo.
Quid, ꝙ & Aſſyrij ſpirant de marmore odores?
Quid, ꝙ & Aſſyrio nardus honore fragrat?
Illos aſſyrijs Charites de collibus, hanc &
Detulit Aſſyria gratia ab uſq; plaga.
Hoc illi meritum Muſæ poſt fata rependunt.
O' ſcriptor Latia nobilitate lyra.

FRANCISCI PVDERICI
ex nobilitate Neapolitana.

Quis ſibi, quis tumulum uiuus parat, an'ne ſepulcro,
Mortem dum metuit, dum cita fata, cauet?

Franciſcus tumulum ſtatuit Pudericus, & ipſis
Conſulit exequijs, & ſibi buſta parat.
Nec mortem timet, aut mortis mala, ſed quod honorem
Deberi hunc cineri, funeribusq́; putat.
Nam mortem uitæ pretium, finemq́; laborum
Iudicat, & uitæ poſterioris iter.
Sunt teſtes uitæ tumuli, finemq́; fatentur
Eſſe quidem alterius, principium alterius.
Nunc urbem colit & Muſas. poſt dona ſepulcri,
Elyſiumq́; colet, Pieriasq́; domos.

MARVLLI POETAE. PON-
tanus ipſe loquitur.

Hoc uacuum tibi Pierides ſtatuere ſepulcrum,
Et Graia & Latia clare Marulle lyra.
Ipſe etenim Aonia in ſylua, atq; Heliconis in antris
Lætus agens, illic otia grata teris.
Illic formoſæ ludunt ad plectra puellæ,
Et tecum ad choreas carmina lecta canunt.
Et tibi reſponſant ſyluæ, Peneiaq́; antra,
Plaudit & Ogygio roſcida ripa lacu.
Nil præter nomen tumulo. per opaca uagaris
Culta, per Elyſium doctæ Marulle nemus.
Hinc tibi ſe ad cantum adiungit formoſa Corinna,
Cantat & ad calamos Delia culta tuos,
Illinc compoſitos exercet Cynthia ſaltus,
Exercet raros Lesbia blanda choros.
Nec Parca eripuit, Muſæ rapuere Marullum,
Arnidi ne fieret grata rapina deæ.

Sis felix igitur Muſis comes, & tua Muſæ
Ambroſio foueant membra adamata ſinu.

MARINI TOMACELLI.

Dum timet hæredes nullos Tomacellus, & ipſis
Conſulit exequijs, dum cauet ipſe ſibi,
Hunc tumulum ſibi conſtituit, uiuusq; locauit,
Et dixit, lapidi ſint ſua uerba meo.
Sit lapis hic, ſit terra leuis, nullusq; Marinum
Non puer, aut iuuenis, nulla puella fleat.
Me ſat ſit multos uiuum fleuiſſe per annos.
O' nollem cineri ſic ſupereſſe meo.
Ceſſet honos, ceſſent tot munera publica, totq;
Regia me ignauus condat iners'que ſopor.
Quæ cœlo eſt pietas uocet ad ſe, ſi mea cœlum
Reſpexit pietas, ſi mea facta deum.

IVLII POMPONII VIRI literatiſſimi.

Pomponi tibi pro tumulo ſit laurea ſylua.
Oſſa maris rores, myrteáq; umbra tegant.
Teq; tegant, artusq; tuos uiolæq;, roſaq;.
Ver habet, Zephyros ſpiret, & ipſe cinis.
Stillet & ipſe cinis, quas & Parnaſus, & antra
Theſpia, & ipſa ſuas Aſcra miniſtrat aquas.

MARIANI EREMITAE.

Viator cum admiratione loquitur.

Huic cineri deus ecquis adeſt? nam carmina Muſæ
Lecta canunt, lectis aſſonat urna modis.

Oſſa ſolo Mariane iacent tua. nobilis umbra
Læta fugit tumulos, læta petit ſuperos.
Dicite io, iam uictor io Mariane, ſubiſti
Aethera conſpicuum, conſpiciende dijs,
Ornatusq; caput lauro, plaudente ſenatu,
Intraſti ſanctas ſanctus & ipſe domos,
Aſcitusq; choro diuûm, cœleſtibus aſtas
Concilijs, ſummo perfrueris q; bono.
Hæc muſæ ad tumulum referunt: cinis ipſe ualeto,
Seruari auratis digne cinis loculis.

CHABRIELIS ALTILII EPIſcopi Polycaſtren, ac Poetæ doctiſſimi.

Et tibi dant tumulos Muſæ, meritumq; ſepulcrum,
Et tibi dat titulos quæ tibi culta Caris.
Altilio' uenerande iaces hic? hac iacet urna
Pontificale decus? pontificalis honos?
Ergo agite o' nymphæ Sebethides, ergo age uirgo
Parthenope, ad tumulum ſpargite ueris opes,
Sparge tuos flores florum fœcunda Patulci,
Et tu ſparge tuas Antiniana roſas.
Altilio requiem dic o' Cari. dic age Clio,
Luceat Altilio lux ſine fine meo.
Quiſquis adeſt pia uerba ſonet, madeatq; ſepulcrum
De lacrimis, madeat Pieri rore tuo.

ROBERTI VILLICI.

Poeta loquitur.

Terra ſenex tibi ſit facilis, ſint munera terræ
Grata tibi, & flores grata rependat humus.

Tu terram coluiſti & terræ munera ſollers.
Culta tibi & tellus, cultaq; debet humus.
Culta tibi & citrius debet Roberte colenti
Et debet uitis, debet & uua tibi.
Et uitis det grata tibi, det & uua liquorem
Optatum, largo diffluat urna mero.

LAVRINAE PVELLAE IPSA

e tumulo loquitur. Viator reſpondet.

Hæc Laurus mihi dat titulos, famamq; ſepultæ,
Quæ quondam uiuæ nomina clara dedit.
Sub lauru Laurina tegor, mea ueſtit & oſſa
Laurus, & ipſa meo ueſcitur e cinere.
Per me igitur uiuit Laurus, Laurinaq; uiuo
In lauru, & uitæ mutua cura ſumus.
Ipſa eadem lauro materq; & filia. Laurus
Ipſa mihi eſt titulus, ipſa quoq; eſt tumulus.
Viuite frondenti pariter ſub cortice iunctæ. VI.
Ipſaq; ſis Lauro filia, ſisq; parens.

PTOLEMAEI GALLINAE CA-

tinenſis Aſtrologi.

Digne ſenex cœlo, cœlum Ptolemæe petiſti.
Pro Catina cœlum patria facta tua eſt.
Quasq; olim ſtellas numeris, quæ ſydera curſu,
Nunc metire oculis, fataq; certa tenes,
Et tibi quæ ſeries rerum, lexq; ipſa futuri
Nota patet, ſummis perfruerisq; bonis.

A puero mihi culte ſenex Gallina ualeto
Perpetuum, & Catinæ uiue perennis honos.

LAVRENTII MINIATI
Aſtrologi.

Quid numeras Miniate? nihil numerare neceſſe eſt,
Sydera ſub pedibus qui modo cuncta uides,
Cunctaſuos agere anfractus, ſeq; ordine ſummo
Cogere, & errores rite ſubire ſuos.
Ne numera Miniate. quies tibi parta. quiete
Vtere, & humanis exue te ſtudijs.
Ipſa quies deus eſt. deus eſt & uita bonumq;,
Vita bonumq; ſimul. utere utroq; ſimul.
Exutusq; hominum curis, rebusq; moleſtis
Laurenti æterno rite fruare bono.
Nos numeres ueteris ſtudij, ſocijq; laboris
Hæc tibi pro ſanctæ munere amicitiæ.

FVSCAE MATRONAE.

Centum Fuſca procos habuit, nec caſta cubile
Polluit, aut ſancti iura uerenda tori.
Centum Fuſca procos riſit, coluitq; maritum.
O raram in longa poſteritate fidem.
Hoc uirtutis opus dura inter & aſpera ſeſe
Erigere, & fortis exeruiſſe manus.
Viuit Fuſca igitur celebris poſt fata, fidemq;
Teſtantur nullo marmora uicta ſitu.

FVLCI FERRARIENSIS
musici.

Biſtonis an'ne ſenis ſonat hic lyra? Biſtonis an'ne
Quæ traxit ſyluas horridaq; antra chelys?
At neq; Biſtonij ſenis eſt lyra, ſed lyra Fulci,
Quæ mulſit iuuenum pectora, quæq; ſenum.
Aſſonuit cui Peneo perſæpe relicto
Delius, & carmen flebile iunxit amans.
Aſſonuit cui Cyllenij teſtudo, & amantum
Defleuit curas, fleuit & ipſe ſuas.
Nec nunc muta ſilet Fulci lyra. Fulcus & ipſe
Non ſilet. at Stygias carmine mulcet aquas.
Dum ſonat, Elyſiæ ludunt ad plectra puellæ,
Dum canit, ad numeros quæq; puella canit.
Nec ſentit Tityus roſtrum, nec uulturis ungues,
Nec ferus ad portas Cerberus ipſe latrat.
Dum uixit, Fulco regum plauſere theatra,
Nunc plaudit Stygij flebilis aula dei.
Viue igitur plauſus inter choreaſq; ſilentum,
Aeternum & ualeas, perpetuumq; cane.

FORTVNATI. IPSE IN
tumulo loquitur.

Non amplæ mihi diuitiæ, non regna fuere.
Sed modicus cenſus, ſed ſine labe toga,
Nec mihi regales epulæ, ſed uictus honeſtus,
Menſaq; communis, reſq; modeſta domi.
Cultus ager, ſine lite domus, ſine ſorde ſupellex,

Parca quidem coniux, ſed ſine prole fuit.
Hinc fortunato nomen fecere, quod eſſem
Contentus modicis, ſimplicibusq; bonis.
Sorte ſua lætus quiſquis fuit, ille beati
Fert nomen. felix, nomen inane puto.

ANGELI GENTICORI.

Nec Muſis non carus eras. tibi carmina Muſæ
Aoniæ & dederant fila mouere lyræ,
Et dederant linguæ cultum, & præcepta loquendi
Genticore, atq; artes poſſe docere bonas.
Nec tibi non aderant Charites, non fautor Apollo
Angele, eras docti pars uel honeſta chori.
Sed tibi nil Muſæ comites, nil fautor Apollo
Profuit, aut Charitum quæ tibi iuncta cohors.
Omnia mors ſuperat. fatum ſecum omnia claudit.
Non tamen hoc noſtras finit amicitias.

IAOMOTI.

Dum ruit incautus ſtratum Iaomotus in hoſtem
Occubat, & uicti uictor ab enſe cadit.
Extinctum fleuere duces, triſtesq; manipli,
Caſtraq; magnanimi funere mœſta uiri.
Indulſit iuueni lacrimas rex mitis, & illum
Ornauit mœſtis funeris exequijs.
Mouit amans fletum uirgo, mouere puellæ.
Forma quidem lacrimis digna erat illa nouis.
Elatus miſero eſt urbis mœrore. tulitq;
Hanc laudem, q̄d non liquerit ipſe parem.

PERINELLI MVSICI.

Plectra iacent ſine honore, lyræ ſine honore ſepultæ.
Et citharæ, & cantus, & ſine honore tuba,
Sibiláq; arboribus deſunt, & murmura riuis.
Deſtituit tacitas ipſe ſuſurrus apes.
Sola auium ueteres ſeruat Philomela querelas,
Sola & hirundo nouos ſuſcitat ore modos.
Hæ Perinelle obitum luctu teſtantur, at illa
Sordent, & nimio muta dolore tacent.
Sume lyram in tumulo Perinelle, & plectra moueto,
Iam lyra, iam citharæ, iam tuba & ipſa canet.
Sibiláq; arboribus ſtrepitent, & murmura riuis,
Inuerit atq; alacreis ipſe ſuſurrus apes.
Quo tumulo Perinelle iaces, tecum iacet omnis
Et ſonus, & cantus. auráq;, uoxq; ſilet.

IVNII IVNIANI MAII.

Et Mirtus tumulo ſatis eſt ſola, & ſatis ipſa
Laurus. at hunc tumulum ueſtit utrumq; nemus.
Quem Charites perſæpe, nouem perſæpe ſorores
Inuiſunt. tumulus nec ſine honore ſuo eſt.
Hæ choreas agitant, Iuniq; ad marmora muſæ
Dulce canunt. numeris frondea ſylua fauet.
Lætantur lauri, myrtus lætatur & omnis.
Ac Maij felix nomine ridet humus.
Hic uates requiem ducat. feliciter umbra
Dormiat, & cineri ſit ſopor uſq; pio.

GREGORII TYPHERNATIS.

Pontanus tumulum ſalutat.

Gregorio ſit terra leuis, uer aſſit & urnæ.
Terra ferat flores, urna liquore fluat.
Plaudat & huic Latium tumulo, plaudatq; iuuentus
Itala. Gregorio et umbria plaude tuo.

FRANCISCI HIACHINI

Grammatici.

Non tibi certa domus fuerat, non culta ſupellex,
Menſáq; , uix tenuis docte Hiachine focus,
Hoc ex morte tibi lucri eſt, quod nulla ſupellex,
Non focus ipſe opus eſt, quod tibi certa domus.

MASVTII SALERNITANI

fabellarum ſcriptoris.

Hic quoq; fabellas luſit, tinxitq; lepore,
Condijt ornatis & ſua dicta iocis.
Nobilis ingenio, natu quoq; nobilis, idem
Et doctis placuit, principibusq; uiris.
Maſutius nomen, patria eſt generoſa Salernum,
Hæc ſimul & uitam præbuit, & rapuit.

AVRELII INFANTVLI. MATER

ad ſepulcrum queritur.

Has tibi pro mammis lacrimas, proq; hubere fletum.
Nate cape. has lacrimas hubera noſtra puta.
Quiq; tibi ad cunas cantus, quæ nænia quondam,
Hi tibi nunc queſtus, hic tibi ſit gemitus.

Has bibe nũc lacrimas. hæc hæc nunc ubera ſume.
Næniolæ & luſus, noſtra querela tibi eſt,
Quosq́; dedi flores, & quas de flore corollas,
Hi tibi ſint crines, hæc tibi fuſa coma.
Aureli tibi ſit tellus leuis, ac breuis urna
Afflet & uſq; crocos, ſpiret & uſq; roſas.

PHIELLAE MATRONAE.

Auratis digna es loculis formoſa Phiella.
Heu te condit humus, uilis & herba tegit.
Heu heu nec mater, nec te tua pignora deflent.
Nulla tibi eſt mater, pignora nulla tibi.
Non frater, non cognato de ſanguine quiſquam,
Non pater ipſe, aut quæ lac tibi mamma dedit.
Vos fuſi deflete, coli deflete Phiellam,
Flete & eam lanæ, flete & eam calathi.
Flete & acus, & fila fleant, & lina Phiellam.
Telaq́; . uix tumulo caſta puella iaces,
Caſta puella lates tumulo uix . uix tibi ceſpes
Dat tumulum. uix te terra inarata tegit,
Quæ tamen herba tegit, nullos hæc ſentiat æſtus,
Frigora nulla . tuo floreat uſq; ſolo.

MASSILAE VERNVLAE.

urna ipſa loquitur.

Vrna loquor . cinis eſt infans . infantula mecum eſt .
Vernula nata domi, nata gemella patri.
Hanc mater mihi commendat poſt funera, & inquit
Ipſa tibi hanc peperi, nata futura tua eſt.

Hanc alui

Hanc alui in tenebris nutrix nox. hubera ſuxit
Noctis, & infanti lac fuit ipſe ſopor.
Nec fatur, uerum ſomno teſtata perenni
Quàm naſci, ſatius uos docet eſſe mori.
Hanc nullæ torquent curæ, non matris in ore eſt,
Non lana in digitis comminuenda datur.
Continuas ducit noctes. lux nulla, nec ulli
Sunt uitæ ſenſus. munera nulla premunt.
Dumq; hæc ipſa loquor, ſecura infantula dormit.
Illam perpetuo ſomnus ab hymbre rigat.
Nomen erat quod fecit herus Maſſila. Camœnæ
Ornarunt domini pro pietate locum.
Hic dormit Maſſila; ſopor lac, hubera præbet
Nox ipſa, at cunas & tenebræ & loculi.

ROSAE PVELLAE *ante diem mortuæ.*

Non nomen tibi, quin omen fecere parentes,
Dixerunt cum te bella puella Roſam.
Vtq; roſa breuius nil eſt, æque'ue caducum,
Sic cito, ſic breuiter & tua forma perit.
Impleſti denos uix iam formoſo decembres.
Vere Roſa Heu nata es, menſe decembre cadis.
Non æſtus, ſed te rapuerunt frigora brumæ,
Non æſtas, ſed te frigida ſoluit hyems.
Ergo non hyemi flores, non rapta per himbrem
Frondeſcis, tumulo ſed male Roſa roſa es.

PARTHENIAE VIRGINIS ET *faculæ Veneris in eo ardentis. Viator & Genius colloquuntur.*

Quis rogo quis titulus? fax num tabeſcit in urna?
Fax cuia eſt? Veneris. Vrnula? Parthenies.
Parthenie faculam Veneri dum ſurripit, urnæ
Abdit, & hanc inquit ignibus ure tuis.
Tabuit ipſa ſuis fax ignibus intus abeſa.
Hinc tumulus titulum uirginitatis habet.
Parthenie iacet hic. Veneris fax hic quoq; tabet.
Parthenie tituli ius habet & tumuli.

ROSCIAE *puellæ ipſa è tumulo loquitur.*

Ros mihi dat titulum, nomenq; eſt Roſcia noſtrum.
Ros breuis eſt, breuis heu, ſic mihi uita fuit.
Rore madet tumulus, ſtillant & marmora rorem.
Roſcia ſum, me ros, roſcida & unda rigat.
Sed nec apes tumulo, uerum inſedere cicadæ,
Stridulaq; ad cineres hei mihi turba crepat.
Bruma mihi requies, æſtas eſt pœna ſepultæ.
Bruma quies, æſtas eſt mihi ſupplicium.

STELLAE FERRARIENSIS.
Potanus ipſe loquitur.

Sit uati fas Pierides, quæ lucida fulget
Stella polo, hanc proprio condere ſub tumulo.
Stella tibi tumulus cœlum eſt. hæc te tegit urna.
Teq; per & tumulus, te per & urna nitet.
Stella nites urna, radios tibi & urna miniſtrat,
Præbet & hos tumulus, & tumulo ipſa nites.
At nec Stella iacet tumulo, ſed ſplendet in urna,
Splendet & in tumulo, Nam polus eſt tumulus.

CANDIDAE uirginis. ipſa loquitur.

Nec me marmor habet, nec me tegit urna ſepultam.
In niueas abij candida uerſa roſas.
Fote interq; roſas, interq; liguſtra quieram,
Aura fouet flatu, mater at ipſa ſinu.
Pallida cum cœlo nubes delapſa repente
Me rapit, inq; aureas diſſipor ipſa leues.
Dum natam mater gremio, dum quærit in ulnis,
Pro nata niueas reperit ecce roſas.
Ne mihi ne lacrimas quiſquam, ne munera donet
At tumulos: horti ſunt mihi nam tumuli.
O felix cui uere roſæ, atq; æſtate ſepulcrum
Sunt auræ. hinc flores fundis, & hic Zephyros.

VIRIDELLAE PVELLAE.
Ipſa met dolens loquitur.

In lapide eſt titulus Viridella, ſed ipſa ſepulcro
Deuirui. heu tumulus nomina falſa gerit.
Tabuit in cineres Viridella, colorq; decorq;
Nullus adeſt. heu quid nomina uana iuuant?
Quin potius Cinerilla legar, Cinerilla ſepulcro
Inſcribar, periit nam uiror atq; uigor.
Nec titulo eſt Viridella, nec eſt Viridella ſepulcro
Nomen, forma, uigor, deniq; nil ſupereſt.

SYLVAE PVELLAE RVINA
ripæ oppreßæ.

Me tellus grauat ingenti diuulſa ruina.
Pro tumulo mons eſt, quàm grauis heu tumulus.

Incubuit tumulo rupes. hæc ipſa ſepulcrum
Hauſta facit, miſeros hei mihi quàm tumulos.
Increuit tumulo frondenti uertice ſylua,
Sylua mihi eſt tumulus: hei mihi qui tumulus.
Qui mihi ſit titulus, quæ nomina ſylua docebit.
Sylua mihi titulus, Syluaq; nomen erat.

PRVINAE PVELLAE. ipſa loquitur.

Nec mihi triſtis hyems nocuit, nec ſæuior æſtas,
Non terræ, aut tumidi uis inimica maris.
Tabida uis rapuit, rapuit uiolentia febris.
Delicui, ut rapido ſole pruina liquet.
Heu nomen fatale, pe'rinde, ut ſole pruina,
Sic ego pallenti tabe liquens perij.

SVLPITIANAE PVELLAE.
Viator & umbra colloquuntur.

Dicite cuſtodes umbræ, quæ tanta ſepulcri.
Cura eſt? ſollicitis cur'ue ſmaragdus habet?
Parce hoſpes uocitare umbras. Amathuſides ipſæ
Dicimur, & Veneri turba dicata ſumus.
Hic nymphis defleta diu, plorata Camœnis,
Clamata & Veneri Sulpitiana iacet.
Defleruit nymphæ formam, geſtuſq; Camœnæ
Plorarunt teneros, compoſitumq; decus.
Clamauit Cytherea oculos, oculiſq; pudorem
Suffuſum, & Veneres per labra, perq; genas.
In frondem nymphæ formam, in floremq; Camœnæ
Rarum uerterunt, & ſine labe decus.
Incluſit Cytherea oculos, ſepſitq; ſmaragdo,

Cumq́; his et Veneres, delicias q́; ſuas.
Mox ſtatuit nos cuſtodes. hinc cura ſepulcri
Tanta eſt, ſolliciti ̃tas inde ſmaragdus habet.
Ferte piæ dona hæc Amathuſides. hæcq́; ſmaragdo
Serta date. æternos ſpiret & urna crocos.

EVMOLPAE SERVAE. VI. et Ge. colloquutur.

Hos loculos, hos & tumulos, hæc iura ſepulcri
Ecquis habet Lemurum? num Genius quis habet?
Ipſa fides habet, & caſti reuerentia lecti.
Hic, atq; hic Genius mutua iura tenet.
Sic requies huic ſit tumulo, quæ nam umbra quieſcit
In loculis? cineres cuius & urna tegit?
Sarmatis hic Eumolpa iacet, quæ nupta marito
Eripitur, Siculo captaq́; ſeruit hero.
Cuius dum fugit amplexus, renuitq́; cubile,
Præceps de ſumma ſe iacit auſa domo.
Labentem ſimul excipimus, poſitamq́; pheretro
Condimus, & caſtis aſſumus hinc loculis.
Hos Eumolpa tibi flores, hæc ſerta dicamus.
Famaq́; ſit cineri ſemper amica tuo.
Vos quoq; felices Genij celebrate iacentem,
Et facti memorem reddite notitiam.

DRYASTIDIS NYMPHAE QVERELA à ruſticis cæſæ. Viator loquitur.

Quæ nam illa eſt igni è medio flammiſq; querela?
Qui gemitus? miſeræ uirginis an ne ſonus?
Virginis ah miſeræ uox illa eſt. ſic tibi uirgo
Sit requies, gemitus cauſa nec ulla tui.

Dic age quæ nam ipſa es, tantæ quæ cauſa querelæ?
Cur tantus medio ſurgit ab igne dolor?
Ruſticæ ſum nemoris generoſi nympha Dryaſtis
Felix glande, ferax umbræ, & opaca comis.
Inter Hamadryadas regnabam prima ſorores,
Primus honor menſæ, gloria prima chori.
Inuidiæ ſumus. Fauni mea regna bicornes
Inuadunt, Fauni prodigioſa cohors.
Agreſtumq́; manus armant: mea cæditur ilex,
Atq; acer, atq; abies, deniq; cædor ego.
Immittuntq́; ignes. uror uenerabile numen.
Dum loquor, heu miſeræ uiſcera aduſta crepant.
Et ferro mecum, ſæuus mecum ignibus actum eſt.
Hinc lacrimæ & gemitus, inde querela uenit.
Qui Crœſi extinxit flammas uiolentior hymber,
Ille idem extinguat mœſta Dryaſti tuas.
Et tibi ſuccurrant Hyades pluuialibus aſtris,
Nimboſusq́; ſuas fundit et auſter aquas.

I. IOVIANI PONTANI AD PETRVM COMPATREM NEAPOLITANVM TVMVLORVM LIBER SECVNDVS.

Pargite aquam, date tura focis, lugubria ad aras
Verba ſonent, miſeris uerba ferenda modis.
Triſtior & Lemures cantus iuuat, & iuuat ipſa
Nænia, funereis emodulata ſonis.
Pax uobis tenues umbræ, requiesq; ſepultis,
Sit dolor & nullus, nullaq; cura ſitis.
Perpetuæ ſint & noctes, ſomniq; perennes.
O felix, ſopor hic cui uenit ante diem.
Aeternum dormite umbræ, æternumq; ſilete.
Sit ſopor æternus, perpetuumq; uale.
Tu uero cape & hæc obitus ſolatia Petre
Compater, à tenebris obſite Cymmeriis,
Quod tibi non opus eſt medico, non auſpice nummo,
Quodq; opera diues nullius ipſe egeas.
Aeternum ſine me, & mecum poſt ipſe ualeto
Compater antiquis annumerande uiris.

TVMVLVS LVCIAE *Pontanæ filiæ.*
Pontanus pater ad ſepulcrum queritur.

Liquiſti patrem in tenebris mea Lucia, poſtquam
E luce in tenebras filia rapta mihi es.
Sed neq; tu in tenebras rapta es. quin ipſa tenebras

Liquiſti, & medio lucida ſole micas.
Cœlo te natam aſpicio. num nata parentem
Aſpicis? an fingit hæc ſibi uana pater?
Solamen mortis miſeræ, te nata ſepulcrum
Hoc tegit. haud cineri ſenſus ineſſe poteſt.
Siqua tamen de te ſuperat pars, nata fatere
Felicem quod te prima iuuenta rapit.
At nos in tenebris uitam, luctuq́; trahemus.
Hoc pretium patri filia, quod genui.

ARIADNA MATER QVERItur ad Luciæ filiæ tumulum.

Nata cape hos calathos, depexæ & munera lanæ,
Cum lana & calathis accipe & has lacrimas.
Nata & acus, et fila cape, & cape linea texta,
Cumq́; his, atq; illis, accipe & has lacrimas.
Nata colum, fuſoq́; cape, & ſimul indita lina,
Cumq́; colo, & fuſis, accipe & has lacrimas.
Nate cape has & bracteolas, hæc aurea dona,
Cumq́; his, atq; illis, accipe & has lacrimas.
Accipe & hos crines, atq; hæc tibi munera grata,
Flabellum, & tenues accipe forficulas.
Accipe & hos crines, cumq́; his & ſcrinia, & aureos
Accipe uerticulos, accipe gemmeolos.
Accipe & hos crines, cumq́; his bombycina texta
Et zonam, & pictum hoc accipe reticulum.
Accipe nata meos crines, lacrimasq́;, meoſque
Expecta & cineres Luna, & inferias.

NELLAE MATERTERAE.

Pontanus loquitur.

Nec patria profugus puer, exutuſq; bonorum
Nella tibi aut tumulos, aut pia iuſta dedi.
Nec pro blanditijs lacrimas, pro munere uitæ
Mortis dona tuo perſolui cineri.
Nella uel affectus matris, uel munus obibas,
Nella mihi nutrix, Nellaq; mater eras.
Nunc procul a patria ſenior iam, dona pheretri,
Et iuſta, & cineri debita perſoluo.
Aeternum mihi Nella uale, ac requieſce ſepulcro,
Et ualeant cineres, & mihi mater aue.

CAECILIAE AVIAE PATERNÆ. *Pontanus loquitur.*

Pax umbræ, requieſq; turnæ, quæ contegit umbram.
Tura adolete, ſacri ſpargite fontis aquam.
Salue auia, æternumq; uale. cape grata nepotis
Munera, nec lacrimas ſperne, nec inferias.
Cæcilia & tibi ſit tellus leuis, & fluat urna
Ambroſia. Ambroſius ſtillet & uſq; liquor.
Et tibi perpetuum ſpiret uer, ſeruet & urnam
Quam tu ſeruaſti cum pietate fides.

TVRPILIAE PVELLAE.

Caſta fuit, formoſa fuit, comisq; puella.
Turpiliæ uerum nomina iniqua tulit.

Moribus ornauit nomen, raroq; pudore,
Cum fuerit thalami candor honosq; tori.

CORVINAE, *moroſæ fœminæ.*

Hic poſita eſt Coruina, ſuo attumulata marito,
In tumulo et thalamo litigioſa cohors.
An'ne cohors ubi uir iaceat cum coniuge ſolus?
Ille ſuæ conſors coniugis, illa ſui.
Dum clamat, dumq; inclamant, dum ſtridet uterq;,
Hic boat, illa ululat, fit tibi plena cohors.
Iam ſtrepitant. irata cohors iam currit ad arma.
Clamor ad aſtra uolat, telaq; trunca ſonant.
Non litem ſed bella putes. iam fragmina tundunt
Marmora. iam tumulo ſaxa rotata crepant.
Heu clamat Coruina, genu percuſſus Homaſter
Pæona de Stygijs ite ciete uadis.
Sed nec Pæone opus. docti ſua uulnera curent.
Vos fomenta pijs fundite pro lacrimis.

CERBERI *hominis furaciſſimi.*

Cerberus hic ſitus eſt. latrat ſed ad hoſtia nullus,
Scilicet inditio ne ſit, id ipſe timet.
Fur erat, & furtis uitam ducebat. at illum
Deuorat in tenebris, improba turba canum.
Vmbra petit manes, quam Cerberus ore trifauci
Deuorat, haud Stygias paſſus inire domos.
Furibus hæc pœna eſt. furti reus hoſtia Ditis
Non intret, rabido præda ſit ille cani.

MIELLAE, *puellæ in adulterio occiſæ.*

Heu quid amor, male caſtus amor qd crimina poſſint,
I pſa manu doceo cæſa Miella uiri.
Hærebam miſera in gremio male ſaucia amantis,
Et mea languentis preſſerat ora ſopor.
Irrumpit gladio coniux. heu uicta ſopore
Vix ſenſi armatas in mea fata manus.
Eiectam furtim, exequijs, buſtoq; carentem,
Triſtis in ignota condidit hoſpes humo.
Tabueram, inteſtata diu nec crimina paſſus
Hymen, immundas excit in oſſa ſues.
Eruor infelix, populi nota, dedecus urbis,
Meq; trahunt rabidæ per loca tetra feræ.
Quæq; Miella fui, nomen ſum nacta Suillæ.
Diſce puella tuo caſta manere toro.

HOMINIS MENDICI.

Nulla mihi uiuo domus, at nunc certa ſepulto eſt
Vitaq; paupertas, mors mihi diuitiæ.
Vita mihi exilium. requies at certa ſepulcrum.
Nudus eram uiuus, mortuus ipſe tegor.

VIOLINAE puellæ. ipſa loquitur.

Prata mihi tumulum præbent, uiolæq; ſepulcrum
Fronde tegunt. mirum ſi uiolina uocer?
Non mihi ture opus eſt, aut nardo, aut arabe Myrrha,
Myrrha mihi, & nardus, turaq; ſunt uiolæ.

VRBANAE puellæ male ſepultæ. ipſa queritur.

Rure quidem iaceo, cum ſit mihi nomen ab urbe,
Nec titulus, nec ſunt nomina uera mihi.

Pœna mihi eſt tumulus, pœna eſt rurale ſepulcrum,
Quæq; quies alijs, eſt mihi ſupplicium.
Pro uiola porrum, pro ture, atq; Arabe coſto
Cæpa datur, cæpis obſita ſemper humus.
Meq; ſues, meq; & uerres, uexantq; capellæ,
Inquinat & tumulos ingluuioſus anas.
In primis me turbat anus, quæ carmine longo
Euocat & manes, euocat atq; erebum.
Vos alio cineres, alio traducite noſtros,
Quæq; Vrbana fui, ruſtica ne iaceam.

SCANDEREBAEI HOMINIS bibaciſſimi.

Funde urnam ad tumulos, funde & uinalia teſta.
Ebrius hic nũquam, ſobrius hic neutiquam.
Ebrius hic ſemper, ſemper quoq; ſobrius idem.
Dic mihi quiſnam hic ſit? Scanderebæus erat.

TRIVM GRAMMATICORVM.
Pontanus ipſe loquitur.

Paſchalis iacet hic, docuit qui grammata, meq;
Inſtituit puerum, neſcius inſciolum.
Melcior huic ſucceſſit ineptus, & inde Cataldus.
Tris hos uix unus ferre poteſt tumulus.
Ille ualet pugnis, aſt alter robore luctæ.
Hic clamore grues uicerit, atq; anates.
Ite procul Muſæ, puerum me quæ nequiſtis
His à Grammaticis Neſtoreum eripite.

FELICIS MERCATORIS.

Felix hic iaceo, male felix, quem neq; coniux,
Nec natus ſepelit, nec ſoror, aut genitrix,
Non pater, aut frater. rapidæ excerpſere uolucres.
Prædaq; ſum cupidis heu data uulturijs.
Dum uarijs inhio lucris, fora multa frequento,
Et uitam, & partas eripit hoſtis opes.
Linquor præda auibus. nullum tegit oſſa ſepulcrũ.
Sola per ignotos umbra uagatur agros.
Donec me tumulo paſtor donauit, & alno
Infelix ſcripſit hac requieſcit humo.
Felix cum fuerim, nunquam poſt fata quieui,
Infelix donec ſcribere in tumulo.

IACOBI PONTANI PATRIS Iouiani Pontani.

In tumulo ſitus eſt uatis pater. hoc ſatis eſſet,
Sed pater ipſe ſuis laudibus auctus erat.
Cui gentilis honor. cui linguæ ornatus & oris,
Atq; togæ, atq; haſtæ, cui uel utrunq; decus.
Non eſt quod tumulo exoptes. cælum ille petiuit.
Sed uenerare pijs oſſa repoſta locis.
Ante diem rapuit Iacobum mors. filius illi
Infans quæ nequijt, dat modo iuſta ſenex.

CHRISTIANAE MATRIS. PONtanus filius ad illius ſepulcrum.

Optabunt tibi Chriſtiana Muſæ
Ad buſtum bene, nec mihi negabunt

Ad matris tumulos adeſſe flenti.
Has lactis pretium tibi quotannis
Ex uoto lacrimas parens dicamus.
Hos queſtus tibi pro labore & æſtu
Pro puerperij damus dolore,
Pro caſta ſimul inſtitutione,
Pro linguæ ſtudijs, boniq; cultu,
Et deſiderium tui perenne,
Et ſuſpiria pectoris uouemus,
Cum luctu, gemitu, dolore & æſtu.
Nec Muſæ numeros negant querenti,
Quod uiuis bene, quod deos uereris,
Quod caſtum colis, & probas modeſta.
Hinc te Pierides puellæ amarunt,
Amauit dea uirginum magiſtra,
Atq; hinc te ad ſocios choros uocarunt,
Inter quos agis, & beata ludis.

PONTANVS Filius ad Pheretrum Chriſtianæ matris.

Has te ego ad inferias mater uoco. tu mea mater
  Accipe cum fletu munera mixta ſuo.
Te natus uocat ad pheretrum. tu munera nati
  Accipe, & has lacrimas, accipe & hos gemitus.
Quid natum mater fraudas ſpe? nec mihi flenti
  Eximis aut lacrimas? eximis aut gemitus.
O dulces matris uultus, o mollia corda.
  Mater adeſt, matrem iam peto, iam teneo.
Iam ridet nato mater, iam brachia tendit.
  Iam teneo amplexus, ipſe ego iam teneor.

Heu natum mater, natum fugit immemor. heu nil
Ipſi, niſi manes et leuis umbra ſumus.

ARIADNAE SAXONAE NEAPO-
litanæ. Viator, Genius, & Hyacinthus colloquuntur.

Vnd eroſæ ad tumulos, unde hæc uiolaria? nūq̄d. VI.
Hi tumuli & uiolas et peperere roſas?
Ver tribuit ſua iura, ſimul tribuere Napææ. GE.
Huic cineri. hinc uiolas, hinc peperere roſas.
Ipſe et Acidalio Charites de fonte liquorem.
Ipſa et Acidalio rorat ab amne Venus.
Hinc uiolæ florent, hinc roſcida lilia canent.
Hinc tener ipſe tuo flore Hyacinthe nites.
Et nitet et queritur mœrenti flore Hyacinthus,
Suſpiratq; nouo iure dolore puer,
En audis. miſeranda uolant ſuſpiria, et udis.
E' folijs ſeſe flebilis aura ciet.
Formoſæ quondā dominæ mihi cura uacabat. Hy.
Hinc mihi tuta æſtas, hinc mihi mitis hyems.
Me dominæ faciles digiti, ſtudiumq; colebant.
Ver mihi ſic ſemper, roſq; perennis erat.
Extinctam flerunt nymphæ. Venus aurea queſta eſt.
Terq; comam uellit, ter ſcidit ipſa genas.
Inde mihi & nitidus cecidit flos, et mihi triſtis
Venit hyems. perijt qui fuit ante nitor.
Felices tumuli, cinis at felicior. en tu VI.
Dic. puer, unde nouus qui tibi uenit honos?
Arebā dominæ interitu. ſed coniuge adēpta Hy.

Vir mihi de lacrimis ſubuenit uſq; ſuis.
Hic tumulo ex oculis rorem diffundit amicum.
Hic cinerem ex oculis hymbre fluente rigat.
Hinc redeo in florem. flos hinc ad buſta reſurgit,
Scribitur & folijs nota querela meis.
Felices tumuli, cinis at felicior. heu quæ VI.
Sors dominam eripuit mœſte Hyacinthe tibi?
Inuidia eripuit dominam, Lucrinide in unda HY.
Dum lauat, & calidis nuda fouetur aquis,
Obſtupuit forma nymphæ Miſenia, & atro
Inuidia infeſtas felle uenenat aquas.
Hinc rapta eſt. fleuere deæ, lacrimisq; dolorem
Teſtatæ. ad tumulos inde perennis honos.
E lacrimis uiolæ, lacrimisq; roſaria uernant.
Et mihi de lacrimis hic quoq; creuit honor.
Vſq; fluant lacrimæq; tibi, uiolisq;, roſisq;, VI.
Vmbraq; flebilibus uſq; rigetur aquis.
Dic age de lacrimis ſate flos, dic o puer alte
De lacrimis, titulum dulceq; nomen heræ.
Illa tori bene fida comes, cuſtosq; pudici.
Cuiq; & acus placuit, cui placuere coli,
Quæq; focum, caſtosq; lares curauit, & aræ,
Et tura, & lacrimas, & pia ſerta dedit,
In prolem ſtudioſa parens, & amabilis, uni
Quæ ſtuduit caro caſta placere uiro,
Hic poſita eſt Ariadna. roſæ, uiolæq; niteſcant
Qua poſita, & lacrimis hic mihi ſurgat honos.
Vrna crocū dominæ fundat. diſtillet amomum VI.
Ad tumulum, & cineri ſpicat Ciliſſa fluat.

PONTANVS, CONIVX AD Tumulum Ariadnæ Saxonæ uxoris.

Quas tibi ego inferias coniux? quæ munera ſoluam?
  Cum lacrimæ, & gemitus, uerbaq; deſtituant.
Pro ueteri tamen officio, pro munere lecti
  Annua luſtrato dona feram tumulo.
Tura puer laticesq; ſacros. tu uerba ſacerdos
  Dic bona, & æternos rite precare deos.
Rite ſacras adolete faces. mihi mortua uiuis
  Vxor, & in noſtro conderis ipſa ſinu.
Viua mihi ante oculos illa obuerſatur imago,
  Et mecum luſus, deliciasq; facis.
Viua domum cultosq; lares, remq; ordine curas.
  Viua Ariadna domi es, uiua Ariadna toro es.
Mecum perq; hortos & culta uireta uagaris,
  Et mecum noctes, mecum agis ipſa dies.
Sic mihi uiua uales, ſic eſt mihi grata ſenectus,
  Vt tua mors laſſo uita ſit ipſa ſeni.
Hæc ipſe ad pheretrum. at tecum mens ipſa moratur,
  Tecum poſt paucos læta futura dies.
Interea cape & hæc miſeræ ſolatia mortis,
  Atq; in perpetuum fleta Ariadna Vale.

LVCII FRANCISCI FILII Pontanus pater queritur.

Has aras pater ipſe deo, templumq; parabam,
  In quo nate meos contegeres cineres?

Heu fati uis leua, & lex uariabilis æui,
Nam pater ipſe tuos nate ſtruo tumulos.
Inferias puero ſenior, natoq; ſepulcrum
Pono parens: heu quid ſydera dura parant.
Sed quodcunq; parant, breue ſit, nanq; optima uitæ
Pars exacta mihi eſt, cætera funus erit.
Hoc tibi pro tabulis ſtatuo pater, ipſe dolorum
Hæres. tu tumulos pro patrimonio habe.

LVCIO *Franciſco filio Pontanus pater inferias ſoluit.*

Has Luci tibi & inferias, tibi & annua ſoluo,
Annua uota pijs hei mihi cum lacrimis.
Hæc Luci tibi & ad tumulos, poſitumq; pheretrum
Dona pater multis perluo cum lacrimis.
Hæc dona, inferiasq; heu heu hunc nate capillum
Incanamq; comam accipe & has lacrimas.
His lacrimis his te inferijs, hoc munere condo,
Nate uale æternum o & ualeant tumuli,
Quin & hient tumuli, & tellus hiet, & tibi meme
Reddat, & una duos urna tegat cineres.

ISOLDAE *matronæ fœcundiſſimæ.*

Felix prole ſua, felixq; nepotibus, urna
Hac Iſolda iacet clara puerperijs.
Quam nati, nataq;, cohors numeroſa nepotum
Impoſuit pheretro, condidit in tumulo.
Inſcribi hoc iuſſit buſto. mea funera curent

Quæ mea, deq; meis uiſcera uiſceribus.
Quadraginta igitur ſtrato impoſuere pheretro.
Flet reliqua ad notum turba minuta rogum.

VT BARCAE ancillæ. ipſa loquitur.

Pathma mihi in patria nomen tellure, Ioanna
Hic fuerat, Mauro Barca uocata ſeni.
Seruiui Mauro. ingenuam me patria uidit.
Hic domini laribus ius uel herile dedi.
Munditijs placui dominæ, fuſoq;, fideq;.
Demerui dominum ſedulitate mea.
Nec Muſis non cara fui. me carmine Muſæ
Donarunt, tumulo qui mihi uenit honos.
Dulcis hero, dulcisq; & heræ, Charitum quoq; cura,
Et cura Aonidum ſcita Ioanna fui.
Ipſa manu dominæ pheretro compoſta, ſupremas
Excepi lacrimas, quas mihi fudit herus.
Quemq; ſinu tenerum foui, cui garrula luſi
Ad cunas, locat hac natus herilis humo.
Ille mihi inferias, ille & funebria ſoluit,
Digne parens nato, digne parente puer.
Terra mihi, ſit at aura leuis natoq;, patriq;,
Sis memor & Barcæ, ſis mea dulcis hera.

LVCILLI Pontani, uixit dies quinquaginta.
Præfica loquitur. puellæ reſpondent.

Infanti lacrimam ad tumulos floremq; puellæ PRAE.
Spargite, nam & ueſtro eſt dignus honore rogus.

En flores, nardũ ad tumulos balanũq; liquamus, PV.
Ipſæ etiam lacrimæ ſponte per ora fluunt.
Nil infans ore infanti. uix uagit. at ipſe PRAE.
Munera ueſtra pijs ſedulæ obite modis.
Lucili tibi lux nomen dedit, & dedit ipſa PV.
Mater ſtella tibi, ſtellaq; luxq; ſimul.
Eripuit nox atra, nigræ eripuere tenebræ.
Vixiſti, uix quot litera prima notat.
Hos'ne dies? breue tam'ne tibi lux fulſit? & auræ
Maternum in nimbis ſic tenuere iubar?
Infelix fatum. puer heu male felix. heu ꝙ
Nec puer es, nec lux, nec niſi inane quid es?
Sit uobis Ver perpetuũ, ac ſine nube puellæ, PRAE.
Lucili, & cineri ſpiret inuſtus odor.

INFANTVLI VAGIENTIS.

Viator et Genius colloquuntur.

Mira fides, tumulo uagit puer, ecqua ſub urna
Vmbra gemit? miſeris en gemit umbra modis.
Præſidet huic tumulo quiſnam genius'ue deus'ue?
Vnde hæc tam querulo uox geminata ſono?
Hic infans iacet Vmbrenus, miſerabilis infans,
Viuit morte ſua, crimine matris obit.
Hæc urſo aſſueſcens, urſo fit mater. ibidem
Morte obita. mortem pœna ſecuta ſua eſt,
Vt puer in tumulo uiuat, petat improba mater
Vt Stygæ, & hinc Stygias nocte reportet aquas,
Quis puerum in tumulo paſcat. uagitus hic inde eſt.
Pœna obitus matri. uita quidem puero.

VARIANAE PVELLAE.

Carbo ſoluit inferias.

Hos habet infelix tumulos Variana, nec ulli
Iuncta toro, nulli iuncta puella uiro.
Vt poſita eſt loculis, miſeri poſt funus amantes,
Munera cum lacrimis multa dedere ſuis:
Primus at è cunctis Carbo mœſtiſſimus illi
Conſtituitq; aras, & ſtata ſacra facit.
Condidit & loculis manes, lauitq; ſepulcrum
De lacrimis. lacrimæ triſtia buſta rigant.
Nona dies aderat. florent ad marmora thymbræ,
Thymbra tegit tumulos marmora thymbra tegit.
Conueniunt & apes, & mella liquentia carpunt.
Dictaq; Thymbrea eſt, quæ Variana fuit.
Hæc tibi Carbo tuus Thymbrea. hinc mella ſepulcro.
Lecta legunt & apes, hinc tibi et illa fluunt.

NEAERAE PVELLAE. P. SVMmontius celebrat exequias.

Hos cineres breuis urna (at non leue nomen in urna
Scribitur. hic poſita eſt pulchra Neæra) tegit.
Ah crudele genus diuorum. hic pulchra Neæra
Eſt poſita? hos cineres & breuis urna tegit?
At non urna breuis tegit, aut leue nomen in urna eſt.
Quam Charites ſeruant, Pierideſq; deæ.
Illam Petrus amat Summontius, hicq; Neæram
Plorat & ad tumulos, ſertaq; dat tumulis.
Aſt Petrum Chariteſq; colunt, Muſæq; tuentur,
Inde nec urna breuis, nec leue pondus habet.

Sis felix,longumq́; uale dis grata Neæra,
Et tibi defunctæ creſcat amantis amor.

LAVRAE ARCELIAE *uxoris Antonij Panhormitæ.*

Elyſiæ nunc te ualles,& opaca uireta,
Elyſius nunc te Laura receſſus habet.
Nunc interq; hederas,interq; uirentia ſerta,
Coniugis optato Laura fouere ſinu.
Ille canit.tua ab ore uiri dum lumina pendent
Interea Elyſius ſpicula tergit amor.
Quis caſtas iterum figit ſub corda puellas,
Et renouat fidi uincula coniugij.
Quis rurſum Euadne,rurſum quoq; Penelopea,
Et rurſum ueteres ſentit Eliſa faces.
Gaude Laura tuo rurſum coniuncta marito,
Tuq́; marite nouam gaude & inire fidem.
Antoni Elyſiæ celebrant Hymenæon & auræ,
Et Lauræ caſtos florida prata toros.
Viuite felices umbræ,thalamoq́; iugali
Læta agite,& parili munera obite fide.

LVNAE PVELLAE.*ipſa loquitur.*

Ne me,ne rogo terra tegat.ſinito aera apertum,
Degrauet & cineres tegula nulla meos.
In Lauri hic tantum titulus ſit cortice.Luna
Hinc abij ad ſuperos.non mihi terra placet.
Manibus & Lunæ pateat cœlum,oſſaq́; & artus
Condas ſub tacito tu Charitæe ſinu.

EVPLEAE PVELLAE *naufragæ. ipſa queritur.*

Hic Euplea uagor tumulo ſine. me maris unda
Eijcit, & ſedes hei mihi terra negat.
Nunc miſera affligor ſcopulis. nunc obruor alga,
Nec recipit tellus, nec mare, nec ſcopuli.
Aëre iactamur, rapidis iactamur ab auris.
Nec mihi ſunt ſedes, nec loca certa mihi.
Nulla quies umbræ miſeræ, nullusq; receptus,
Non nebulæ, non me nubila nigra tegunt.
Iactor in incertum, feſſis Euplea carinis
Exploſa, & nautis. hei mihi quid reliquum?
Sit modus o Euplea. tuus te portus & ipſum
Accipiet littus, terraq; amica tibi.
Et dabit inferias coniux, cineremq; piabit,
Et cineri & tumulo debita perſoluet.
Interea tibi dant lacrimas Euplea carinæ,
Littoraq; ipſa ſuis mœſta ſonant numeris.
Flebileq; ad tumulum uates canit, & tibi carmen
Dedicat. o felix umbra & amica uale.

PVRAE MATRONAE. *ipſa loquitur.*

Ne manes, ne terra tegat. ſinite umbra uagetur.
Noſtra quidem certum non habet umbra locum.
Non ſedes mihi certa. dies noctesq; uagamur.
Exilio requies nec datur ulla meo.
Ipſe error mihi pœna, uiros quod tempore in uno
Et colui una duos, extuli & una duos.

De me igitur ſeruare fidem, ac retinere pudorem,
Atq; unum de me diſcite inire torum.
Nomen erat mihi Pura, heu ꝙ *nec pura nec inſons*
Vixi. nunc uitæ crimina morte luo.

VERONILLAE *puellæ. ipſa loquitur.*

Salua tibi ſit ut urna precor, quæ ad flumina pergis,
Tu uero ut mihi ſit urna, precare leuis.
Siſte. mora eſt breuis. hoc lege. Veronilla quieſce,
Manibus & bene ſit, & bene ſit cineri.
Mutua ſed faciam. bene ſit tibi, ſit bene natis,
Sit quoq; cum placido lis tibi nulla uiro.

SANCTIAE PVELLAE *Neapolitanæ.*
ipſa uirum ſuum pictorem alloquitur.

Quod uitam ſine me coniux inuitus agebas,
In lucem ipſe artis munere reſtituis.
Sic tibi nec ſine me uita eſt ingrata futura,
Nec mors quàm fuerat, tam ſit acerba mihi.
Sed neq; me ad luſus, aut oſcula grata uocabis,
Mutua ne'ue etiam uerba referre putes,
Nam corpus pictura refert, non corporis uſum.
Atq; hæc nunc uates, Sanctia non loquitur.

CASTAE *matronæ parum pudicæ.*

Caſta uiros habuit ſeptem, quos extulit omneis.
Hoc ægre eſt, quod non extulerit totidem.

In tumulo ſcribi hoc uoluit, & nomine Caſta
Nunquam caſta uiri manſerit in thalamo.

MILVII HOMINIS RVSTICANI.

Falco pater mihi, Coruus auus, materq; Columba,
Pica auia eſt. quid plus? Miluius ipſe uocor.
Ne ne ſarcophago condas. ſit in arbore buſtum.
Nidus ſit tumulus, nidor & ipſe iuuat.

INFANTVLI *innominati.*

Naſcitur hic, obijtq; ſimul, ſimul ipſe ſepultus.
Vitæ obitusq; ſimul. nomen at unde habeat?

FOCILLAE *puellæ.*

Frigidulo iaceo in thalamo, licet ipſa Focilla.
Ligna nec extincto eſt qui ferat ulla foco.

GALLAE *ſterilis fœminæ.*

Galla fui, Gallo coniux bene iuncta marito,
Verum nec pullos, oua nec ulla dedi.

HYAE *inertiſſimi hominis.*

Nunquam uixit Hyas, ſed Hyas hoc conditur antro.
Si uixit nunquam, mortuus eſt nec Hyas.

ERRIS NANI.

Et tumulus breuis eſt, titulus breuis, & breue nomen.
Et iacet hic nanus. nanula teſta tegit.

HICTHYPHAGI.

Pro tumulo ſcopulus. pars eſt mihi funeris alga.
In remo titulus. hic riget hicthyphagus.

AGANIPPI EQVI. *ipſe ſtellificatus loquitur.*

Et mihi Pegaſides fauere, & me quoq; cœlo
Illuſtrat ſtellis Pegaſus ipſe ſuis.
Pegaſides meritum referunt in uatis honorem,
Quem uexi, & toties reſtitui incolumem.
Pegaſus hoſpitio recipit, quod & Aona ſitam
Vatis ope, & largis ipſe repleuit aquis.
Hinc ſimul & ueſcor diuino gramine, & unda
Ambroſiæ extinguo rore fluente ſitim.
Inde etiam Charites nomen fecere Aganippo,
Et tumuli & cœli dignus habetur honos.

AVICVLAE LIGVRIS. *Pontanus loquitur.*

Pro cauea è uitro tumulum cape, te'q; ſepulcro
Hoc tege, perſpicua conſpicienda domo.
Hoc ales mea te tege. ſic mihi mortua uiues
O' Liguri, hic tumulus ſit tibi pro cauea.
Pendeat è lauro tumulus, quem proxima myrtus
Veſtiat, intactis ſemper opaca comis.
Dum uitro ſpectanda nites, & uiua putaris,
Certatim uolucres ad tua buſta uolant.
Et tibi nunc plaudunt pennis, nunc uoce liquenti
Cantabunt blando carmina blanda ſono.

Hoc tibi funus erit. cineri ſua dona uolucres
Iſta ferent. Liguris ſemper amata Vale.

DEPLORATIO *Sturni.*
Pontanus queritur.

Cantabas mecum ad citharam, dulceisq́; querelas.
Fingebas uario garrulus ipſe ſono.
Fingebas & me uariantem carmina plectro,
Ore tuo & noſter ſæpe recurrit amor.
Ipſe tibi numeros monſtro, numerumq́; recenſes.
Ipſe tibi carmen, carmen & ipſe refers.
Sæpe etiam roſtro inuitas, pungisq́; tacentem,
Præcinis & querulos quos ſequar ipſe modos.
Inuidit mihi te nigri Iouis inuidia coniux,
Quæ lætum nobis nil ſinit eſſe diu.
Nil tenerum, nil duce diu. bone Sturne, bone ales
Lenis auis, bellum quid queat eſſe diu?
Ah deſiderium, ah lacrimas quas Sturne relinquis?
Ipſe diu luctus, ipſe future dolor.
At contra Elyſium per te nemus, & pia uernant
Arua. ſonant cantu prata canora tuo.
At tenebroſum iter, horrenda & uia triſtis auerni,
Sentit neſcio quid gutture dulce tuo.
Tu modo cum remeant nocturna ad ſomnia manes,
Nocturnis uenias manibus ipſe comes.
Et mecum inſomnis dulces meditare querelas
Ad citharam, & ſolitos perſtrepe in aure ſonos.

VOCIS AMATORIAE. *Vox*
ipſa & Viator colloquuntur.

Claudite me in tumulo. Quæ nã es? Vox. Cuia es? Amã
 Quid clamas? Heu heu. Dic age cur geminas. (tis.
Bis quoniam perijt mihi Luna. Et quæ nã ea Luna ẽ?
 Vna quidem Phœbi eſt, una ſoror Charitum.
Quo nam abijt. perijtq; ſimul? quid utraq; grauaris?
 Vtraq; nam perijt. illaq; & illa grauat.
Quæ Phœbi ad ſuperos abijt. Charitcia ad amnes
 Heſperiæ, hæc atq; hæc hei mihi bis perijt.
Vtraq; nũ eſt eadẽ? Vna eſt & ſimul utraq; et ambæ.
 Vna'ne cum perijt, num periere duæ?
Quin eadem Luna eſt, eadem ſimul utraq; & ambæ,
 Vnaq; bis perijt, utraq; cum perijt.
Cur nec amans petit & cœlũ, & petit æquor? It ipſe
 Ad Stygis quæſitum. perdita Styx recipit.
Placabit manes cantu, uictorq; redibit,
 Lunaq; erit terris reddita, Luna mari.
Cur tumulo cupis ipſa tegi. Ne ſentiar ipſa
 Ne fuga ſit cœlo cognita, ne'ue mari.
Ne ſe æther prædæ accingat, neu pontus ad arma,
 Lunaq; ſit pelago præda, ſit ipſa polo.
Ne doleas mea uox. taceas. tibi conſule, noſtro &
 Conde ſinu. hoc pectus urna erit, hoc tumulus.

LYRA ORPHEI *auxilium implorat à Nympha.*

Nympha tene, o' age nympha tene. me me rapit unda,
 Nympha tene, o' me me candida nympha iuua.
Quid quereris? quid et ipſa times. Timeoq; querorq;
 Biſtonides matres, biſtonideſq; nurus.

Orphéa diripuere.lyram iecere per undas.
Meq; uehunt amnes, me maris unda uehit.
Illa ego proceras ſummis è montibus ornos
Quæ traxi,& rigidas poſt mea plectra feras,
Quæ potui Stygium cantu mollire tyrannum
Triſtificum flectens in mea uota canem,
Illa ego Threicias fugio miſeranda cohortes.
Me dea me tacito me me age conde ſinu.
En properant, dumq; ipſa loquor, me fila relinquunt.
Plectra cadunt.o' me me pectore conde tuo.
Illa querebatur.Threſſæ properare cohortes.
Nec mora, quæ fuerat iam lyra, factus olor.
Excita nam lacrimis nati properabat ad Hebrum,
Flebat & attonito Calliopea gradu.
Vtq; lyram,& chordas uidit ſine honore fluentes,
Me miſeram, hæc nati ſunt monumenta mei.
Iuppiter exclamat, miſero ſuccurre nepoti.
Me me Amimallonidum me petit ecce manus.
Hæccine auus pateris? uix hæc.de flumine cycnus
Euolat,& niueus per uada cantat olor.
Forma petit cœlum.cœlo micat aurea.plectrum
Manſit humi, mater quod ſtudioſa legit.
Condit & in templo.tituli ſimul addit honorem
Threiciæ hic ſita ſunt plectra ſuperba lyræ.
Parnaſus tenet hæc, Caſto Parnaſus in antro
Seruat,& incolumi ſtant ueneranda fide.

INFANTVLI bis mortui,& nunquã editi.

Mortuus ipſe bis, at nunquam editus inferor urnæ,
Nam ſemel extincta matre quidem morior.

Mox utero matris cæſo diuellor, & infans.
Rurſum obeo. infelix nomine q carco.

HARMOSYNES *puellæ Neapolitanæ.*

Harmoſyne iacet hic. fractos quos aſpicis arcus,
Et ſparſos crines, atq; ſine igne faces,
Arcus fregit amor. Charites ſparſere capillos.
Extinxitq; ſuas ipſa Erycina faces.
Quæ tumulo increuit Laurus, myrtiq;, roſæq;,
Pieridum è lacrimis noueris eſſe ſatas,
Harmoſyne extincta eſt, ſenſusq; extinctus amandi.
Nemo amat, & numen deſijt eſſe Venus.
Infelix quid agis uates? i, deſere cœtum,
Et pete inhumanis luſtra habitata feris.
Frange lyram, contemne deos, lucemq; peroſus
Noctem ama, & à ſomnis gaudia poſce nigris.

IACOBI *Solimæi medici Salernitani. Muſas inuocat ad exequias.*

Quæ liquidos Silari fontes, quæq; arua Salerni
Irrigua, & doctis tecta habitata uiris,
Quæ Lauros nymphæ Aonides, Peneida ſyluam,
Amphryſi & colitis nota in amore uada,
Ne Muſæ, ne Pierides, dum condimus umbram,
Pæonio abnuite carmina ueſtra ſeni.
Non ſucci tibi defuerant Solimæe, nec herbæ,
Quæq; docent Coi ſcripta probata uiri.
Et tamen ut de plebe aliquis, de ſorde togata.
Occidis, & uili contumulare ſolo.

Ne nomen tamen intereat, quo fama ſuperſit,
Accipe quæ cineri ſint monumenta tuo.
Par Phœbo, par Phœbigenæ, atq; Machaone maior
Et melior, tegitur hac Solimæus humo.

PONTANVS *uxorem Ariadnam inſomnis alloquitur.*

Nocte quidem coniux tecum uagor, & tua mecum
Vmbra uenit. ſic nox luxq; dieſq; mihi eſt.
Luce autem ſine te tenebris obuerſor, & ipſe
Me ſine ſum. ſic lux nox tenebræq; mihi eſt.
O' ualeant luces. lateat ſol. ſic mihi coniux
Viues. ſic moriar uiuus & ipſe tibi.

PONTANVS *Vxorem ſalutat, & Laurum in hortis ab illa olim ſatum.*

Cum Lauru tibi creſcit honos. tua nomina Laurus
Seruat, nam dextra creuit & illa tua.
Officium officio penſat gratiſſima Laurus,
Quiq; fuit nymphæ, nunc quoq; ſenſus adeſt.
Cum lauru mihi ſalue iterum coniux mea. ſalue
Coniuge cum Laurus, fronde & honore pares.
Ite pares, nomenq; una ſeruate per æuum,
Et mihi frondenti ſerta parate coma,

IOANNIS *Iouiani Pontani.*

Dic age quid tumulos ſeruas dea? Noſtra tuemur
Iura, Deos cinerum num quoq; cura tenet?

Hæc mihi prima quidem cura eſt. Quid concutis alas
Vſq;? Fugo tenebras, quo uigeant tumuli.
Quid ſibi quæ collo pendet tuba? Nomen amico
Dat cineri. ad tumulos hac ego geſta cano.
Dic age dum manes cuius hi? Vatis, at urnam
Officio poſuit docta Minerua ſuo.
Hos tumulos Iouianus habet. quæ ſerta uireſcunt
Lecta ſuis manibus diſpoſuere deæ.
Sed manes ne quære die. per amœna uagantur
Prata, ſonat riguæ ſicubi murmur aquæ.
Nymphæ aſſunt, & adeſt dulcis Charis, aurea cantu
Fila mouent. leni concinit aura ſono.
Nocte illum complexa fouet nitidiſſima coniux,
Feruet, & à nulla parte refrixit amor.
Hæc illi comes in tenebris. quas uincit amoris
Lucida fax. gemina luce coruſcat amor.

FINIS.

IOANNIS IOVIANI PONTANI VERSVS LYRICI.

DE ORPHEO NAVIGANTE, ET Poſt ad inferos pro uxore deſcendente.

Am maris uaſti penetrabat undas
Pelion linquens Pegaſæa pinus,
Tamq; cinebant agitata longis
Aequora tonſis,
Cũ pius Phœbi citharã ſacerdos
Mouit, inſigni cecinitq; plectro,
Et parem neruis, parilemq; uoci,
Commoda ictum.
Illicet Nymphæ uitreis ab antris
Efferunt udum caput, ac per undas
Implicant, certo choreas ſeniæ
Cum pede cantum.
Illicet Triton reſonante ab ore
Bucinam intendit, ſcopuloq; ab alto
Aſſonat uati. pecus omne ſumma
Ludit in unda.
Ipſe ſtans celſa modulansq; puppi
Purpura inſigni, & uenerandus oſtro
Ad decus famæ ciet, atq; honorum, &
Præmia laudum.
Fortibus ſummi meritum triumphi,
Fortibus primæ meritum coronæ,
Fortibus plauſum populi, patrumq;

En flores, nardũ ad tumulos balanũq; liquamus, PV.
Ipſæ etiam lacrimæ ſponte per ora fluunt.
Nil infans ore infanti. uix uagit. at ipſe PRAE.
Munera ueſtra pijs ſedulæ obite modis.
Lucili tibi lux nomen dedit, & dedit ipſa PV.
Mater ſtella tibi, ſtellaq; luxq; ſimul.
Eripuit nox atra, nigræ eripuere tenebræ.
Vixiſti, uix quot litera prima notat.
Hos'ne dies? breue tam'ne tibi lux fulſit? & auræ
Maternum in nimbis ſic tenuere iubar?
Infelix fatum. puer heu male felix. heu ꝗ
Nec puer es, nec lux, nec niſi inane quid es?
Sit uobis Ver perpetuũ, ac ſine nube puellæ, PRAE.
Lucili, & cineri ſpiret inuſtus odor.

INFANTVLI VAGIENTIS.

Viator et Genius colloquuntur.

Mira fides, tumulo uagit puer, ecqua ſub urna
Vmbra gemit? miſeris en gemit umbra modis.
Præſidet huic tumulo quiſnam genius'ue deus'ue?
Vnde hæc tam querulo uox geminata ſono?
Hic infans iacet Vmbrenus, miſerabilis infans,
Viuit morte ſua, crimine matris obit.
Hæc urſo aſſueſcens, urſo fit mater. ibidem
Morte obita. mortem pœna ſecuta ſua eſt,
Vt puer in tumulo uiuat, petat improba mater
Vt Stygia, & hinc Stygias nocte reportet aquas,
Quis puerum in tumulo paſcat. uagitus hic inde eſt.
Pœna obitus matri. uita quidem puero.

VARIANAE PVELLAE.

Carbo ſoluit inferias.

Hos habet infelix tumulos Variana, nec ulli
Iuncta toro, nulli iuncta puella uiro.
Vt poſita eſt loculis, miſeri poſt funus amantes,
Munera cum lacrimis multa dedere ſuis.
Primus at è cunctis Carbo mœſtiſſimus illi
Conſtituitq; aras, & ſtata ſacra facit.
Condidit & loculis manes, lauitq; ſepulcrum
De lacrimis. lacrimæ triſtia buſta rigant.
Nona dies aderat. florent ad marmora thymbræ,
Thymbra tegit tumulos marmora thymbra tegit.
Conueniunt & apes, & mella liquentia carpunt.
Dictaq; Thymbrea eſt, quæ Variana fuit.
Hæc tibi Carbo tuus Thymbrea. hinc mella ſepulcro.
Lecta legunt & apes, hinc tibi et illa fluunt.

NEAERAE PVELLAE. P. SVM-

montius celebrat exequias.

Hos cineres breuis urna (at non leue nomen in urna
Scribitur. hic poſita eſt pulchra Neæra) tegit.
Ah crudele genus diuorum. hic pulchra Neæra
Eſt poſita? hos cineres & breuis urna tegit?
At non urna breuis tegit, aut leue nomen in urna eſt.
Quam Charites ſeruant, Pieridesq; deæ.
Illam Petrus amat Summontius, hicq; Neæram
Plorat & ad tumulos, ſertaq; dat tumulis.
Aſt Petrum Charitesq; colunt, Muſæq; tuentur,
Inde nec urna breuis, nec leue pondus habet.

Sis felix, longumq́; uale dis grata Neæra,
Et tibi defunctæ creſcat amantis amor.

LAVRAE ARCELIAE *uxoris*
Antonij Panhormitæ.

Elyſiæ nunc te ualles, & opaca uireta,
Elyſius nunc te Laura receſſus habet.
Nunc interq; hederas, interq; uirentia ſerta,
Coniugis optato Laura fouere ſinu.
Ille canit. tua ab ore uiri dum lumina pendent
Interea Elyſius ſpicula tergit amor.
Quis caſtas iterum figit ſub corda puellas,
Et renouat fidi uincula coniugij.
Quis rurſum Euadne, rurſum quoq; Penelopea,
Et rurſum ueteres ſentit Eliſa faces.
Gaude Laura tuo rurſum coniuncta marito,
Tuq́; marite nouam gaude & inire fidem.
Antoni Elyſiæ celebrant Hymenæon & auræ,
Et Lauræ caſtos florida prata toros.
Viuite felices umbræ, thalamoq́; iugali
Læta agite, & parili munera obite fide.

LVNAE PVELLAE *ipſa loquitur.*

Ne me, ne rogo terra tegat. ſinito aera apertum,
Degrauet & cineres tegula nulla meos.
In Lauri hic tantum titulus ſit cortice. Luna
Hinc abij ad ſuperos. non mihi terra placet.
Manibus & Lunæ pateat cœlum, oſſaq́; & artus
Condas ſub tacito tu Charitæ ſinu.

EVPLEAE PVELLAE *naufragæ. ipſa queritur.*

Hic Euplea uagor tumulo ſine me maris unda
Eijcit, & ſedes hei mihi terra negat.
Nunc miſera affligor ſcopulis, nunc obruor alga,
Nec recipit tellus, nec mare, nec ſcopuli.
Aëre iactamur, rapidis iactamur ab auris.
Nec mihi ſunt ſedes, nec loca certa mihi.
Nulla quies umbræ miſeræ, nulluſq; receptus,
Non nebulæ, non me nubila nigra tegunt.
Iactor in incertum, feſſis Euplea carinis
Exploſa, & nautis hei mihi quid reliquum?
Sit modus ó Euplea tuus te portus & ipſum
Accipiet littus, terráq; amica tibi.
Et dabit inferias coniux, cineremq; piabit,
Et cineri & tumulo debita perſoluet.
Interea tibi dant lacrimas Euplea carinæ,
Littoráq; ipſa ſuis mœſta ſonant numeris.
Flebiléq; ad tumulum uates canit, & tibi carmen
Dedicat. ó felix umbra & amica uale.

PVRAE MATRONAE. *ipſa loquitur.*

Ne manes, ne terra tegat. ſinite umbra uagetur.
Noſtra quidem certum non habet umbra locum.
Non ſedes mihi certa. dies noctéſq; uagamur.
Exilio requies nec datur ulla meo.
Ipſe error mihi pœna, uiros quod tempore in uno
Et colui una duos, extuli & una duos.

De me igitur ſeruare fidem, ac retinere pudorem,
Atq; unum de me diſcite inire torum.
Nomen erat mihi Pura, heu ꝙ nec pura nec inſons
Vixi. nunc uitæ crimina morte luo.

VERONILLAE *puellæ. ipſa loquitur.*

Salua tibi ſit ut urna precor, quæ ad flumina pergis,
Tu uero ut mihi ſit urna, precare leuis.
Siſte. mora eſt breuis. hoc lege. Veronilla quieſce,
Manibus & bene ſit, & bene ſit cineri.
Mutua ſed faciam. bene ſit tibi, ſit bene natis,
Sit quoq; cum placido lis tibi nulla uiro.

SANCTIAE PVELLAE *Neapolitanæ. ipſa uirum ſuum pictorem alloquitur.*

Quod uitam ſine me coniux inuitus agebas,
In lucem ipſe artis munere reſtituis.
Sic tibi nec ſine me uita eſt ingrata futura,
Nec mors quàm fuerat, tam ſit acerba mihi.
Sed neq; me ad luſus, aut oſcula grata uocabis,
Mutua ne'ue etiam uerba referre putes,
Nam corpus pictura refert, non corporis uſum.
Atq; hæc nunc uates, Sanctia non loquitur.

CASTAE *matronæ parum pudicæ.*

Caſta uiros habuit ſeptem, quos extulit omnes.
Hoc ægre eſt, quod non extulerit totidem.

In tumulo ſcribi hoc uoluit, ꝙ nomine Caſta
Nunquam caſta uiri manſerit in thalamo.

MILVII HOMINIS RVSTICANI.

Falco pater mihi, Coruus auus, materq; Columba,
Pica auia eſt. quid plus? Miluius ipſe uocor.
Ne ne ſarcophago condas. ſit in arbore buſtum.
Nidus ſit tumulus, nidor & ipſe iuuat.

INFANTVLI *innominati.*

Naſcitur hic, obijtq; ſimul, ſimul ipſe ſepultus.
Vitæ obitusq; ſimul. nomen at unde habeat?

FOCILLAE *puellæ.*

Frigidulo iaceo in thalamo, licet ipſa Focilla.
Ligna nec extincto eſt qui ferat ulla foco.

GALLAE *ſterilis fœminæ.*

Galla fui, Gallo coniux bene iuncta marito,
Verum nec pullos, oua nec ulla dedi.

HYAE *inertiſſimi hominis.*

Nunquam uixit Hyas, ſed Hyas hoc conditur antro.
Si uixit nunquam, mortuus eſt nec Hyas.

ERRIS NANI.

Et tumulus breuis eſt, titulus breuis, & breue nomen.
Et iacet hic nanus. nanula teſta tegit.

HICTHYPHAGI.

Pro tumulo ſcopulus. pars eſt mihi funeris alga.
 In remo titulus. hic riget hicthyphagus.

AGANIPPI EQVI. ipſe ſtellificatus loquitur.

Et mihi Pegaſides fauere, & me quoq; cœlo
 Illuſtrat ſtellis Pegaſus ipſe ſuis.
Pegaſides meritum referunt in uatis honorem,
 Quem uexi, & toties reſtitui incolumem.
Pegaſus hoſpitio recipit, quod & Aona ſicaum
 Vatis ope, & largis ipſe repleuit aquis.
Hinc ſimul & ueſcor diuino gramine, & unda
 Ambroſiæ extinguo rore fluente ſitim.
Inde etiam Charites nomen fecere Aganippo,
 Et tumuli & cœli dignus habetur honos.

AVICVLAE LIGVRIS. Pontanus loquitur.

Pro cauea è uitro tumulum cape, teq; ſepulcro
 Hoc tege, perſpicua conſpicienda domo.
Hoc ales mea te tege. ſic mihi mortua uiues
 O' Liguri, hic tumulus ſit tibi pro cauea.
Pendeat è lauro tumulus, quem proxima myrtus
 Veſtiat, intactis ſemper opaca comis.
Dum uitro ſpectanda nites, & uiua putaris,
 Certatim uolucres ad tua buſta uolant.
Et tibi nunc plaudunt pennis, nunc uoce liquenti
 Cantabunt blando carmina blanda ſono.

Hoc tibi funus erit. cineri ſua dona uolucres
Iſta ferent. Liguris ſemper amata Vale.

DEPLORATIO Sturni.

Pontanus queritur.

Cantabas mecum ad citharam, dulceisq; querelas.
Fingebas uario garrulus ipſe ſono.
Fingebas & me uariantem carmina plectro,
Ore tuo & noſter ſæpe recurrit amor.
Ipſe tibi numeros monſtro, numerumq; recenſes.
Ipſe tibi carmen, carmen & ipſe refers.
Sæpe etiam roſtro inuitas, pungisq; tacentem,
Præcanis & querulos quos ſequar ipſe modos.
Inuidit mihi te nigri Iouis inuidia coniux,
Quæ lætum nobis nil ſinit eſſe diu.
Nil tenerum, nil duce diu. bone Sturne, bone ales
Lenis auis, bellum quid queat eſſe diu?
Ah deſiderium, ah lacrimas quas Sturne relinquis.
Ipſe diu luctus, ipſe future dolor.
At contra Elyſium per te nemus, & pia uernant
Arua. ſonant cantu prata canora tuo.
Ac tenebroſum iter, horrenda & uia triſtis auerni,
Sentit neſcio quid gutture dulce tuo.
Tu modo cum remeant nocturna ad ſomnia manes,
Nocturnis uenias manibus ipſe comes.
Et mecum inſomnis dulces meditare querelas
Ad citharam, & ſolitos perſtrepe in aure ſonos.

VOCIS AMATORIAE. Vox ipſa & Viator colloquuntur.

Claudite me in tumulo. Quæ nã es? Vox. Cuia es? Amã
Quid clamas? Heu heu. Dic age cur geminas. (tis.
Bis quoniam periјt mihi Luna. Et quæ nã ea Luna ẽ?
Vna quidem Phœbi eſt, una ſoror Charitum.
Quo nam abiјt. periјtq; ſimul? quid utráq; grauaris?
Vtraq; nam periјt. illáq; & illa grauat.
Quæ Phœbi ad ſuperos abiјt. Chariteia ad amnes
Heſperiæ, hæc atq; hæc hei mihi bis periјt.
Vtraq; nũ eſt eadẽ? Vna eſt & ſimul utraq; et ambæ.
Vna'ne cum periјt, num periere duæ?
Quin eadem Luna eſt, eadem ſimul utráq; & ambæ,
Vnáq; bis periјt, utraq; cum periјt.
Cur nec amans petit & cœlũ, & petit æquor? It ipſe
Ad Stygã quæſitum. perdita Styx recipit.
Placabit manes cantu, uictórq; redibit,
Lunáq; erit terris reddita, Luna mari.
Cur tumulo cupis ipſa tegi. Ne ſentiar ipſa
Ne fuga ſit cœlo cognita, ne'ue mari.
Ne ſe æther prædæ accingat, neu pontus ad arma,
Lunáq; ſit pelago præda, ſit ipſa polo.
Ne doleas mea uox. taceas. tibi conſule, noſtro &
Conde ſinu. hoc pectus urna erit, hoc tumulus.

LYRA ORPHEI *auxilium implorat à Nympha.*

Nympha tene, o' age nympha tene. me me rapit unda,
Nympha tene, o' me me candida nympha iuua.
Quid quereris? quid et ipſa times. Timeóq; querórq;
Biſtonides matres, biſtonideſq; nurus.

Orphéa diripuere·lyram iecere per undas·
Meq; uehunt amnes, me maris unda uehit·
Illa ego proceras ſummis è montibus ornos
Quæ traxi, & rigidas poſt mea plectra feras,
Quæ potui Stygium cantu mollire tyrannum
Triſtificum flectens in mea uota canem,
Illa ego Threicias fugio miſeranda cohortes·
Me dea me tacito me me age conde ſinu·
En properant, dumq; ipſa loquor, me fila relinquunt·
Plectra cadunt·o' me me pectore conde tuo·
Illa querebatur·Threſſæ properare cohortes·
Nec mora, quæ fuerat iam lyra, factus olor·
Excita nam lacrimis nati properabat ad Hebrum,
Flebat & attonito Calliopea gradu·
Viq; lyram, & chordas uidit ſine honore fluentes,
Me miſeram, hæc nati ſunt monumenta mei·
Iuppiter exclamat, miſero ſuccurre nepoti·
Me me Amimallonidum me petit ecce manus·
Hæccine auus pateris? uix hæc·de flumine cycnus
Euolat, & niueus per uada cantat olor·
Forma petit cœlum·cœlo micat aurea·plectrum
Manſit humi, mater quod ſtudioſa legit·
Condit & in templo·tituli ſimul addit honorem
Threiciæ hic ſitæ ſunt plectra ſuperba lyræ·
Parnaſus tenet hæc, Caſto Parnaſus in antro
Seruat, & incolumi ſtant ueneranda fide·

INFANTVLI bis mortui, & nunquã editi·

Mortuus ipſe bis, at nunquam editus inferor urnæ,
Nam ſemel extincta matre quidem morior·

Mox utero matris cæſo diuellor, & infans.
Rurſum obeo. infelix nomine q carco.

HARMOSYNES *puellæ Neapolitanæ.*

Harmoſyne iacet hic. fractos quos aſpicis arcus,
Et ſparſos crines, atq; ſine igne faces,
Arcus fregit amor. Charites ſparſere capillos.
Extinxitq; ſuas ipſa Erycina faces.
Quæ tumulo increuit Laurus, myrtiq;, roſæq;,
Pieridum è lacrimis noueris eſſe ſatas,
Harmoſyne extincta eſt, ſenſuſq; extinctus amandi.
Nemo amat, & numen deſijt eſſe Venus.
Infelix quid agas uates? i, deſere cœtum,
Et pete inhumanis luſtra habitata feris.
Frange lyram, contemne deos, lucemq; peroſus
Noctem ama, & à ſomnis gaudia poſce nigris.

IACOBI *Solimæi medici Salernitani.*
Muſas inuocat ad exequias.

Quæ liquidos Silari fontes, quæq; arua Salerni
Irrigua, & doctis tecta habitata uiris,
Quæ Lauros nymphæ Aonides, Peneida ſyluam,
Amphryſi & colitis nota in amore uada,
Ne Muſæ, ne Pierides, dum condimus umbram,
Pæonio abnuite carmina ueſtra ſeni.
Non ſucci tibi defuerant Solimæe, nec herbæ,
Quæq; docent Coi ſcripta probata uiri.
Et tamen ut de plebe aliquis, de ſorde togata,
Occidis; & uili contumulare ſolo.

Ne nomen tamen intereat, quo fama ſuperſit,
Accipe quæ cineri ſint monumenta tuo.
Par Phœbo, par Phœbigenæ, atq; Machaone maior
Et melior, tegitur hac Solimæus humo.

PONTANVS uxorem Ariadnam
inſomnis alloquitur.

Nocte quidem coniux tecum uagor, & tua mecum
Vmbra uenit. ſic nox luxq́; diesq́; mihi eſt.
Luce autem ſine te tenebris obuerſor, & ipſe
Me ſine ſum. ſic lux nox tenebræq́; mihi eſt.
O' ualeant luces. lateat ſol. ſic mihi coniux
Viues. ſic moriar uiuus & ipſe tibi.

PONTANVS Vxorem ſalutat, & Laurum in hortis ab illa olim ſatum.

Cum Lauru tibi creſcit honos. tua nomina Laurus
Seruat, nam dextra creuit & illa tua.
Officium officio penſat gratiſſima Laurus,
Quiq; fuit nymphæ, nunc quoq; ſenſus adeſt.
Cum lauru mihi ſalue iterum coniux mea. ſalue
Coniuge cum Laurus, fronde & honore pares.
Ite pares, nomenq́; unà ſeruate per æuum,
Et mihi frondenti ſerta parate coma,

IOANNIS Iouiani Pontani.

Dic age quid tumulos ſeruas dea? Noſtra tuemur
Iura, Deos cinerum num quoq; cura tenet?

IOANNIS IOVIANI PONTANI VERSVS LYRICI.

DE ORPHEO NAVIGANTE, ET poſt ad inferos pro uxore deſcendente.

Am maris uaſti penetrabat undas
Pelion linquens Pegaſæa pinus,
Iamq; canebant agitata longis
Aequora tonſis,
Cũ pius Phœbi citharã ſacerdos
Mouit, inſigni cecinitq; plectro,
Et parem neruis, parilẽmq; uoci,
Commodat ictum.
Illicet Nymphæ uitreis ab antris
Efferunt udum caput, ac per undas
Implicant, certo choreas ſequtæ
Cum pede cantum,
Illicet Triton reſonante ab ore
Bucinam intendit, ſcopuloq; ab alto
Aſſonat uati. pecus omne ſumma
Ludit in unda.
Ipſe ſtans celſa modulansq; puppi
Purpura inſigni, & uenerandus oſtro
Ad decus famæ cıet, atq; honorum, &
Præmia laudum.
Fortibus ſummi meritum triumphi,
Fortibus primæ meritum coronæ,
Fortibus plauſum populi, patrumq;

Publica dona,
His & æternum decus apparari
Morte prælustri, his titulos ſepulcri,
Signaq;, & diuis ſolitos honores
Templaq;, & aras.
Hic & heroas, iuuenumq; primos
Cerneres pontum ualides lacertis
Verrere, atq; æſtus pelagi, & minaces
Vincere fluctus.
Tum ſacer uates grauiore plectro.
Suſcitans, hoc hoc agite ô iuuentus,
Hoc deûm proles agite, & uolenti in=
cumbite dextræ.
Vos labor primos hominum, dijs uos
Reddet æquales, labor & deorum
Cœtui adiungens ſola ſalſa ponti
Subdet & auras.
Hoc uirûm uirtus, ſtudiumq; pulchri
Poſcit, hoc illud decus, hoc & illi
Qui Ioui uos conciliant honores,
Famaq; poſcunt.
Talibus uates. Ibi cœpit ingens
Ardor heroas. nouus urit ignis
Pectora. accendit noua flamma à uentis
Et noua uirtus.
Thraciæ hæc olim citharæ ad labores
Ac decus, uis enituit canendo,
Quæ quoq; & uati fuerit querenti
Ditis ad antrum.
Hoc refer mecum ô Erato, per umbras

Sola nanq; illum comitata, ſola
Illius luctum, & lacrimas leuabas
Pectine mulcens.
Mitis o' mundi dea nigricantes,
Supplices ad te lacrimas profundens
Aſſum, o' et uocem, et lacrimas precantis
Accipe uatis.
Cui et inferni patuere poſtes,
Sponte recluſis foribus canenti,
Ceſſit intranti canis, et remiſſos
Cluſit hiatus.
Coniugis manes repeto, relicta
Luce ſub terram in tenebras profectus,
Coniuge et pro te, tenebris relictis
Aethe'ra coniux,
Et diem, et cœli iubar, et uagantes
Syderum, ac ſolis radios petiuit,
Te'q; et incœpti pretium, & laboris
Præmia portat.
Fas tibi, et uatis pietatis ergô
Reddere aſſueti pretium laboris.
Fas mihi optatum pretium referre, et
Præmia cantus.
Te deam cœli canimus, te et imi
Sceptra geſtantem ſolij, te et udi,
Fluctuum campos moderantem, et almæ
Hubera terræ.
Ipſe ego et diuûm, atq; hominum ſacerdos
Hoc peto, et iuſtum peto pro recepta
Coniuge, et ſyluas moueam, et profundi

Quodq; diſcordeis erebi tumultus,
Quod poteſt dirarum animos ſororum
Flectere carmen.
Non poteſt triſtis oculos puellæ,
Pectus aut trux uirginis, aut ſuperbæ
Fœminæ immiteis animos, feramq;
Vertere mentem.

DE AMORIS DOMINATV.

Et ſitim ſedat liquor, & relaxant
Corda languentum latices Thyonei.
Otium feſſos leuat. aſt amantum
Pectora carmen.
Tu meos ſeda o' erato' dolores.
Fas ſit & tecum reſidere, fas ſit
Carmen audire inſolitum, & te ab alta
Rupe canentem.
Imperat cœlo pater ipſe diuûm.
Imperant dij, ſemideiq; terris.
Imperat ponto Ennoſigæus. imis
Orcus Auernis.
At polo, & terris, erebo, mariq;
Imperatq; & dis amor. huius orbis
Paret edicto, ſuperiq; & omnis
Grex animantum.
Hoc ſine & cœli ſtatus, & deorum
Pax ruet. terra hoc ſine, pontus, aer,
Et laborabunt odio, & ſuapte
Mole dehiſcent.
Vrbium cuſtos amor, omniumq;,

Gentium rector, placidæq; pacis
Author, & leges moderatur, æquo &
Iure gubernat.
Huius & iuſſu ſeges, huius arbor
Induit florem. ſtatuunt uolucres
Nidum, & in prolem pecudes, feræq;
Sponte feruntur.
Hoc duce & uirgo ſequitur maritum
Et domo, & matris gremio relictis,
Hac ope humanum genus, & propago
Cuncta perennat.
Huius ó huius mihi mite numen,
Mite ſit regnum dea, ſit benignum
Sidus. ó aſſis facilis precanti
Dux bone amantum.

AD ANTINIANAM NYMPHAM
Iouis, & Neſidis filiam.

Ó Ades ſummo Ioue nata, & udis
Alta Nymphæ littoribus, repoſto
Colle, quam Neſis genuit, ſuperbo e-
Niſa ſub antro.
O' ades mecum dea, dum relictis
Vmbriæ campis, nemore & Sabino,
Te peto, Sebethiaden & amnem
Antiniana.
Aſſit & tecum comes illa quondam
Sueta nympharum choreis Patulcis,
Fiſtula inſignis ſimul, & canoro
Nobilis ære.

Vos ſequor fidæ Aonidum ſodales.
Aon eſt ueſter mihi collis, é quo
Forſan & riui ſcateant, & ipſa
Theſpias unda.
Ergo age o longum lyra, quæ ſine ullo
Deſides cultu, per opacæ ruris
Otia, intactum meditemur Umbro
Pectine cantum.
En adeſt inter uiolas, roſamq;
Illa, quæ uernos hiemem ſub ipſam
Ore præ ſe fert, oculisq;, & omni
Tempore honores.
Quam prius uictis, rediens ab Indis
Liber ad feſtos Tyaſos uocabat,
Nunc uocant Muſæ ad choreas, & hortos.
Huic lyra plaude.
Cuius aduentu roſa purpureſcit,
Et nouis ſyluæ recreantur auris,
Lilia albeſcunt, & hiat decoro
Flore Hyacinthus.
Cuius afflatu induitur recentem
Arbor in florem, Dryadesq; ab altis
Montibus cultum uenerantur, huda &
Naides herba.
Venit ad littus, mora nulla, Nymphæ
Littus optatum celebres frequentant,
Ora mirantur roſea, atq; ad imas
Pectora plantas.
Heu, quod aduentat ferus ille Protheus.
Crede ne uirgo pelago rapinis

Subſident colles numerum ſecuti.
Nympha ſubnectit choreas, amato
 Littore Triton.
Currit exultans, cithara Palæmon,
Saltibus uirgo, celebrant receſſus.
Aequor aſſultat, properant citatæ è
 Monte Napeæ.
Ecce procedunt duo ruris aſtra,
Et pedum, cantu minuunt, laborem.
En fauent ſyluæ numeris canentum,
 Plaudit & aura.
Accipit blande Meliſeus illam,
Hanc Menalcas. è ſpecula propinqua.
Ipſa Mergillina canit, procul'q;
 Saxa reclamant.
Littus ó felix, modulante Nympha,
Cui & hi montes, cui & antra, & horti,
Aſſonant'q; arces procul, atq; ab alto al-
 ludit imago.

AD SOLEM.

S Ol decus cœli, ſuperum'q; princeps,
 Author & lucis, moderator anni,
Alter ó rerum'q;, animantium'q;
 Et ſator idem;
Idem & immenſi maris æquor, idem
Aeris uaſti ſpatia, & iacentis
Intimum terræ gremium foues'q;,
 Et ſeris idem.
Omnia ex te ſunt, genus omne per te

Calfacis omnes.
Vre ſpernaceis iuuenum puellas,
Vre diuerſas ab amoris aura,
Vre & immiteis animos, tuaſq;
Incute flammas.
Et mihi felix ades, & proteruum
Fanniæ pectus moderare, adacta
Ventilans ſparſim face, dexteráq;
Lampada quaſſans,
Lampada, atq; illos radios, aduris
Queis & immaneis Tigrides, ferumq;
Aſpidum ad Syrtes genus, atq; tetras
In mare Phocas.

ANTINIANAM NYMPHAM *Inuocat ad cantandas laudes urbis Neapolis.*

S Vme age intactam citharam, atq; ab alto
Colle deſcende Antiniana in urbem,
Et nouos chordis numeros, nouumq;
Concipe carmen.
Vrbi & aſſurge o' dea, quam ſuperbæ
Muniunt turres, rigat unda, ſubterq;
Et ſpecus Sebethiadum ſororum,
Ditat & æquor.
Antráq;, et dulces Charitum receſſus,
Et ſacri colles Cereri, ac Lyæo
Veſtiunt hanc, et nemora, et ſerena
Temperat aura,
Ver et æternum, tepidiq; rores
Temperant. diſq; otia grata, et almæ

Cernite abreptas humeris pharetras,
Medicos dextris gladios, mādentes
Sanguine criſtas.
Ille quem ſpectas humero recaſō
Naſdan eſt, princeps equitum. Ille adempti
Naribus, Nabdir peditum tribunus;
Abdelan ille,
Signifer truncis manibus, cruento
Pectore, hic hic eſt Megabæus. illi
Aſſan, Aſmir, præpoſiti maniplis.
Gentis eoæ.
Signa ſternuntur, phaleræq; equorum.
(Heu pudet tanti ducis) Hacumetus.
Ducitur uinctus manibus, grauatus
Colla catenis.
Fulmen en belli uenit. en Gradiui
Efferi uultus, ſequitur palanxq;
Eubois. uincentum acies ahena
Luce coruſcat.
Enſis ille eſt, quo toties Ameti
Terga uerterunt trepidæ cohortes.
Haſta & illa eſt, qua cœcidere pulſæ
In mare turmæ.
Ille equus, quo fulmineum ſequente,
Perſicum in foſſas uiolenter agmen
Eſt datum præceps. age io triumphe.
Dicite uulgus.
Hic cruentatus clypeusq;, & horrens,
Cædibus claua, hac trepidauit intra
Mœnia Arimaſpes. Age io triumphe.

Dicite uulgus:
Illud in ſumma ſtetit arce ſignum
Oblitum tunc Turcaico cruore.
Nunc riget tabo. en age io triumphe,
Dicite uulgus:
Hiccine Alphonſus patriæ receptor?
Hoſtium uictor, pepulit qui ab oris
Italis claſſem Argolicam, et furenteis
Contudit ictus?
Ite dis noſtris meritos honores
Soluite. ornentur fora, templa, et ædes.
Atria argento niteant; fluatq;
Molle Falernum.
Me ſat hærentem gremio puellæ,
Vulnera, et ſtratas acies referre,
Et ducis fortis animos, et acris
Militis arma,
Vtq; fallacem, ſtudijs, et aſtu,
Vecte quàm haſta non minus, et bidente,
Aggere, et uallo, et ſudibus repreſſum
Ceperit hoſtem.

AD CHARITES.

O' Deæ, o' almæ Veneris miniſtræ,
Quæ puellarum, iuuenumq; curas
Ore mulcetis, capitisq; amantum
Pectora cantu,
Quæq; nympharum uirides receſſus,
Fluminum et ripas colitis, quæ et antra
Pectine arguto recreatis, udas

Et maris æſtus;
Vos deæ, uos o Charites ſub umbra
Myrtea, ad fontem, gelidiq́; circum
Prata Sebethi canite, et ſonoras
Tangite chordas.
Luditis dum, dum canitis puellæ,
Auraq́; æſtiuos releuat calores;
Conquruntq́; unà nemora, et quieti
Marmora ponti,
Ipſe ſelectos per aprica rura
Colligam flores, Cypriamq́; myrtum;
Colligam luctus Hyacinthi, et albo
Lilia thyrſo.
Lilia, intactumq́; amaranthon, his et
Miſceam calthæ decus, inq́; ſertum
Vinciam implexas uiolas, et albi
Texta liguſtri.
Quæ Syram ſtillent madefacta nardum,
Quæq́; et afflatus referant Sabæos,
Indicum et coſtum, Armeniq́; felix
Gramen amomi.
His ſuum cingat ſpecioſa crinem
Fannia, et quos pectore, quos et ore
Spirat, hos ipſa et capite, et capillis
Afflet odores.
Hoc deæ, hoc hoc o Charites miniſtræ
Cypridis blandæ, hoc agite, et remiſſæ.
Fila pulſantes citharæ, canorum
Fundite carmen.
Ecce florenteis graditur per herbas,

Ecce peſtanos pede preſſat hortos
Virgo, quam uer inſequitur; cui ipſa
It comes aura:
Auráq;, et ueris decor, en amores
Luſitant circùm, en pharetræ, faceſq;
Ventilant, ſpargitq; ſuos honores.
Læta iuuentus.
Qua mouet nymphe, hac humus ipſa ridet,
Ridet hac aer. fluit ipſe læto
Amne Sebethus, canit uxor imo
Cærula ab antro:
Huius è uultu, placidisq; ocellis,
Inſtruit ſeſe Venus, et Cupido,
Altera accendens faculas, et alter
Spicula torquens.
Ah quid, ah dulces Paphiæ canendo
Illius mentem erigitis? ſuperbit
Et lyra, et cantu, tumet heu proteruus
Carmine faſtus.

VXOREM INSOMNIS *colloquitur.*

u Mbra ſis felix mihi. ſunt'ne ueri
Vxor amplexus? uigilantis an'ne
Cura te in ſomnis agit? atq; uana
Ludis imago?
Vmbra ſed quamuis, mihi chara ſalue,
Et mihi felix ades. oſculantem
Oſculans te te accipióq;, amanſq; am-
plector amantem.
Credit et uirgo ſpeculo, aſt imago

Ludit

Ludit indulgens ſpeculi perinde.
Somnia & mentes capiunt, amantq;
Somnia mentes.
I puer, nocti cane ſacra, nocti
Tura ſuccendens. per opaca noctis
Vmbra uerſatur. uolat uſa noctis
Vmbra fauore.
Nox parit ſomnos, hominum quietem.
Hi uocant imis animas Auernis
Morte contempta, & ſimulacra uiuis
Mortua iungunt.
Vos pij manes, memores ſenectæ
Vltimæ iam, ſacrifica ex acerra
Munera hæc, ſtaſten capite, & Sabeæ
Mercis honores.
Dumq; nos rurſum Elyſio in receſſu
Iungat obſtringens amor, haud grauare
Et ſenis ſomnos Ariadna, amatum &
Viſere lectum.

LAVDES ALPHONSI ARAGONEI

Ducis Calabriæ, Ferdinandi Regis filij, de clariſſima eius uictoria.

ET dijs cultus placet, & deorum
Addecet cultus ſimulacra ſummos,
Addecent montes nemora, & ſtrepentem
Populus amnem.
Littus & gemmæ, mare claſſis ornat,
Aera & lux, aurea tecta diuûm.
Sydera illuſtrant, uaria & coruſcis

Signa figuris.
At uirûm ingentis animos & ornat
Excitans laus, & colit. o puellæ
Mentis altrices, meritos honores
Reddite laudi.
Herculem laus ad Nemees leonem,
Herculem ad Lernæ anguineos tumultus
Impulit, poſtq; emeritos labores
Rettulit aſtris.
Liberum laus Niliaca ad trophæa
Traxit, hinc ad Gangaridum Triumphos.
Lyncibus tandem ad ſuperos relata
Templa dicauit.
Hæc Alexandrum penetrare ad Indos,
Ad mare ignotum, Libycasq; arenas
Compulit, ſic, ut nihil ante maius
Viderit ætas.
Cæſarem dehinc innumeris trophæis
Et mari, & terra, oceanoq; partis
Extulit laus. hoc ſuperante uictus
Concidit orbis.
Patrij cultus ſtudium, & ſalutis
Publicæ laus, Scipiaden ad Afrum
Littus impegit iuuenem, unde Roma
Libera riſit.
Par amor, par & ſtudium, fidesq;
Traxit Alfonſum, procul ut repulſo
Auſonis tellus, Siculumq; littus
Riſerit hoſte.
Hunc pater rex, hunc Italus ſenatus

Laudet, hunc matres pueris receptis,
Virgines hunc ingenuæ, ac per aras.
Sacra frequentent.

AD AMOREM.

Dic age ecquis nam modus o' deorum
Victor, & princeps amor? ecquis ordo
Dic rogo? ecquæ lex oculis? amantum
Dic age rector.
Nec modus quiſquam, neq; lex, nec ordo
Vllus eſt, uates oculis. amandi
Rector & dux eſt animus, ſuoq;
Mens cita ductu.
Hanc mouent curæ, cupidiq; ſenſus,
Acris & uerſans agitat Cupido,
Blandiens ſecum trahit & uoluptas
Inſita cordi.
Hi duces, hi ſunt oculis miniſtri,
Mutua inter ſe aut uarians amantum
Cura, quam ſenſus ſequitur uidendi,
Motus & exter.
Tu tuæ morem placidus puellæ
Et gere, & molle imperium ferendo
Illius uincas animos, trahasq;
In tua uota.
Hinc tibi & blandos oculos, & illos
Hinc tibi uultus faciles parabis,
Iure quis felix tibi, & inuidenda
Sorte habearis.
Hic modus, lex hæc oculis, & ordo.

Finge te ad nutus dominæ, nec illi
Aſper obſiſte. hoc age, blandiendo
Pectora mulce.
Hæc amor, ſed nec precibus mouetur
Tigris, aut cantu leo, non amando,
Quæ caret ſenſu, refugitq; amari
Caſpia cautes.
Excoquit ſaxum uiolentus ignis,
Robur & ferrum penetrat, ſed huius
Fœminæ immitis animos, rigenti
Pectore cinctos.
Non amor certis penetrat ſagittis,
Vrit aut lentis Cytherea flammis,
Non lyra mulcens Erato᾽, aut amico
Carmine mollit.
Huius, heu quæ uirgineo ſub ore
Condit innatos adamantas, & quæ
Aequoris Thuſci ſcopulos, niuemq;,
Et iuga Tauri.

AD AMICAM DE EIVS PVL-
chritudine, & amantis infelicitate.

T E'ne, dum ludis, Charites ſequuntur?
Te'ne, dum rides, amor? ah me amantem
Et fugit riſus, fugiuntq; luſus,
Et Charis omnis.
Dum canis, tecum Aonides puellæ
Concinunt, & dum loqueris, lepores
Fantur. heu, me non lepor, heu dolentem
Non leuat Aon.

Dum minax in nos oculos retorques,
Et deos irata male imprecaris.
Ingruit ſtatim dolor,& deorum
Ira minantum.
Non'ne & infelix,miſerumq́; amantis
Munus?eſt illi dolor,eſt & uſq;
Curáq;,& mœror comes.eſt laborum
Certa propago.

POLYPHEMVS *ad Galateam.*

*C*VR *fugis uirgo Polyphemon? Aetna*
Quem cupit,paſcens tacitas fauillas.
En ego ad littus propero,ipſa in altos
Is uaga ſaltus.
Qualis in pratis melilotos udis
Carices inter nitet,inter ipſa
Cratidis nymphas faciéq;,& omni
Corpore præſtas.
Alta ut in ſyluis humiles myricas
Fagus excellit,pecudum magiſtros
Ipſe ſic cunctos,& honore barbæ,&
Crine relinquo.
Eſt tibi inſignis coma,qua niteſcis,
Sunt mihi & ſetæ,quibus ipſe & hircos,
Atq; oues ſolus ſupero,geniſq;
Et nemus horret.
Cur fugis uirgo Polyphemon? Aetna
Innuit cui,& uocat uſq; ab alto
Monte ſuccenſis facibus,ſuoſq;
Indicat ignes.

En pedum, cuius capulo ſuilli
Albicant dentes, riget acer ictu
Corneus mucro, medio reuinctus
Serpit acanthus.
Aſpice hunc ſparſis maculis galerum.
En decus rarum capitis. ſuperbit
Hinnuli pelle. en tremit aſper hirto
Conus echinno.
En tegit plantas capreæ reuulſus
Pero de tergo. ligat hunc acerno
Fibula amplexu, Gelaæ benignum
Munus amantis.
Cur fugis uirgo Polyphemon? ipſa
Aetna quem rurſus uocat, atq; ab alta
Innuit rupe, & facibus ſuperbum in-
uitat amantem.
Non mihi deſunt Galatea lanæ,
Non oues, bis quæ pariant in anno,
Bis die ad mulctram ueniant uocatæ
Nomine uaccæ.
Vellera atq; aſſunt niuea, & petulci
Vir gregis bifrons caper, & tricornis
Ille, & inſultans aries, Sicani
Littoris horror.
Ille & inſultans uitulis, mihiq;
Taurus inſtans cornibus. ah Pelori,
Ah Gelæ paſtor caue, & inſolentem
Pelle iuuencum.
Cur fugis uirgo Polyphemon? illum,
Cuius ad formam ſtupeant uel undæ,

Cuius & robur nemora, & lacertos
Saxa tremiſcant.
Lacte de noſtro fluitent & amnes.
Surgat hoc ipſo tumulus coacto.
Mille equæ ad ripas ſtabulantur, alti &
Flumina Anapi.
Mille te capræ, totidemq; & hœdi,
Mille te uaccæ, totidemq; tauri,
Mille te e noſtris ſtabulis ſequentur
Hubera equarum.
Si ſemel mecum Galatea, mecum
Littus inuiſens, Siculaſq; terras,
Duxeris mecum choreas amatæ ad
Carmen auenæ.
Cur fugis uirgo Polyphemon? ecquem
Italis tellus Polyphemon? ecquem
Brutij montes Oriarchon? amnis
Ecquem habet ullus?
Vnicum eſt ſoli Polyphemo, at ingens
Lumen. hoc uno fugo & ipſe nubes,
Montium hoc uno fugo tetra, & amplæ
Monſtra lacunæ.
Ipſe dum uaſtum mare curro, adæquant
Genua nec fluctus, tiliæ nec æquant,
Erro dum ſyluis. mihi cedit unda,
Cedit & aer.
Quin & hac dextra quoties Pachinni
Verticem, aut ſummi quatio Pelori,
Auſonum littus tremit, & Libyſſæ
Tractus arenæ.

Quem fugis demens Galatea? cuius
Aequet & diuos genus, & propago
Imperet ſyluis, pecori, ac magiſtris,
Et maris undis.
Sunt mihi urſorum, ſimul & leonum
Fiſtulæ aſſueti catuli, manuq́;
Quos ego in luſum, illecebrasq́; natis,
Et tibi ſeruo.
Sunt & aſſueti manibus, iocisq́;
Piſcium fœtus teneri. hos puellis,
Et tibi ſeruo. O' age dura noſtræ
Cauſa querelæ,
Et foue ingentem Polyphemon, antra
Ipſa quem uix iam capiunt, uel ipſi
Montium ſaltus. age dura noſtræ
Cauſa querelæ,
Et tege amplexu Polyphemon, ipſæ
Quem tegunt uix aut tiliæ, aut comantes
Aeſculi, aut pinus. age dura noſtræ
Cauſa querelæ,
Oſculo & dona Polyphemo. heu heu
Oſculum, & uoces fugit. Ah ſuperba
Ah parum felix, fugit, & ſub imo
Conditur amne.

AD FIDEM.

q Vo fugis rerum Dea? quo deorum
O' fides nutrix? maria alta te te
Hoſpitem pellunt. fugat ipſa iniquo
Fœdere tellus.

Te fugant arces, fora, templa, caſtra,
Te fugant reges, fugat & ſacerdos
Summus. heu, ne te undiq; iam fugatam
Arceat aer.
Quo minus cœlum repetas. & ipſæ,
Denegent auræ in patriam regreſſum.
I', fuge ad manes, fuge ad ima, & atrī
Tartara mundi.
Comiter nanq; accipiere manes
Et colunt iuſtum, & uenerantur æqua.
Hi tibi aſſurgent meritæ, piaq;
Sede locabunt.
Si modo & tu Pontificem catenis
Traxeris uinctum. hoc age diua, & unco
Protrahens tracta, ſolijq; ad aram
Siſte tremendam.
Fœdat inceſtu ſacra qui nefando,
Qui fide fracta, Italiam Rutenis
Prodidit, quiq; Auſoniam repenſo
Vendidit auro.
Quo ſuos natos (ſcelus ah ſupremum)
Ornet inſigni diademate, alto &
Ponat infames ſolio pianda
Cæde cruentos.
Hunc trahe, hunc unco dea, merge & illos
Amne mactatos Tyberino, & una
Hinc patrem, hinc natos erebi profundos
Trude ad hiatus.

AD VENERE M *comæ, atq; oſculi dedicatio.*

t E Iouis prolem Venus alma, noſtris
Vt ſacris aſſis, humiles precamur,
Supplices te te dea nunc adimus
Et tua templa.
Tu preces noſtras, & amica tura
Accipe amborum genitrix amorum,
Et tibi uotum, tibi dedicatum
Accipe crinem.
Vouit hunc olim patria recepta,
Pro duce & uictore, fugato Ameto
Pro focis, arisq; Ariadna uoces
Supplicis audi.
Ipſe ego illius tibi diua ab ore
Oſculum ſupplex uoueo, dicoq;.
Oſculum ex uoto cape Cypri, gratosq;
Oris honores.
Tu meum uictrix hominum, deûmq;,
Tu parens rerumq;, animantiumq;,
Cuius eſt quicquid tenerum, decensq;
Pectora mulcet.
Tu meum felix Cytherea plectrum
Adiuua, & dulces numeros miniſtra,
Dum tuum numen cano, dum tibi aræ
Molliter halant.

POLYPHEMVS A GALATEA
ſpretus conqueritur in litore.

l Ittus ó noſtris faueas querelis,
Sparſaq; ad ſiccas ades alga cautes.
Vos meos queſtus procul icta, longe

Saxa fouete.
Ille ne heu quondam Polyphemus ille,
Mæret adfluctus? pudet heu canoræ
Fiſtulæ, quæ olim & tilias & alnos
Blanda mouebat.
Cuius ad cantum pecudes coibant,
Et feræ è luſtris, & aues ab alto
Aethere, & mutæ procul à Palici
Littore ranæ.
Ad meam dulcis Gelae cicutam,
Ad meam mollis Lilybea auenam,
Et meos flaua ad calamos ruebat
Acanea.
Sæpe & ad noſtros Arethuſa cantus
Flexit, & molles iniјt choreas,
Sæpe & ad noſtros numeros per altum
Luſit Anape.
Agmen ô felix ouium. beati
Et greges. felix aries, & hircus.
Hunc amat mulcens Arethuſa, at illum
Ardet Anape.
Illa Cironem uiola coronat,
Hæc Careſtinum religat cypero.
Ludit in pratis utraq;, & ſequenti
Plaudit amanti.
O' ubi ille ille eſt Poliphemus? albi
Velleris diues, niueiq; lactis,
Mille quem uaccæ, totidem iuuenci,
Mille capellæ,
Cum ſuis hœdis, pecudesq; mille,

Mille poſt agni comitantur. albet
Terra candore, & nemora ipſa balant,
Balat & aer.
Mille equæ armentum Polyphemi, & Aetna
Aetna miratur Polyphemon una
Ridet informis Galatea, nigro
Pectore, nigris
Diſplicens mammis Galatea. abite
Mille oues, mille & pecudes, capellæ
Mille cum fœtu. procul ite equarum
Tanta propago.
Hoc pedum dextræ decus, hoc puella
Brutiæ gentis Galatea ridet,
Ridet hoc ſaxo ſata, ridet heu heu.
Hoc Galatea.
Quod tremit littus Siculum, quod Afra
Horret & Syrtis. procul ipſe rupem
Colle de ſummo obijciam, & fluenti
Hoſtia claudam;
Ne in mare acceſſus pateant ſuperbæ,
Quæ meam temnit male grata barbam,
Iure cui Marſi inuideant, & ipſi
Cinyphes hirci.
Quæ meos ſpernit male amicta crros,
Quis uel intonſæ inuideant capellæ.
Quæ meo auertit faciem galero
Dedecus undæ.
Hunc mihi dono dedit illa quondam
Carminum cultrix Helime, atq; auenæ.
Deſpuit quem (pro pudor) e luto ſo

Edita fonte.

Lumen hoc unum mihi, quod decora
Fronte diffulget, nec honore ſoli
Cedit, hoc o' Cratidis orta cœno
Filia damnas.

I' nigris mammis, nigricante dente,
Crine ſubcriſpo Galatea, & amne
Merge te immundo. Polyphemon Aetna
Aetna tenebit.

Aetna Nympharum decus, Aetna florum
Mater. o' longum mihi culta ſalue,
Et tuos ignes ſpecula è ſuprema
Porrige amanti.

Ite oues, ite o' placidæ capellæ,
Lucet. en montis dea porgit ignes.
Linquite & noctem Galateæ, & atram.
Linquite nubem.

Ite io fidæ comites capellæ,
Eia io incanæ pecudes abite.
Vos manet, meq; innuit, en ab altis
Rupibus Aetna.

FINIS.

IOANNIS IOVIANI PONTANI ERIDANORVM. LIBER PRIMVS.

AD ERIDANVM.

Caeruleis generoſe uadis, Rex diuitis agri,
Gallica qui medio flumine regna ſecas.
Heliades cui ſerta parant, uenerantur & amnes,
Nereus & placidis accipit hoſpes aquis,
Nympharum cui dia chorus Ferraria mater
Ducit, & ad thalamos uxor amata canit.
Non Charites deſunt illi, non carmina Muſæ
Culta negant, dulcis gratia in ore ſonat.
Tum tibi per tacitas ſerpit noua flamma medullas,
Vreris, & medio feruet in amne calor.
Salue amnis, ſalue Heſperidum regnator aquarum,
Cuius & in cœlo flumina nota micant.
Te propter, fonteſq; tuos nitet aureus ille,
Vina Ioui gelidis qui ſua miſcet aquis,
Te propter iaculumq; ferus clypeumq; reliquit,
Dum ſtupet ad Veneris gaudia prima deus.
Siccabat madidos Venus aurea forte capillos
Nuda quidem, ſi non parte tegatur aquis,
Pectus aquis tegitur. ceruix, humeriq; ſuperſtant,
Subleuat effuſas ſedula dextra comas,
Ima papillarum tegitur pars. eminet illa
Punicea Charites, quam coluere roſa.

Candorem referunt undæ, micat aura capillo,
Singula ſub uitrea membra notantur aqua.
Ipſa ſua dea dote ſibi blandita ſuperbit,
Mirum ait eſt, noſtro ſi quis amore calet?
Mirum ſi cœlo regnat Venus? inter & arma
Conqueritur noſtras ferreus ille faces?
Quid nunc ſi uideat? quos ſentiat ipſe calores?
Abijciat uel nunc arma, quirimq; ſuam?
Dicebat, ſiccamq; comam ſtudioſa ligabat,
Nam Charites molli littore ſomnus habet.
Prodit ab inſidijs iuuenis, prenſatq; pauentem,
Implicat & cupida candida colla manu.
Ter collo dentem impreſſit, ter utrunque labellum
Strinxit, & audaces huc agit, hucq́; manus.
Illa dolet, gaudetq́; ſimul refugitq;, cupitq́;,
Vim nollet, uellet ſed ſua furta tegi.
Oſcula nunc offert, nunc auerſatur amantem,
Et miſcet blandis triſtia uerba iocis.
Ad uotum properabat amans, ſtrepuere ſalicta
Proxima ſollicitum qua mouet aura nemus.
Expauere ſimul, ſimul & latuiſſe uolebant,
Sed nec quo fugiant, quóue tegantur, habent.
Ipſe deos miſerans atram de gurgite nubem
Obijcis, & latebris abdis opacæ tuis.
Illic ſecuro uenere ad gaudia curſu,
Mille modos matri dulce retexit amor.
Dic Mars, dic Gradiue potens ubi cuſpis, ubi haſta?
Scit Venus, ad ripas illa relicta iacent.
Illa puer Veneris tractat, ridetq́;, ſed ipſe
In Veneris mauis bella mouere ſinu.

Bella moue, nunc diue ſapis, nunc conſere pugnas.
Hoſtis adeſt. tamen eſt præpoſuiſſe torum,
Deliciasq́; tori molles, placidamq́; quietem,
Et dominæ in tenero molle cubare ſinu.
Salue iterum Eridane, nam tu quoq; iungis amantes,
Tu quoq; concilias quos ſuus urget amor.
Tu uatem, teneræq́; ſenem placare puellæ,
Et cupis, & ducis muneris eſſe tui.
Ergo perpetuos Tianus, & Abdua fonteis
Certatim, & famulas Mela miniſtret aquas.
Voluat & aſſiduos Benaci e gurgite fluctus
Mincius, Andæo pota fluenta ſeni.
Ipſe perennis eas, ſupereſq́; & flumina, & amnes,
Imperium norint æquora & ipſa tuum.

DE AMORE *colligente ſuccina in Eridano.*

E Ridani circum ripas, alnosq́; uirenteis
Quærit amor tenera ſuccina lecta manu.
Quærenti aſſurgunt ripæ. Phaëthontias arbor
Fundit rore nouo, quæ legat ipſe puer.
Dumq́; legit, guttæq́; manum puer admouet, ora
Exerit è tenui corticæ Nympha ſua.
Quotq́; puer gemmas, totidem legit oſcula uirgo,
Ridet amor. ridet conſcia Nympha ſibi.
Naides ad riſum coeunt, mirantur amorem,
Quiq́; puer pharetram, telaq́; adunca gerat.
Senſit amor, neruumq́; manu lunauit, & inquit
Deq́; meis humeris miſſa ſagitta ferit.
Illa uolat, fulſere auræ rutilante fauilla,
Hauſerunt uirides tela coruſca deæ,

Inq́; choros,

Inq; choros, cantusq; abeunt. Climeneia uirgo
Prodit ab excluſo lapſa repente libro.
Inq; ſinu puero fruitur, caluitq; fruendo,
Miſcet amor luſus, blanditiasq; ſuas.
Cærulus ut uidet ipſe deus, complexus utrunq;
Condit nube caua, rorat et amne ſuo.
Dum ludunt, pendentq; arcus electride in umbra,
Prendit Stella manu, ſpiculaq; apta legit.
Altera quers urat longe, & male figat amantem,
Altera quers medico uulnera rore lauet.
Mox ſtrinxit telum Idalium, fixitq; ſagitta.
Me me audax. uati parce nocere tuo.
Parce puella ſeni, cur non iacis altera tela?
Et uulnus medico rore puella leuas?
Vre ferox, facilisq; medere, utq; aurea uirgo
Hinc ſæuis, illinc mite leuamen ades.
Vre ſimul, medicare ſimul. nihil ipſe recuſo.
Non ferrum, non me mixta uenena mouent.

DE VENERE AMOREM Quærente Ad Hieronymum Carbonem.

Dicite Nereides (nam uos quoq; procreat unda)
An'ne aliquis ueſtris ſit puer hoſpes aquis?
Matris uos miſeræ moueat dolor, & labor, illum
Anxia tam longa quæ ſequor uſq; uia.
Ipſe puer nudusq; abijt, nec cognitus ulli,
Quiq; meo nunquam ceſſerat ante ſinu.
Maternis fotum mammis, fotumq; ſub ulnis,
Hei mihi quis fluctus, quæ fera Syrtis habet?

Forte Paphi in luco, riui crepitantis ad undam
Dormieram, atq; inter brachia natus erat.
Effugit e gremio fallens. ipſa excita ſomno
Hinc nemora, & ſaltus; hinc loca culta peto.
Offertur nuſquam terris, ingreſſa profundum
Aduenio ueſtras heu Venus illa domos,
Sicca ſiti, ſqualensq; ſitu, defeſſa uiarum.
Non comes, aut hoſpes, non mihi tecta patent.
Et tamen hanc fama eſt dici Vulcanida terram,
Is deus eſt, pietas hic ſua iura tenet.
Dicite Sicelides, ſiqua latet, heu mea cura,
An'ne aliquis ueſtro delitet amne puer?
Sic uobis in amore fides ſtet ſemper amantum;
Pax ſit & à Libyco littore, & Ionio.
Miſcet & his lacrimas. Tum ſic miſerata Charybdis.
Pube tenus nudo pectore blanda refert,
O dea, (nanque deam teſtantur ſingula,) mecum eſt
Ipſe puer, lacrimis tu modo parce tuis.
Illicet emicuere faces, ſonuere pharetræ,
Telaq;, uenturi nuntia ſigna dei.
Mox thalamo exultans prodit puer, & quatit alas.
Nereidas tacito uulnere pungit amor.
Littus amat, caluere undæ, caluere natantes.
Mater adeſt facibus, natus adeſt pharetris.
Exilit in puerum genitrix. exceptus & ille
In gremio, riſus hinc mouet, hinc lacrimas.
Exultat littus, ridet mare, blanda Charibdis
Hæc ait, horriſoni conticuere canes.
Hunc tibi diua potens, proles Iouis, author amandi
Reſtituo, tua me, te mea cura premat.

Accepi infantem, blandum do, pro rude doctum,
Proq; fide fraudem, ſimplicitate dolum.
Pro lacrimis riſum docui, pro melle uenenum
Miſcere, alternas & uariare uices,
Nunc placidam blandis pacem promittere ocellis,
Nunc trucibus mentes ſollicitare modis.
Nil coſtans, nil perpetuum ſeruare, nec ulli
Parcere. in incertum fas'q; nefas'que ſequi.
Talibus inſtructum memorat longæua Charybdis,
Cæruleo flauas humida rore comas.
Nereides puero aſſurgunt, aſt aurea mater
Zancleam Ambroſio ſpargit honore deam,
Perpetuam'q; illi ſpeciem, uiridem'q; iuuentam
Eſſe dedit, Siculam mox'q; ſalutat humum.
Gratatur terræ, natum quæ fouit, & inquit
Terra ferax ſegetum, Dædala terra uirum.
Vos numeros celebrate meos, & nomen amandi,
De'q; meo fiat numine clarus Eryx.
Hæc ait, & niueis uolucrum ſublata quadrigis
Læta petit portus Cypria terra tuos.
Qua'q; uolat, zephyri dominam comitantur, et auræ,
Stillat Acidalius rore fluente liquor.
Excepere Deam Charites. ſua redditur aris
Gratia, in amplexu matris inhæret amor.
At tu Pieridum ſtudijs cultiſſime Carbo,
Nanq; & amas, facito ſit tibi notus amor.
Sint notæ maris inſidiæ, ſit nota Charybdis
Cincta ſinum canibus, uirginis ora ferens.

ALLOQVITVR PASTORES.

p Aſtores cohibete gregem, procul ite capellæ,
Ite citæ, en flammas pectora noſtra uomunt
Flagrat ager, ſuſpenſa uolant incendia uentis,
Ipſe & amor flammas uentilat, ipſa Venus.
Affer opem Eridane, fluuiosq; imminue citatos,
Si non, & fluuios hæc mea flamma uoret.

ALLOQVITVR *aues, deinde pecudes.*

q Vid querulæ arboribus ſtrepitis, q̃d murmura
Veſtra ſonāt? mox et triſte ſiletis aues? (ſyluæ
Scilicet & tepidos ſoles, auramq; fauoni
Optatis, dum uer pectora læta fouet,
Dum faculas Venus accendit, dum uentilat ignes,
Dumq; amor è plena tela iacit pharetra.
Me miſerum quid uer Veneris quid quæritis ignes?
Has faculas, hoc uer pectora noſtra dabunt.
Quærite aues qua noſtra uolant ſuſpiria, & illic
Membra fouete igni, corda adolete face.
Qua uolitant, illic feruent incendia, & illic
Excitat igne faces, temperat arma Venus.
Quid mœſtæ in ſtabulis pecudes frondentia ueris
Tempora, & optatis florida prata ſequi?
Frigoribus medijs, media niue gramina uobis
Præbuerim, è lacrimis gramina nata meis,
E' lacrimis ſata prata meis, frondentia rura,
Perq; grauis hyemes, frigora perq; uirent.
Has amor, has dolor, ipſa Venus ſine fine miniſtrat,
Et ſine fine quidem pabula noſtra uirent.
Paſcite, paſcendo creſcunt ſata, creſcit & humor,
Iam mihi creſcit amor, creſcit & uſq; dolor.

ERIDANVM ALLOQVITVR.

F Ontis Acidalij laticem Venus aurea liquit,
Et Paphias myrtos, Idaliumq́; nemus.
Eridanus dominæ tantum placet. hanc colit amnis,
Hanc deus, & latis Naides in lacubus.
Huic aras poſuit centum Ferraria, centum
Culta Cremona, & auis Mantua nota ſuis.
Eridanus Veneri (quis credat?) ſufficit ignis,
Sufficiunt plenis flumina gurgitibus,
Parce pater flammis, ignemq́; auerte ſagittis,
Sed flammæ & pharetris rore medere tuo.

AD STELLAM.

N On alpes mihi te, aut uaſti maris æquor, & ipſæ
Eripiant Syrtes, nam mihi ſemper ades.
Mecum de ſumma ſpecularis littora puppe,
Et mecum longas isq́;, redisq́; uias.
Mecum compoſitis hæres moritura lacertis.
Si pontus, ſi quid ſæua minatur hyems.
Me quocunque loco, quicquid fortuna pararit,
Quicquid ago, mecum es, nec niſi ſemper ades.
Tu curis ſolamen ades, requiesq́; labori,
Et quia ſemper ades, nil niſi dulce mihi eſt.
Quod ſiquando abſis, & te iam Stella requiro,
Siue dies, ſeu nox, ſponte uidenda uenis.
Nam cum ſol primos effert pulcherrimus ortus,
Auroræ in gremio tu mihi mane nites.
Illic purpureasq́; genas, roſeumq́; labellum,
Delicias uideo pectora & ipſa meas.

Oraq́; in ore Deæ cerno tua. tu mihi rides,
Sentio de riſu gaudia mille tuo.
Ipſa mihi dicis iungo mea gaudia tecum,
Dum loqueris iungo baſia noſtra tuis.
Inde ubi per medium rapitur ſol aureus orbem,
Aurea te nobis ſolis imago refert.
Illius in radijs uideo rutilare capillum,
Et tua phœbæo ſplendet in igne coma.
Quacunq; aſpicio lux te mihi, tu mihi lucem
Offers, nec ſine te lux' ue dies ue mihi eſt.
Tandem ubi ſydereis nox aduenit acta quadrigis,
Clarus & occiduo ueſper in orbe nitet.
Ora refert tua nunc mihi candida lucidus heſper,
In Veneris ſpecto te recubare ſinu.
Hic riſum, illecebrasq́; tuas, hic oſcula noſco,
Luſusq́;, & gratis abdita ſigna notis.
Inq́; tuis oculis figo mea lumina, & uſq;
Admoueo collo brachia lenta tuo.
Tum noua me, uetus ipſa tamen ſubit ante uoluptas,
Præteritiq́; memor mens fauet ipſa ſibi.
Mox ſopor irrepit membris. ſopor ultima præbet
Gaudia, teq́; meo collocat ipſe ſinu.
Amplectorq́;, tuis innexus & ipſe lacertis.
Sic nullum ſine te tempus & hora mihi eſt.

DE STELLA.

Noſtra die quod Stella nitet, quod nocte refulget,
Solem Stella die, ſydera nocte refert.
Nocte eadem ſurgente nitet, cedente refulget,
Phoſphoron hic, illic Heſperon ipſa refert.

Ergo eadem mihi ſol, eadem mihi ſydus, & una
Lucifer eſt, eadem ueſper & una mihi.

AD STELLAM.

Ad cœnam me Stella uocas, & gaudia lecti.
Menſa mihi poſita eſt, compoſitusq́; torus.
Ipſa miniſtrabis ſimul, & ſimul ipſa recumbes,
Et dabis in medio baſia multa mero.
Cœna placet. uenio. ponam ſed fœdera lecti,
Me tua cœna iuuat. tu mea pacta proba.
Prima cuba, nec nuda tamen, tenuiſſima ſed te
Tela tegat, Cyprio tela liquore madens.
Ipſe ſequar. tu me amplexu placidiſſima blando
Excipe, & in tepido (qua potes) abde ſinu.
Oſcula mox iunges cupidas imitata columbas,
Oſcula non uno continuata modo.
Muta Venus mihi nulla placet. ſuſpiria miſce,
Aptaq́; laſciuis garrula uerba iocis.
Nec manus officio deſit, manus æmula linguæ eſt,
Hæc tactu Venerem ſuſcitat, illa ſono.
Gaudia amor probat hæc, uerum ſi rixa ſequatur,
Quā dens, quam'ue aliquid mouerit auſa manus.
Author ero rixæ. tu mox offenſa quereris,
Vnguibus & ſcindes pectora noſtra tuis.
Scindam ego nunc tunicam, ſubducta & ueſte papillas
Nuda eris, & nullo tegmine bella geres.
Ipſa manum collo inijcies, ſuper ipſa recumbes,
Verbera & ipſa dabis, uerbera & ipſa feres.
Dente petes. ego dente petam. demorſa dolebis,
Ipſe ſequar, lacrimæ prona per ora cadent.

Tum ſupplex ueniam grata cum pace rogabo,
Ipſa dabis, ſimul & baſia multa dabis.
Baſia multa dabo, iungam quoq; munera pacis,
Munera complexo ter repetita ſinu.
Hoc eſt pacis opus, ſunt hæc ſua fœdera lecti.
ſubſcribas. per me nulla futura mora eſt.

AD STELLAM.

IN tenebris mea Stella nites, dum ſydera pallent,
Et nox ipſa tuo lucida honore placet.
In medio mea Stella die ſub ſole niteſcis,
Clarior & per te ſolq;, diesq; uenit.
Sic es ſyderibus decus addita matutinis,
Et radijs debent ſolq;, diesq; tuis.
Sed cur quæ tenebris honor es, decus una diebus
Cur lumen nobis nocte, diesq; negas?
Nocte negas, foribus clauſis, in luce feneſtris.
O tenebræ non iam ſtella ue lux ue mihi.

DE PHOENICE AVE, *& de amante.*

SEligit e ſyluis Arabum, lucisq; Sabæis,
Quos Phœnix ramos ad ſua buſta paret.
Inſtruit his nidum, nido mox incubat ales,
Incubitu flammas excitat inde ſuo.
Vritur hinc, cineriq; ſuo fit & inde ſuperſtes,
Ipſe ſibi eſt ortus, ipſe ſibi eſt obitus.
At contra e curis grauioribus, atq; dolorum
Seligit e cumulo, queis foueatur amans,

Incubat his gaudetq; malis, fruiturq;, doletq;,
  Hinc moritur, poſt hæc ad ſua uota redit.
Ille tamen poſt mille annos, poſt ſæcula dena,
  Aſt hic quoq; die naſcitur, & moritur.

ALLOQVITVR Heliades ſorores.

Quid mœſtæ, quid cærulea ſub fronde ſorores
  Lugetis? miſeros amne iuuante modos?
An fratrem Phaëthonta, uagis quod tractus habenis
  Ah miſer, externis exulet ipſe locis?
Hinc electra fluunt, lacrimoſaq; gutta rigeſcit.
  Hæ lacrimæ, hi luctus ſuccina lenta ferunt.
Flete piæ, lugete piæ Phaëthontides, & me
  Vel ſocium ueſtris luctibus accipite.
Si deſint uobis lacrimæ, ſi deſit & hymber,
  Ipſe quidem lacrimæ, luctus, et hymber ero,
Per me etiam Eridanus creſcet ſtagnantibus agris,
  Finis enim lacrimis nulla futura meis.
Per me etiam ripæ mittent incendia, flagret
  Amnis, & in medias ignis iturus aquas.
Cedite cultores. ripas & flumina iam iam
  Vſta dabo, in flammas ibit & omne nemus.

STELLAM ALLOQVITVR.

Quale per æſtatem ſub ſole rigentibus herbis
  Blanditur lapſis aura recens folijs,
Quale per arenteis hortos in uere tepenti
  Nox mulcet teneras rore madente roſas,
Tale mihi dum mens languet, dum pectora feruent,
  Noſtraq; in incertum uela gubernat amor,

Tale ſeni ſolamen ades mihi dulcior Hyblæ
Stella fauis, umbra gratior Idalia.
Aura recens, Nam Stella mihi flagrante ſub æſtu,
Ipſa meos ignes rore madente leuas.
E labris mihi ros, ex ore recentior aura
Spirat Stella tuo, ſtillat & ipſe liquor.

AD ANTIMACHVM *Mantuanum de amoribus Mincij, ac de Verglio.*

DVcebat choreas Veneris puer inter olores,
Eridanus placidis qua nemus ambit aquis.
Naides, & ſociæ uaria ſub ueſte Napææ
Fundebant raris carmina culta modis.
Ipſe manu rutilam geſtabat ab ære ſagittam,
Et leuis inſtabili ſub pede pulſat humum.
Quáq; mouet pennas, tremulæ ſtridere fauillæ,
Perq́; leueis frondes ſparſilis aura micat.
Eridanus ſpectat fluenti crine ſuperbus,
Populeo madidum cinctus honore caput,
Mincius & ſpectat uarianti lætus amictu,
Mincius Auſoniæ clarus honore tubæ.
Spectat arundineo formoſus Mela galero,
Diues & undoſis Abdua gurgitibus.
Quiq́; amnes ſocij regem uenerantur, & ipſi
Quiq́; ſcatent fontes, quæq́; paluſtris aqua.
Ecce autem niueis Cycnus ſe ſuſtulit alis,
Cycnus olorini duxq́; decusq́; chori,
Déq; manu pueri roſtro plaudente ſagittam
Eripit, & cantu ſydera ſumma petit.

Concepit flammas ferro ſtridente ſagitta.
Gaudet olor, fraudem ridet & ipſe puer,
Inq́; ſinum Minci rutilis delapſa fauillis
Afflauit tenero fulgida amore ſenem.
Hinc in Paſialen telo flammante reluxit,
Paſiale uulnus ſenſit & ipſa ſuum.
Inſtaurauit amor choreas. ſuſpirat uterq;.
Cantat olor, cantu conſonat omne nemus.
Senſerunt flammas ripæ, ſenſere ſalicta,
Infantem decimo ſydere Nympha parit,
Excipit hunc, tepidoq́; ſinu complexa Meliſſe,
Blanda fouet, blandis conciliatq́; iocis.
Inſtratum lauri folijs, ſomnoq́; grauatum.
Tutanturq́; & apes, labraq́; melle linunt.
Hinc Muſæ placidis ſalicum docuere ſub umbris,
Sebethus liquidis qua fluit uber aquis.
Inde ſpecu exceptus, uiridisq́; in rupe Veſeui
Paſtor agens cecinit Tityre coge pecus.
Huc ades o Melibœe, caper tibi ſaluus, & hœdi,
Ite domum ſaturi, nox uenit, ite greges.
Poſt lætas ſegetes, quo ſydere uertere terram
Conueniat, Baccho qui ſit & aptus ager.
Cura boum quæ ſit, pecori quis cultus habendo,
Et docuit preſſis mella liquare fauis.
Felix aruorum cultu, felicior armis,
Dum profugum Aeneam, dum canit arma uirûm.
Illi Vulcanius clypeum, ſua Mulciber arma
Aptat, & in claſſem corruit omne nemus.
Illi fatorum ſeriem, gentisq́; togatæ
Deiphobe Glauci monſtrat, & omne genus.

Inde ſedens ebore in niueo Sebethida ad undam
Colligit Hetruſcas, Marrubiaſq; manus.
Agmen agit Lauſus, magniq; ipſe agminis inſtar,
Actrituq; pedum terra Sabina tremit,
Et quoties raucum gemuit cana bucina, matres
Preſſerunt natos pectora ad ipſa ſuos.
O ſalue Italidum gentis decus, in Latium qui
Aonio ducis uertice Pieridas.
Salue & Idumæas debet cui Mantua palmas,
Cui phœbus Latio ueſtit honore comam.
Sparge Charis roremq; tuum, Syriosq; liquores,
Parthenope uiolas, Mantua funde roſas.
Ipſe aram ſtatuens uati, uenerare Camœnas
Antimache, & patriæ concine grata tuæ.
Quæ puerum genuit, cuius ſub uoce locutæ
Pierides noſtrum conſtituere decus.

DE INFELICITATE amantum.

C Antando luces peragit ſub fronde Cicada.
Et mulcet ſyluas carmine læta ſuo.
At tenebras ſub rore leui, ſub deſide ſomno
Tranſigit & noctes, nocte iuuante, ſuas.
Cantando moritur, ſentit nec tædia mortis,
Quin cantu uitam ducat, & exequias.
O felix ortu, interitu felicior. at me
Et nox nigra grauat, uexat & atra dies.
Ante fores iaceo gelidæ ſub frigora brumæ,
Nec pudet ætatis, Pieridumq; ſenem.
Ante fores, ſub ſole leo dum feruet, & ignis
Vſtulat Icarius, conqueror uſq; ſenex.

Vror amans, tabeſco ſenex, lux omnis amara,
Nox inimica mihi eſt. noxq; diesq; nocet.
Sors iuuenum miſeranda, ſenum deflenda. cicadæ
Sors felix. o iam diſcite quid ſit amor.

QVERITVR DE Eridano.

e T cœlo Eridanus candenti ſydere fulget.
Et terris Stella candidiore nitet,
Illic igne ſuo miſcet cum nectare lymphas,
Hic flammas fluuio feruidus igne uomit.
Illic fundit aquas, hic ignes cærulus amnis.
Me miſerum gelida qui cremer uſtus aqua.

AD STELAM.

n Vdaſti mea uita ſinus, & ſponte papillas,
Admoſtiq; meam pectora ad ipſa manum,
Oraq; cum teneris iunxiſti noſtra labellis,
Sediſtiq; meo ſarcina grata genu,
Ceruicemq; amplexa, leui mox uicta ſopore
Concidis in noſtrum languida facta ſinum,
Longaq; poſt feſſos ſuſpiria claudis ocellos,
Dum tibi ſopitæ ſerpit ad oſſa quies.
Ipſe tibi tenuem procuro ſedulus auram,
Compoſita & moueo lenia flabra manu.
Ipſe tibi ſomnos cantu leuo. cantus amores.
Sarnidis, & Fauni dulcia furta refert.
Faune ueni, tibi Sarnis adeſt ad flumina nota,
Ad nota ſalices candide Faune ueni.
Ecce tibi niueum uiolæ cum flore liguſtrum
Iungo, & Puniceis lilia cana roſis.

Roſcida ſeruantur legi tibi quæ modo fraga,
Fragáq; quot,totidem baſia & ipſa paro.
Huc ades o' formoſe, tibi nam nuper ad amnem
Sicatuiq; meam diſpoſuitq; comam.
Pierides compſere caput,dum corpus & ipſæ,
Et crinis flauos molliter amne lauant.
Inde comam Aſſyrio certatim unxere liquore.
Inde Arabo noſtrum ſpirat odore caput.
Quin citharam docuere,& me fecere magiſtram,
Et data pro magno munere eburna chelys.
Faune ueni,te Sarnus amat,ſuſpirat & unum,
Et parat in niueo gaudia multa ſinu.
Fiſtula te & calami uocitant,uocat æſtus,& unde
Auræq;,& murmur ſubſilientis aquæ.
His ego mulcebam ſomnos.tibi purpura mollis
Tingebat niueas flore decente genas.
Qualis ubi ad thalamos Hebe deducta mariti
Ad cupidi erubuit baſia prima uiri.
O' quoties ſparſos,erant dum fronte,capillos
Collegi,blanda diſpoſuiq; manu.
Sic Lede placitura fuit,ſic uxor Oreſtis
Atq; Helene dixi ſic quoq; culta fuit.
Et modo compoſitum reieci in colla capillum,
Et dixi hac placuit Laodomia coma.
O' quoties teneras uariaui flore papillas,
Et dixi Charites ſic coluere ſinum.
Ornabam gemmis digitos. ad Pelea quondam
Vecta Thetis,niueam ſic tulit ipſa manum.
Brachia nudaui,Auroræ ſunt brachia dixi,
Admouiq; cauæ roſcida poma manu.

Sic rear ad uirides myrtus requieſſe Dionē,
Poma manu Paridis dum tenet illa ſui.
Ipſa ſinu Ambroſiam ſpirat, perq; ora recurſant
Blanditiæ, & grato mixtus honore decor.
At tibi perq; genas, roſeiſq; infuſa labellis
Ludit, & in tenero gratia amica ſinu.
Et quoties blandos ſomno recludis ocellos,
Crediderim uel te poſſe mouere deos,
Quoſq; moues, uerum cuſtodia noſtra tuetur,
Teq; meo patior non abiiſſe ſinu.
Tunc ego non ſuxiſſe quidem, libaſſe labellum,
Sed tibi ſopitæ nil nocuiſſe uelim.
Sic leuis ad ſummum florem de rore liquenti
Libat, & è tenero gramine lingit apis.
Oſcula libabam, quæ tu uelut excita ſomno
Excipis, atq; aliquid uelle uidere loqui.
Velle loqui dum uiſa, ſimul dum baſia carpo,
Auraq; de molli ducitur ore mihi.
Dum ludo improbius, tua duriter ora momordi,
Hei mihi clamaſti, ſic iubet ipſe dolor.
Hei mihi clamaui, parcas mitiſſima, dixi,
Parcis, & inſolito es blanda refuſa ſinu,
Colla notas, & labra notas, mox ulta dolorem
Riſiſti, & gratos mouit uterq; iocos.

AD STELLAM.

Stella tibi cœlū patria eſt, hinc clara refulges.
Si tibi terra domus ſit, domus Aßyria eſt.
Aßyrios etenim ſpirat tibi pectus odores,
Aßyrio mollis ſhlat ab ore liquor.

Sin quia deliciæ,& Veneres,blandiq́; lepores
Tecum habitent,patrij ſit tibi terra lares,
Ipſa domus,patrijq́; lares ſit Cyprus, & unà
Sit Veneri,atq; eadem ſit tibi Stella domus.

LACRIMAS AMORI, SVSPI-
ria Cupidini dicata.

d Ebentur Cereri ſegetes,debentur & horti
Lampſacidæ,flores candida Chlori tibi,
Mellaq́; debentur flauæ Thymbræa Meliſſæ,
In ſortem ceſſit Pallas oliua tuam.
Sunt Zephyri faciles auræ,blandiq́; ſuſurri,
Sunt fontes munus caſta Diana tuum.
Munditiæ Charitum ſunt,oſcula rubilis Hebes,
Cypridis amplexus,gaudiaq́; illa tori.
At lacrimas,queſtus,at ſuſpirantia uerba
Has amor aſſumit,illa Cupido ſibi.
Crudelis uel uterq́; deus,ſed blandus uterq́;,
Blandus uterq; quidem,ſed ſine mente deus.

DE STELLA.

s Tella mihi in tenebris fax ē ad gaudia noctis,
Hanc ſequor,hæc dux eſt,hæc mihi certa uia.
Stella die in medio nox eſt ad gaudia lucas,
Gaudia Stellà die,gaudia noctis ea eſt.

DE VENERE & *amore.*

e xhauſit pharetrā Veneris puer,at Venus ignis
Extinxit,Venus hinc inde & inermus amor

Exhauſtam

Exhauſtã hic pharetrã, extinctas flet Cypria flãmas,
Hic arcum lacrimis tingit, at illa faces.
Ne'ue puer, neu fle mater, dant ſpicula mille
Stellæ oculi. puer his utere pro pharetra.
Cum flammas mea corda uomant, his utere mater.
Pro face, inhexauſta tu face, & hic pharetra.

DE SE, AC DE STELLA.

s *Vrriſit, blandosq́; manu compreſſit ocellos,*
Mox furtim infecit gutta iterata genas.
Scilicet amplexus repetit dum Stella beatos,
Oſculaq;, & dulci garrula uerba ſono.
Riſit, & argutos dextra compreſſit ocellos,
Delicias noſſet nequa puella ſuas.
Mox ubi demorſi ſuccurrit triſte labelli
Vulnus, & inſani plaga maligna ioci,
Exciuit lacrimas infelix ira coactas,
Et de me uiſa eſt non bona uerba loqui.
Di faciles quid amara bonis, quid triſtia lætis
Miſcetis, curas ingeritisq́; nouas?
O' deſint luſus, dum deſit cura puellis,
Dum lacrimæ deſint, ipſe tepeſcat amor.
Hos'ne oculos lacrimare, genis'ne inducere guttas
Paratte di, nil uos tam noua forma mouet?
Sed lacrimare licet, lacrimis formoſior ipſa es.
Iam fluitent lacrimæ, nunc mihi cetra places.
Fac lacrimas, fac ipſa genis manare fluentum.
Noſtra ſe ut hoc ipſo temperet amne ſitis.
Amne ſitim ſedare licet, licet oſcula furtim
Surripere, & lacrimis inſeruiſſe iocos.

Di faciles, miſcere iuuet nunc triſtia lætis,
O ſcula cum lacrimis, cum lacrimiſq; iocos.
Dic mihi blanditias, dic ſuſpirantia uerba.
Q uid latet in tepido bella papilla ſinu?
Da pectus tractare tuum, niueaſq; papillas,
O in delicias pectora nata meas.
Nunc liceat ſæuire, atq; inſanire. uolenti
Aſpera, nolenti mollis, & æqua ueni.
Nolentem cupidis ue ſana incinge lacertis.
O ſcula nolenti, dum uetat, ipſa rape.
Nunc cupio, nunc ipſe uelim. tu dura recuſa.
Et mea ne ſanis unguibus ora pete.
Dic tenerum, dic dulce aliquid, quid uertis ocellos?
Teq; meo lacrimans ſubtrahis uſq; ſinu?
Pone iram, & lacrimas. ſed te lacrimare decorum ẽ,
Tu face, ut hæ lacrimæ noſtra per ora cadant.
Tu face, ut has lacrimas ſiccem, face ut oſcula carpam,
Inq; meos oculos candida fige tuos.
Fixiſti ſimul & rides, nunc oſcula iunge.
O ſcula compoſitæ pignora pacis erant.
O ſcula complexu gaudent, pax gaudet utriſq;,
Pace amor exultat, pace & amore Venus.
Tu pacem mea uita colas, recolamus amorem,
Sic erit ex æquo mutua noſtra Venus.

AD STELLAM.

C Vm tenerũ cũ dulce aliquid, blandũq; iocaris,
Ah medio mihi tum corde liqueſcit amor.
Spem mihi cum, & cupidis pacem promittis ocellis.
Lux oculis, toto corpore ſenſus abit.

Cum rides, ignemq; oculis, uultuq; fateris,
Mens animum, ipſe animus pectora deſtituit.
Amplexu iam Stella tuo ſuauerre cadenti,
Ore Animum & foueas, oreq; redde animam.

AD STELLAM.

Ibat apis de rore fauos, mellisq; liquorem.
Inde hominum mulſum, nectar et inde deum.
De labris mea Stella tuis mihi mella liqueſcunt:
Hic ros mella mihi ſtillat, & iſte fauus;
Condit & his Venus Ambroſiam, mihi parcite diuæ.
Sola Venus uera diffluit Ambroſia.

DE SVSPIRIIS AMANTVM.

Diſtillat forte è tenui uagus amnis, & inde
Labitur, effuſis non rediturus aquis.
Emanant corde ex imo ſuſpiria, moxq;
Conuerſa redeunt in ſua corda uia.
Ex oculis lacrimæ poſtquam fluxere, nec illas
Luminibus rurſum reſtituere genæ.
Cur reuocant ad ſe rurſum ſuſpira curæ?
Rurſus & infeſtat triſtia corda dolor?
Nulla quidem ratio eſt, etenim rationis amantes
Expertes, omni cæca in amore uia eſt.

DE ERIDANI FELICITATE.

Felices Hermi ripæ ditante metallo,
Felicesq; Tagi, quas rigat unda ferax.
Electro felix, felix Mantoide cæra
Eridanus, flauis qua petit æquor aquis.

Electrum rami ſtillant frondentibus alni,
Sucinaq; è lento cortice lapſa fluunt.
Fundit mella fauis è dulcibus, éq; liquenti
Rore premit tenera culta Meliſſa manu.
Illa Bianoreis Minci pulcherima ripis
Regna tenet mellis pulcher Hymette tui.
Regna tenet laticis, quem florida deliquat Hybla,
Hybla faui, & mellis, diues & Hybla thymi.
At longe ſuperatq; Hyblen, ſuperatq; & Hymetton
Eridanus Cypria ditior Ambroſia,
Ambroſia, teneris ſpargit quam Stella labellis,
Spargit & è roſeo lucida Nympha ſinu,
Spargit & ex oculis ipſi mihi parcite diui.
Eridani ſors eſt inuidioſa deis.
Eridano aſſurgunt Muſæ nouaq; Mincius antro
Intonat, & uarios uoce, manuq; modos.
Aſſurgunt Charites, ipſa & dea mater amoris,
Summittitq; faces, ſignaq; ſubdit amor.

AD STELLAM DEPRECATIO.

NE miſero, ne Stella ſeni blandire, quid ignem
Exagitas? facibus ne precor adde faces.
Vis miſero, uis ipſa ſeni indulgere, remitte
Blanditias, oculos & mihi dura nega,
Verba nega, uultumq; nega, mihi dira precare.
Ipſe precor ueniant omnia dira mihi.
Peccatum eſt, mors pœna mihi, aut miſerabile fatum,
Nam ueniæ miſero quis locus eſſe poteſt?
Sit pietas periiſſe reum, feciſſe beatum
Ipſa cupis, miſerum redde, beatus erit.

Supplicium infelix à te pro munere poſco.
Supplicium meritis grata rependе meis.
An potui immorſis dentem fixiſſe labellis?
An potui lacrimas dente ciere tuas?
Spectaui flueret crudo dum uulnere ſanguis,
Admoui iugulo tela nec ipſe meo.
Spectaui exanimem, uiſo dum lapſa cruore
Concideres? uiſo nanque cruore cadis.
Nec cecidi ſuper ipſe miſer, nec uulnera laui.
Hic error dira cæde piandus erat.
Forſitan aut lacrimas ſiccaui, aut denique dixi
Vt miſero parcas, o mea parce tibi.
Quid tibi dens, quid amare precer, cum ludere poſſis
Lædere qui malis? uimq; in amore ſequi.
Imprecor ut qui regnat amor, noua ponat amandi
Iura, ferat leges & deus ipſe nouas.
Nullaq; ſint conceſſa uiro, conceſſa puellis
Oſcula, contineat baſia quiſquis amat.
I' ſæui dens ſæue, i' dure & conſere demens
Prœlia, nequitiæ iam tibi finis adeſt.
Tu uero mea lux (etenim tibi mollia corda)
Parce, ſed (ut fas eſt) utere iure tuo.
Suge notæ, fige impreſſo mala uulnera dente.
Cauit amor: capias oſcula mille licet.
Id tantum formoſa uide, ue ſana caueto,
(Quàm uereor, noceat ne dolor ipſe tibi)
Dum ſæuis, dum dente furis, dum uulnera figis,
Liuor & inſanas linquit in ore notas.
Ne linguam noſtris committas forte labellis,
Ne temere id, quod te lædere poſſit, agas.

Nulla fides. legi, ualeat reuerentia legum.
Culpa tua eſt, partes deus aget ipſe ſuas.
Nec ſat erit ſuxiſſe genas, ſtrinxiſſe labellum,
Tuta nec in clauſo lingua erit ore tibi.
Iam meditor, tunc colla manu, tunc unguibus ora,
Et mea tum ferro pectora iniqua petes.
Ipſe tuos miſer ante pedes, commiſſa fatebor,
Et dicam, in tua nunc iniјce iura manus.
Sed non iniјcies, & me complexa fouebis,
Et tua miſcebis baſia multa meis.
Hinc ſopor irrepet laſſis, reſolutaq́; membra
Compoſito ducent otia grata toro.

QVOD DIE NIMBOSO *Stella nata ſit.*

m Ira fides, periere roſæ, cecidere hyacinthi,
Et uiolæ. nullus eſt decor arboribus.
Non Zephyris eſt ueris honos, hac luxit Adoni,
Luce Venus miſeris decolor exequiјs.
Hac Charites ſecuere genas, uulſere capillum,
Et Nymphæ mœſtis ingemuere modis.
En rurſum rubuere roſæ, nituere hyacinthi,
Et uiolæ, ipſe ſuis eſt decor arboribus.
En Zephyris eſt ueris honos. hac fulſit in ortu
Stella die auratis concolor à radiјs.
Hac Charites pinxere genas, compſere capillum,
Et Nymphæ teneros concinuere modos.
Læta Venus renouatq́; faces, natusq́; ſagittas,
Et noua de manibus uulnera uterq; iacit.
Hinc tamen euentus licuit ſpectare futuros,
Ecce ades erumnis Stella ſerena meis.

DE AMANTIVM *infelicitate.*

u *Ere roſas, ſegetes æſtate, ſubinde racemos,*
Per'q; hyemem Geniſdona beata legunt.
Flora roſas, meſſem'q; Ceres, Pomona racemos;
Inde ſuas Genius ſponte miniſtrat opes.
At miſerandus amans & frigore triſtis, & æſtu
Vere'q;, & Autumno nil niſi triſte legit.
Hinc amor, inde Venus lacrimas, ſuſpiria, queſtus,
Inde Cupido grauem fundit amaritiem.
Sin quandoq; roſas legit, & legit ipſe hyacinthos,
Per'q; ſuas ſentis, per'q; rubeta legit.

DE ERIDANO.

h *Eliadum è lacrimis Phaethontiadum'q; ſororũ*
Eridanus mœſto ſuccina in amne legit.
E' lacrimis cum Stella ſuis lauit ora, genas'q;,
Stillat & hinc uiolas, afflat & inde roſas.
Electro felix, felix uiolis'q; roſisque
Eridane, è lacrimis ſunt tibi diuitiæ.

AD IOANNEM PARDVM.

n *On arcum meditatur amor, nõ ſpicula Parde,*
Et tela & pharetras occupat ipſe ſitus.
Pro pharetra nudis deus utitur ipſe papillis,
His tincta Idalio ſpicula felle latent.
Vtitur idem oculis in uulnera noſtra ſagittis.
Ex oculis heu heu miſſa ſagitta ferit.
Tu uero quoties felix in amore, papillas
Tractabis, ſis ô ſis memor uſq; tui.

Illic inſidias, illic latitare pharetras,
Letiferumq; illic uirus ineſſe puta,
Cumq; tibi ex oculis mollis ſpirauerit aura,
Et ferro, & flammis pectus inerme peti.
Heu heu non oculis, non me puer iſte papillis
Aut petit, aut urit, uel mea corda ferit.
Me riſu me Stella capit, hic ignis, & arcus,
Hic ſolus noſtro pectore regna tenet.
Nunc ride formoſa, meis nunc ignibus inſta;
Et mea ridendo pectora molle feri.
Molle feri formoſa, trucesq; auerte ſagittas,
Neu ſanguis, neu te funera noſtra iuuent.

AD SYRIANAM.

DIc age dic Syriana, deus quis curet amantes?
Nempe amor. aſt odit quis deus? odit amor.
Odit amor, quoniam ferrum meditatur, & ignes,
Letifera ſpargens ſpicula torta manu.
Curat amor, quod & amplexus, et grata procurat
Oſcula, quod placido gaudia mille toro.
Quis deus hic amor eſt? pacem qui curat & arma,
Et pace in media tela cruenta iacit?
Hæc & acuta iacit, iacit illa retuſa, nec igni
Indita certa fides, hic cremat, ille gelat.
Vrit & hinc flammis torrentibus, inde liquentis
Soluit & in latices, illeq;, & ille dolet.
Talis amor deus eſt. maris hic ueſtigia ſeruat,
Nunc ſæuit, blandis nunc agit ipſe modis.
Nil lætum, nil dulce diu ſinit, aut ſinit ægrum
Inſtabilisq; puer, & puer ipſe deus.

Imperium crudele,ſed indulgentia mitis,
Quin mite imperium,ſed ſine lege puer.
Sed ſine mente deus,procul hinc diſcedat amator.
Solus amor puer eſt,ſola tyrannis amor.

AD AMOREM DEVM.

N Vlla puer ſunt tela tibi,non flexilis arcus,
Deq; tuo nullus uulnere ſanguis abit.
Pax colitur,coliturq; torus,caſtiq; penates,
Et genus & ſoboles,munus id omne tuum.
Tu uincis animos hominum,tu pectora iungis.
Iungis & hinc iuuenes,iungis et inde ſenes.
Non puerile tibi ingenium,aut uariabile numen.
Nec uolucres alæ,nec leuis aura placet.
Sed conſtans,ſed certa fides,concorsq; uoluntas,
Scriptaq; ſub certa fœdera lege probas,
Nec mens cæca tibi eſt,cæco ſeu ſpicula iactu
Moliris,cæcum ſeu meditaris opus.
Omnia certa uides,ſunt omnia nota uidenti.
Nil tibi cum tenebris,nil tibi cum latebris.
Solus amor uidet in tenebris,in luce uagatur,
Solus & ignotas nouit inire uias.
Solus ubi eſt iter in biuio,diſcernit utrunq;.
Nulla illi ignota eſt ſemita.nulla uia.
Perſtat,& infixis alte radicibus hærens
Creſcit,& ipſe ſuas ſedulus auget opes.
Nec uolucreis pennas pernicibus explicat alis,
Sed manet,& ſtabili perſtat ubiq; pede.
Non igitur puer eſt amor,incinctus ue pharetra,
Nec pennas nudus,cæca ue tela quatit.

Sed deus eſt qui corda hominum, qui pectora mulcet,
Et mulcet gratis illaq; & illa modis.
Quiq; puellarum mentes regit, & regit artem,
Et thalami ſanctas ſancit amicitias.
Nam quodcunq; in amore malum quodcunq; moleſtum
De uitijs hominum ſemina certa trahit.
Hinc iuuenes, illinc peccant & utrinq; puellæ,
Vt contra nequeat ſiſtere ſolus amor.
Hinc puer, hinc arcu, facibusq; armatus, & igni.
Et cæcat ſpargit ſpicula cæca manu.
Blande puer, deus ipſe, deus facilisq;, potensq;.
Salue amor, & generis conciliator aue.

DE PALMA Bitontina & Hydruntina.

b Runduſii latis longe uiret ardua terris
Arbor Idumæis uſq; petita locis.
Altera Hydruntinis in ſaltibus æmula Palma.
Illa uirûm referens, hæc muliebre decus.
Non uno creuere ſolo, diſtantibus agris.
Nulla loci facies, nec ſocialis amor.
Permanſit ſine prole diu, ſine fructibus arbor.
Vtraq; frondoſis & ſine fruge comis.
At poſtquam patulos fuderunt brachia ramos,
Cœpere & cœlo liberiore frui.
Frondoſiq; apices ſe conſpexere, uirique
Illa ſui uultus, coniugis ille ſuæ:
Hauſere & blandum uenis ſitientibus ignem,
Optatos fœtus ſponte tulere ſua.
Ornarunt ramos gemmis, (mirabile dictu,)
Impleuere ſuos mille liquente fauos.

Mirum, ſi ex oculis & amor ſua ſpicula iactat?
Et Venus accenſas ſpargit ab ore faces?
Mirum, ſi Eridanus ſi uel regnator aquarum
Rore ſuo noſtras temperat uſq; faces?

DE FESTIS Martinalibus.

M Artinum conuiua ſaturq; & potus adoret,
Hunc nobis ritum Gallia prima dedit.
Hunc patres tenuere, tenent nunc Itala regna.
I' puer, & multo pocula tinge mero.
Diue faue, nunc te colimus, tua templa ueremur,
Et numen felix ducimus eſſe tuum.
Diue aſſis Calabros famuli geminate trientis.
Inſtaurent poſitas fercula crebra dapes.
Numen adeſt, geminas uideo ſplendere lucernas,
Intueor triplici tempora cincta face.
Diue parens Martine ades, & tua pocula uiſe,
Te cyathi, & calices, te tua muſta uocant.
Euge pater, bibit ipſe pater, calicemq; ſupinat.
Quiſquis adeſt cyathos ſumite, adeſte deo.
Dicamus bona uerba, precemur & otia pacis.
Pace penus grauida eſt, uinea pace nitet.
Pace fluunt tua uina pater, tu Gallica ſeda
Prœlia, nam ſeruit Gallia cuncta tibi.
Annuit ipſe deus. pueri noua uina miniſtrent.
Vos mecum alternas continuate uices.

DE VENERE LAVANTE SE
in Eridano, & quieſcente.

l Auerat Eridani liqdis Venus aurea lymphis,
Et feſſam choreis preſſerat alta quies.
Mulcibant myrti dominam flagrante ſub æſtu.
Inuita ſomnos murmur, & aurea leuis.
Aura leuis ſuras furtim nudabat, at illi
In ſomniis uiſus pulcher Adonis erat.
Illius in roſeis figebat rapta labellis
Oſcula, & in tenero bella gerit gremio.
Hos inter luſus ſomno dilapſa figura eſt.
Ah miſeram in lacrimis linquis Adoni deam.
Ipſa querebatur. queſtum ſopor æger acerbat.
Quo fugis? heu quid me clamat Adoni fugis?
Ad gemitum coeunt Nymphæ, miſerantur amantem,
Et formam, & lacrimas adiuuat ipſe ſopor.
Illius in placido ridebat gratia uultu,
Fulgebat niueo pectore rarus honos.
Stillatim ex oculis manabat gutta, genasq;
Signabat tepido flumine gemma fugax.
Hic ut erat Veneri propior Bundenis, ocellis
Admouit onycem, ſicat & ora manu,
Colligit & ſparſas candenti in pectore guttas,
Sed mirata prius pectora ſubriguit.
Exuuijs his læta abijt. Venus excita ſomno
Inter olorinos conſpicienda choros.
Plauſerunt dominæ uolucres, plauſere ſalicta.
Summiſit canas alnus opaca comas.
Ipſa uehebatur cycnis. comitantur euntem
Naides, & nitidos picta Napæa ſinus.
Qua uolitat Dea, funduntur uiolæq; roſæque.
Ridet humus. uario uernat odore nemus.

Ambroſiæ ſtillant riui, Chariteia turba
Fundit opes Hyblæ, fundit Hymete tuas,
At læte uolucres concentibus aera mulcent,
Mulcet amor uolucres, mulcet amor pecudes.
Miſcet amor fluuiosq; ſimul, Nymphasq; lacuſtres
Flumina amant, & amat ruſtica turba Dryas.
Arridet cœlum Veneri, blanditur & aura,
Ac reſides ſyluas ipſe ſuſurrus agit.
At dolet Eridanus Martis memor. heu pater inquit
Armorum, quid te Theſſalis ora tenet?
Strymona quid, Pindumq; colis. ne bellice ceſſa.
In Veneris teneros ſeſſe recurre ſinus.
Tota tua eſt, tibi ſe conſumpſit dea, te meus amnis
Expectat. tibi nunc regia noſtra uacat.
Illa ſequens Mincii ripas diuertit ad antrum,
Vnde ſuas uerſat lubricus amnis aquas.
Hic centum niueæ ducebant fila ſorores,
Oceano nentes candida texta patri.
Accepere deam famulæ. pater ipſe ſeniles
Prætendit greſſus, tectaq; in ampla uocat.
Hic citharæ, cantusq;, et pocula lenis Iacchi.
In luxum & thyaſos tota parata domus.
Nais at interea Bundenis læta per hortos
Errat, & in dextra candidus ardet onyx.
Hunc uidet, hunc ſpectat gelida laſciua ſub umbra.
Et ſibi de lacrimis facta ſuperba placet.
Ecce per aduerſas anguis ſe ſuſtulit herbas,
Sibilus, atq; oculis tetra uenena iacit.
Corruit exanimis Nymphe, mens deſerit artus.
Fuſus onyx, lacrimis huda madeſcit humus.

Da ueniam Venus alma rogat, Venus alma rogantem
Audit, & optatam fert dea mitis opem.
Quaq; liquor maduit, frondeſcit Amaracus illic,
Et grato uiridem flore colorat humum;
Quaq; & onyx, illo candeſcunt lilia prato,
Aemula candori lilia Cypri tuo.
Sparge ſuum florem Veneri formoſa puella,
Nec ſua non Veneri lilia fonde puer.

DE NISEA, & Chariteo.

Ra Terentiolæ myrram flant, pectora nardū
Dulcidiæ ſtacten labra, Liquori tua.
Colligit hæc Niſea ſimul, conſpergit & aura
Ambroſiæ, quam flat crinibus ipſa ſuis.
Pyxide mox parua uiridi circundata myrto
Dedicat, & ponit Cypria diua tibi;
Optat & ut pariter cum coniuge tranſigat annos
Quod Niſea cupit, quod Chariteus amet.

DE VENERE.

Volat è gremio terræ leuis halitus, illum
In rorem uertit noctis amica quies.
E' facie teneræ lenis fluit aura puellæ,
Vertit eam in mentis dulce leuamen amor.
Illius aſperſu mulcentur roſcida prata,
Huius at afflatus pectora feſſa leuat.
E' gremio ſpirant telluris flabra, uiciſſim
Quæq; quieta ferant tempora, quæq; mala.
Quos riſus, quæ det ſuſpiria pectus amantis,
Ipſa eadem facies, utraq; ſigna dabit.

Cur non è terra, ſed de ſpumantibus undis
Nata ſed irato ſit Cytherea mari?
Fluctuat an ſemper miſeri quia pectus amantis?
Aeſtuat & uarijs mens agitata modis?

DE VENERE ET ROSIS.

Pectebat Cytherea comas, madidumq; capillū
Siccabat, Charites carmina lecta canunt.
Ad cantum Satyri properant, ad carmina Nymphæ,
Carmina de tacitis ſæpibus hauſta bibunt.
Hinc aliquis petulans auſus prodire Dionen
Intuitur, docta dum linit ora manu.
Erubuit pudibunda, ruborq; per ora cucurrit,
Occupat & teneras purpura grata genas.
Mox interq; roſas, interq; roſeta refugit,
Delitet, & molles ſpirat ab ore crocos.
Dum ſpirat, funditq; crocos, dum purpura fulget,
Concipit afflatus Dædala terra deæ.
Hinc & purpureum flores traxere colorem,
Quæq; prius candor, purpura facta roſa eſt.
Has legite, his teneræ crines ornate puellæ,
Peſtano niteat lucida rore coma,
Vere roſas, æſtate roſas diffundite diuæ.
Spirent templa roſas, ipſæ & olete roſas.

AD CARBONEM.

Fictilibus ſi cœna placet tibi candide Carbo,
Cœna parata tibi eſt, ruraq; noſtra patent.
Et penus, & uirides horti, genialis & umbra.
Quasq; ſuas pandit Citria ſylua comas.

Vina mihi deprompta & lecta, & grata bibenti
Aurea ſiue probes, ſeu mage nigra placent.
Lenis aquæ, ſimplexq; latex, & fertilis urna.
Certet ut inde merum, pugnet ut inde latex.
Vernarum mihi fida manus tibi nota miniſtret,
Marmaricosq; agitet barbara turba choros.
Fictilibus tibi menſa, abacusq; niteſcet acernus,
Nullus in exterſa non erit æde lepos,
In primis frons læta, & grati ad pocula luſus,
Et culti, & nulla ruſticitate ſales.
Principio grauidis ponentur lecta caniſtris
Quæ tulit autumnus, quæ meus hortus alit.
Roſcida erunt, matura & erunt, & ſole recocta.
Quæq; ſua carpſit Antiniana manu.
Hinc ponetur auis fallaci præda coloni,
Primaq; qui nomen ficus amata dedit.
Pingui iure natet, ſalſaq; immixta ſuilla.
Condiat, & tritum lauta patella piper.
De lanio nihil hic, nihil e caupone morare,
Rura dabunt quicquid noſtra culina coquit.
Altilis inde capus, raptiq; a matre columbi,
Anſer & implumis, & bene paſtus anas.
Poſt tener & lactens, & primis cornibus hœdus,
Quem corno, & ceraſo farſerit apta manus.
Forſitan accedet calloſum tergus & apri,
Aut celeris catuli deuia præda lepus,
Certus at in uerubus fumat iam porcus, obeſo
Et turdo, & merulis, atq; palumbe ſatur.
Cuiq; ſuus præſto ſapor, aut quem cærula limon
Temperet, aut quem dant Punica preſſa liquor.

Seu quem

Seu quem bacca liquat myrti, liquat herba uirentis
Serpylli, aut dulci corna recocta ſapa.
Feltrius accedat tecum, te culta Patulcis,
Illum pro foribus Antniana manet.
Nec deſunt uina, & lances, menſamq; ſecundam
Qui curent, miſſas nec ſine lege dapes.
Nec tibi poſt epulas deerit præceptor amorum.
Ingenio perijt qui miſer ipſe ſuo,
Nec formoſa ſuis quem Cynthia cœpit ocellis
Contactum nullis ante Cupidinibus.
Delia nec laſciua neget tibi carmen, & ille
Qui cupit in gelidis montibus eſſe lapis.
Baſia uel tibi mille dabit, dabit altera mille
Lesbia, quiq; ſenes nullius aſſis habet.
Tu modo linque forum, linque & uadimonia Carbo
Tantiſper, tibi dum ruſtica cœna datur.

AD FORTEM *Teramánum conſolatoria.*

SIc quereris Teramáne, dolor ſic pectora uexat,
Audiat ut queſtus Daunias ora tuos,
Sic miſer erepto ſenſim tabeſcis amico,
Nulla ſit ut lacrimis meta futura tuis.
Pirithoum Theſeus, Patroclum fleuit Achilles,
Sed finem lacrimis fecit uterq; ſuis.
Et mortem Euander nato licet optet adempto,
Inſilijt mœſtos non tamen ipſe rogos.
Nec minus in patriam nato moriente ſuperſtes,
Et caram uoluit Neſtor adire Pylon.
Daunus & extincto crudeli funere Turno,
Solatur nati fata cruenta pater.

Nil adeo durum eſt, quod non ſua molliat ætas,
Et quem mens nequijt, tempora certa leuant.
Adde quod haud lacrimis dignus, ſed laudibus ille ẽ,
Pro patria uoluit quiſquis obire ſua.
Illum uenturis retinentem nomina ſeclis.
Tollet ab obſcura fama perennis humo.
Hac duce Tarpeiam Decius ſe uouit ob arcem,
Coclitis & uirtus hac duce nota fuit.
Hinc duo Scipiadæ, repetito & uulnere fortis
Portius, hinc animæ prodige Paule tuæ.
Mars pater, & defenſa Iouis capitolia magni,
Et ſeruata ſuis Veſta uerenda focis.
Illis Elyſias ſedes tribuere piorum
Certa loca. hic patriæ eſt iura tuentis honor.
Hic honor, hæc loca certa tuo conceſſa Camillo
Pro patria Elyſium cui datur omne nemus.
Hic inter Marſosq; ſuos, priſcumq; Sabellum,
Romanosq; patres, Argolicosq; duces,
Oſtentans decus eximium, ſua uulnera, plauſu
Excipitur, plauſum reddit & omnis ager.
Læta canunt heroes, & alta ſilentia rumpunt,
Fama coronatis celſa uagatur equis.
Quare age nec gratas iuueni depone querelas,
Et lacrimis parcas hunc onerare tuis.
Ille deo fruitur, fatis melioribus uſus,
Felix quem patria fas ſit in urbe coli.
Quemq; coles Teramane, memor patriæq; tuiq;,
Heroem & culta concine culta lyra.

IOANNIS IOVIANI PONTANI ERIDANORVM LIBER II.

ARIADNAM VXOREM MORTVAM ALLOQVITVR.

Quid querere ô Ariadna? tuæ non iuſta querelæ
Cauſa ſubeſt; ſoluit mors ſua iura tori.
Liber ago ſi nullo cauet lex, deſinit eſſe
Peccatum, quare deſine & ipſa queri.
Lex ſtatuit ſibi ius. ceſſat ius lege ſoluta.
Hinc ſunt coniugij libera uincla mei.
Rupit mors laqueos legis. lex morte perempta eſt.
Nulla uiri ratio eſt, uincula nulla tori.
Quid loquor ah demens? ſtant & mea fœdera tecum,
Iunxit amor dextras, fœderis author amor,
Author amor fidei, ſiſtendi & pignoris author.
Trans Styga trans Lethen hic ſua ſigna tenet.
Tu nunc Elyſij fulges per amœna uireti,
Priſcarum & nulli forma ſecunda tua eſt,
Vel tibi ut inuideant, liuor ſi forte beatas
Sollicitet, tibi ſi liuor obeſſe queat.
Hinc patiare licet tantiſper ludere noſtram
Canitiem, fas ſit ficto in amore queri,
Dum nos fata uocent, dum te mihi cara reuiſam,
Elyſiusq; iterum uincula nectat Hymen.
Nec mora longa quidem quanq̃ breuis ipſa moleſta eſt,

Iam uenio, cupidos o mea pande ſinus,
Et thalamos formoſa para, dulciſq; Hymenæos.
Iam propero, ſolitos ſterne Ariadna toros.
Nec tamen ignoro quæ ſint ſuſpiria amantum,
Expectata tamen gaudia longa manent.
Durat amor, cuicunq; diu ſuſpiria durant,
Gliſcit & in uero ſemper amore timor.
Quiſquis amat, timet ipſe quidem, timor auget amorē,
Auctus in immenſum gaudia tollit amor.
Et patiare igitur feſſam miſerata ſenectam
Ludere me gelidi florida ad arua Padi.
Ludere me placidos Sebethi ad fluminis hortos,
Et canere, ad citrios Lucida Nympha ueni.
Et meditare nouos iterato fœdere ſomnos,
Quæq; uirum deceant gaudia, quæq; ſenem.
Felices ſomnos, cumulataq; gaudia lecti,
Illa uel Elyſijs cognita ſola toris.
Te docet Euadne, coniux docet acris Vlyſſi,
Inq; uiri recubans Laodomeia ſinu.
Immemor hic Troiæ, geſtiq; ad pergama belli
Optatæ fruitur coniugis ore ſuæ.
Illa memor luctus, memor & conſortis adempti,
Delitijs penſat damna priora nouis.
Hi cito nos erimus (nulla eſt nam longa ſenectus)
Ipſa eris in noſtro Laodomeia ſinu.
Pace tua interea Sebethi ad flumina cantem,
Saltet & ad numeros Stella decora meos.
Pace tua Eridani recinant ad flumen olores,
Cantet olorinos Stella ſecuta modos.
Stella ſinu latices fundit, dum ſydera fulgent.

E quibus in cœlo flumina larga fluunt,
Stella faces acuit, ſol dum tenet edita mundi,
Huius et ex oculis lucida candet humus.
Hanc Charites comitantur, amor comitatur, & illã
Eridanus flammam hinc, inde miniſtrat aquas.
Huic quoq; tantiſper ſpatium concede iocandi,
Elyſius dum nos conciliarit Hymen.
Hæc mora parua quidem, mortem poſt cũcta perennãt,
Atq; ſub æterna conditione manent.

PVERVM ALLOQVITVR *Faculam nocturnam præferentem.*

Pone puer faculam, nil eſt opus indice flamma,
Stella mihi fax eſt, qua duce flamma micat.
Stella mihi in tenebris lux eſt, in luce diurna
Stella mihi ſpeculum, Stella & imago mea eſt.
Quiq; meas curas, qui ſcire incendia poſcis,
Illius ex oculis ſingula noſce potes.
Illius ex oculis tibi noſtra liquebit imago,
Quæq; premant curæ, quoq; et ab igne cremer.
Aëra trahit magnes, rapiunt & ſydera nubes,
Stella trahit ſenſus, cordáq; noſtra rapit.
Quiſquis ades, ſtellamq; uides, mea pectora cerne:
In ſpeculo, ſpeculum pectoris illa mei eſt.
Illa meos magnes ſenſus rapit. illa dolorum,
Illa uoluptatis fertilis aura meæ.
Illa meum ſydus, ſeu Sol, ſeu luna, Venus'ue,
Lucifer illa mihi eſt, ueſper & illa meus.
Heu heu non ueſper, non eſt mihi lucifer illa,
Non ſydus, non Sol, luna nec illa mihi eſt.

Stella mihi tenebræ, Stella eſt mihi triſtis Orion.
Eſt nox cum nimbis, eſt ſine luce dies.
Quiſquis amas age temne fidem, neu crede puellis,
Deficiet medio Sol tibi nanq; die.

DE VENERE.

INſignibat acu, digitum Venus aurea punxit.
Dum tenuis telas pingit Adoni tibi.
Effluit è punctu ſubitus cruor. hic dea primum
Palluit, & uiſo penè cruore cadit.
Mox abit in lacrimas timor & dolor, effluit imber
E' lacrimis, lacrimæ pectus, & ora rigant,
Miſcet & his amor ipſe ſuas, admotus & ori
Maternos fletus matre fouente leuat.
In pharetram tepidus cadit imber, acutaq; tingit
Spicula, tum irato cœpit ab ore Venus.
Nil præter lacrimas ueſtro de uulnere manet,
Tela inimica homini, tela dolenda deo.
Sint uobis comites timor, & dolor, eia age tela
Ferte uiris lacrimas, tædia ferte deis.

DE VENERE, ET AMORE.

NE fle, ne mihi care oculos corrumpe, tuisque
Deſine de lacrimis ſollicitare meas.
Me miſeram, qui ſingultus? complectere matrem,
Colla foue, inq; meo feſſe quieſce ſinu.
Belle puer, qui nam lacrimas dolor excit? ubi arcus,
Ah miſeram, in pharetra ſpicula nulla manent.
Dic age dum, neu ſinguli, neu pectora rumpe,
Quæ rogo, quæ inſidiæ? cuius & iſte dolus?

Heu mater nato indulgens, mihi Deianilla
Mutua quæ dederam, reddere tela negat.
Hæc arcum tenditq; manu, ſtringitq; ſagittas,
Ipſa graui dextra ſpicula noſtra iacit.
Singultus age coge puer, lacrimaſq; coerce,
Spicula quò redeant ſub tua iura dabo.
Hanc auram cape nate. oculos hac Deianilla
Affla, & Acidalio tinge liquore genas.
Deq; oculis, deq; ipſa genis dic tendat ut arcum.
Deq; oculis iaciat ſpicula, deq; genis.
Arma tibi puero reddat, ſit & aura uel arcus,
Vel pharetra, aſt ipſi ſpicula ſint oculi.

AD STELLAM.

u Na, eademq; faces in me ſuccendis, & una
Atq; eadem glacie pectora noſtra gelas.
Corda rigent, oculos quoties auertis iniquos,
Occupat & ſubitum pectora noſtra gelu.
Vrimur, atq; imis feruent incendia uenis,
Spirat ut ex oculis aura ſecunda tuis.
Hæc flammas, hæc ipſa faces diuentilat aura.
Iam uideo in flammas pectora abire mea.
Verte oculos, age funde gelu, glaciemq; niueſque.
Fax glacie ac niuibus flamma abolenda gelu eſt.

AD STELLAM.

s Aepe mihi ex oculis auram flatuſq; ſecundos
Promittisq; meæ tempora fauſta rati.
Sæpe ſupercilijs portum, fidoſq; receſſus,
Ira ſit ut placido nulla timenda mari.

Cur ó cur Boreas, unaq; nigerrimus auſter
Eripiunt portus, littoraq; ipſa mihi?
Aeris hoc uitium, uitium commune puellis.
Illi incerta fides, his fugitiuus amor.

AD CITHAROEDOS.

q Viq; lyrã, chordaſq; lyræ, qui carmina neruis
Aptatis, dulces & datis ore ſonos,
Neu numeris, neu uos digitis, neu fidite plectris,
Et numeri, & digiti, plectraq; murmur erunt.
Dum ridet, dum Stella canit, blandumq; iocatur,
Hanc auram, hos uobis conciliate modos.
Hac numeros, hac & digitos, hac plectra ſub aura
Mulcete, hæc ueſtrum temperet aura melos.

AD THELESINAM DE PVDORE.

e Rubuit Theleſina, pudorq; per ora cucurrit.
Et tinxit roſeas purpura fuſa genas.
Ipſe pudor deus eſt, ſiquis deus inter amantes.
Ipſe pudor formæ iuraq;, uimq; tenet.
Ipſe uenuſtatem tribuit pudor, ipſe decorem
Conciliat, gratos temperat ipſe modos.
Ipſe ſibi pretium formæ tulit, & decus omne.
Venalis ſpecies manat pudore ſuo eſt.
Hunc igitur Theleſina cole, hic colat intima mentis.
Hic tantum formæ det ſua iura deus.

AD PVELLAS.

d esinite o' teneræ crines ornare puellæ,
Deſinite o' pexas arte ligare comas.
Diffluat ipſe uagus circum ſua tempora crinis,
Diffluat & mollis per ſua colla coma.
Deſinite & teneris cultum adiecſſe labellis,
Laſciuosq; oculis quærere ab arte modos.
Ornatus teneris hic ſit Thelesina labellis,
Non niſi grata tuo uerba ut ab ore fluant.
Hic comptus placidis Venerilla accedat ocellis,
Gratia ut obtutu ſit comes uſq; tuo.
Vis faciem, uis ora ſimul compſiſſe Teriuna,
Suſpira, quoties obuius ibit amans.

AD DEIANILLAM.

b Aſia cum ſtrictis offers mihi clauſa labellis,
Deq; tuo nullus ſpiritus ore uenit,
Neſcio quid tum triſte animum ſubit, ipſaq; noſtro
Frigeſcunt tacito baſia in ore ſitu.
At cum rapta ſonant mordacibus oſcula labris,
Mixtus & alterno ſpiritus ore coit,
Meq; color, meq; & ſenſus, animusq; relinquunt,
Inq; tuo iaceo languidus ipſe ſinu.
At tu cum dederis mihi ſuauia, conſere linguam
Inter labra, meo ſemper & ore foue.
Ne pateant animo egreſſus, ne frigida lingua
Torpeat, ipſe tuo deficiamq; ſinu.

AD AMANTES.

n E Venere in choreis poſthac quæratis amantes.
Liquit amor choreas, liquit & ipſa Venus.
In templis Venerem, in templis quæratis amorem,
Templa Venus ſequitur, templa frequentat amor.
Hic læua, at dextra hæc aſtat tibi Chloris ad aram.
Ex oculisq; parant tela faceſq; tuis.
Altera candentem ſuccendit lampada, quali
Vrat & ipſa homines, urat & ipſa deos.
Alter & hamatas ſtruat ære rigente ſagittas,
Inſidiasq; deûm, perniciemq; hominum.
A templis moneo iuuenes arcete puellam,
Præda iuuat, Chloris præda petenda Ioui eſt.
Hei mihi quid monui, templis diſcedite amantes.
En agitat cupidos Chloris in arma deos.
Dum certant, ego te ſolus ſpectemq;, fruarq;,
Surripiam labris oſcula operta tuis.
Dum pugnant, latus uſq; tuum formoſa tuebor,
Smmoueamq; homines, ſummoueamq; Deos.
Aut amor ipſe ſuis potius te contegat alis,
Inuideat formæ nequa puella tuæ.

AD ARETHVSAM.

i Nnueras, meminiq; oculis Arethuſa uocabas,
Ex oculisq; animi pignora certa dabas.
Nunc renuis male ſana, ſenemq; grauaris amantem,
Non è flore ſeges, pomaq; lecta iuuant,
Sed matura iuuant. dos eſt hæc certa ſenectæ,
Flos breuis eſt, fructus aura ſenilis alit.
Aura ſenis genialè bonum, & ſine lite uoluptas.
Illecebris iuuenum fraus adoperta latet.

Tu modo parce ſeni, moueatq; Aurora ſenili
Iuncta toro, thalamus læta puella ſenis.

AD THELESINAM.

e T faciem Theleſina cole, & cole dia capillum,
Et cole florentis arte decente genas.
Et pectus formoſa cole, inſignemq; papillam,
Planta quoq; extremi ſit tibi culta pedis.
Quæ niſi culta iuuant? culti laudantur agelli,
Gemma quoq; in digitis non niſi culta placet.
Et cultu lætatur honos, & gloria cultu,
Nec niſi de cultu laus ſua cuiq; uenit.
Templa placent ſuperis multo quæ compta paratu.
Ornatum præ ſe ſydera & ipſa ferunt.
Ruſtica ſimplicitas ſibi ſit. tu lux mea cultum
Vſq; foue, & formæ ſedula confer opem.

AD AMBROSIAM.

r Parſiſti Ambroſia Ambroſiam p labra, meisq;
Suxiſti e labris Ambroſia Ambroſiam.
Suauia tunc etenim ſunt ſuauia, mutua cum ſunt,
Et dant, & capiunt mutua qui faciunt.
Ambroſiam diffunde, dedi cum baſia, ſuge
Cum capis alternis Ambroſia Ambroſiam.
Suauia ſic & erunt tibi baſia noſtra, mihiq;
Et tua, & Ambroſia ſtillet uterq; ſua.

AD P. Summontium Virum elegantiſſimum.

s Vmmonti dum culta probas, inculta Neæra
Te capit, illaqueans ſimplicitate ſua.
Tantum pexa coma, fuſuſq; ſine arte capillus,
Quem tenui textu linea uitta tegit.
Per faciem candor, natiuáq; purpura fulget.
Arte uacant comptus oris, & arte genæ.
Mundities ſine lege quidem, ſine lege nitela,
Cura ſed ipſa decens, non operoſa tamen.
Nil petum, aut petulans oculis, inceſſus honeſtus,
Et nulla tinctus ruſticitate pudor.
Frons læta, & facilis geſtus, riſuſq; ſereni,
Condit & urbanus ſingula uerba lepos.
Nil ex arte tamen, licet hæc ex arte profecta
Cuncta putes, creſcit ſimplicitate decor.
Qui te Petre capit. capiunt ſine labe papillæ.
Quas ueſtit tenui faſcia linteolo.
Et tu culta probas? rudis & male doctus amator.
Qui damnes id quod cara Neæra probet.
Qui damnes quod amas? tu cultum deſere, ne te
Deſerat incultis culta Neæra modis.

DE MARINO Tomacello.

n Oſtra Tomacellus legeret cum carmina riſit,
Atq; ait, o' quantum deſipit iſte ſenex.
Quid tibi cum Eridano, quid cum Bůdenide lympha,
Quodq; & amor liquido ſucina in amne legit.
Audit amor, ridetq; uirum, miſſáq; ſagitta
Arnus & hæc in te ſpicula torquet, ait.
Arnus ait charioſe ſenex tuus hæc tibi iactat.
Arnus, nequitiæ conſcius ipſe tuæ.

Ecquid amas male ſane ſenex? cumq; Arnide lympha
Quid tibi? num noſtro hæc nequior Eridano?

AD FRANCISCVM AELIVM.

N Qon Aeli me longã qdẽ grauat ipſa ſenectus,
Sed quod abeſt heu tot millibus Eridanus.
Ille meos ignis leuat, & mea uulnera ſanat.
Heu qui ſanet, abeſt, qui leuet, ille & abeſt.
Fundite Pierides nimbum, qui diluat ignes.
Stella uel è cœlo quæ medearis ades.

ERIDANVS Phaëthontem conſolatur.

A Mbuſtum Phaethonta rotis ſolaribus, auræ
Exceptum fluuijs deſtituere uadis.
Suſcipit Eridanus, fotumq; liquentibus undis.
Solatur denſis clauſus arundinibus.
Parce precor Phaëthon lacrimis, tua uulnera ſenſit
Saturnus, ſummi pulſus ab arce poli.
Cuiq; ſuis ſtant fata locis, mihi uoluitur amnis,
Amnis inexhauſtis non rediturus aquis.
Terra tibi eſt genitrix. cœlum tamen inde petiſti,
Ipſe docet caſus, quid ferat hora ſequens,
Expertus patrium decus, ingratusq; parenti.
Cede polo, & tenebris qua potes uſq; late.
Tutius in paruo uiues lare. ſors mihi in amne eſt,
Et tamen à nimbis, à pluuijsq; petor.
Optaſti currus patrios, excuſſus ab illis
Vix noſtris tutus ſedibus hoſpes ades.
Qui ruit ex alto, præceps ruit. ima ruina
Nulla eſt. è ſummo qui cadit, ille cadit.

Te caſus, te flamma docent, quid iure timendum
Auxilium noſtris qui petis uſtus aquis.
Hoſpitio læti accipimus, dabiturq; quod optas.
Quicquid opis noſtræ eſt, ſub tua uota uenit.
Talibus Eridanus gemitus hic ſubſtulit heros,
Oráq; fluminco torrida rore lauat.
Mi genus exitio fuit, incertiq; parentes.
Me ſtudium famæ traxit in excidium.
Exul agor cœlo pulſus, patriſq; quadrigis,
Eijcit & tellus, uſtaq; pellit aqua.
Soláq; in Eridano ſuperat ſpes. hæc ubi dixit,
Illius madidos concidit ante pedes.
Sulleuat hunc genitor, ſolioq; imponit aeterno,
Atq; hos cæruleo mouit ab ore ſonos.
Eſt mihi nata tuis amnis comes. hanc tibi trado
O phaethon, noſtræ pignora certa domus.
Vix hæc, cum teneris circum comitata puellis
Prodit de thalamis Eridanea patris.
Affuit & formoſus Hymen, cecinitq; hymenæos,
Omnis & ad thalamos turba uocata coit.
His phaethon felix tedis regnauit ad amnem,
Et iunxit ſocero ſceptra ſuperba ſuo.
Nunc alto poſitus ſolio, nunc preſſus ad imum
Fortunæ inſtabiles edocet eſſe uices.
Nos quoq; fatorum leges per utrunq; ſecuti
Solamur cantu tempora noſtra ſenes.
Hinc amor inde Venus mulcent dulciſſime Carbo
Vt mihi ſint ſenij tædia nulla mei.
Stella mihi ſolamen adeſt, mihi molle leuamen
Eridanus, niueas dum canit inter aues.

Ipſe canit, retinent cycni, iuuat aura canentis,
Hos inter cantus en mea nympha uenit.
Amplexuq; ſenem dignatur, & oſcula iungit,
Et noſtra in tenero collocat ora ſinu.
Exitus hic uitæ, poſt bella, grauiſq; labores
Siue ſenecta leuis, ſeu iuuenilis amor.

DE ERIDANEA, *Paſquale, & Stella.*

INter frondoſas ſalicum requieuerat umbras
Capta uiri illecebris Eridanea ſui,
Ipſa ſuo crinem domino pectebat, eburnis
Componens digitis, marmoreaq; manu.
Candida fluminei mirantur brachia cycni,
Miratur niueum populus alba decus.
Blanditur dominis littus, blanditur & unda,
Vernaq; odoratis aura ſtrepens folijs.
Mincius ex alia, uiridem recubabat ad alnum
Paſquale in tenero ludit amata ſinu.
Ipſa parat ſertumq; ſibi, ſertumq; marito,
Serta ſimul uiolis, pictaq; ſerta roſis.
Illi Naiades, fuſæq; per arua Napeæ
Selectos flores, lilia cana ferunt.
Comit nympha uirum, comit uir, & ipſe maritam
Ludit & alterno nuptaq;, uirq; ſinu.
Luſibus his, dum ſpectat amor, dum mater amoris,
Ipſe & amor plaudit, plaudit & ipſa Venus.
Ecce procul deuecta Pado, Nereidas inter
Stella micat, radijs Stella coruſca ſuis.
Qualis mane nouum ſurgens Cytherea ſub ortum
Inter clara deum ſydera prima nitet.

Paſyale aſſurgit dominæ, coniuncta marito
Excipit in medijs Eridanea choris.
Læta canunt Cycni, fundit Venus aurea rorem,
Ambroſiæ Cyprius ſtillat ab axe liquor.
Immixtus Nymphis, interq; heroidas errat,
Blandus amor, blandis ludit & ipſe modis.
Mox ridens, quod cantet habet uates meus, inquit.
Telaq; de pharetra ſeligit ipſe truci.
Altera, quis menti uulnus meditetur amarum,
Altera quis ſenſus in ſua uota trahat.
Excuſſitq; ualens. hæſere haſtilia. cæcum
Mens hauſit telum ſenſus & ipſe labat.
Arſiſti Phaëthon flammis ambuſtus anhelis,
Me tacitæ flammæ, cæcus & ignis edit.
Vrimur heu miſeri; calidoq; in pectore feruet
Ignis edax. in me ſæuit acerba lues.
Quid queror ah demens. cæco nutrimur ab æſtu.
Nutrimur flammis, tectus & ignis alit.
Vita mihi fax eſt, uenti ſpirate frequentes,
Veſcimur en facibus, uiuimus & zephyris.

AD HYERONYMVM BORGIVM

Poetam elegantiſſimum.

Triſium Borgi domus eſt tua, quam rigat amnis
Siris in Herculeis aduena littoribus.
Hic conſedit auus, terra deuectus Ibera,
Quem procul à patria Martis abegit amor.
Te nec bella iuuant, nec te iuuat æreus enſis,
Parta nec hoſtili præda cruore placet.

Otia Muſarum

Otia Muſarum ſequeris, dulcisq; receſſus,
Proq; tuba colitur tibia blanda tibi,
Quin & amas, carmenq; tibi iuuenile probatur,
Delia & ipſa tuo ſemper in ore ſonat.
Nec non Eridanus, & opaca Mincius umbra,
Eridanusq; tibi, Stellaq; noſtra placet.
Quæ num frondoſis longe pulcherrima ripis
Læta Padi ad ueteres ludit amans ſalices.
Immemor ah quid Stella ſenis, quid ludis ad amnē?
Præda futura tuis credula fluminibus.
Credis Naidibus, credis te Stella Napæis?
Iſta tibi inuideant lumina Naiades.
Inuideant pictæ (fallax heu turba) Napeæ
Inter formoſas hei mei nulla fides.
Nulla fides fluuijs. rapuere & flumina nuptas.
Tuta nec eſt ullis, hei mihi, forma locis.
Eſt tibi Paſyale, ſimul Eridanea cauenda.
Inuidia heu nullis parat amicitijs.
Tuta manes formoſa domi, ſed parce feneſtris.
Ad crinem cauſas ipſa feneſtra facit.
Parce & porticibus, templis quoq; parce dicatis.
Rara fides templis, raraq; porticibus.
Quid timeam ignoro. timeo tamen, & decor ipſe
Rarus ab inſidijs tutior eſſe nequit.
Me cycni terrent plumæ, meq; aureus imber,
Sub terris aditus & ſibi fecit amor.
Tu uero ſecura domi ſolabere fuſo,
Et curas animi candida mente leua.
Non prodit thalamus Aurora abſente marito,
Inter & ancillas penſa, columq; trahit,

Expectatq; ſenem redeuntem ad munera lecti,
Exemplum certi cautæ puella tori.
Hæc Borgi dum noſtra legis, dum carmen amorum
Facullam teneas eſſe in amore fidem.
Quicquid amas, fruere, inq; diē, neu differ in annos
Ni matura legis, poſt modo poma cadunt.

POMONAM ALLOQVITVR.

Dic age, dic Pomona (tuis ſic ſemper in hortis
Præniteant ramis pendula poma ſuis,)
Dic age, dic, cultis errat dum Stella roſetis,
Dum carpit uiolas, dum legit ipſa roſas.
Qualis per flores, & per uernantia culta
Viſa tibi, quales ore referre deas?
Talis per flores, qualis per ſydera fulget
Lucifer, eois dum micat ortus aquis.
Lilia nudatæ uincunt candore papillæ,
Puniceaſq; genis purpura fuſa roſas.
Qualis Acidalij Cytherea uagatur in hortis,
Textile dum capiti nectit Adoni tuo.
Marmoreum digiti referunt candore nitorem,
Quaq; mouet greſſus, florida ridet humus.
Peſtanumq; per ora fragrat decus, inter odores,
Fundit & ipſa ſuos, Ambroſiaſq; ſuas,
Et quoties teneræ ſaliunt de ueſte papillæ,
Spirat odorato mollior aura ſinu.
Illius ex oculis Zephyri mulcentur, & aer
Fundit ab afflatu gaudia læta ſuo.
Talis erat, cultis errat dum Stella roſetis,
Stella tuis uates nobilitata iocis.

Quam Venerem dicas, unum ni diſtet, ocellis
Stella gerit Charites, Cypris agit comites.
Quis nunc teſte dea noſtros incuſet amores?
Seu uir, ſeu ſeram fœmina canitiem?
Felix canities, cuius requieſcit in ulnis
Siue Venus, ſimilis ſiue puella Deæ.
Noſtra Tomacellus damnet nunc carmina? damnet
Eridanum, & ſocias increpet Heliades,
Necte puer myrtum, myrtoq; interſere rorem.
Ornet amatorem picta corona ſenem.
Deducantq; ſenem iuuenes, mihi fœmina plaudat,
Digne ſenex ſtellis, digne fauore poli.

DE PATVLCI, ET NIVANO.

Feſſa ſub Heſperidum ramis formoſa Patulcis
Ducebat ſomnos, & grauis æſtus erat.
Spirabant Zephyri, zephyris ſtrepit aurea ſylua.
Sylua ciet ſomnos, & ſopor ipſe iuuat.
Ecce Niuanus adeſt, non expectatus amator,
Dum puer in uolucres retia tenta parat.
Exilit hæc ſomno, puerumq; amplexa locauit
Blanda toro, blandis perfruiturq; iocis.
Decipit heu fallax ſpex, & fruſtratur amanteis,
Sæpe in amore tamen ſors ſua cuiq; fauet.
Sortis amor comes eſt, ſors & comitatur amorem,
Quiſquis amas (ſorti credite) compos eris.
Aurum multa poteſt, multum lacrimantia uerba.
Præualet hæc ipſis & pretio, & lacrimis.
Temporis hæc ſpatio gaudet. uos tempora læti
Expectate, ſuo tempore læta uenit.

Sorte ſua bello reges potiuntur, opimis
Victorum uictor gaudet & exuuijs.
Sorte triumphat amor, ſortem ueneremur amantes.
Ipſa ſeni & cupido candida diua faue.
Quanquam Stella mihi ſors eſt, tua certa uoluntas,
Hæc ſpes, hæc tempus, hæc ſine fraude fides.
Nobis Eridanus. nobis & Mincius umbra,
Blanditurq; ſuis Paſyalea uadis.
Sors igitur nobis, ſit mutuus ardor amandi,
Mutua ſors, certa ſimus uterq; fide.
Tempora qui ſpectant, amittunt tempora, diues
Temporis eſt, nullum qui ſinit ire diem.
Nulla dies ſine amore fluat, nox occupet umbras
Delicijs, luces occupat ipſa dies.
Nox lucem, tenebras pellat lux inter amandum,
Vita breuis. profert tempora lætus amans.
Viuit, amat quicunq; ſuoq; potitur amore.
Non uiuit, fructu quiſquis amoris eget.

DE SEBETHO.

C Antabat uacuus curis Sebethus ad amnem
Si uacuum ſineret perfidioſus amor.
Ipſa ueni ad ſalices, & opacæ umbracula uitis.
Ipſa ueni ad noſtros culta Labulla modos.
En hic cæruleæ ſaliunt per littora nymphæ,
Ludit & ad fontes picta Napæa meos.
Culta Labulla ueni. ſunt hic tibi ſerta parata,
Nexa ſimul calthis, iuncta ſimul uiolis.
Lilia ſeruantur canis prælata pruinis,
Quæq; meis iactat ſe Melilotos agris,

Fragaq; ſeruantur ſummo mihi lecta Veſeuo,
Fraga Maroneis mane petita iugis.
Sunt etiam geminæ frondoſa in uitæ cicadæ,
Ceſſerit his cantu uel Philomela ſuo.
Hæ tibi munus erunt, & erunt tua munera ranæ,
Quæ mecum ad ſalices carmina culta canunt.
En audi, ad ſalices formoſa Labulla uenito,
Dum canimus, uolucres duc age & ipſa choros.
En ſternunt niueæ muſcoſa cubilia nymphæ,
O' ros in pratis ipſa futura meis.
Talibus ille ſuis in caſſum clamat ab antris,
In caſſum ad ſalices murmura uana iacit,
Non mihi ad Eridanum, mihi non ad Mincida ripá,
Non opus ad ſalices lucida nympha ueni.
Nil opus eſt cantu, nec picti munere ſerti,
Nec quæ de ramis rauca cicada canit.
Tantum opus obſequijs. ſponte en mihi candida fulget
In thalamis, noſtro Stella coruſcat toro,
Sponte meo cubat ipſa ſinu, mihi plaudat ouanti
Ipſe amor, è curru plaudat & ipſa Venus.

AD MATRONAM.

Qvid rides matrona? ſenē quid temnis amantē?
Quiſquis amat, nulla eſt conditione ſenex.
Quiſquis amat, iuuenem par eſt matrona uocare.
At qui nullus amat, iure ſit ille ſenex.
Tempus habet metas, & conſtat tempus ab annis,
Et peragunt annos ſydera cuncta ſuos.
Solus amor neſcit tempus, nec ſubiacet annis,
Aeuo ſed fruitur, perpetuusq; manet.

Quid mihi nunc annos obiectas, quid ue ſenectam?
Nullus amor fines terminat ipſe ſuos.
Te matrona decet metiri tempora, quam nec
Vllus amat, nec ſcis præter amare merum,
f Errũ Hebrus, ferrũ Tibris colit acer, & ingens
Euphrates, ferrum Rhenus & Iſter amant.
At pace Eridanus gaudet ſtudioſus amantum,
Et thalami, & pacis munia lenis obit.
Eridano pia uota pij reddamus amantes.
Fumet odoratis ara uerenda focis.
Tu uero mea lux (etenim tibi cultus amoris
Tantus ineſt) aris debita ſolue ſacris.
Eridano benedic detectis compta papillis,
Compta ſinu, pexis non ſine lege comis.
Mox Genio datura, faceſq́; incende Sabæas,
Et mihi delicias nocte ineunte para.

AVRAS ALLOQVITVR.

d Icite felices auræ, Bundenidis undæ
Quæ colitis ripas, quæq; & amœna Padi.
Dicite, frondenteis quid agat meus ignis ad alnos?
Aut quid ad Argentæ mœnia littoreæ?
An memor abſenteis, tacitos ſuſpirat amores?
Et uetus eſt illi uulnus, ut ante nouum?
Rara quidem uirtus, conſtans amor. hoc tibi nomen
Stella dedit, ſtabilis ꝙ tua cura manet.
Scilicet & memor es tantorum grata bonorum,
Quæ tibi noſter amor munera multa dedit.
Præſentemq́; ſenem faciunt tibi munera noſtra,
Quodq́; & amor iubeat, gratia & ipſa ſimul.

Heu heu, nec ſtrepitis frondes, auræq; ſiletis,
Et mutæ in curſu conticuiſtis aquæ.
Nil mihi reſponſant auræ, triſtesq; fileſcunt.
Criminis eſt taciti conſcius ipſe pudor.
Immemor ah cur Stella ſenis, cur ludis ad alnos
Argentæ immemorem munera te faciunt.
Scilicet eſt pretioſus amor, uenalis amantum
Spes. & in ambiguo uicta fides pretio.
Immemor ah ueteris, capitur mercede recenti,
Quæq; puella nouis ſubdita muneribus.
Venalis ſpecies, pretioſa eſt forma, decorq;.
Nimirum pretio quæq; puella ſubeſt.
Venditur en auro cœlum, uenduntur & aſtra,
Stellaq; noſtra nouo munere capta uenit.
Vendit amor merceſq; ſuas mercator auarus,
Inſtitor & fallax, ales & ipſe rapax.
Ite redite auræ, meaq; hæc maledicta referte,
Veniſti pretio capta puella ſenis.
Veniſti & iuuenis. iuueni uetus ipſa rependes
Mox pretium. has pœnas da leuitatis anus.
Hæc ſors eſt in amore, & ſunt hæc mutua amoris,
Quæ uendit iuuenis, poſt emit ipſa ſenex.

DE STELLA.

Funditat e cœlo radios latonia Phœbe.
Quis teneros fœtus, floridaq; arua rigat.
Funditat & radios Phœbus, quibus omnia luſtrat,
Calfacit & flammis quæq; creata ſuis.
Stella mihi ſol eſt, eadem mihi roſcida luna,
Hinc fouet & flammis, irrigat hinc & aquis.

Stella eadem ferit ex oculis, oculisq; medetur,
Hæc mihi & hoſtis amor, hæc & amica Venus.

DE STELLA.

QValis flauentes Zephyrus permulcet ariſtas,
Syrius ardenti dum coquit aura face.
Qualis languentes liquidus ros excitat herbas,
Dum fremit horrenti feruidus ore leo,
Talis & ærumnas riſu fugat, & leuat æſtus
Stella meos, riſu Stella iocoſa ſuo.
Huius enim riſus mihi ros eſt, huius ab ore
Aura uenit, Zephyris lenior ipſa ſuis.
Aura faue, foueasq; ſenem, Zephyriq; fauete,
Et foueant riſus Stella benigna tui.

AMANTES ESSE MISEROS.

SOl hyemes, ſol æſtates moderatur, & idem
Tempus agit noctis, tempora lucis agit.
Talis amor, rixas idem, pacemq; procurat.
Idem lætitiam, triſtitiamq; mouet.
Sol æſtus, ſol & glaciem, tenebrasq; diemq;,
Diuerſo tamen hæc tempore cuncta facit.
Aſt turbas, requiemq; ſimul, lacrimasq;, iocumq;
Miſcet amor, nullo tempore certa gerens.
Semper enim uariat dubius, ſemperq; uacillat.
Quam miſer eſt omni tempore quiſquis amat.

DE THELESINA, ET Puderico.

ECce uenit Thelesina. Venus comitatur, amorq;
Parce puer pharetræ, tu dea parce faci.

Ipſa feri Theleſina oculis.nos parate telis.
  Ipſa oculis iacias tela,faceſq; tuis.
En & adeſt Pudericus,amor ne ſtringe ſagittas,
  Conde Venus faculas,tu Theleſina feri.
Prima quidem ſint tela oculi,quis corda ſagittes,
  Et dicas amor hæc tela cruenta iacit.
Altera tela faces,riſus ſit Cypridis arma,
  Riſus amatoris uincula certa tui.
Hæc ubi,dic ueneri,dicas Theleſina & amori,
  Hic meus eſt,telo concidit iſte meo.
Arte mea curandus & eſt.mox pallia dextra
  Reijce,& ornatos candida pande ſinus.
Ac rurſum formoſa oculis,riſuq; ferito.
  Qualis Achillea plaga iterata manu.
Namq; & amor geminata facit dum uulnera,ſanat.
  Vt ſanes,iterum bella puella feri.
Nequa tamen ueteris plagæ ſit forte cicatrix,
  Hanc line mox linguæ blanda liquore tuæ.
Oſcula neu ceſſent etiam geminata,ſuperbit,
Quæ dare cum poſſit plurima,pauca negat.

AD MARCVM Antonium Sabellicum
ſcriptorem hiſtoriarum.

D Vm Venetũ hiſtorias,dũ bella Sabellice narras,
  Et ſcriptis ornas tempora noſtra tuis,
Dum memoras tot geſta uirũm terraq;,mariq;,
  Aſſonat & plauſu terra,ſalumq; tibi,
Interea nos fata grauant,ſors improba uexat,
  Decidit eq; ſuo noſtra ſenecta gradu.

Non iacet ipſa tamen, caſu nec territa tanto
  Mens mea, nec uarijs corruit icta malis.
Nec fortes fortuna premit, quin erigit, & me
  Tollit humo, quoties ſæuior ipſa furit,
Orbauit nato, carisq; nepotibus, at non
  Orbauit mentis robore, non animi,
Orbauit genero, non mente, aut corde. probatur
  Igne aurum. uitium decoquit ipſe focus.
Amiſi geminos terrarum lumina Reges,
  In quibus heu patrium ius mihi penè fuit.
Amiſi ſociamq; domus, dominamq; cubilis,
  Partem animæ, maior pars erat illa mei.
Non me diſcuſſit belli tremor, Alpibus acta
  Tempeſtas, non me Gallicus ille furor.
Vnde meis partus ſtudijs honor & decus, heu heu
  Eripitur, primus, & ſine labe locus.
Non tamen infracti'ue animi, deiecta'ue uirtus
  Concidit, aut ceſſit qui fuit ante uigor.
Stant & opes animi ualidæ. ridemus iniquas
  Fortunæ inſidias, inſtabilisq; uices.
Vtendum ingenio. nitendum pectore, mente
  præſtandum, ne ſors ſæua nocere queat.
Quin & ſi noceat, pulſanda iniuria, nullus
  Sponte ruat. miſer eſt qui ruit ipſe uolens.
Quin etiam duros caſus, inopemq; ſenectam
  Solamur cantu, Pieridumq; modis,
Et nunc Sebethi gelidos ſpectamus ad amnes
  Hinc illinc ſocias ludere Naiadas,
Et nunc Lucrini madidas de fonte puellas
  Ad ſpeculum flauas arte ligare comas.

Nunc nos ad uirides uocat Antiniana receſſus,
Et uocat ad primas blanda puella roſas.
Nunc offert ſeſe choreis ſpectata Patulcis,
Læta ſuis hortis, læta Patulcis agris.
Nil agro uberius, nil eſt felicius hortis.
Vtraq; me immemorem res facit eſſe mali.
Rura mihi ſunt uer, ſunt horti florida ueris
Tempora, delicijs & mihi uernat ager.
Hæc inter uarias uario de flore corollas
Nectit amatori Stella benigna ſuo.
Olim ignis, nunc uel ſenij mihi dulce leuamen,
Et fax in tenebris Stella coruſca mihi,
Quin ueteris memores ſortis de pectore curas
Eijcit ipſe recens, & rediuiuus amor.
Quiq; ſenex, quiq; & fatis iactatus, amare
Ipſe poteſt, fatum uincere & ipſe poteſt.
Hic ego ſum grauis ipſe annis, grauis ipſe ſenecta,
Fortunæq; minis exagitatus amo.
Et modo Pauſilypi ſcopulos, modo culta Veſeui
Impleo non ſolitis littora carminibus.
Hinc referunt ualles, hinc prata uirentia reddunt,
Stella ſenis lacrimis Stella uocata ueni.
Me miſerum Eridani retinent te frondea rura,
Argentæ retinent mœnia grata tibi.
Sed nec te retinent, & amor ſenis urget amantem,
Inq; meos properas lucida Nympha ſinus.
O' ades expectata, ſenem complectere, meq;
Blanda foue, & ſocio feſſa quieſce toro.
Qualis ad illecebras cani regreſſa mariti
Aurora optatos læta petit thalamos.

His caſus ſolorq; meos, fraglemq; ſenectam.
Delia nulla mihi, nulla Corinna ſeni eſt.
Ficta iuuant, quæ noſtra tamen patientia, fatum
Aut fugit, aut mollit, ſi ſuperare nequit.
Tu uero decus hiſtoriæ cultiſſime Marce
Dum ſequeris, quæ te gloria rara manet,
Neu nugas contemne meas, neu deſpice luſus,
Qui mea fortunæ uulnera cruda leuant.
Namq; & opem morbis contraria ſæpe tulerunt,
Et ſæpe inſolita uenit ab arte ſalus.

AD VXOREM MORTVAM DE obitu Lucij filij deploratio.

Ona mihi coniux agitur uindemia, cum te
n Abſtulit immiti funere auara dies.
Interea memor ipſa tori, lectiq; iugalis,
Et rara culti cum pietate uiri,
Ludebas mecum in ſomnis, & adeſſe ſolebas,
Alloquio & curas ipſa leuare meas.
Ipſa grauis caſus, & ſolabare dolentem,
Ipſaq; miſcebas gaudia noſtra tuis.
Omnis erat mea cura tibi communis, & omne
Siue uoluptatis, ſiue doloris opus.
Viua mihi in tenebris obuerſabare, & obibas
Viua domus munus, officiumq; pium.
Quæ nam hæc inuidia eſt? mihi qs deus obſtitit. ut tu
Deſereresq; uirum, deſereresq; ſenem?
Non mihi te ſolitæ noctes, non ſomnia reddunt.
Ventitat ad thalamos umbra nec ulla meos.

Quo manes illi ſocij, tua dulcis imago?
O' ſors, o' fati tempora iniqua mei.
O' coniux male grata ſeni, male grata marito,
Sola tuis coniux dedita delicijs.
Elyſijs ipſa in campis per roſcida prata
Tu modo cum nato læta uagare tuo,
Illi contexisq; roſas, contexisq; hiantem
Narcſſum, & uiolæ lilia cana nigræ.
Illi purpureos mixtim coniungis honores,
Spargis & ambroſio docta liquore comam.
Quin & perpetuum Parcas ſeruas amaranthum,
Quiq; etiam flores punica mala ferunt.
Scilicet has tibi blanditijs, has grata corollis,
Has tibi placaſti ſedula muneribus,
Quo natum auulſumq; ſinu, colloq; parentis
Ipſa tua teneas ſub ditione tuum.
Quæ nam hæc inuidia eſt, ſimul & conſortia noſtra
Liquiſſe, & natum ſurripuiſſe patri?
Et baculum eripuiſſe ſeni? Verum utere coniux
Sorte tua felix, ſorte beata uiri.
Delicijs fruere Elyſijs, fruere optima nati
Blanditijs matris perfruere ipſa bonis.
Maternos imple affectus, ſedisq; beatæ
Dona fluant nato mellaq;, lacq; tuo.
At mea canities, & deſpectata ſenectus
Orba ſuo inuiſu, non ope fulta ſua,
Nuda iacebit, egens, & deſolata nepotum,
Sola toro ac menſis, ſola die ac tenebris.
Non hæres mihi, non noſtro qui ſanguine creſcat,
Quiq; ſuum blanda uoce ſalutet auum,

Ante focumq; hiemes nec qui ſoletur iniquas
Garrulus, & noſtros luſitet ante pedes.
Deſerti thalami, deſerta cubilia, & ignes,
Quæq; uiris fuerat porticus ante frequens.
Omnia ſunt male amica ſeni. non aura, nec umbra,
Non citharæ, aut cantus, non iuuat ipſe ſopor,
Non choreæ, non ſerta placent, quæq; aura nepotum
Sola iuuat, ſoli nulla relicta mihi,
Non ſpes uenturæ prolis. Tuq; ó mea coniux
His ſuccurre malis, & meá damna leua.
Mecum ergo in tenebris, mecum thalamoq;, toroq;
Nocte ades, amplexus & pete nocte meos.
O' ſiquos nati amplexus, ſiqua oſcula tecum
Attuleris, ſiquos illius ore ſonos.
Non mihi canities grauis, aut ſit iniqua ſenectus,
Sed ſomni faciles, auraq;, & umbra iuuent.
Hoc mihi præſtabunt ſopor, et tua lenis imago,
Hoc uitæ, hoc mortis mite leuamen erit.
Nec mihi defuerint tolerandi exempla doloris,
Quæq; uſus docuit, monſtrat & ipſa dies.
Omnia naturæ ſub legibus orta tenentur,
Et quis principium eſt, his quoq; finis erit.
Vtq; diem nox atra rapit, ſic lumina uitæ
Extinguit lætum. cunctaq; morte cadunt.
Hora tamen nec certa, & uitæ terminus anceps,
Quanq̃ incerta, ſuo tempore & ipſa cadunt.
Mille ſimul ſocijs ueſtitur floribus arbor.
Ad fructum ueniunt paucula poma ſuum.
Nec mortis tamen una uia eſt. hæc grandinat aer.
His nebulæ, aſt illis uentus, & aura nocent.

Pluribus exitio eſt æſtus, glacies'ue, niues'ue,
Hæc uredo necat, halitus aut nocuus.
Contrahit è cœlo uitium pars maxima. partem
Decutit è ramis uis inimica ſuis.
Hæc eadem uitæ ratio: mors undiq; ſæuit
Lenta alijs. alijs præproperata uenit.
Naturæ imperio morimur. parere neceſſe eſt.
Imperium lex eſt. lex ratione uiget,
Hanc ſequimur. dux hæc uitæ, rectiq;, boniq;.
Qua ſine nil rectum, nil queat eſſe bonum,
At rerum ratio, lex, & natura, bonumq;
Conueniunt in idem, ius & idem retinent,
Nec mors naturam refugit, legem'ue, ſed illis
Paret, & obſequio fungitur uſq; ſuo.
Hinc mortem tolerare decet ratione magiſtra,
Quæ doceat cineri nulla ſubeſſe mala,
Mors igitur toleranda, mali ſibi neſcia, cum ſit
Ipſa quies hominis, ſitq; quietis opus.
Hinc ego felicem te te nate auguror, & me,
Iure & utrunq; ſua commoditate frui.
Te, ꝙ defunctus uitæ uideare periclis,
Me, utar ꝙ patria conditione pater,
Tu uero cœlo poſitus, radiantia cernis
Aſtra, prius patrio nota magiſterio,
Atq; iterum diuûm effigies, & munera monſtrat
Vranie, illa tuo cognita Muſa patri.
Ergo nate tibi parta eſt de morte uoluptas,
Atq; æuo frueris, perfrueris'q; Deo.
Siquid uero ex morte mali, quid'ue inde doloris,
Eſt patris officium, ducere id eſſe meum,

Quod fructu careo uitæ, ꝙ adempta propago,
Quodq; ipſi steriles, & ſine fruge ſumus,
Quamuis & noſtros ſedet Tranquilla dolores,
Dignáq; neptis auo, natáq; digna patre.
Solatur ſed me, tibi ꝙ iam parta beatæ
Sors uitæ eſt, nulli concutienda malo,
Solatur ꝙ & ipſe breui te conſequar, unà
Viſurus ſummi lucida tecta poli,
Viſurusq; deum, cœliq; in parte receptus
Coniuge cum cara ſæcla perennis agam.

FINIS.

Coryle transformata, & amor uinctus.

Ad Actium Syncerum Sannazarium.

HAnc Acti (neq; enim patula ſolū Aeſculus umbra
Grata placet) Corylum tueare, nec Arbutus una
Carmine nota dei eſt, Pāna aut tegit una canentem,
Aeſtibus in medijs ſomnos ſuadente cicada.
Verum etiam & Corylus noſtris eſt cognita ſiluis,
Nec tantum Meliſæus eam, aut tantum una Patulcis
Ornarunt calamis, cæſóq; in cortice uerſu.
Cum queſtu commota, grauiq; excita querela
Vertice decuteret frondes, & corde ſub imo
Redderet heu heu, ſed ſingultibus interrupta
Plena nequit raucas iam uox erumpere ad auras.
Sibilat ipſa tamen, Vidi tua funera coniux,
Atq; illa, Ah moriens morientem Ariadna relinquis.
Nam iaculo quondam, choreiſq; inſignis, acuq;
Præſtabat Coryle, nympharum haud ultima forma.
Sed quo non penetrat liuor? dum feſſa lauaret
Ad fontem, dum membra fouet Sebethide in unda,
Vertit eam cantu in ſtirpem Circæis Abelle,
Ac denſis circum ramis, & cortice ſepſit.
Illa nouo latitans ſub ſtipite, fleuit, & ipſos
Ah miſeram, audita eſt pœnam depoſcere diuos.
Sic olim puer audieram, dum cantat Amilcon

Ad choreas, nitet alba ſeni coma, deq; galero
Cauda lupi, & hirtus horrent umbracula cirris.
Tityrus hunc docuit, ſub quo cauna fiſtula primum
Montibus his numeros deduxit, & antra canore
Impleuit, Corydona quis aut non nouit Alexin,
Paſtorum aut muſam Damonis, & Alpheſiboei?
Inde alij in primis bifori Corylenus auena
Sæuum arcu, caſſumq; oculis, & pectore amorem
Obtrectare auſus, & amaro inceſſere cantu.
Quod faciæ minium referens, quod flauus & albo
Pectore, proceros quod late effuſus in artus
Deperit Aridiam, cui ſit breue corpus, & ater
Inficiat liuor nigras cum pectore mammas,
Torpeſcantq; oculi, albeſcant & tempora canis.
Aſſiduus tamen in ſiluis, ad flumina clamet,
Aridia o mihi cara ades, & ſimul oſcula iunge.
En primas tibi caſtaneas, prima arbuta ſeruo.
Aridiam ſolæ referunt, ſed inaniter auræ.
Non igitur tantum Meliſæus, & una Patulcis,
Verum hedera præcincta, uirenti & tempora myrto,
Ac molli calamos circum complexa labello
Antiniana ſuos longum eſt conqueſta dolores
Ad Corylum. hæc ſolitas lacrimoſo murmure uoces
Frondibus inſtrepere, ac rupto de cortice uiſa eſt
Et queſtus repetiſſe, grauem & geminaſſe querelam.
Vt nuper, cum exutum armis, uinctumq; referret
Immitem Veneris puerum, ſolaq; ſub umbra
Deſertum, ac tacitas furtim effugiſſe Napæas.
Inuidia heu tantum potuit, uiſq; effera amandi
Victa metu, alteriuſq; tori ſuſpecta libido.

Certabant una genitrix face, natus & arcu,
Ille ferire homines, urere at illa deas.
Par erat hinc hominum gemitus, par inde dearum,
Atq; hinc, atq; illinc par quoq; uulgus erat.
Ridebat genitrix, rubuit puer ille pharetram
Excutit, accenſo haec concutit igne facem.
Tum ſimul una duas inuoluit flamma Napaeas.
Clamarunt, uno laedimur igne duae.
Paſtores una tris uulnerat ille ſagitta.
Vulnere tres uno congemuere pares.
Faſſa eſt ſe uictam riſu dea, ter'q; per ora
Per'q; genas nato baſia anhela dedit.
Prima roſas oluere Paphi, Gnidiam altera nardum,
Tertia Amaracinas uiſa referre comas.
Collocat hinc gremio feſſum, lenem'q; quietem
Inuitat blando naenia grata ſono.
Rorarat teneros artus ſopor, & tamen ipſe
Articulos tanquam ſpicula tractet, agit.
Mox uiola ſuper inſtratum, molli'q; liguſtro
Ponit ad argutae fluxile murmur aquae.
Commendat'q; ſuae Sebethidi, mox'q; ſub ipſum
Tecta nemus, longe deuia rura petit.
Diuerſos'q; legens non uno è gramine flores
Nunc ſibi, nunc puero ſerta nouella parat.
Nec non & Charites, ſtudio mulcente laborem,
Effundunt teneros prata per uda modos.
Admouet interea pueri Sebethis ad ora
Ora ſua, & ſenſus inficit inde ſuos.
Illicet huic tacitum ſerpit per membra uenenum,
Sentit & afflatus corde dolente nouos.

Deliolum tunc mœſta petit, ſoloq́; ſub antro
Conqueritur, flammas nec capit ipſa ſuas.
Parue amor, heu deſerte amor, heu puer une ſub um-
Nec comes, aut cuſtos, non tibi mater adeſt. (bra,
Fraudes, inſidiæq́; aſſunt male credite ſiluis,
Ah ſopor, ah tanto conſcia ripa dolo.
Hinc Nemeſis ruit, inde comis effuſa Corinna,
Leſbia at hac, illa Cynthia parte uolat.
Corripit hæc arcus, ſuſpectas illa ſagittas,
Et iacit in medios noxia tela rubos.
Illa manus iunco religat, ſimul altera uittis
Obſtrinxitq́; oculos, oculuitq́; genas.
Mox lætæ ſpolijs redeunt, gratantur euntes,
Quod ſit riualem nulla habitura ſuam,
Quod nullæ inuidiæ poſthac in amore futuræ,
Quodq́; ſit & certum quæq; habitura torum.
Sitq́; etiam nullos tandem ſenſura dolores,
Dum noua mutata ſorte in amore rota eſt.
Vnus amor, ſua cuiq; fides, mala philtra ualento.
Nil puer hic, quo nos ludere poſſit, habet.
At puer ut ſomno excitus noua uincula ſenſit,
Atq; oculos uitta præpediente tegi,
Fletq́; ſimul, clamatq́; ſimul, properate ſorores,
Demite texta oculis, ſoluite uincla manu.
Heu mater cui me liquiſti, credula mater.
Me uiolæ, aut ſertis poſt habuiſſe potes?
Ingratæ Charites, ſomne inſidioſe, nemusq́;,
Et tela, & pharetræ num periere meæ?
Paſtores, genus infidum, infidæq́; Napææ
Reddite nunc arcus, reddite tela mihi.

Quod ſi quæ uobis iam ſint nocitura, timetis,
Reddite quæ ſaltem ſint nocitura deis.
Talia per lacrimas iterat puer. Ecce per hortos
Mota quidem queſtu pulchra Ariadna uenit.
Qualis quæ fraudem metuat, quæ ferre dolenti
Quærat opem. ſit opem poſcere dignus amor.
Vt dextram explicuit, mater mea dixit, & illam
Inijcit in teneros, pectora blanda, ſinus.
Vt matrem ſuaſere ſinus, ſurriſit, & inter
Verba iacit blandis oſcula blanda ſonis.
Mutua uirgo refert, ſuaſere quoq; oſcula matrem,
Dulcéq; neſcio quid oſcula amoris habent.
At poſtquam emicuere oculi, & fax illa refulſit,
Viſus amor. certe eſt; qui fuit ante puer.
Viſa ſua & puero mater. ſic pectora ſuadent,
Oráq; , ni næuus prima labella notet.
Sed tamen ingeminat, mater da ſpicula, mater
Redde arcum, ac pharetram, teláq; redde mihi.
Ecce autem geminæ per murmura nota columbæ.
Oſtendunt arcus, atq; ubi tela latent.
Eruit illa arcus, & ſentibus abdita tela.
Obducunt ſpinas qua tetigere rubi.
Tum puerum accingit pharetra, pharetræq; ſagittas
Indidit, ipſa ſua diſpoſuitq; manu.
Ridet amor, gaudetq; arcus tractare, ſinuq;
Virginis e tenero uulnera ſueta parat.
Ore puer, ſed fraude ſenex, atq; arte magiſter,
Trux dis, trux homini, trux quoq; & ipſe feris.
Mox collo implicatus nymphæ, puerilia iungit
Oſcula, & alternos prouocat ore iocos.

Paulatimq́; dolos meditans inſpirat amicum
Virus,& a tacitis inficit oſſa notis.
Nec tua non noſtræ uerſabunt pectora curæ,
Quiq́;ſinu teneor, corde fouebor amor.
Nec uates deerit,qui te quoq; cantet,& illi
Ipſe adero,ipſa tibi grata futura parens.
Hæc ait,& nitidus cœlo ſe ſuſtulit alis,
Qua uolat,auratæ ſigna dedere comæ.
Ad matrem properat,nam uidit ab aere matrem.
Excipitur roſeo matris ab ore ſuæ.
Quæ poſtquam pueri caſus,& uincula nouit.
Deterſit lacrimis quæq; fuere notæ,
Et ſolata ſimul,ſimul & miſerata,papillas
Obtulit.admouit labra,manusq́; puer.
Deq́; ſinu fluxere auræ,fluxere fauoni,
Atq; Arabum afflatu prata oluere nemus.
Hæc poſtq̃ Antiniana,nouum Coryleta dederunt
Cum pluuſu gemitum,ac uetere indoluere querelam.
Illa iterum ſolata,quid o mœſtiſſima dixit
Nũc Corylus Coryle,ſors hæc tua nũc quoq; multis
Iuuidiæ eſt.lacrimæ flores,ſuſpiria fructus
Dant tua.non paucis liuor quoq; profuit,& te
Inuidia extollet,parietq; iniuria famam.

Inſtitutio ad uitæ cultum, & religionem.

Quinquennius filius, Peluina mater.

QVIN.

Ic mater Peluina, fragor quis tantus,
& unde?
d *Dolia num ſtringitq; cados uindemia,*
& arctat?
Hei mihi, quàm crebi rutilant de nu-
bibus ignes. PEL.
Abde ſinu te nate meo, atq; amplectere matrem.
Ne trepida. Di nate focis genialibus aſtant,
Caſtaneasq; ſuo prunis cum cortice torrent.
Ille ubi ſub cinere ardentem ſenſere fauillam,
Diſploſæ crepitant. hinc tanta tonitrua cœlo,
Diſiectiq; ruunt ignes. caput exere nate,
Di menſas liquere, neq; eſt metus ullus ab igne. QV.
Me miſerum, properat, procul en ueſtigia noſco,
Orcus adeſt, atq; ore minax, ac dente cruentus.
Hunc mater mihi pelle manu. trahit horrida crura,
Et quaſſat caput, & mento riget hiſpida barba.
Hunc abigas Peluina mihi. P. *Fuge ſæue. quid audes*
In puerum? fuge claude. meus iam nocte quieſcit,
Inq; diem queritur nihil hic meus. I *pete teſqua,*
Atq; famem ſolare faba, ingluuiemq; lupino. QV.
Quid mater? baculũ ne quatit ferus, et riget aure, Pel.
Illum ego nate antro incluſi, ſcutulaq; cecidi. QV.

Anne etiam zona uinxiſti.P·Et compede cruda· QV·
Nunc mater tete amplector,nouaq; oſcula iungo.PEL·
Quinquenni mihi care tua hæc ſunt oſcula·iunge
Atq; itera·Q· En itero·dic o' mea,dic age quid nam
Hic Orcus deus eſt? P·Deus eſt hic nate,malignum
Numen,& in pueros ſæuum graſſatur·It umbra
Dentiuorax umbra,horrificans noctemq; diemq;,
Et baculo ferit,& dextra rapit,& trahit unco,
Fauce & hiat puerum,queritur qui nocte,die qui
Oblatrat matri,mammæq; iraſcitur·illum
Et dextra fouet,& cauda demulcet amica,
Qui ridet matri,inq; ſinu nutricis amatæ
Dormiſcit,capit abſynthi & cum melle liquorem.
Quin cui braſiculæ ſemen placet,huic dat ab ipſo
Blandus auem nido,dat pictæ colla columbæ,
Quam tibi pollicitus·Q· Num perlita cruſtula melle
Eſt quoq; pollicitus?P·Dabit hæc tibi nate benignum
Numen,& ille deus,cui nos,atq; omnia curæ· QV·
Dic mater,deus iſte quis eſt,numenq; benignum?PEL·
Qui tenerum lactis florem,ac ientacula præbet,
Dum matri puer obſequitur,dum paret alenti·
Qui plena melimela manu,croceaſq; placentas
Dat pueris,dum litterulas,et carmina diſcunt· QV·
Num det fraga mihi,ceraſi num molle quaſillum?
Ad ferulam cum diſcipulis ſi craſtinus aſto, PEL·
Quin & caricul as,quin mitia ſorba,nucemq;
Pineolam,& dulci perfuſa cydonia muſto·
En cruſtũ,en prunũ aridulũ,en muſtacea,et offas· QV·
Num genitrix deus hic panem poſt uina canenti
Mulſa ſacerdoti miſcet,dat ſorbile & ouum?

Quin & auem pinguem ipſe ſuum uult eſſe miniſtrũ.
Det tibi auellanas, ficumq́;, uuamq́; recentem,
Inuiſes quoties templum, & ueneraberis aram,
Et faris bona uerba. Q. *Monedula ſi mihi detur,*
Qui'ue gemat cauea turtur, uel tympana pulſem,
Dum faciat antiſtes rem ſacrã, atq; incubat aræ. PEL.
His ego citriolum, frondenti & præcoqua ramo
Addiderim, nulla in gremium ſi lotia noctu
Fuderis Vnctiliæ, tibi quæ dedit ubera paruo.
Nunc grandem loti pudeat. Q. *Mihi deſine mater*
Iraſci. ſopor ipſe grauat, nam ſæpe per umbram
Ludere cum pueris uideor, uel littore primo
Nare ſimul, naſſáq; leues includere piſces,
Excluſos mox elabi, me ſubdier amni,
Stillare & liquidum madefacto è corpore rorem.
Hoc nato mater præſta, ut deus ille benignus
Excitet è ſomno ſtupidum, exhibeatq́; matellam.
Cedam ego citriolis ſiccis, dulcíq; placentæ. PEL.
Atqui nate deus nil eſurit. ille matellam
Haud curat. quin dona cape, & cape ſemina, quis tu
Vrinam moderere, & lotia rara remittas.
Sin aliter, deus ille atrox tibi nate flagellum
Incutiet. uolat explorans, quis lintea paruus
Inquinet, urticæq́; decem fert ſe ante maniplos,
Et cædit ſcutica, nigroq́; inuoluit amictu
Micturientem aliquem, tetroq́; abſorbet hiatu.
Miteſcit tamen, & rictus compeſcit hiantis,
Pectendum quoties matri, buxoq́; colendum
Præbueris caput, & purgandum lende capillum.
Nam ſecus, intortum orditur de uertice funem

Quo puerum trahit, & deſerta exponit in alga,
Inuitatq́; auidas adaperto gutture phocas.
Quare age care mihi ceruicem amplectere, & ipſo
Lude ſinu, ſimul abde oculos, & collige ſomnū. QV.
An mater mihi blanditias, & carmina dices? PEL.
Dicam nate. etiam cunas modulabor ad ipſas
Næniolam. cape næliolam, & nigra lumina conde.

FINIS.

PETRVS *Summontius* Lectori.S.

Habes amice lector, præter Vraniam, Hortos, *et* Bu*colica, reliqua omnia* Pontani *carmina, unũ hoc in uolumen collecta. in quod nos (nequid omnino ex illius carminibus deeſſet) inemendata etiam quædam, nec dũ perfecta, ut* Eridanum, Sapphicosq; *cum alijs à* Ponta*no ipſo emendatis, congeſſimus.* Atq; *ea quidem opuſcula non ſemel ſupprimenda eſſe cogitauimus. ſed planè uidebatur impium, uenerandis tanti uiri ſcriptis, quem uiuum omnes merito coluimus, audaces poſt obitum manus inferre.* Boni *igitur conſule, quiſquis ea leges interciſi morte operis, inemendatiq; rationem habeas, occurre quæſo qua decet æquitate calumnijs, rerum humanarum memor.* Cum *præſertim tot alia eiuſdem extent opera, egregia illa quidem, atque exculta, quæ pro his paucis exorare ueniam uel facile poſſint.* Quod *uero ad codicis fidem ſpectat .* Pontani *ex archetypis quatuordecim hos* Elegorum, Lyricorumq; *libros accurate tranſcriptos ſcias, plenum ſanè, atq; integrum unũquodq; opus, eoq; ordine digeſtum, quo archetypos ipſos* Pontani *manu ſcriptos inuenimus .* Reliquum *eſt, ut enarratiunculas quaſdam, quas propter rerum nouitatem, inſerendas neceſſario duximus, legere non graueris.* Vale.

TEMPORA *Buſuluniana.* Petrus *Buſulunus* Tarra*conenſis* Alphonſi Regis Neapo. *patrimonij procurator, & ob id ipſum plerisq; odioſus.*

VICTORIA *mater* Pij Pont. Max.

TISBE *nomen puellæ à Leonte adamatæ, cuius domus propè fontem erat.*

CERMENIS *rupes in mineruæ promontorio.*

FABAE *ſors Regia Martinalitijs cœnis, Regem ſorte fabæ, quæ placentis includitur, creari. nota eſt noſtri tẽporis conſuetudo.*

ANTINIANA ET PATVLCIS *Neapoli mons ab occidente imminet, ſalubritate et uillarum frequentia nobilis. in quo locus eſt Antinianum nomine, ubi Pontanus uillam habuit. hoc etiam in monte Patulcium eſt, ad ſecundum ferè ab urbe lapidem, in uia, cuius adhuc ueſtigia extant, Puteolana, clarum ſepulcro Maronis, quod ſæpe Pōtanus ſub Patulcis nymphæ nomine cælebrās ad Vergilium ipſum alludit.*

TVMVLVS HYDRVNTINORVM CIVIVM *Pontani ætate Mahometem Turcarũ Regem miſſo in Italiam exercitu Hydrũtum expugnaſſe, cæſis crudeliter oppidanis, nota hiſtoria. horũ deide oſſa Alfonſus Calab. Dux pulſis hoſtibus, receptoq; oppido, pie ſepelienda curauit.*

CAIAE PVELLAE, ET BLANDIA NYMPHA. *Caius, et Blãdus fluuij ſunt Senenſes.*

TEBENNA, ET TANAGER. *ille mōs. hic fluuius in Picentinis.*

CAPIMONTII RECESSVS *Capimontiũ, locus nō procul Neapoli, in collibus urbẽ à ſeptentrione ſpectantibus, agris, uillisq; cultiſſimus. quẽ in Francisci Puderici gratiã quod ibi uillã haberet cælebrat.*

MERGILLINA *Villa eſt in uia Puteolana, ad mare in Pauſilypi radicibus, iuxta cryptam Neapolitanã,*

quam A*ctius ſyncerus* F*ederici regis munere poſſidet.*

LABVLLA *Riuus eſt q per cuniculos* N*eapolim ingreditur, à labro (ut* P*ontano placuit) dictus, ſiue (ut alij uolunt) à bulliẽdo. Nõ omittenda hoc loco* D*elioli mentio uidetur, qui fons eſt in uia* A*cerrana, non multum* N*eapoli diſtans,* P*ontani & ipſe carmine illuſtratus. hunc* A*lphonſus* C*alab.* D*ux magnificis, exculti ſſimisq; ædificijs exornauit, ac* P*ogium* R*egale appellari iuſſit.*

SEBETHVS *fluuius toties à* P*ontano decantatus prope* N*eapo. mœnia labitur. huius* V*ergilius,* S*tatius et* C*olumella meminerunt. quod quidem nomen ſine. r. literà proculdubio ſcribendum eſſe ſciant, qui* S*ebethrus per. r. legunt. teſtis eſt (ut alia omittam) tabella marmorea uetuſtiſſima* N*eapoli in murorum fundamentis reperta, quæ hoc habet.*

P. MEVIVS EVTYCHVS AEDICVLAM RESTITVIT SEBETHO.

FINIS.

T·CALPHVRNII SICVLI BVCOLICON.

DELOS.

ORNITVS· CORYDON.

NONDVM ſolis equos decliuis mitigat æſtas,
Quamuis & madidis incumbant præla racemis,
Et ſpument rauco feruentia muſta ſuſurro.
Cernis ut ecce pater quas tradidit Ornite uaccæ. Co.
Molle ſub hirſuta latus explicuere geniſta?
Nos quoq; uicinis cur non ſuccedimus umbris?
Torrida cur ſolo defendimus ora galero?
Hoc potius frater Corydon nemus, iſta petamus Or.
Antra patris Fauni, gracilis ubi pinea denſat
Sylua comas, rapidoq; caput leuat obuia ſoli.
Bullanteis ubi fagus aquas radice ſub ipſa
Protegit, & ramis errantibus implicat umbras.
Quo me cũq; uocas ſequor Ornite, nã mea leuce Co.
Dum negat amplexus, nocturnaq; gaudia nobis,
Peruia cornigeri fecit ſacraria Fauni.
Prome igitur calamos, et ſiqua recondita ſeruas. Or.
Nec tibi defuerit mea fiſtula, quam mihi nuper
Matura docilis compegit arundine Lygdon.
Et iam captatæ pariter ſucceſſimus umbræ.
Sed quænam ſacra deſcripta eſt pagina fago?
Quam modo neſcio quis properanti falce notauit?
Aſpicias ut uirideis etiam nunc littera rimas Co.

Seruet?& arenti non dum ſe laxet hiatu?
Ornite fer propius tua lumina, tu potes alto
Cortice deſcriptos citius percurrere uerſus.
Nam tibi longa ſatis pater internodia largus,
Procerumq; dedit mater non inuida corpus.
Non paſtor, non hoc triuiali more uiator, Or.
Sed deus ipſe canit, nihil armentale reſultat,
Non montana ſacros diſtingunt iubila uerſus.
Mira refers, ſed rumpe moras, oculoq; ſequaci Co.
Quam primum nobis diuinum perlege carmen.
Qui iuga, qui ſyluas tueor, ſatus æthere Faunus Or.
Hæc populis uentura cano, iuuat arbore ſacra
Læta patefactis incidere carmina fagis.
Vos ô præcipue nemorum gaudete coloni.
Vos populi gaudete mei. licet omne uagetur
Securo cuſtode pecus, nocturnaq; paſtor
Claudere fraxinea nolit præſepia crate.
Non tamen inſidias prædator ouilibus ullas
Afferet, aut laxis abiget iumenta capiſtris.
Aurea ſecura cum pace renaſcitur ætas.
Et redit ad terras, tandem ſqualore ſituq;
Alma themis poſito, Iuuenemq; beata ſecuntur
Sæcula, maternis cauſam qui luſit in ulnis.
Dum populos deus ipſe reget, dabit impia uinctas
Poſt tergum bellona manus, ſpoliataq; tellus
In ſua ueſanos torquebit uiſcera morſus.
Et modo quæ toto ciuilia diſtulit orbe
Secum bella geret, nullos iam Roma philippos
Deflebit, nullos ducet captiua triumphos.
Omnia tartareo ſubigentur carcere bella,

Immergentq; caput tenebris, lucemq; timebunt.
Candida pax aderit, nec ſolum candida uultu,
Qualis ſæpe fuit, quæ libera Marte profuſo,
Quæ domito procul hoſte, tamen graſſantibus armis
Publica diffudit tacito diſcordia ferro.
Omne procul uitium ſimulatæ cedere pacis
Iuſſit, & inſanos clementia condidit enſis,
Nulla catenati feralis pompa ſenatus
Carnificum laſſabit opus, nec carcere pleno
Infœlix raros numerabit curia patres,
Plena quies aderit, quæ ſtricti neſcia ferri
Altera Saturni reuocet latialia regna,
Altera regna Numæ, qui primus ouantia cæde
Agmina Romuleis, & adhuc ardentia caſtris
Pacis opus docuit, iuſſitq; ſilentibus armis
Inter ſacra tubas, non inter bella ſonare.
Iam nec adumbrati faciem mercatus honoris.
Nec uacuos tacitus faſces, & inane tribunal
Accipiet conſul, ſed legibus omne reductis
Ius aderit, moremq; fori, uultumq; priorem
Reddet, & afflictum melior deus auferet æuum.
Exultet quæcunq; Notum gens ima iacentem,
Erectumq; colit Boream, quæcunq; uel ortu,
Vel patet occaſu, medioúe ſub æthere feruit.
Cernitis, ut puro noxiam uigeſima cælo
Fulgeat? ut placidum radianti luce cometem
Proferat? ut liquidum nutat ſine uulnere ſidus?
Non per utrunq; polum ſicut ſolet igne cruento
Spargit, & ardenti ſcintillat ſanguine lampas.
At quondam non talis erat, cum Cæſare rapto

Induxit miſeris fatalia ciuibus arma.
Scilicet ipſe deus Romanæ pondera molis
Fortibus excipiet, ſic inconcuſſa lacertis.
Vt neq; tralati ſonitu fragor intonet orbis,
Nec prius ex meritis defunctos Roma penates
Cenſeat, occaſus niſi cum reſpexerit ortus.
Ornite iam dudum uelut ipſo numine plenus Co.
Me quatit, & mixtus ſubit inter gaudia terror.
Sed bona fœcundi ueneremur numina Fauni.
Carmina quæ nobis deus obtulit ipſe calenda Or.
Dicamus, teretiq; ſonum modulemur auena.
Forſitan Auguſtas feret hæc Melibœus ad aures.

ECLOGA. II. CROTALE.
ASTACVS. IDAS. THYRSIS.

Ntactā Crotalē puer Aſtacus, & puer Idas,
Idas lanigeri domus gregis, Aſtacus horti,
Dilexere diu. formoſus uterq;, ſed impar
Voce ſonans, terras hi cum grauis ureret æſtas,
Ad gelidos fontes, & eaſdem forte ſub ulmos
Conueniunt, dulciq; ſimul contendere cantu
Pignoribusq; parant, placet hic ut uellera ſeptem
Ille ſui uictus ne meſſem uendicet horti.
Et magnum certamen erat ſub iudice Thyrſo,
Adfuit omne genus pecudum, genus omne ferarum.
Et quæcunq; uagis alitum ferit aëra pennis.
Conuenit umbroſa quicunq; ſub ilice lentas
Paſcit oues, Faunusq; pater, Satyriq; bicornes.
Adfuerunt ſicco Dryades pede, Naiades udo.
Et tenuere ſuos properantia flumina curſus.

Deſiſtunt tremulis incurrere frondibus Euri.
Altaq; per totos fecere ſilentia montes.
Omnia ceſſabant, neglectaq; paſcua tauri
Calcabant, illis etiam certantibus, auſa eſt
Dædala nectareos apis intermittere flores.
Iamq; ſub umbroſa medius conſederat ulmo
Thyrſis, & o pueri me iudice, pignora dixit
Irrita ſint moneo, ſatis hoc mercedis habeto,
Si laudem uictor, ſi fert opprobria uictus.
Et nunc alternos magis, ut diſtinguere cantus
Poſſitis, ter quiſque manus iactate micantes,
Nec mora, diſcernunt digitis, prior incipit Idas.
Me Siluanus amat, dociles mihi donat auenas, Ida.
Et mea frondenti circundat tempora tæda.
Ille etiam paruo hoc dixit mihi non leue carmen,
Iam leuis obliqua creſcit tibi fiſtula canna.
At mihi flora comas parienti gramine ſpargit, As.
Et matura mihi Pomona ſub arbore ludit.
Accipe dixerunt nymphæ puer, accipe fontem.
Nam potes irriguis nutrire canalibus hortos.
Me docet ipſa Pales cultum gregis, ut niger albæ Id.
Terga maritus ouis naſcenti mutet in agna,
Quæ neq; diuerſi ſpeciem ſeruare parentis
Poſſit, & ambiguo teſtetur utrunq; colore.
Non minus arte mea mutabilis induit arbos. As.
Ignotas frondes, & non genitalia poma.
Ars mea nunc malo pira temperat, & modo cogit
Inſita præcoquibus ſurrepere perſica prunis.
Me teneras ſalices iuuat, aut oleaſtra putare. Id.
Et gregibus portare nouas, ut carpere frondes

Condiſcant, primóq; recidere gramina morſu,
Ne depulſa uagos quærat fœtura parentes.
Et mihi cum fuluis radicibus arida tellus **As.**
Pangitur, irriguo perfunditur area fonte.
Et ſatiatur aqua, ſuccos ne forte priores
Languida mutata quærant plantaria terra.
O ſiquis Crotalem deus afferat, hunc ego terris, **Id.**
Hunc ego ſideribus ſolum regnare fatebor.
Dicam nanq; nemus, dicámq; ſub arbore numen
Hoc erit, ite procul, ſacer eſt locus, ite profani.
Vrimur in Crotalem, ſiquis mea uota deorum **As.**
Audiat, huic ſoli uirides qua gemmeus undas
Fons agit, & tremulo percurrit lilia riuo.
Inter pampineas ponetur faginus ulmos.
Ne contemne caſas, et paſtoralia tecta. **Id.**
Ruſticus eſt (fateor) ſed non eſt barbarus Idas.
Sæpe uaporato mihi ceſpite palpitat agnus.
Sæpe cadit feſtis deuota palilibus agna.
Nos quoq; pomiferi laribus conſueuimus horti **As.**
Mittere primitias, & fundere liba priapo.
Rorantis fagos damus, & liquentia mella.
Nec fore grata minus, quam ſi caper imbuat aras.
Mille ſub uberibus palantis paſcimus agnas. **Id.**
Totq; tarentinæ præſtant mihi uellera matres.
Per totum niueus premitur mihi caſeus annum,
Si uenies Crotale totus mihi ſeruiet hornus.
Qui numerare uelit, quã multa ſub arbore noſtra **As.**
Poma legam, citius tenues numerabit arenas.
Semper olus metimus, nec bruma, nec impedit æſtas.
Si uenias Crotale totus tibi ſeruiet hortus.

Quamuis ſiccus ager languentes excoquat herbas, Id.
Sumo tamen calathos nutanti lacte coactos.
Vellera tunc dabimus, cum primum tempus apricum
Surget, et à tepidis fiet tonſura calendis.
Et nos, quos etiam prætorrida munerat æſtas, As.
Mille renidenti dabimus tibi cortice chias.
Caſtaneasq; nuces totidem, cum ſole nouembri
Maturis nucibus uirides rumpentur echini.
Nũ precor informis uideor tibi? num grauis annis? Id.
Decipior miſer, quoties molliſſima tango
Ora manu? primiq; ſequor ueſtigia floris
Neſcius? & gracili digitos lanugine fallo?
Fontibus in liquidis quoties me conſpicor ipſe As.
Admiror toties, & enim ſic flore iuuentæ
Induimus uultus, ut in arbore ſæpe notaui
Cerea ſub tenui lucere cydonia lana.
Carmina poſcit amor, nec fiſtula cedit amori. Id.
Sed fugit ecce dies, reuocatq; crepuſcula ueſper.
Hinc tu Daphni greges, illinc agat Alpheſibœus.
Iam reſonant frõdes, iam cantibus obſtrepit arbos. As.
I procul o Dorida, primumq; reclude canalem.
Et ſine iam dudum ſitientes irriget hortos.
Vix ea finierat, ſenior cum talia Thyrſis.
Eſte pares, & ob hoc concordes uiuite, nam uos Th.
Et decor, & cantus, & amor ſociauit, & ætas.

ECLOGA. III. EXORATIO.

IOLAS. LYCIDAS.

n Vnquid in hac Lycida uidiſti forte iuuencam Io.
Valle meam? ſolet illa tuis occurrere tauris,

Etiam pene duas dum queritur eximit horas.
Nec tamen apparet, durus ego perdita ruſcis
Iandudum, & nullis dubitaui crura rubetis
Scindere, nec quidquam poſt tantum ſanguinis egi.
Non ſatis attendi, neq; enim uacat, uror Iola. **Ly.**
Vror, & immodicæ Lycidam ingrata reliquit
Phyllis, amatq; nouum poſt tot mea munera Mopſum.
Mobilior uentis o fœmina. ſic tua Phyllis?
Quæ ſibi, nam memini, ſiquando ſolus abeſſes
Mella etiam ſine te iurabat amara uideri.
Altius iſta querar, ſiquando uacabis Iola. **Ly.**
Has pete nunc ſalices, & læuas flecte ſub ulmos.
Nam cum prata calent, illic requieſcere noſter
Taurus amat, gelidaq; iacet ſpatiatus in umbra.
Et matutinas reuocat palearibus herbas.
Non equidem Lycida, quamuis contemptus, abibo. **Io.**
Tityre quas dixit ſalices pete lætus, & illinc
Si tamen inuenies deprenſam uerbere multo
Huc age, ſed fractum referas haſtile memento.
Nunc age, dic Lycida quæ uos tam magna tulere
Iurgia, quis ueſtro Deus interuenit amori?
Phyllide contentus (ſolus tu teſtis Iola es) **Ly.**
Calyricem ſpreui, quamuis cum dote rogaret.
En ſibi cum Mopſo calamos intexere cera
Incipit, & puero comitata ſub illice cantat.
Hoc ego cum uidi (fateor) ſic intimus arſi,
Vt nihil ulterius tulerim, nam protinus ambas
Deduxi tunicas, & pectora nuda cecidi.
Alapen irata petit, dixitq; relicto
Improbe te Lycida, Mopſum tua Phyllis amabit.

Nunc penes Alcipen manet, ac ne forte uagetur,
Ah uereor nec tam nobis ego Phyllida reddi
Exopto, quam quod Mopſo iungetur anhelo.
A te cęperunt tua iurgia, tu prior illi Io.
Vinctas tende manus, decet indulgere puellæ.
Vel cum prima nocent, ſiquid mandare iuuabit.
Sedulus iratæ contingam nuntius aures.
Iandudum meditor quo Phyllida carmine placem, Ly.
Forſitan audito poterit miteſcere cantu,
Et ſolet illa meas ad ſidera ferre camœnas.
Dic age, nam cęraſi tua cortice uerba notabo, Io.
Et deciſa feram rutilanti carmina libro.
Has tibi Phylli preces iam pallidus, hos tibi cantus Ly.
Dat Lycidas, quos nocte miſer modulatur acerba.
Dum flet, & excuſſo diſpergit lumina ſomno.
Non ſic diſtricta macreſcit turdus oliua.
Non lepus extremas legulus cum ſubſtulit uuas.
Vt Lycidas domina ſine Phyllide tabidus erro.
Te ſine ue miſero mihi lilia nigra uidentur.
Nec ſapient fontes, & aceſcunt uina bibenti.
At ſi tu uenias, & candida lilia fient,
Et ſapient fontes, & dulcia uina bibentur.
Ille ego ſum Lycidas, quo tu cantante ſolebas
Dicere fœlicem, cui dulcia ſæpe dediſti
Oſcula, nec medios dubitaſti rumpere cantus.
Atq; inter calamos errantia labra petiſti.
Ah dolor, & poſt hoc placuit tibi torrida Mopſi
Vox, & carmen inops, & acerbæ ſtridor auenæ.
Quem ſequeris? quem Phylli fugis? formoſior illo
Dicor, & hoc ipſum mihi tu narrare ſolebas.

Sum quoq; diuitior, certauerit ille tot hœdos
Paſcere, quot noſtri numerantur ueſpere tauri.
Quid tibi (quæ noſti) referam? ſcis optima Phylli.
Quam numeroſa meis ſiccetur bucula mulctris?
Et quam multa ſuos ſuſpendat ad ubera natos.
Sed mihi nec gracilis ſine te fiſcella ſalicto
Texitur, & nulla tremuere coagula lactis.
Quod ſi dura times etiam nunc uerbera Phylli.
Tradimus ecce manus, licet ille uimine torto
Saliceti, & lenta poſt tergum uite domentur.
Vi mala nocturni religauit brachia Mopſi
Tityrus, & medio furem ſuſpendit ouili.
Accipe, ne dubita, meruit manus utraq; pœnas.
His tamen, his inquam manibus tibi ſæpe palumbes,
Sæpe etiam leporem decepta matre pauentem
Miſimus, in gremio per me tibi lilia prima
Contigerant, primiæq; roſæ, uix dum bene florem
Deguſtabat apis, tu cingebare coronis.
Aurea ſed forſan mendax tibi munera iactat.
Qui metere occidua ferales nocte lupinos
Dicitur, et cocto pinſere legumine panem,
Qui ſibi tum fœlix? tum fortunatus habetur?
Vilia cum ſubigit manualibus hordea ſaxis.
Quod ſi turpis amor precibus (quod abhominor) iſtis
Obſtiterit, laqueum miſeri nectemus ab illa
Illice,, quæ primum noſtros uiolauit amores.
Hi tamen ante mala figentur in arbore uerſus.
Credere paſtores leuibus nolite puellis.
Phyllida Mopſus amat, Lycidas habet ultima rerum.
Nunc age ſi quidquam miſeris ſuccurris Iola,

Perfer, & exora modulato Phyllida cantu,
Ipſe procul ſtabo, uel acuta carice tectus,
Vel propius latitans uicina ſæpe ſub ara.
Ibimus, & ueniet (niſi me præſagia fallunt) Io.
Nam bonus à dextra fecit mihi Tityrus omen.
Qui redit inuenta non irritus ere iuuenca.

ECLOGA. IIII. CAESAR. MELIBOEVS. CORYDON. AMYNTAS.

Vid tacitus Corydon, uultuq; ſubinde minaci M.
q *Quid'ue ſub hac platano q̃ garrulus obſtrepit hu*
Infeſta ſtatione ſedes? iuuat humida forſan (mor
Ripa? leuatq; diem uicini ſpiritus amnis?
Carmina iandudum, non quæ nemorale reſultent Co.
Voluimus ô Melibœe, ſed hæc quibus aurea poſſint
Sæcula cantari, quibus & deus ipſe canatur.
Qui populos, urbesq; regit, pacemq; togatam.
Dulce quidem reſonas, nec te diuerſus Apollo Me.
Deſpicit ô Iuuenis, ſed magnæ munera Romæ
Non ita cantari debent, ut ouile Menalcæ.
Quidquid ineſt, ſilueſtre licet uideatur acutis C.
Auribus, & noſtro tantum memorabile pago.
Dum mea ruſticitas, ſi non ualet arte polita
Carminis, at certe ualeat pietate probari.
Rupe ſub hac eadem, quam proxima pinus obumbrat.
Hæc eadem nobis frater meditatur Amyntas.
Quem uicina meis natalibus admouet ætas.
Iam puerum calamos, & odore uincula ceræ Me.
Iungere nunc cohibes, leuibus quem ſæpe acutis

Ludere conantem uetuiſti fronte paterna,
Dicentem Corydon te non ſemel iſta notaui.
Frange puer calamos, & inanes deſere muſas,
Et potius glandes, rubicundaq; collige corna.
Duc ad mulctra greges, & lac uenale per urbem
Non tacitus porta, quid enim tibi fiſtula reddet?
Quo tutere famem, certe mea carmina nemo
Præter ab his ſcopulis uentoſa remurmurat Echo.
Hæc ego confiteor dixi Melibœe, ſed olim Co.
Non eadem nobis ſunt tempora, non deus idem.
Spes magis arridet; certe ne fraga, ruboſq;
Colligerem, uiridiq; famem ſolarer hibiſco,
Tu facis, & tua nos alit indulgentia farre.
Tu noſtras miſeratus opes, docilemq; iuuentam
Hyberna prohibes ieiunia ſoluere fago.
Ecce nihil querulum per te Melibœe ſonamus.
Per te ſecura ſaturi recubamus in umbra.
Et fruimur ſiluis Amarillidos, ultima nuper
Littora terrarum, niſi tu Melibœe fuiſſes,
Vltima uiſuri trucibusq; obnoxia Mauris.
Paſcua Gerionis, liquidis ubi curſibus ingens
Dicitur occiduas impellere Bethys arenas.
Scilicet extremo nunc uilis in orbe iacerem
Ah dolor, & pecudes inter conductus hiberas.
Irrita ſeptena modularer ſibila canna.
Nec quiſquam noſtras inter dumeta camœnas
Reſpiceret? non ipſe daret mihi forſitan aurem
Ipſe deus uacuam, longéq; ſonantia uota.
Scilicet extremo non exaudiret in orbe?
Sed niſi forte tuas melior ſonus aduocet auris,

Et noſtris aliena magis tibi carmina rident.
Vis hodierna tua ſubigatur pagina lima?
Nam tibi non ſolum uenturos noſcere nymbos,
Agricolis, qualemq; ferat ſol aureus ortum
Attribuere dei, ſed dulcia carmina ſæpe
Concinis, & modo te Baccheis muſa corymbis
Munerat, & lauro modo pulcher obumbrat Apollo.
Quod ſi tu faueas trepido mihi, forſitan illos
Experiar calamos, here quos mihi doctus Iolas
Donauit, dixitq; truces hæc fiſtula tauros
Conciliat, noſtroq; ſonat dulciſſima Fauno.
Tityrus hanc habuit, cecinit qui primus in iſtis
Montibus, hyblæa modulabile carmen auena.
Magna petis Corydō, ſi Tityrus eſſe laboras. M.
Ille fuit uates ſacer, & qui poſſet auena
Perſonuiſſe chelim, blande cui ſæpe canenti
Alluſere feræ, cui ſubſtitit aduena quercus.
Quem modo cantantem rutilo ſpargebat acantho
Nais, & implicatos comebat pectine crines.
Eſt fateor, Melibœe deus, ſed nec mihi Phœbus Co.
Forſitan abnuerit, tu tantum commodus audi.
Scimus enim quia te non ſpernatur Apollo,
Incipe nam faueo. Sed proſpice ne tibi forte M.
Tinnula tam fragili reſpiret fiſtula buxo.
Quam reſonare ſolet, ſiquando laudat Alexin.
Hoc potius calamos, magis hoc ſectare canales.
Pro me qui dignas cecinerunt conſule ſiluas,
Incipe, nec dubita, uenit en, & frater Amyntas
Cantibus iſte tuis alterno ſuccinit ore,
Dicite, ne mora ſit, uicibuſq; reducite carmen.

Tuq́; prior Corydon, tu proximus ibis Amyntas.
Ab Ioue principium ſiquis canit æthera ſumat, **Co.**
Siquis athlantiaci molitur pondus olympi.
At mihi qui noſtras præſenti numine terras,
Perpetuamq́; regit iuuenili robore pacem
Lætus, in Auguſto felix arrideat ore.
Me quoq; facundo comitatus Apolline Cæſar **Am.**
Reſpiciat, montes neu dedignetur adire,
Quos & Phœbus amat, quos Iupiter ipſe tuetur.
In quibus Auguſtos uiſuraq́; ſæpe triumphos
Laurus fructificat, uicinaq́; naſcitur arbos.
Ipſe polos etiam, qui temperat igne, geluq; **Co.**
Iuppiter ipſe parens, cui tu iam proximus ipſe
Cæſar abis, poſito paulisper fulmine, ſæpe
Creſſia rura petit, uiridiq́; recliuis in antro
Carmina dictæis audit curetica ſiluis. **Am.**
Aſpicis ut uirides audito Cæſare ſiluæ
Conticeant? memini quamuis urgente procella,
Sic nemus immotis ſubito requieſcere ramis.
Et dixi; deus hinc certe deus expulit Euros.
Nec mora pharſaliæ ſoluērunt ſibila cannæ.
Aſpicis, ut teneros ſubitus uigor excitet agnos, **Co.**
Vtq́; ſuperfuſo magis ubera lacte grauentur?
Et nuper tonſis exundent uellera fœtis?
Hoc ego iam memini, ſemel hac in ualle notaui,
Et ueniſſe Palen pecoris dixiſſe magiſtros.
Scilicet omnis eum tellus, gens omnis adorat. **Am.**
Diligiturq́; deis, quem ſic taciturna uerentur
Arbuta, cuius iners audito nomine tellus
Incaluit, floremq́; dedit, qui ſilua uocato

Denſat odore comas, ſtupefacta regerminat arbos.
Illius ut primum ſenſerunt numina terræ, Co.
Cœpit, & uberior ſucis fallentibus olim
Luxuriare ſeges, tandemq; legumina plenis
Vix reſonant ſiliquis, nec præfocata malignum
Meſſis habet lolium, nec inertibus albet auenis.
Iam neq; damnatos metuit iactare ligones Am.
Foſſor, & inuento, ſi ſors dedit, utitur auro.
Nec timet, ut nuper dum iugera uerſat arator,
Ne ſonet offenſo contraria uomere maſſa.
Iamq; palàm preſſo magis, ac magis inſtat arator.
Ille dat, ut primas Cereri dare cultor ariſtas C.
Poſſit, & intacto Bromium perfundere uino.
Vt nudus ruptas ſaliat calcator in uuas.
Vt quoq; turba bono plaudat ſaginata magiſtro,
Qui faciat egregios ad peruia compita ludos.
Ille meis pacem dat montibus, ecce per illum Am.
Seu cantare iuuat, ſeu ter pede lenta ferire
Carmina, non ullas licet cantare choreas.
Et cantus uiridante licet mihi condere libro.
Turbida nec calamos exurdant claſſica noſtros.
Numine Cæſareo ſecurior ipſe Lyeo C.
Pan recolit ſyluas, & amœna Faunus in umbra
Securus recubat, placidoq; in fonte lauatur
Nais, & humanum non calcatura cruorem.
Per iuga ſiccato uelox pede currit Oreas.
Dij precor hūc Iuuenē, quē uos (niſi fallor) ab ipſo A.
Aethere miſiſtis, poſt longa reducite uitæ
Tempora, uel potius mortale reſoluite penſum.
Et date perpetuo cœleſtia fila metallo.

Sit deus, & nolit penſare palatia cœlo.
Tu quoq; mutata, ſeu Iupiter ipſe figura Co.
Cæſar ades, ſeu quis ſuperum ſub imagine falſa
Mortaliq; lates, uiuas, & hunc precor orbem
Hos precor æternos populos rege; ſit tibi cœli
Vilis amor, cæptamq; pater ne deſere terram.
Ruſtica credebam nemoraleis carmina uobis Me.
Conceſſiſſe deos, & obeſis auribus apta.
Verum quæ imparibus modo concinuiſtis auenis.
Tam liquidum, tam dulce canunt, ut non ego malim
Quod peligna ſolent examina lambere nectar.
O mihi quam tenero decurrunt carmina uerſu. Co.
Tum Melibœe ſonent, ſiquando in montibus iſtis
Dicat habere larem, ſiquando noſtra uidere
Paſcua contigerit, uellit nam ſæpius aurem
Inuida paupertas, & dixit uilia cura.
At tu ſiqua modo non aſpernanda putabis,
Fer Melibœe deo mea carmina, nam tibi fas eſt
Sacra palatini penetralia uiſere Phœbi.
Tu mihi talis eris, qualis qui dulce ſonantem
Tityron è ſiluis dominam deduxit in urbem.
Oſtenditq; deos, & ſpreto dixit ouili.
Tityre rura prius, ſed poſt cantabimus arma.
Reſpiciat noſtros utinam fortuna labores As.
Pulchrior, & meritæ faueat deus ipſe iuuentæ.
Nos tamen interea tenerum mactabimus hœdum,
Et pariter ſubitæ peragemus fercula cœnæ.
Nunc ad flumen oues deducite, iam fremit æſtas.
Iam ſol contractas pedibus magis admonet umbras.

ECLOGA V. MYCON.

MYCON. CANTHVS.

Orte Mycō ſenior, Canthusq́; Myconis alūnus,
Torrentem patula uitabant arbore ſolem.
Cum iuueni ſenior præcepta daturus alumno
Talia uerba refert, tremulis titubantia labris:
Quas errare uides inter dumeta capellas, My.
Canaq́; laſciuo concidere gramina morſu
Canthe puer, quos ecce greges à monte remotos
Cernis, in aprico decerpere gramina campo.
Hos tibi do ſenior iuueni pater, ipſe tuendos
Accipe, iam certe potes inſudare labori.
Iam pro me gnauam potes exercere iuuentam.
Aſpicis ut nobis iam dudum mille querellas
Afferat, & baculum premat inclinata ſenectus.
Sed qua lege regas, & amantes luſtra capellas,
Et melius pratis errantis mollibus agnas,
Percipe. Vere nouo, cum iam tinnire uolucres
Incipient, nidosq́; reuerſa lutabit hyrundo,
Protinus hyberno pecus omne mouebis ouili.
Tunc etenim tota uernanti gramine ſilua
Pullat, & æſtiuas reparabilis inchoat umbras.
Tunc florent ſiluæ, uiridisq́; renaſcitur annus.
Tunc Venus, & calidi ſcintillat feruor amoris.
Laſciuumq́; pecus ſalientis accipit hircos.
Sed non ante greges in paſcua mittito clauſos,
Quam fuerit placata Pales, tum ceſpite uiuo
Pone focum, geniumq́; loci, Faunumq́;, laremq́;.

Salſo farre uocat, tepidos tunc hoſtia cultros
Imbuat, atq; etiam dum uiuit ouilia luſtra.
Nec mora, tunc campos ouibus, dumeta capellis
Orto ſole dabis, ſimul hunc tranſcendere montem
Cœperit, ut primæ ſpatium tepefecerit horæ.
Ac ſi forte uaces dum matutina relaxat
Frigora ſol, tumidis ſpument tibi mulctra papillis.
Implebis quod meſſe fluat, rurſusq; prometur
Mane, quod occiduæ mulſura redegerit horæ.
Parce tamen fœtis, nec ſint compendia tanti,
Deſtruat ut niueos uenalis caſeus agnos.
Nam tibi præcipuo fœtura colatur amore.
Te quoq; non pudeat, cum ſerus ouilia uiſes.
Siqua iacebit ouis partu reſoluta recenti,
Hanc humeris portare tuis, natosq; parenti
Ferre ſinu tremulos, & non dum ſtare paratos.
Nec tu longinquas procul à præſepibus herbas,
Nec nimis admotæ ſectabere pabula ſiluæ,
Dum peragit uernum Iouis inconſtantia tempus.
Veris enim dubitanda fides, modo fronte ſerena
Blandius arriſit, modo cum caligine nymbos
Intulit, & miſeras tondentibus abſtulit agnas.
At cum longa dies ſitientes afferet æſtus,
Nec fuerit uariante deo mutabile cœlum,
Iam ſiluis committe greges, iam longius herbas
Quære, ſed ante diem pecus exeat, humida dulces
Efficit aura cibos, quoties fugientibus Euris
Frigida nocturno tinguntur paſcua rore.
Et matutinæ lucent in gramine guttæ.
At ſimul argutæ nemus increpuere cicadæ.

Ad fontem compelle greges, nec protinus herbas
Vel campos permitte ſequi, ſine protegat illos
Interea ueteres quæ porrigit æſculus umbras.
Verum ubi decliui iam nona tepeſcere ſole
Incipiet, feræq; uidebitur hora merendæ,
Rurſus paſce greges, & opacos deſere lucos.
Nec prius æſtiuo pecus includatur ouili,
Quam leuibus nidis ſomnos captare uolucris
Cogitet, & tremuli tremebunda coagula lactis.
Succida iam tereti conſtringere uellera iunco,
Cum iam tempus erit maternas demere lanas.
Hircorumq; iubas, & olentes cedere barbas.
Ante tamen ſecerne pecus, gregibusq; notatis
Conſimiles include comas, ne longa minutis,
Mollia ne duris coeant, ne candida fuſcis.
Sed tibi cum uacuas poſito uelamine coſtas
Denudabit ouis circunſpice, ne ſit acuta
Forfice læſa cutis; tacitum ne puſtula uirus
Texerit occulto ſub uulnere, quæ niſi ferro
Rumpitur, ah miſerum fragili rubigine corpus
Corrodet ſanies, & putrida contrahet oſſa.
Prouidus (hoc moneo) liuentia ſulphura tecum,
Et ſcyllæ caput, atq; intacta bitumina porta,
Vlceribus laturus opem, nec brutia deſit
Dura tibi, liquido ſimul unguine terga memento.
Si ſint raſa linas, uiui quoq; pondera melle
Argenti coquito, lentumq; bitumen aheno
Impreſſurus oui tua nomina, nam tibi lites
Afferet ingentis lectus poſſeſſor ouili.
Nunc etiam dum ſiccus ager, dum feruida tellus

Dum rimoſa palus & multo torrida ſimo
Aeſtuat, & fragiles nimius ſol puluerat herbas.
Lurida conueniet, ſuccendere galbana ſeptis,
Et tua ceruino luſtrare mapalia fumo.
Obfuit iſte malis odor anguibus, ipſe uidebis
Serpentum cecidiſſe minas, non ſtringere dentes
Vlla poteſt uncos, ſed inani debilis ore
Marcet, & obtuſo iacet exarmata ueneno.
Tunc age uicine circunſpice tempora brumæ.
Qua ratione geras, aperit cum uinea ſepes,
Et portat lectas ſecurus uinitor uuas.
Incipe falce nemus, uiuaſq; recidere frondes.
Tunc opus eſt teneras ſummatim ſtringere uirgas.
Tum debes ſeruare comas, dum permanet humor,
Dum uiret, et tremulas non excutit aphricus umbras.
Aſt ubi conueniet tepidis fœnilibus olim,
Promere cum pecudes extremus clauſerit annus.
Sic tibi nitendum eſt, labor hoc in tempore noſter
Gnauaq; ſedulitas uenit, & paſtoria uirtus.
Nec pigeat ramos ſiccis miſcere recentes.
Et ſuccos adhibere nouos, ne torrida nymbis
Inſtet hyems, nimioq; gelu, niuibusq; coactis.
Incuruare uelis uimen, & conſtringere frondes.
Tu tamen aut leues hederas, aut molle ſalictum
Valle premes gelida, ſitis eſt penſanda tuorum
Cante gregum uiridante cibo, nihil aridus illis
Ingenti proſitus, quamuis ſtrue poſſit aceruus,
Virgea ſi deſint liquido turgentia ſucco,
Et quibus eſt aliquid plenæ uitale medullæ.
Præcipue gelidum ſtipulis, & fronde caduca

Sterne ſolum ne forte rigo penetrabile corpus
Vrat, & interno uaſtet pecuaria morbo.
Plura quidem monuiſſe uelim, nam plura ſuperſunt.
Sed iam ſera dies cadit, & iam ſole fugato
Frigidus æſtiuas impellit noctifer horas.

ECLOGA. VI. LITIGIVM.
ASTILVS. LYCIDAS. MNASYLVS.

Erus ades Lycida, mō Nyctilus et puer Alcō As
Certauere ſub his alterno carmine ramis
Iudice me, ſed non ſine pignore, Nyctilus hœdos
Iuncta matre dedit, catulum dedit ille leænæ,
Iurauitq; genus, ſed ſubſtulit omnia uictor.
Nyctilon ut cantu rudis exuperauerit Alcon.
Aſtile credibile eſt ut uincat Acantida cornix. Ly.
Vocalem ſuperet ſi dirus Aedona bubo.
Te partiar Crotale, qua nunc ego maceror una. As.
Si magis aut docili calamorum Nyctilus arte,
Aut cantu magis eſt quàm uultu proximus illi.
Iam nunc decipior te iudice, pallidus alter Ly.
Venit, & hirſuta ſpinoſior hiſtrice barba.
Candidus alter erat, læuiq; decentior ouo.
Et ridens oculis crinemq; ſimillimus auro,
Qui dici poſſet ſi non cantaret Apollo.
O Lycida ſiquis tibi carminis uſus adeſſet. As.
Tu quoq; laudatum poſſe Alcona probare.
Vis igitur quoniam nec nobis improbe par es, Ly.
Ipſe tuos iudex calamos committere noſtris?

Vis conferre manus? ueniat uel arbiter Alcon. As.
Vincere tu quenquam? uel te certamine quiſquam
Dignetur? qui uix ſtillantes arida uoces
Rumpis, & expellis male ſingultantia uerba?
Fingas plura licet (nec enim potes) improbe uerba Ly.
Exprobare mihi, ſicut tibi multa lycotas.
Sed quid opus uana conſumere tempora lite?
Ecce uenit Mnaſylus, erit (ni ſi forte recuſas)
Arbiter, iſta nunc non credulus improbe uerbis.
Malueram fateor uel prædam nactus abire, Aſt.
Quam tibi certanti partem committere uocis.
Nec tamen hoc impune feres, en aſpicis illum
Candida qui medius cubat inter lilia ceruum,
Quamuis hunc petale mea diligit accipe uictor.
Scit frenos, ſcit ferre iugum, ſequiturq; uocantem
Credulus, & menſæ non improba porrigit ora.
Aſpicias ut fruticat late caput? utq; ſub ipſis
Cornibus, & tereti lucent redimicula collo?
Aſpicias ut niueo frons irretita capiſtro
Lucet? & à dorſo quæ totum circuit album
Alternat uitreas lateralis cingula bullas?
Cornua ſubtiles, ramoſáq; tempora molles
Implicuere roſæ, rutiloq; monilia torque
Extrema ceruice notant, ubi pendulus apri
Dens ſedet, & niuea diſtinguit pectora luna.
Hunc ego qualemcunque uides in ualle paciſcor
Pendere, dum ſciat hic ſe non ſine pignore uinci.
Terreri Mnaſyle ſuo me munere credit? Ly.
Aſpice quam timeam, genus eſt (ut ſcitis) equarum
Non iugale mihi, quarum de ſanguine ponam

Velocem Petaſon, qui gramina matre relicta
Nunc primum teneris libauit dentibus, illi
Pes leuis, adductum latus, excelciſſima ceruix,
Terga ſedent, micat acre caput, ſine pondere ceruix,
Et tornata breui ſubſtringitur ungula cornu.
Vngula quæ uiridi ſic exultauit in aruo,
Tangeret ut fragiles, ſed non curuaret ariſtas.
Hunc dare ſi uincar ſilueſtria numina iuro.
Et uacat, & ueſtros cantus audire iuuabit. Mn.
Iudice me ſane contendite ſi libet iſthic
Protinus ecce torum fecere ſub ilice muſæ.
Sed ne uicini nobis ſonus obſtrepat amnis,
Gramina linquamus, ripamq; uolubilis undæ.
Namq; ſub exeſo raucum mihi pumice lymphæ
Reſpondent, & obeſt arguti glarea riui.
Si placet antra magis, uicinaq; ſaxa petamus. As.
Saxa quibus uiridis ſtillanti uellere muſcus
Dependet, ſcopulisq; cauum ſinuantibus arcum
Imminet, exeſa uelutí teſtudine concha.
Venimus & tacito ſonitum tutabimur antro. Mn.
Seu reſidere libet, dabit ecce ſedilia tophus.
Ponere ſeu cubitum, melior uiret herba tapetis.
Nunc mihi ſepoſita reddantur carmina lite.
Nam uicibus teneros malim cantetis amores.
Aſtile tu Petalem, Lycida tu Phyllida lauda.
Tu modo (nos illis iam nunc Mnaſyle precamur) Ly.
Auribus excipias, quibus hunc, & Acantida nuper
Diceris in ſilua iudex audiſſe Thalea.
Non equidem poſſum cum prouocet iſte tacere. As.
Rumpor enim merito, nihil hic niſi iurgia quærit.

Audiat, aut dicat quoniam cupit, hoc mihi certe
Dulce ſatis fuerit Lycidam expectare trementem,
Dum te ſtante palàm ſua criminia pallidus audit.
Me puto uicinus Stimicon, me proximus Aegon **Ly.**
Hos inter frutices tacite riſere uolentem
Oſcula cum tenero ſimulare uirilia Mopſo.
Fortior o' utinam nondum, Mnaſylus adeſſet. **As.**
Efficerem nec te quiſquam tibi turpior eſſet.
Quid furitis? quæ uos inſania tendere iuſſit? **Mn.**
Si uicibus certare placet, ſed non ego uobis
Arbiter, hoc alius poſſit diſcernere iudex.
Et uenit ecce Mycon, uenit & uicinus Iolas.
Litibus hi ueſtris poterunt imponere finem.

ECLOGA. VII. TEMPLVM

LYCOTAS ET CORYDON.

Lentus ab urbe uenis Corydon, uigeſima certe
Nox fuit, ut noſtræ cupiunt te cernere ſiluæ.
Et tua mœrentes expectant iubila tauri.
O' piger o' duro iam durior ore Lycota. **Co.**
Qui ueteres fagos, noua quàm ſpectacula mauis
Cernere, quæ patula iuuenis deus edit arena,
Mirabar quæ cauſa foret tibi tanta morandi. **Ly.**
Cur tua ceſſaret taciturnis fiſtula ſiluis,
Et ſolus Stimicon caneret pallente corymbo.
Quem ſine te mœſti tenero donauimus hœdo.
Nam dum lentus abes luſtrauit ouilia Tyrſis.
Iuſſit & arguta iuuenes certare cicuta.

Scilicet inuictus Stimicon, & præmia diues Co.
Auferat, accepto non ſolum gaudeat hœdo,
Verum tota ferat, quæ luſtrat ouilia Thyrſis,
Non tamen æquabit mea gaudia, nec mihi ſiquis
Omnia lucanæ donet pecuaria ſiluæ.
Grata magis fuerint, quàm quæ ſpectamus in urbe.
Dic age dic Corydon, nec noſtras inuidus aures Ly.
Deſpice, non aliter certe mihi dulce loquere.
Quàm certare ſolent, quoties ad ſacra uocantur
Aut fœcunda Pales, aut paſtoralis Apollo.
Vidimus in cœlum trabibus ſpectacula teſtis.
Surgeret tarpeium propè deſpectantia culmen,
Immenſosq; gradus, & cliuos lene iacentes.
Venimus ad ſedes ubi pulla ſordida ueſte
Inter fœmineas ſpectabat turba cathedras.
Nam quæcunq; patent ſub aperto libera cœlo,
Aut eques aut niuei loca denſauere tribuni.
Qualiter hæc patulum contendit uallis in orbem,
Et ſinuata latus reſupinis undiq; ſiluis.
Inter continuas curuatur concaua montes.
Sic tibi planiciem curuæ ſinus ambit arenæ.
Et geminis medium ſe molibus alligat ouum,
Quid tibi nunc referam, quæ uix ſuffecimus ipſi.
Per partes ſpectare ſuas, ſic undiq; fulgor
Percuſſit, ſtabam defixus & ore patenti,
Cunctaq; mirabar, nec dum bona ſingula noram.
Tum mihi dum ſenior lateri qui forte ſiniſtro
Iunctus erat, quid te ſtupe factum ruſtice dixit.
Ad tantas miraris opes, qui neſcius auri
Sordida tecta caſas, & ſola mapalia noſti.

En ego tam tremulus, tam uertice canus, & iſta
Factus in urbe ſenex, ſtupeo, tamen omnia certe
Vilia ſunt nobis, quæcunq; prioribus annis
Vidimus, & ſordet quicquid ſpectauimus olim.
Balteus en gemmis, en illita porticus auro
Certatim radiant, nec non ubi finis arenæ
Proxima marmoreo peragit ſpectacula muro.
Sternitur adiunctis ebur admirabile truncis.
Et coit in rutilum, tereti qua lubricus axem
Impoſitos ſubita uertigine falleret ungues,
Excuteretq; feras, auro quoq; torta refulgent
Retia, quæ totis in arenam dentibus extant.
Dentibus æquatis, & erat mihi crede Lycota.
Siqua fides noſtro dens longior omnis aratro.
Ordine quid referam? uidi genus omne ferarum.
Hic niueos lepores, & non ſine cornibus apros,
Monticoram ſiluis etiam quibus editur alcem
Vidimus, & tauros quibus aut ceruice leuata
Deformis ſcapulis torus eminet, aut quibus hirtæ
Iactantur per colla iubæ, quibus aſpera mento
Barba iacet, tremulisq; rigent palearia ſetis.
Non ſolum nobis ſilueſtria cernere monſtra
Contigit, equoreos ego cum certantibus urſis
Spectaui uitulos, & equorum nomine dignum.
Sed deforme pecus, quod in illo naſcitur amni
Qui ſata riparum uenientibus irrigat undis.
Ha trepidi quoties nos deſcendetis arenæ
Vidimus in partes, ruptaq; uoragine terræ
Emerſiſſe feras, & eiſdem ſæpe latebris
Aurea cum croceo creuerunt arbuta libro.

O' fœlix Corydon, quem non tremebũda ſenectus Ly.
Impedit, o' fœlix quod in hæc tibi ſæcula primos
Indulgente deo dimittere contigit annos.
Nunc tibi ſi propius uenerandum cernere numen
Sors dedit, & præſens uultumq; habitumq; notaſti.
Dic age dic Corydon, quæ ſit modo forma deorum?
O' utinam nobis non ruſtica ueſtis ineſſet, Co.
Vidiſſem propius mea numina, ſed mihi ſordes
Pullaq; paupertas, & adunco fibula morſu
Obſuerant, utcunq; tamen conſpeximus ipſum
Longius, & niſi me decepit uiſus in uno.
Et Martis uultus, & Apollinis eſſe putaui.

FINIS.

AVRELII. NEMESIANI CARTAGI-NIENSIS ECLOGA PRIMA.

EPIPHVNVS. TIMETAS.

TITYRVS.

d Vm fiſcela tibi fluuiali Tityre iunco Ti.
Texitur, & raucis reſonant tua rura cicadis,
Incipe ſiquod habes gracili ſub arũdine carmen.
Compoſitum, nam te calamos inflare labello
Pan docuit, uerſúq; bonus tibi fauit Apollo.
Incipe dum ſalices hœdi, dum gramina uaccæ
Detondent, uiridíq; gregem permittere campo.
Dum ros, & primi ſuadet clementia ſolis.
Hos annos canamq; meam mihi care ſenectam, Ti.
Tu iuuenis carusq; deis in carmina cogis?
Diximus, & calamis uerſus cantauimus olim.
Dum ſecura hilares ætas ludebat amores.
Nunc album caput, & ueneres tepuere ſub annis.
Iam mea ruricolæ dependet fiſtula Fauno,
Et nunc rura ſonant, nuper iam carmina uictor
Riſiſti calamos, & diſſona flamina Mopſi.
Iudice me, mecum ſenior Melibœus utrunq;
Audierat, laudesq; tuas ſublime ferebat.
Quem nunc emeritæ permenſum tempora uitæ,
Secreti pars orbis habet, mundusq; piorum.
Quare age, ſiqua tibi Melibœi gratia uiuit,
Dicat honoratos prædulcis tibia manes,
Et parere decet iuſſis, & grata iubentur.

Nanq; fuit dignus ſenior, quem carmine Phœbus:
Pan calamis, fidibusq; Linus modulantibus, Orpheus
Concinerent, atq; acta uiri laudesq; ſonarent.
Sed quia tu noſtræ muſam depoſcis auenæ,
Accipe quæ ſuper hæc ceraſus, quam cernis ad amnem
Continet, inciſo ſeruans mea carmina libro.
Dic age, ſed nobis ne uento garrula pinus
Obſtrepat, has ulmos potius fagos'ue petamus.
Hic cantare libet, uirides nam ſuggerit herbas
Mollis ager, lateq; tacet nemus omne quieti.
Aſpice ut ecce procul decerpant gramina tauri.
Omniparens æther, & rerum cauſa liquores.
Corporis & genitrix tellus uitalis, & aer,
Accipite hos calamos, atq; hæc noſtro Melibœo
Mittite, ſi ſentire datur poſt facta quietis.
Nam ſi ſublimes animæ cœleſtia templa,
Sidereasq; colunt ſedes, mundoq; fruuntur.
Tu noſtros aduerte modos, quos ipſe benigno
Pectore fouiſti, quos Melibœe probaſti.
Longa tibi cunctisq; diu ſpectata ſenectus,
Fœlicesq; anni, noſtriq; nouiſſimus æui
Circulus, innocuæ clauſerunt tempora uitæ.
Nec minus hinc nobis gemitus lacrymæq; fuere,
Quam ſi florentes mors inuida pelleret annos.
Nec tenuit tales communis cauſa querellas.
Heu Melibœe iaces lætali frigore ſegnis,
Lege hominum cœlo dignus canente ſenecta
Concilioq; deûm, plenum tibi ponderis æqui
Pectus erat, tu ruricolum diſcernere lites
Aſſueras, uarias patiens mulcendo querellas.

Sub te ruris amor, ſub te reuerentia iuſti
Floruit, ambiguos ſignauit terminus agros.
Blanda tibi uultus grauitas, & mite ſerena
Fronte ſupercilium, ſed pectus mitius ore.
Tu calamos aptare labris, & iungere cera
Horatus duras docuiſti fallere curas.
Nec ſegnem paſſus nobis marcere iuuentam.
Sæpe dabas meritæ non uilia præmia muſæ.
Sæpe etiam ſenior ne nos cantare pigeret,
Lætus phœbœa dixiſti carmen auena.
Fœlix o Melibœe uale, tibi frondis odore
Munera dat lauros carpens ruralis Apollo.
Dant Fauni quod quiſq; ualet de uite racemos,
De meſſe culmos, omniq; ex arbore fruges.
Dat grandæua pales, ſpumantia cymbia lacte.
Mella ferunt Nymphæ, pictas dat flore coronas.
Manibus hic ſupremus honos, dant carmina muſæ.
Carmina dant muſæ, nos te modulamur auena.
Silueſtris nunc te platanus Melibœe ſuſurrat.
Te pinus reboat, te quidquid carminis Echo
Reſpondent ſiluæ, te noſtra armenta loquuntur.
Nanq; prius ſiccis phocæ naſcentur in aruis.
Hirſutuſq; freto uiuet leo, dulcia mella
Sudabunt taxi, confuſis legibus anni.
Meſſem triſtis hyems, æſtas tractabit oliuas.
Ante dabit flores Autumnus, Ver dabit uuas.
Quam taceat Melibœe tuas mea fiſtula laudis.
Perge puer cœptum tibi neuq; deſere carmen. Ti.
Nam ſi dulce ſonas, ut te placatus Apollo
Prouehat, & fœlix dominam perducat ad urbem.

Nanq; hic in ſiluis præſens tibi fama benignum
Strauit iter, rumpens liuoris nubila plena.
Sed iam ſol demittit equos de culmine mundi,
Fulmineos ſuadens gregibus præbere liquores.

ECLOGA. II. DONACE. ASTATVS. ALCON.

Ormoſam Donacē puer Aſtatus, et puer Alcon
Ardebant, rudibusq; annis intenſus uterq;
In Donaces Venerem furiata mente ruebant.
Hanc cum uicini flores in uallibus horti
Carperet, & molli gremium compleret acantho.
Inuaſere ſimul, Venerisq; imbutus uterq;
Tum primum dulci carpebant gaudia furto.
Hinc amor, & pueris iam non puerilia uota.
Quis anni ter quinque hyemes & cura iuuentæ.
Sed poſtquam Donacen duri clauſere parentes.
Et non tam tenui filo de uoce ſonaret.
Sollicitumq; foret pinguis onus, improba ceruix.
Suffuſusq; rubor crebro uenæq; tumentes,
Tum uero ardentes flamati pectoris æſtus
Carminibus dulciq; parant reuelare querella.
Ambo æuo cantuq; pares, nec diſpari forma,
Ambo genas læues, intonſi crinibus ambo.
Atq; ſub hac platano mœſti ſolatia caſus
Alternant, Idas calamus, & uerſibus Alcon.
Quæ colitis ſiluas Dryades, quæq; antra Napææ Id.
Et quæ marmoreo pede Naiades uda ſecatis
Littora, purpureosq; alitis per gramina flores.

Dicite quo

Dicite quo prato Donacen, qua forte ſub umbra
Inueniam, roſeis ſtringentem lilia palmis?
Nam me iam trini petierunt ordine ſoles.
Ex quo conſueto Donacen expecto ſub antro.
Interea tanquam noſtri ſolamen amoris
Hoc foret, aut poſſet rabidos mediare furores.
Nulla meæ trinis tetigerunt gramina uaccæ
Luciferis, nulloq; biberunt amne liquores.
Siccaq; fœtarum lambentes ubera matrum
Stant uituli, & teneris mugitibus aera complent.
Ipſe ego nec molli iunco, nec uimine lento
Perfeci calathos, cogendi lactis in uſus.
Quid tibi (quæ noſti) referam, ſcis mille iuuencas
Eſſe mihi, noſti nunquam mea mulctra uacare.
Idas ille ego ſum Donace, cui ſæpe dediſti
Oſcula, nec medios dubitaſti rumpere cantus,
Atq; inter calamos errantia labra petiſti.
Heu heu nulla meæ te tangit cura ſalutis,
Pallidior buxo, uiolæq; ſimillimus erro.
Omnes ecce cibos, & noſtri pocula Bacchi
Horreo. nec placido memini concedere ſomno.
Te ſine me miſero mihi lilia nigra uidentur.
Pallentesq; roſæ, nec dulce rubens hiacynthus.
Nullos hæc myrtus, nec laurus ſpirat odores.
At tu ſi uenias, & candida lilia fient,
Purpureæq; roſæ, & dulce rubens hiacynthus.
Tum mihi cum myrto laurus ſpirabit odores.
Nam dum Pallas amet turgentes ſanguine bacchas,
Dum Bacchus uites deus, & ſata poma Priapus,
Paſcua læta Pales, Idas te diliget unam.

Hæc Idas calamis, tu quæ reſponderit Alcon
Verſu Phœbe refer, ſunt aurea carmina Phœbo.
O' montana pales, o' paſtoralis Apollo. Al.
Et nemorum Siluane potens, & noſtra Dione.
Quæ iuga celſa tenes, erycis cui cura iugales
Concubitus hominum totis connectere ſæclis.
Quid merui? cur me Donace formoſa reliquit?
Munera nanq; dedi noſter quæ non dedit Idas?
Vocalem longos quæ ducit Aedona cantus.
Quæ licet interdum contexto uimine clauſa,
Cum paruæ patuere fores, ceu libera ferri
Nouit, & agreſtes inter uolitare uolucres.
Scit rurſus remeare domum, tectumq; ſubire
Viminis, & caueam totis præponere ſiluis.
Præterea tenerum leporem, geminasq; palumbes,
Nuper quæ potui ſiluarum præmia miſi.
Et poſt hæc Donace noſtros contemnis amores.
Forſitan indignum ducis quod ruſticus Alcon
Te cupiam, qui mane boues in paſcua ducam.
Di pecorum pauere greges, formoſus Apollo,
Pan doctus, Fauni, uates, & pulcher Adonis.
Quin etiam fontis ſpeculo me mane notaui.
Nondum purpureos Phœbus cum tolleret ortus.
Nec tremulum liquidis ſplenderet lumine in undis,
Quod uidi nulla tegimur lanugine malas.
Paſcimur & crinem noſtro formoſior Idas
Dicor, & hoc ipſum mihi tu narrare ſolebas
Purpureas laudando genas, & lactea colla,
Atq; hilares oculos, & formam puberis æui.
Nec ſumus indocti calamis, cantamus auena.

Qua diui cecinere prius, qua dulce locutus
Tityrus è ſiluis dominam peruenit ad urbem.
Nos quoq; te propter Donace cantabimus urbi.
Si modo conferas inter uiburna cupreſſos,
Aut inter pinos corylum frondeſcere fas eſt.
Sic pueri Donacen toto ſub ſole canebant, Poe.
Frigidus è ſiluis donec deſcendere ſuaſit
Heſperus, & ſtabulis paſtos inducere tauros.

ECLOGA III. BACCHVS.
PAN TRIVM PVERORVM
IMPVLSV MODV-
LATVR.

Ictilos atq; Mycô, nec nô et pulcher Amyntas Po.
Torrentem patula uitabant ilice ſolem.
Cum Pan uenatu feſſus recubare ſub ulmo
Cœperat, & ſomno laſſatus ſumere uires.
Quem ſuper ex tereti pendebat fiſtula ramo.
Hanc pueri (tanquam prædam pro carmine poſſent
Sumere, faſq; eſſet calamos tractare deorum)
Inuadunt furto, ſed nec reſonare canorum
Fiſtula quem ſueuit, nec uult contexere carmen.
Sed pro carminibus male diſſona ſibila reddit.
Tum Pan excuſſus ſonitu ſtridentis auenæ.
Iamq; uidens, pueri ſi carmina poſcitis inquit Pa.
Ipſe cauam, nulli fas eſt inflare cicutas.
Quas ego mænalijs cæra coniungo ſub antris.
Iamq; ego Bacche tuos ortus, & ſemina uitis
Ordine detexam, debemus carmina Baccho.
Hæc fatus cœpit calamis ſic montiuagus Pan. Po.

Te cano qui grauidis hederata fronte corymbis Pa.
Vitea ſerta plicas, qui quando palmite tygres
Ducis odoratis perfuſus colla capillis,
Vera Iouis proles, iam tunc poſt ſidera cœli
Sola Iouem Semele uidit, Iouis ora profeſſum.
Hunc pater omnipotens uenturi prouidus æui
Protulit, & iuſto produxit tempore partus.
Vos etiam & Niſæ uiridi nutriſtis in antro,
Hunc Nymphæ, Fauniq; ſenes, Satyriq; procaces.
Quin & Sylenus paruum ueneratus alumnum.
Aut gremio fouet, aut reſupinus ſubſtinet ulnis.
Et uocat ad riſum digito, motuq; quietem
Allicit, aut tremulis quaſſat crepitacula palmis.
Cui deus arridens, horrentes pectore ſetas
Vellicat, aut digitis aures aſtringit acutas.
Applauditq; manu mutilum caput, aut leue mentum.
Et ſimas tenero collidit pollice naris.
Interea pueri floreſcit pube iuuenta,
Flauaq; maturo tumuerunt tempora cornu.
Tum primum lætas oſtendit pampinus uuas.
Mirantur Satyri frondes, & poma Lyæi.
Tum deus ò Satyri maturos carpite fructus
Dixit, & ignotos pueri calcate racemos.
Vix hæc audierant, decerpunt uitibus uuas,
Et portant calathis, celeriq; illidere planta
Concaua ſaxa ſuper properant, uindemia feruet
Collibus in ſummis, crebro pede rumpitur uua.
Nudaq; purpureo ſparguntur pectora muſto.
Tum Satyri laſciua cohors, ſibi pocula quiſq;
Obuia corripiunt, quod ſors dedit, hoc capit uſus.

Cantharon hic retinet, cornu bibit alter adunco.
Concauat ille manus, palmasq́; in pocula uertit.
Pronus at ille lacu bibit, & crepitantibus haurit
Muſta labris, alius uocalia cymbia mergit.
Excipit ac potus, ſaliens liquor ore reſultat.
Atq; alius latices preſſus reſupinus ab uuis,
Spumeus inq́; humeros, & pectora difluit humor.
Omnia ludus habet cantusq́; chorosq́; licentes,
Et Venerem iam uina mouent, raptantur amantes.
Concubitu Satyri fugientes iungere nymphas.
Iam iamq; elapſas, hic crine, hic ueſte retentat.
Tum primum roſeo Silenus cymbia muſto
Plena ſenex, auide non æquis uiribus hauſit.
Ex illo uenas inflatus nectare dulci,
Heſternoq́; grauis ſemper ridetur hyaccho.
Quin etiam deus ille, deus Ioue proſatus ipſo,
Et plantis uuas premit, & de uitibus haſtas
Ingerit, & lynci præbet crathera bibenti.
Hæc Pan mænalia pueros in ualle docebat. Poe.
Sparſas donec oues campo, conducere in unum
Nox iubet, uberius ſuadens ſiccare fluorem
Lactis, & in niueas aſtrictum cogere glebas.

ECLOGA. IIII. EROS. LYCIDAS. MOPSVS.

Opulea Lycidas, nec non & Mopſus in umbra
P Paſtores, calamis, ac uerſu doctus uterq;,
Nec triuiale ſonans proprios cantabat amores.
Nam Mopſo Meroe, Lycidæ crinitus Iolas

Ignis erat, parilisq; furor de diſpare ſexu
Cogebat trepidos totis diſcurrere ſiluis.
Hos puer, ac Meroe multum luſere furentis.
Dum modo condictas uitant in uallibus ulmos,
Nunc fagos placidas fugiunt, promiſſáq; fallunt
Antra, nec eſt animus ſolitos alludere fontis.
Tum tandem feſſi quos luſus adederat ignis,
Sic ſua deſertis nudarunt uulnera ſiluis.
Inq; uicem dulcis cantu dixere querellas.
Immitis Meroe, rapidisq; fugacior Euris, Mo.
Cur noſtros calamos, cur paſtor alia uitas
Carmina? quem'ue fugis? quæ me tibi gloria uicto?
Quid uultum ueniens premis? ac ſpem fronte ſerenas?
Tandem dura negas? poſſum non uelle negantem.
Cantet, amat quod quiſq;, leuant & carmina curas.
Reſpice me tandem puer o' crudelis Iola. Ly.
Non hoc ſemper eris, perdunt & gramina flores,
Perdit ſpina roſas, nec ſemper lilia candent.
Nec longum tenet uua comas, nec populus umbras.
Donum forma breue eſt, nec ſe tibi commodat annus.
Cantet, amat quod quiſq;, leuant & carmina curas.
Cerua marem ſequitur, taurum formoſa iuuenca, Mo.
Et Venerem ſenſere lupæ, ſenſere leænæ.
Et genus aëreum uolucres, & ſquamea turba.
Et montes, ſiluæq; ſuos, habet arbor amores,
Tu tamen una fugis, miſerum tu perdis amantem.
Cantet, amat quod quiſq;, leuant & carmina curas.
Omnia tempus alit, tempus rapit, uſus in arcto eſt. Ly.
Ver erat, & uitulos uidi ſub matribus iſtos.
Qui nunc pro niuea coiere in cornua uacca.

Et tibi iam tumidæ nares, iam fortia colla,
Iam tibi bis denis numerantur meſſibus anni.
Cantet, amat quod quiſq;, leuant & carmina curas.
Huc Meroe formoſa ueni, uocat æſtus in umbram. Mo.
Iam pecudes ſubiere nemus, nam nulla canoro
Gutture cantat auis, torto non ſquamea tractu
Signat humum ſerpens, ſolus cano, me ſonat omnis
Silua, nec æſtiuis cantu concedo cicadis.
Cantet, amat quod quiſq;, leuant & carmina curas.
Tu quoq; ſæue puer niueum ne perde colorem Ly.
Sole ſub hoc, ſolet hic lucentes urere malas.
Hic age, pampinea mecum requieſce ſub umbra.
Hic tibi lene fluens fons murmurat, hic & ab ulmis
Purpureæ fœtis dependent uitibus uuæ.
Cantet, amat quod quiſq;, leuant & carmina curas.
Qui tulerit Meroes faſtidia longa ſuperbæ, Mo.
Sithonias feret ille niues, libycosq; calores.
Nerines potabit aquas, taxi'que nocentis
Non metuet ſuccos, Sardorum gramina uincet,
Et ſua marmaricos coget iuga ferre leones.
Cantet, amat quod quiſq;, leuant & carmina curas.
Quiſquis amat pueros ferro præcordia duret. Ly.
Nil properet, diſcatq; diu patienter amare,
Prudentesq; animos teneris non ſpernat in annis.
Perferat & faſtus, ſic olim gaudia ſumet.
Si modo ſollicitos aliquis deus audit amantes.
Cantet, amat quod quiſq;, leuant & carmina curas.
Quid prodeſt quod me pagani mater Amyntæ, Mo.
Ter uictis, ter fronde ſacra, ter thure uaporo
Luſtrauit, cineresq; auerſa effudit in amnem.

Incendens uiuo crepitanteis ſulphure lauros.
Cum ſic in Meroem totis miſer ignibus arſi.
Cantet amat quod quiſq;,leuant & carmina curas.
Hæc eadem nobis quæ uerſicoloria fila.
Et mille ignotas Michale circuntulit herbas.
Cantauit quod luna timet quo rumpitur anguis
Qui currunt Scopuli,migrant ſata,uellitur arbos.
Plus tamen ecce meus,plus eſt formoſus Iolas
Cantat,amat quod quiſq;,leuant & carmen curas.

FINIS

Index eorum, quæ hoc uolumine contineantur.

In Libro amorum Primo.

Pontanus librum ſuum alloquitur. pagina. 4
Ad Fanniam. 4
Carmen nocturnum ad fores puellæ. 5
Ad Fanniam. 6
Ad pueros de columba. 7
Queritur de ingenij tenuitate. 8
Hymnus in noctem. 8
Ad Muſas. 9
Ad Fanniam. 9
Philippi ad Fauſtinum epiſtola. 10
Ad Fanniam. 13
Auram alloquitur. 13
De natura amantum. 14
Ad Puellas. 14
Ad Chariſium. 15
Queritur ante limen puellæ. 15
Ad Bacchum. 15
Ludit poeticæ. 15
Queritur de nimio & nouo amore. 17
Alloquitur ſuſpiria, & lacrimas. 17
Ad Cinnamam. 18
De ſuauitate amoris. 18
De Cinnama irate. 19
Ad Cinnamam blande. 19
Ad ſeipſum. 19
Ad Thaliam. 19

Ad Antonium Panhormitam. 19
Ad Laurentium Miniatum. 20
In Antonium cinædum. 20
Ad Vicinos. 20
Ad Perillam puellam. 21
In malum poetam. 21
De improbitate puellæ ſuæ. 21
Iulio forti Siculo. 22

In ſecundo amorum Libro.

Magicæ ad depellendum amorem. 22
Bophillus adoleſcens alloquitur Phiellá amicá. 23
Queritur de Baianis balneis. 25
De infelicitate generis hominum. 26
Caſim fontem ægrotus alloquitur. 27
Laudes caſis fontis. 28
Ad Pium II Pont. Max. 28
Ad Marinum Tomacellum ſodalem. 28
De quercu dijs ſacra. 29
De Camino monte, & muſarum latebris. 30
Ad Leontem Tomacellum ſodalem. 31
Frigore inuitatur ad uoluptatem. 31
Militiam huius temporis damnat. 32
Ad Muſam de conuerſione Sebethi in fluuiũ. 33

In Libro Primo de amore coniugali.

Elegiam alloquitur. 35
Carmen nuptiale Tibianam alloquitur. 37

Carmen nuptiale heſperum alloquitur. 38
Vxorem alloquitur. 39
Vxorem alloquitur de militia conquerens. 41
Ad uxorem. 41
Animum ſuum alloquitur. 43
Queritur de expeditione obeunda. 44
Ad uxorem de liberis educendis. 45
Exultatio de filio nato. 47

In Libro ſecundo de amore coniugali.

Accuſatur nimius puellarum cultus. 48
Villam ſalutat à militia regreſſus. 51
Exultatio de pace iam facta. 51
Letatur in uilla, & hortis ſuis conſtitutus. 53
Ad Bacchum conſecratio. 53
Ruſticum alloquitur. 54
De ortu, & genitura leporum. 54

In Libro tertio de amore coniugali.

Veneratur Pelignos, & agrum Sulmonenſem. 57
Ad uxorem. 58
Epithalamium in nuptiis Aureliæ filiæ. 59
Epithalamium in nuptijs Eugeniæ filiæ. 61

In Primo Tumulorum Libro.

Tumulus Vrſi urſini comitis Nolæ. 65
Tumulus Alphóſi Principis Aternenſis, hoc eſt marchionis Piſcariæ. 65
Tumulus Iulij Parmerij. 65

Tumulus Hydruntinorum auium. 66
Tumulus Hippolytæ Mariæ Principis Brutiorum, hoc eſt duaſßæ Calabriæ. 66
Tumulus Munditianæ puellæ. 67
Tumulus Leontis Tomacelli. 67
Tumulus Franciſci Elij. 67
Tumulus Franciſci puderici. 67
Tumulus Marulli poetæ. 68
Tumulus Marini Tomacelli. 68
Tumulus Iulij Pomponij. 68
Tumulus Mariani Erimitæ. 68
Tumulus Gabrielis altilij epiſcopi Polycaſtren. 69
Tumulus Laurinæ puellæ. 69
Tumulus Ptolemæi gallinæ. 69
Tumulus Laurentij Miniati. 70
Tumulus fuſcæ matronæ. 70
Tumulus Fulci ferrarienſis muſici celebris. 70
Tumulus Fortunati. 70
Tumulus Angeli Genticori. 71
Tumulus Iaomati. 71
Tumulus Perinelli muſici. 71
Tumulus Iunij iuniani. 71
Tumulus Gregorij Typhernatis. 72
Tumulus Franciſci hiachini grammatici. 72
Tumulus Maſutij Salernitani fabellarum ſcriptoris. 72
Tumulus Aurelij infantuli. 72
Tumulus Phiellæ matronæ pauperculæ. 72
Tumulus Maſſilæ uernulæ. 72

Tumulus Roſæ puellæ ante diem mortuæ. 73
Tumulus Partheniæ uirginis, & faculæ
Veneris in eo ardentis. 73
Tumulus Roſciæ puellæ. 73
Tumulus Stellæ ferrarienſis. 73
Tumulus Candidæ uirginis. 74
Tumulus Viridellæ puellæ. 74
Tumulus Siluæ puellæ ruina
ripæ oppreſſæ. 74
Tumulus Pruinæ puellæ. 74
Tumulus Sulpitianæ puellæ. 74
Tumulus Eumolpæ ſeruæ. 75
Dryaſtidis nymphæ querela a' ruſticis cæſæ. 75

In Secundo Tumulorum Libro.

Tumulus Luciæ Pontani filiæ. 76
Ariadna Pontani uxor queritur ad
Tumulum Luciæ filiæ. 76
Tumulus Nellæ Pontanæ materteræ. 77
Tumulus Cæciliæ auiæ Pont. paternæ. 77
Tumulus Turpiliæ puellæ. 77
Tumulus Coruinæ moroſæ fœminæ. 77
Tumulus Cerberi hominis furaciſſimi. 77
Tumulus Miellæ puellæ in
adultero occiſæ. 77
Tumulus hominis mendici. 78
Tumulus Violinæ puellæ. 78
Tumulus Vrbanæ puellæ male
ſepultæ. 78

Tumulus Scanderebæi hominis libaciſſimi. 78
Tumulus trium grammaticorum. 78
Tumulus felicis hominis mercatoris 78
Tumulus Iacobi Põtani, patris Ioviani Põtani. 79
Tumulus Chriſtianæ matris Pont. 78
Pont. filius ad pheretrũ Chriſtianæ matris. 79
Tumulus Ariadnæ Saxonæ Neapolitanæ. 80
Pont. coniux ad tumulũ Ariadnæ Saxonæ uxoris. 81
Tumulus Lucij Franciſci filij Pont. 81
Lucio Franciſco filio Pont. pater ſoluit inferias. 81
Tumulus Iſoldæ matronæ fœcundiſſimæ. 81
Tumulus Barcæ ancillæ. 82
Tumulus Lucilli Pontani qui uixit dies quinquaginta. 82
Tumulus Infantuli uagientis. 82
Tumulus Varianæ puellæ. 83
Tumulus Neæræ puellæ, cui. P. Summontius exequias celebrat. 83
Tumulus Lauræ uxoris Antoni Panhormitæ. 83
Tumulus Lunæ puellæ. 83
Tumulus Eupleæ puellæ naufragæ. 84
Tumulus Puræ matronæ. 84
Tumulus Veronillæ puellæ. 84
Tumulus Sanctiæ puellæ Neapolitanæ. 84
Tumulus Caſtæ matronæ parum pudicæ. 84
Tumulus Milui hominis ruſticani. 85
Tumulus Infantuli innominati. 85
Tumulus Focillæ puellæ. 85
Tumulus Gallæ ſterilis fœminæ. 85
Tumulus Hiæ inertiſſimi hominis. 85

Tumulus Erris nani. 85
Tumulus Hictyphagi. 85
Tumulus Aganippi equi. 85
Tumulus Auiculæ liguris. 85
Deploratio ſturni. 86
Tumulus uocis amatoriæ. 86
Lyra Orphei auxilium implorat à nympha. 86
Tumulus Infantuli bis mortui & nunquam editi. 87
Tumulus Hermoſynes puellæ Neapolitanæ. 87
Tumulus Iacobi ſolimæi medici Salernitani. Muſas inuocat ad exequias. 87
Pont. uxorem Ariadnam in ſomnis alloquitur. 88
Pont. uxorem ſalutat, & Laurum in hortis ab illa olim ſatam. 88
Tumulus Ioannis Iouiani Pontani. 88

In Lyricis.

De Orpheo nauigante, & poſt ad inferos pro uxore deſcendente. 89
De amoris dominatu. 91
Ad Antinianam Nympham. 91
Patulcidem & Antinianam nympham alloquitur. 92
Ad Solem. 93
Antinianam nympham inuocat ad cantandas laudes urbis Neapolis. 94
Laudes Ducis Calabriæ de uictoria hydruntina. 95
Ad Charites. 96
Vxorem in ſomnis alloquitur. 96
Laudes Alphonſi Ducis Calabriæ de uictoria eius clariſſima. 97

Ad amorem. 98
Ad amicam de eius pulchritudine, & amantis infelicitate. 98
Poliphemus ad Galateam. 99
Ad fidem. 100
Ad Venerem comæ atq; oſculi dedicatio. 101
Polyphemus a Galetea ſpretus conqueritur in littore. 101

In primo Eridanorum Libro.

Ad Eridanum. 103
De amore colligente ſucina in Eridano. 104
De Venere amorem quærente. 105
Alloquitur paſtores. 106
Alloquitur aues, mox pecudes. 106
Eridanum alloquitur. 107
Ad Stellam. 107
De Stella. 107
Ad Stellam iterum. 108
Ad Stellam. 108
De phœnice aue, & de amante. 108
Alloquitur Heliades ſorores. 109
Stellam alloquitur. 109
Ad Antimachum Mantuanum de amoribus Mincij, ac de Vergilio. 109
De infelicitate amantum. 110
Quæritur de Eridano. 111
Ad Stellam. 112
Ad Stellam. 112

Lacrimas amori, ſuſpiria Cupidini dicata. 112
De Stella. 112
De Venere, & amore. 112
De Se, ac de Stella. 113
Ad Stellam. 113
Ad Stellam iterum. 114
De ſuſpirijs amantum. 114
De Eridani felicitate. 114
Ad Stellam deprecatio. 114
Quod die nimboſo Stella nata ſit. 115
De amantum infelicitate. 116
De Eridano. 116
Ad Ioannem pardum. 116
Ad Syrianam. 116
Ad amorem Deum. 117
De palma Bitontina, & Hydruntina. 117
De feſtis Martinalibus. 118
De Venere lauante ſe in Eridano, et quieſcente. 118
De Niſea, & Chariteo. 119
De Venere. 119
De uenere, & roſis. 120
Ad Carbonem. 120
Ad Fontem Teramanum conſolatoria. 121

In ſecundo Eridanorum Libro.

Ariadnam uxorem mortuam alloquitur. 122
Puerum alloquitur faculam nocturnam præferentem. 123
De Venere. 123
De Venere, & amore. 123

Ad Stellam. 124
Ad Stellam iterum. 124
Ad Citharedos. 124
Ad Theleſinam de pudore. 124
Ad Puellas. 124
Ad Deianiram. 125
Ad Amantes. 125
Ad Arethuſam. 125
Ad Theleſinam. 126
Ad Ambroſiam. 126
Ad P. Summontium uirum Elegantiſſ. 126
De Marino Tomacello. 126
Ad Franciſcum Aelium. 127
Eridanus Phætontem conſolatur. 127
De Eridanea, Paſyale, & Stella. 128
Ad Hieronymum Borgium poëtam ele-
gantiſſimum. 128
Pomonam alloquitur. 129
De Patulcide, & Niuano. 130
De Sebetho. 130
Ad Matronam. 131
Auras alloquitur. 131
De Stella. 132
De Stella iterum. 132
Amantes eſſe miſeros. 132
De Theleſina, & Puderico. 132
Ad Mar. Anto. Sabellicũ ſcriptorẽ hiſtoriarũ. 133
Ad uxorem mortuam de obitu Lucij filij. 134

FINIS.

a b c d e f g h i k l m n o p q r
s t u x y Omnes ſunt quaternio-
nes præter y duernionem.

VENETIIS IN AEDIBVS ALDI,
ET ANDREAE SOCERI,
MENSE FEBRVARIO.
M. D. XVIII.

BIBLIOTECA NAZ. ROMA VITTORIO EMANUELE

AL DVS